

Makk Attila
...és nincsen benne indián...

MAKK ATTILA

...ÉS NINCSEN BENNE INDIÁN...

MAKK ATTILA

...ÉS NINCSEN BENNE INDIÁN...

Sebő, Andris, Jancsi, Mónika, Gergő, Peti, Dorka,
Dini és Balázs unokámnak

A könyv első olvasója Makk Sebestyén

KORDA KIADÓ
KECSKEMÉT
2001

A borító tervet ifj. Makk Attila készítette

Kiadja KORDA Kiadó
6000 Kecskemét, Lestár tér 2. (Tel.: 76/328-977)
Felelős vezető: dr. Bujdosó Gabriella
Megjelent a MERCATO Bt. gondozásában (Tel.: 76/487-417)
ISBN: 963 9332 38 0
Cofinec Szilárd Nyomda Kft. Kecskemét, Mindszenti krt. 63.
Felelős vezető: Boros Gábor ügyvezető igazgató

Október 8.

Elhatároztam, hogy emlékiratot írok. Ilyet minden nagy ember szokott írni. A papám is ír, bár ő csak 166 centiméter, de nagy akar lenni. Az emlékirataival. Ő ugyanis író. Ezért fizetik. Erről éppen tegnap beszéltünk, mint férfi a férfival, és ő mindent őszintén elmondott. A háta mögött elébe álltam, és megkérdeztem, mit ír. Mondta, hogy emlékiratot. Aztán elmagyarázta: az emlékirat olyan irat, amelyben az ember leírja mindazt a bölcsességet, amit az élete során megtapasztalt, és emlékül hagyja az utódaira.

Akkor én hívtam, hogy játsszunk úrhajóst, de ő azt mondta, nem ér rá, mert neki írnia kell, mert őt azért fizetik. Ha úrhajóst játszik, azért nem fizetik. Megkérdeztem: az emlékiratban az is benne lesz, hogy a felnőtt sosem ér rá játszani a gyerekekkel? – mire ő mérges lett, és olyat mondott, amit csak férfi mond a férfinak. Meg néha a televízióban is.

Ekkor elhatároztam, én is megírom az emlékirataimat, amelyben összefoglalom mindazt a bölcsességet, amelyet életem során megtapasztaltam. Bár én csak 131 centiméter vagyok, de én is nagy akarok lenni. Az emlékiratommal.

És emlékül hagyom az őseimre...

Október 10.

Ma viszonylag könnyű napunk volt: matek, földrajz, történelem és két rajzóra.

Matekból kaptam egy hármast. Földrajzórán megtudtuk, miért esik az eső, miért fúj a szél – egyszóval: miért nem enged kirándulni a mamám. Történelemórán királyokról volt szó.

Én úgy szeretnék látni egyszer egy igazi királyt, aki bíborpalást-

ban, koronával a fején, az országalmát majszolva felszáll a hetvenhetes buszra, és kilyukasztja a jegyét!

* * *

Délután feljött hozzánk Csitt, és megtanított sakkozni.

A sakk, olyan mint a mi utcánk: van egy zebra, amelyen áthaladnak a gyalogosok, és közben elütik őket. Míg azonban a zebra csak keresztben csíkos, a sakk keresztben és hosszában is. Úgy is mondhatnám: kockás. Ezt nevezik sakktáblának. A gyalogokat pedig nem a kocsik ütik el, hanem a lovak meg a futók. A gyalogok is ütik egymást, de ez a mi utcánkban is előfordul.

Kocsik nincsenek a sakkbán, mert amikor kitalálták, még nem ismerték az autót. Csitt először azt mondta: söprögető kanadai katonák találták ki unalmukban, de aztán rájött, hogy tévedett. Összetévesztette a jégkoronggal, mert abban is ütnek. A sakkbán is van király, de ez a király egészen más király, mint amiről történelemórán tanultunk. Nincs koronája, és minden irányban csak egyet léphet. A legérdekesebb figura azonban a ló. A ló tud ugrani, és mindig L alakban lép.

Én úgy szeretnék látni egyszer egy igazi lovat, amelyik nem a tévéből jön ki, hanem felkantározva büszkén fellépked a kilencedik emeletre, és becsönget hozzánk. Ide azonban ló még sohasem csöngetett be, állatkertbe pedig nem visz el a papám.

Csitt nagyon jól sakkozik. Mindig megver, pedig nem is csinál semmit, csak állat a tenyerébe támasztva néz azzal a nagy szürke szemével, és nem szól egy szót sem. Aztán megpíszkálja az orrát, lép egyet a bástyával, és azt mondja: matt. Aztán a következő mattig hallgat.

Október 12.

Rájöttem, hogy az Egérke pikkel rám...

Egérke biológiát tanít. Keskeny szigorú szája van, apró szürke szeme, lapos homloka és meredek álla, mint az egérnek. Csak a

bundája nem szürke, hanem irha. Mindig mosolyog, még akkor is, amikor beírja az egyest – Bill szerint azért, mert szép apró fehér egérfogai vannak.

Ma felhívott, hogy beszéljek a hársfáról. Mindent elmondtam, ami a könyvben van, de meg akartam mutatni az általános műveltségemet, ezért hozzáfűztem:

– A hársfa leveléből teát, a fájából hangszert készítenek. – Mi-
it? – kapta fel a fejét a tanárnő.

– Hát hárfát, amin játszani szoktak – válaszoltam. Egérke erre begurult, azt mondta, vele ne viccelődjek, most pedig a szemtelen-ségemért egyest ad. Pedig mindent tudtam, még azt is, ami nincs a könyvben – de hát az Egérke pikkel rám!

* * *

Délután feljött hozzánk Tüzes játszani. Ez a Tüzes keskeny arcú, vörös hajú, szeplős fiú, Lisztes a becsületes neve. Ha fehér lenne a haja, így is hívnánk, de ki látott már vörös lisztet? Kaptam tőle egy különleges rágógumit. A rágóhoz nagyon ért, akkorára tudja felfújni, mint egy pingponglabda. Hálából kölcsönadtam neki a Winnettout. Amikor meglátta, milyen vastag, nem akarta elfogadni; azt mondta, nem szereti a nehéz könyveket, inkább tévét néz. Azt nem kell lapozni. Én azonban megmagyaráztam, hogy a Winnettou csak addig nehéz, amíg hazacipeli, olvasni már könnyű lesz.

A Winnettou a kedvenc könyvem, háromszor is elolvastam. Winnettou indián. Először Old Shatterhand ellensége, de aztán a legjobb barátok lesznek úgy, mint én a hosszú Weisszel. Weiszet nagyon szeretem. Vékony, de izmos fiú, szőke göndör haja van, és mozgatni tudja a fülét. Ezt kevesen tudják. Nagyon szereti az állatokat meg engem. Állatorvos szeretne lenni. Azt mondja, emberek nem szívesen gyógyítana, mert az emberek folyton panasz-kodnak. Az állatok viszont nem.

Amikor megismerkedtünk, mindig megvert, mert oldalba bokszoltam. Weisz ugyanis folyton dumál, nem enged szóhoz jutni.

Mindent ő akar elmondani, még azt is, ami velem történt. Hát ezért bokszoltam oldalba, amiért aztán megvert.

Egyszer azonban a többiek gúnyolódtak, hogy maradjak csendben, és ne zörögjek a csontjaimmal, meg hogy szúr a könyököm, Colos pedig megkérdezte: bicskával faragtam-e ilyen hegyesre az államot vagy ceruzahegyezővel? Ekkor Weisz megsajnálta, és neki ment Colosnak, noha Colos éviszméltó, és olyan erős, mint egy gázturbina. Pedig nem is eszik kerozint.

Weisszel azóta a legjobb barátok vagyunk, mint Winnetou és Old Shatterhand. Én nem bokszolom oldalba őt, ő pedig néha hagy szóhoz jutni engem.

Október 16.

Utálom a zongorát. Ez arról jutott az eszembe, hogy ma zongoraórárn volt, és nem értem rá olvasni, pedig Weisztől kaptam egy *P. Howard* könyvet. Nincsen benne indián, de azért jó könyv. Rengeteg lehet nevetni rajta. Az ujjgyakorlatokon nem. Már a könyökömmön jönnek ki: egyet-kettőt-hármat-négyet... egyet-kettőt-hármat-négyet... Akárcsak tornaórán, ott is folyton csak egy-kettő-há-négy. A papám azzal vigasztal, hogy én legalább ülhetek a zongora mellett, ő azonban trombitálni tanult, ahhoz pedig egész órán állnia kellett, és majd kiköpte a tüdejét.

A tanárnő azzal biztat, hogy Mozart meg Beethoven is sokat gyakorolt, amíg híres művész lett. Még szobrot is emeltek nekik! Én azonban nem akarok híres művész lenni, mert hiába emeltek nekik szobrot, mind úgy haltak meg, hogy sohasem játszottak gombfocit vagy úrhajóst, csak menüettet meg szonátát.

A mamám azt mondja, a zene kell az általános műveltséghez, mert zene nélkül nem lehet élni. Én azonban kijelentettem, hogy téved, mert Kodály is megmondta: zene nélkül lehet élni – csak nem érdemes.

* * *

Végigolvastam, az eddig elkészült emlékiratokat. Nagyon szép és érdekes, látszik, hogy én írtam. A tanulás azonban valahogy nem tűnik ki eléggé. Ezentúl minden nap összefoglalom a végén a tanulást.

Tanulás: Az ujjgyakorlat a könyökömön jön ki. A zongora az általános műveltséghez kell, a könyv pedig ahhoz, hogy ne unatkozzunk. A torna és a trombitálás még fárasztóbb, mint az ujjgyakorlat. Zene nélkül élni Kodály szerint nem érdemes, a mamám szerint nem is lehet – de én azért kibírnám.

Október 17.

Lujza néninek nincs humorérzéke.

Lujza néni földrajzt tanít. Hosszú szőke haja van, de elfér rajta, mert elég magas hozzá. A szája körül is szőke, és olyan, mint ha mindig csücsörítene. Csak akkor nem csücsörít, amikor kiabál. Gyakran kiabál velünk, Colos azt mondja; azért, mert otthon nincs neki férje, akivel kiveszekedhetné magát, mint például az ő mamája. Szélesebesen, lobogó hajjal viharzik végig a folyosón, és olyan lendülettel perdül be az osztályterembe, hogy a huzat rántja be utána az ajtót. Alig várja, hogy bejöhessen, mert borzalmasan szorítja a cipő. A teremben aztán gyorsan leül, keresztbe teszi a lábát, és gyakorlott mozdulattal lehúzza a cipőjét. Nagyon ügyesen csinálja, hozzá sem nyúl a kezével: egyszerűen a másik lábával tolja le.

Ma a ciklonokról kérdezte Táltos Árpit. Táltos mackós mozgású, dagi gyerek, nagy bánatos barna szeme van. Vastag a szája, a feje pedig kerek, mint a görögdinnye. A haja azonban nem zöld, hanem fekete, és oldalt el van választva. Ebben különbözik a görögdinnyétől. A ruhája mindig rendes, állandóan ünneplőben jár, és minden szünetben letörli a cipőjét. Sportcipőt véletlenül sem vesz fel. Nagyra hivatott. Több ízben kijelentette, hogy pilóta lesz és áramelosztó. Ezért nagyon csodáljuk őt, mert ez igen komoly

hívás. Igaz, fogalmam sincs róla, mi a dolga egy áramelosztónak, és Tüzes nekem bevallotta, ő sem tudja, csak nem meri megkérdezni, nehogy ostobának tartsák. De magában véve az is szép, ha valaki pilóta lesz.

– A ciklon kör alakú levegő, és forog... Gyorsan forog... – kezdte Táltos. – Kicsit elhallgatott, majd hozzátette: – Nagyon gyorsan...

Most hosszabb ideig hallgatott, szó nem jött ki belőle, csak nagy, kövér izzadságcseppek a homlokán. A tanárnő megszánta:

– Nna! És az uralkodó légnyomás?

– Persze, a légnyomás az uralkodó... – kapta el a mentőövet a fiú. – Nagy légnyomás uralkodik... Nagyon nagy légnyomás...

Mélyet sóhajtott, mintha ezzel is a légnyomást szeretné érzékelteni. Lujza néni sokgyűrűs ujjával türelmetlenül dobolt az asztalon:

– Hát mi van a ciklon közepében? – meresztette a szemét a tanárnő. Lujza néninek szép zöld gombszeme van.

Táltos habozott, aztán kimondta:

– Luk.

A tanárnő a fejét csóválta, de azért még tett egy utolsó kísérletet:

– És mondd csak, milyen levegő van abban a lyukban?

A magas nyomású, felszálló levegőre célozva felfelé mutatott. Táltos egy pillantást vetett a mennyezetre, de ott nem látott semmit. Akkor kinézett az ablakon. A távfűtőművek kéménye sűrű füstöt okádott elhomályosítva a napot és Táltos Árpi elméjét.

– Füstös – jelentette ki, majd, minthogy a tanárnő a megdöbbenéstől nem tudott szólni, nekibátorodva így folytatatta:

– Füstös és sötét...

– Sötét, a te agyad, fiam! – tört ki Lujza néniből a nagy hangú őstermészet. – Ülj le, egyes! – rikoltotta dühösen. Mindig dühösen kiabál, ha valakinek egyest ad, pedig most is Táltosnak lett volna oka bosszankodnia...

Én következtem. A tanárnő az első mondatokból felismerte,

milyen jól megtanultam a leckét, ezért, mielőtt igazán belelendültem volna, gyorsan közbevágott. Azt kérdezte: milyen neve van a nagy erejű viharoknak a világ különböző tájain. Sorolni kezdtem:

– Orkán, tornádó, hurrikán, számum, *tejfun*...

Az utolsó szóra kuncogás hallatszott, és Tüzes hangosan felnyerített.

– Csönd legyen! – csapott az asztalra haragosan Lujza néni, majd gúnyos mosolyra vonta a száját, és hozzám fordult: – Úgy, szóval *tejfun*! Nem *tejfön* vagy *tejföl* véletlenül?

Ebben a pillanatban felpattant Weisz, és bátran a védelmemre kelt:

– Tanárnő kérem, ő csak angolosan ejtette a tájfun! Most volt az angolóránk, és neki még nem múlt el egészen...

Lujza néninek elakadt a lélegzete, szeme kiguvadt, és úgy szikrázott, mint a zártatos kapcsoló.

– Weisz! Hogy merészelsz engedély nélkül belebeszélni?! Na, maradj csak, ha már felálltál! Mondd el te, amit a ciklonról tanultunk!

Weisz a saját szavaival értelmesen elmondta, ami a könyvben áll, Lujza néni egyszerűen nem tudott belekötni. Pedig nagyon akart. Csak akkor enyhült meg, amikor a felelő így beszélt:

– A könyvben ugyan nincs benne, de az órán a tanárnő volt olyan kedves, és megtanította nekünk, hogy a pusztító ciklonoknak a meteorológusok női nevet szokta adni...

Bizony szép dolog, ha a tanárnő többre tanítja a gyerekeket, mint ami a könyvben áll, különösen, ha a tanuló ilyen kedvesen emlékezik meg róla! Weisz azonban ekkor csúnyán elhibázta, mert így fejezte be a mondatot:

– ...például *Lujza*...

Mindenki nevetett, csak a tanárnő vörösödött el, lehordta Weiszet mindenféle szemtelen csibésznek, és egyest adott neki.

Hiába, Lujza néninek nincs humorérzéke!

Tanulság: Lujza néni kisebb cipőt hord, mint a lába. A ciklon olyan kör alakú levegő, amelyiknek a közepében lyuk van. Az,

hogy milyen nyomása van, a mennyezeten nem látható, és Táltos agyára különben is sötétséget borít a hőerőmű füstje. A pusztító ciklonok neve: Tokióban tájfun, Londonban *tejfun*, az iskolában *Lujza*. Lujza néninek nincs humorérzéke.

Október 19.

A közelgő ünnepre való tekintettel az iskolában vetélkedőt rendeztek: riportot kellett készíteni egy 56-os szabadságharcossal. Minden versenyző csoport megkapta egy szabadságharcos címét. A mi csoportunk – a hosszú Weisz, Csitt, Tüzés, a dagi Táltos Árpí, az új fiú meg én – Vitéz Györgyöt kerestük fel a Ferencvárosban.

A Ferencváros egészen más, mint a mi lakótelepünk. Alacsony házak váltakoznak össze-vissza, néhol négyemeletes ház hóna alatt kétemeletes viskó kuksol, s a két épület között ablaktalan, vak téglafal mered az égnek. Az egyik ház aszott sárga, a másik szürke és kopott, a harmadik téglái teljesen pucérok, kilátszik közülük a malter, mint Csitt kopott farmerjából a térde. Az egyik erkélye az utcára néz, és mállik róla a vakolat, a másik az udvar fölért oszlopokkal van alátámasztva. Úgy, mint a Nemzeti Múzeum homlokzata, csak az oszlopok nem kőből vannak, hanem fából.

A háztetőn macskák és kémények láthatók. A kémények füstölnek, a macskák nem. Az épületek között keskeny utca, a járdán kocsik állnak, a gyalogosok az úttesten közlekednek. Fű csak ott van, ahol megrepedt az aszfalt, vagy besüllyedt a kockakő.

A mi lakótelepünkön viszont a tágas kocsiparkolók között minden ház teljesen egyforma tízemeletes épület. Mi például a kilencediken lakunk a J/3-ban, de ez teljesen mindegy, mert valamilyen ugyanolyan. A J/2 meg a J/4 csak abban különbözik a J/3-tól, hogy az egyik jobbra van tőlünk, a másik balra. Tulajdonképpen még abban sem különbözik, mert ha megfordulok, akkor a másik van jobbra, és az egyik balra. Az új fiú – aki csak most költözött ide – az első héten háromszor tévedt el. Először hozzánk

csengetett be, és sírva mondta: tegnap ők még itt laktak, most pedig látja, hogy már nem laknak itt, de akkor hol laknak ők? Megmagyaráztam neki, ugyanitt lakik, csak a J/4-ben: ahogy bejött egy kapuval jobbra tőlünk. Ha azonban kimegy, akkor egy kapuval balra.

Két nap múlva a J/4-ben egy emelettel feljebb kereste a lakásukat...

Ez az új fiú nyurga, hullámos hajú gyerek, és annyira hadar, hogy gyakran felcseréli a szavak kezdetét.

– *Vak Bili* vagyok – mutatkozott be az első napon, mire Weisz csendesen megjegyezte:

– Nem baj. *A bilinek elég, ha jó füle van...*

– Akarom mondani Bak Vili – helyesbített az új fiú fülig pirulva, de akkor már az egész osztály dőlt a nevetéstől. Azóta is csak Billnek hívjuk.

No, de térjünk a lényegre! Miközben az utcát kerestük, találgtuk, milyen is lehet az a szabadságharcos, aki hetekig feltartóztatja a szovjet tankokat. Tüzes azt mondta, ő ismer egy György vitézt, azt úgy hívják, hogy Szent György, de az a sárkány fejét vágta le, nem a harckocsi csövét.

Táltos Árpi szerint márvány lépcsőn fogunk felmenni, induló harsog, s a szabadságharcos tágas teremben ül, ahol körben vitéz magyar hősök szobrai állnak, mint a Hősök terén. Vitéz György biborszínű bőrfotelben, mosolyogva fogad bennünket, és helyet kínál a földre terített párdubcőrön. Aztán előadja vakmerő kalandjait a vörös páncélosokkal meg a kék ÁVO-val, és mi szájtátva hallgatjuk őt.

Bill csak legyintett.

– Nem tudok semmit. A szabadságharcos szakállas, zord veterán – jelentette ki. – Puskaapor szagú, sötét kapualjba fogunk befordulni, s a lépcső toronyszobába vezet, ahol csak úgy csaponganak a denevérek, és nagy fülű baglyok kuvikolnak. Vitéz György marcona alak, kommandós öltönyben, puskája támaszkodva fogad bennünket. A fél szeme bekötte, akárcsak Vak Bottyánnak.

Az egyik lába fából van, másik talán nincs is. Kezet fog velünk érdes tenyerével, és úgy megrázza a kezünket, mint a 220 volt! Majd meglátjátok!

Megláttuk... A háromemeletes házról hámlott a vakolat, mint a vállamról a bőr, amikor a nyáron leégtem. A kapualj valóban sötét volt és bűdös, de nem puskaporszagú. A lépcső nem márványból készült, zene sem szólt, csak a földszintről kiabált fel valaki, hogy ne rázzák a gangról a fejére a szőnyeget.

A szabadságharcos hosszú függőfolyosó végén lakott. Megálltunk, összenéztünk. Weisz bólintott, mire Táltos Árpi letörölte a cipőjéről a port, Tüzes meg kiköpte a rágógumit. A csöngőt Weisz nyomta meg. Nem mintha mi nem értük volna el, de mindig ő találja fel magát leghamarább.

Kerek arcú, mosolygós néni nyitott ajtót, fehér kontya nagymamára emlékeztetett.

– A... a Vitéz György bácsit keressük – kezdte kissé zavartan Weisz.

– Talán Vitéz Györgyit – javította ki a néni, aztán hozzátette: – Gyertek csak, kerüljetek beljebb, már vártalak titeket!

Bután néztünk egymásra. Bill megjegyezte:

– Az ötvenhatos szabadságharcost keressük... Itt lakik?

– Én vagyok, Vitéz Györgyi – mosolygott a néni. – A harcos szó túlzás ugyan, de az igaz, hogy ötvenhatban végig segítettem a felkelőknek.

Weisz elővette a cédulát, és azt motyogta:

– Nem értem... Nekünk Vitéz György van ideírva...

Mindannyian a papírlap fölé hajoltunk, de én nem láttam semmit, mert mind magasabbak nálam.

– Hiszen itt valóban Györgyi név áll! Hogyhogy *nem ettétek észre?* – kiáltott fel Bill.

Na, hogyhogy nem vettük észre! Hát ő is elolvasta, és ő sem vette észre!

Györgyi néni betessékelt, gesztenyepürével és málnaszörppel kínált bennünket. Amikor jóllaktunk, Tüzesnek eszébe jutott, mi

nem azért jöttünk ide, hogy finomakat együnk – bár az sem utolsó dolog –, de hát nekünk riportot kell írunk!

– Tessék mondani, hány tankot tetszett kilőni? – kezdte. Ostoba kérdés volt, valahogy azonban csak el kellett kezdeni. A néni nevetett.

– Én nem lődöztem. Mi a sebesülteket szedtük össze, és ápoltuk őket. Persze, az sem volt veszélytelen. Amikor kimerészkedtünk egy-egy sebesültért, sosem tudtuk, nem lőnek-e ránk.

Hirtelen elkomorodott az arca, mint amikor derült időben egy percre felhő takarja el a napot, és hozzátette:

– Egyik barátomat mellettem érte a golyó. Gyorsan visszavittük, de már nem lehetett rajta segíteni.

– Igen, már a rómaiak is megmondták, hogy szép és dicső dolog a hazáért meghalni – idézte a múlt történelemórán hallottakat Tüzes Nyíl.

Györgyi néni kék szeme elkerekedett (ilyen lehet a földgolyó az űrhajóból nézve), aztán nagy komolyan bólintott:

– Bizony, de azért a hazáért élni is szép és dicső dolog. Végül is a hősök azért halnak meg, hogy az életben maradottak szabadon, boldogan élhessenek. Ezért nem szabad csak a magunk kényelmével törődni, hanem a haza, az egész ország javán kell munkálkodnunk. Aki becsülettel teljesíti a családjával, a nemzetével szembeni kötelességét, például aki manapság lelkiismeretesen megtanulja a leckéjét, az semmivel sem alávalóbb, mint az, aki akkor hősi halált halt.

Aztán elmondta, hogyan kúsztak oda a golyózáporban a sebesültekért, hogyan ápolták őket éjt nappallá téve. Kevesebbet aludtak, mint a papám, amikor az olimpiát közvetítette a tévé! Amikor pedig a forradalom elbukott, jött a megtorlás, mint 48-ban. Akik lőttek, azokat felakasztották, akik nem lőttek, azokat megkínozták, és börtönbe csukták. Így került börtönbe Györgyi néni is. Bill megkérdezte, hogyan kínozták meg, de a néni azt felelte, arról nem akar beszélni, látunk mi ugyanis elég borzalmat a tévében!

Inkább behozott nekünk egy tál süteményt. Ennek mi is jobban örültünk.

– A hamu alatt azonban izzott a parázs... – folytatta a szabadsághős, mire Táltos Árpi megkérdezte: mi az a parázs.

Weisz bosszúsán leintette, mit szakítja félbe az elbeszélést, de Tüzes erősködött, hogy igenis, mi az a parázs, mert még ő sem látott parazsat.

– A parázs olyan szén, ami leégett, de még izzik – magyarázta Györgyi néni türelmesen, és felemelte a süteményes tálat: – Vegyetek még!

Tüzes kivett egy pitét, bekapta, majd teleszájál kijelentette:

– Szenet sem láttam még.

Akkor Györgyi néni odahívott minket a cserépkályhához, és megmutatta a szenet a szeneskannában. Olyan volt, mint a kő, csak fekete, és ha megfogtuk, a kezünk is fekete lett tőle.

– Jé! – csodálkozott el Táltos Árpi. – Én akkor ettem ilyet, amikor hasmenésem volt...

Györgyi néni kinyitotta a cserépkályha ajtaját, és megmutatta a parazsat. Az meg piros színben játszott, de sosem tudtuk meg, piros lenne-e tőle a kezünk, mert olyan forró volt, hogy nem lehetett megfogni.

Most már megértettük, mi izzott a forradalom után...

Nagyon megkedveltük Györgyi nénit. Amikor elindultunk, Bill odasúgta nekem, hogy elcserélné a nagymamájával. Pedig a nagymamája is jó nő, vagyis jóságos néni.

Tanulság: A Ferencváros nemcsak futballcsapat, hanem a kilencedik kerület is. A lakótelepen minden épület egyforma, a Ferencvárosban mind kopott. A kocsik a járdán parkolnak, a macskák a háztetőn. Györgyi néni nem bácsi, nem marcona, nincs puska a vállán, és nem lőtt ki egyetlen tankot sem, de nagyon finom almás pitét tud sütni. Láttunk szenet. Régen ettől ment a gőzmozdony és Táltos hasa.

Október 24.

Ma a nagyszületben jót fociztunk egy papírgalaccsinnal. Weisz közben lekváros zsemlet májszolt, de amikor ki akarta cselezni Billt, a zsemle a földre hullt. Egy pillanatig mindnyájan döbbenetben álltunk, aztán Weisz gondolt egyet, hosszú lábával ügyesen alányúlt, és egyetlen mozdulattal beemelte a szemetes kosárba. Lelkesen megtapsoltuk, csak Csitt nyelt egy nagyot.

– Kár volt... Én még megettem volna – mondta halkan.

– Ezt csináljátok utánam! – nézett körül büszkén Weisz.

Erre Bill szó nélkül a szemétkosárhoz ballagott, kivette a zsemlet, és leállított, mint a labdát szabadrúgáshoz. Tüzes lehajolt, kicsit hátrébb vitte:

– Nincs meg a kilenc lépés! – vigyorgott.

Bill röviden nekifutott, majd lőtt. Ebben a szempillantásban lépett be Lujza néni, és a lekváros zsemle meredek íven hullott a köpenye zsebébe.

A tanárnő rettenetes dühös lett, szemei kigúvadtak, úgy kiabált. Beírta Bill ellenőrzőjébe, hogy: „A gyerek lekváros zsemlével zavarta a tanítás rendjét, ezért megintem.” Ez igen kellemetlen, mert Billt ezért otthon igen megverik. Weisz szerint ez maradi nevelési módszer, modern családoknál már nem verik a gyereket. Sajnos Bill papája ezt nem tudja, hiába orvos.

Igazán nem értem, miért csinált ebből ekkora ügyet Lujza néni, hiszem még csak az ablakot sem törtük be!

• • •

Este operába mentünk, a *Hunyadi Lászlót* néztük meg. Nagyon szép volt. Végre láttam egy igazi királyt! Egészen olyan, mint amit történelemórán tanultunk: koronája van, hazudik, és minden irányban többet is tud lépni.

Hunyadi Lászlót nagyon sajnáltam, amiért lefejezték. Igazán nem kellett volna! De azért Mátyás király is jó király volt, Petőfi biztosan nem róla írta, hogy „Akasszátok fel a királyokat!” Érdekes, hogy a fiatal Mátyást egy nő játszotta a színpadon.

Tanulság: A zsemle gömbölyű, mint a labda. Lujza néni nem szereti a lekváros zsemlét a zsebében. A király a sakktáblán minden irányban egyet lép, a színpadon többet is. A király a színpadon énekel, a sakktáblán nem. Az operában vagy kevés a fiatal férfiénekes, vagy Mátyás király kisfiú korában lány volt.

Október 25.

Mondom, hogy az Egérke pikkel rám...

Biológiaórán Weisszel és Csitttel az operáról beszélgettünk. Weisz elmondta, ők sokat járnak az operába, mert van egy nagybátyja, és az mindig hoz nekik tiszteletjegyet. Ez ugyanolyan jegy, mint a többi, csak nem kell érte fizetni. Ezért jár neki a tisztelet. A nagybátyja ugyanis a zenekarban dolgozik. Valamit fúj. Táltos – aki előttünk ül – csak fél füllel hallotta, mit beszélünk, de ő mindenhez hozzá akar szólni. Közölte, ő már tavaly volt az operában a vakbelével; még mindig látszik a helye. Ez olyan hatás tett a mögöttünk ülő Tüzesre, hogy hirtelen lenyelte a rágógumit, s hangosan felnyerített. Egérke felkapta a fejét:

– Na, mondd csak Lisztes, miről volt szó! – csapott az asztalra.

Tüzes csuklani kezdett, és egy szót sem tudott kinyögni.

– Akkor talán te! – mutatott Csittre. – Igen, te, te! Ne fordulj hátra, állj fel!

Csitt felállt, lehorgasztotta a fejét, füléig elpirult, és hallgatott, mint a kislábos a platin.

– Akkor talán Táltos meg tudja nekünk mondani, miről volt szó! – erőszakoskodott Egérke.

Árpi felállt. Hátulról súgtak, hogy a levél erezetéről, de ő nem hallotta. Homlokát ráncolta, majd kicsit bizonytalan hangon így szólt:

– Hát... a vakbelemről...

Kitört a nevetés, Egérke feje lila lett, mint a hagyma. Ráförmedt Táltosra:

– Nem érdekel a ti fecsegésetek! Azt kérdeztem, hogy én miről magyaráztam? Weisz, te tudod?

– Igenis! – pattant fel a barátom, mire a tanárnő kicsit lecsillapodva kérdezte:

– Na akkor mondd meg, fiam, mi van a levélen!

– Az irányítószám! – vágta rá habozás nélkül Weisz.

Akkor a Egérke a Tüzes körül ülő valamennyi fiúnak intőt adott. Nekem is, de igazságtalanul, hiszen engem meg sem kérdezett!

Mert az Egérke pikkel rám...

Otthon megbüntettek az intő miatt, ezen a héten nem nézhetek tévét. Weisz szerint ez helytelen nevelési módszer, mert a gyerekekben stresszt okoz. Én ugyan nem tudom, mi az a stressz, de ha a büntetéstől lehet kapni, biztosan nem jó. Még szerencse, hogy már csütörtök van...

• • •

Tüzes az iskolában visszaadta a Winnettout. Nagyon tetszett neki. Azt mondta, ha nagy lesz, elmegy Amerikába indiánnak, de ha nem veszik be, akkor vasútépítő lesz az indiánok földjén. Annyira lelkesen beszélt róla, hogy Weisz elkérte a könyvet. Tegnap ugyanis elromlott a tévéjük.

Tanulság: Az Egérke tényleg pikkel rám. Én a szüleimmel járok operába, Táltos a vakbelével. A levélen erezet és irányítószám található. Meg kell nézni a lexikonban, mi az a stressz.

November 3.

Winnettounak nagy sikere van. Már Táltos Árpi olvassa. Ez nagy szó, mert ő sem szeret olvasni, inkább bélyeget gyűjt. Azt mondja, azon rövidebb történetek vannak. Gyűjti az üdítős kupakokat is. A Vaca-Colát például kizárólag azért issza, mert aki őt különböző színű kupakot beküld, az részt vesz a sorsoláson. Árpi már két éve itta a Vaca-Colát, mire sikerült nyernie egy olyan ka-

zettás magnót, amiből már kettő volt otthon. Táltos Árpi utálja a Vaca-Colát; amit két év alatt kifizetett érte, abból három kazettás magnót is vehetett volna. Tüzesnek más indiános könyvet adtam, azt is lelkesen olvassa. Amikor elmondtam a papámnak, nagyon örült, mert ő szereti az olyan gyerekeket, akik olvasnak. A papám ugyanis író, és minél többet olvasnak az emberek, ő annál többet írhat. Kár, hogy indiános könyvet nem tud írni, mert még sosem látott indiánt.

Én úgy szeretnék látni egyszer egy igazi indiánt, amint színes tolldísszel, tomahawkkal, mokaszinben iskolatáskával a hóna alatt bebáll az ABC-be, és vesz egy dobozos almalét uzsonnára!

Én azonban az ABC-ben ma délután is csak Billel találkoztam. Egy másik gyerekkel volt, aki éppen a polcokon matatott.

– A tesóm – mutatta be Bill –, én nevelem.

Le sem tagadhatná, annyira hasonlítanak. Egyforma magasak, hegyes Pinokkió-orruk felfelé áll, apró, nyugtalan szemük barnán ragyog, mint Táltos Árpi cipője. Mindössze annyiban különböznek egymástól, hogy a tesó haja nem olyan hullámos, mint Billé. A tesó fogkrémes tubust vett le a polcról, és betette a kosárba.

– Az nem mustár, tedd vissza azonnal! – szólít rá a bátyja.

Aztán nagyot sóhajtott, és hozzám fordul :

– Látod, milyen ostoba? Kis alsós, mi is lenne belőle, ha én nem foglalkoznék vele?!

Én egész nap szomorú voltam, hogy nekem nincs tesóm. Milyen jó Billnek, van kivel játszania! Igaz, ő azt mondja, sokat verekednek. Tesómnak hiányzik is elől egy foga, amit a bátyja kivert, de az ügyis csak tejfog volt, és különben is jól áll neki.

* * *

Este jó film ment a tévében: Minden lében két kanál. Az egyik kanalat Roger Moore játszotta, a másik kanalat Tony Curtis. Ez a két kanál mindig belekeveredik valamibe, amin rengeteget lehet nevetni és izgulni, a végén azonban más issza meg a levét. Nem a Roger Moornak, hanem annak, amibe belekeveredtek.

Tanulság: Winnettou jó fej. A bélyegen rövid történetek olvashatók. A papám még sosem látott indiánt, de én fogok! Bill maga neveli a tesóját. Jó, ha az embernek van tesója, még akkor is, ha néha kiveri a fogát. Minden lében két kanál van.

November 12.

Ma vasárnap van. Délután hívtam a papámat játszani.

– Jó, mit játszunk? – kérdezte.

– Játsszunk indiánt!

A papám eltűnődött, aztán megkérdezte:

– Azt hogyan kell?

Gyanakodva néztem rá:

– Apuci, te sosem voltál gyerek?

– De igen, igen, de tudod, az már régen volt.

Ezt megértettem. Egy gyerek legyen mindig megértő a szülei vel. Magyarázni kezdtem neki, hogy felfrissítem az emlékezetét:

– Mondjuk, te leszel a Lopakodó Hold. Úgyis kopasz vagy. A szőnyeg alatt belopakodsz a szobámba, átbújsz az asztal alatt, és el akarod lopni a másik indián törzs villanyvonatát...

– Az indiánoknak nincs villanyvonatuk – vetette közbe.

– Nekem van.

– Te nem vagy indián.

– De én most indián leszek, és amikor te el akarod lopni a villanyvonatot, akkor a nyakadba ugrom a szekrény tetejéről.

A papám habozott, aztán így szólt:

– Jó, de nem a szőnyeg alatt bújok át, csak a szőnyeg fölött lopakodok mélyen meghajolva.

– Légy szíves, ne alkudozz! Egy indián, ha egyszer lopakodik, akkor az a szőnyeg alatt lopakodik négykézláb! – jelentettem ki, ő azonban tovább akadékoskodott:

– De én nem vagyok indián.

– Hogyhogy nem? Hát játszunk, vagy nem játszunk? – kérdeztem, a tekintetét fürkészve.

– Játsszunk, de nem ilyen marhaságot, hogy én négykézláb mászok a szőnyeg alatt – fakadt ki Apuci. Ekkor én nagy komolyan a szemébe néztem, és azt mondtam:

– Ez nem marhaság. A játék az nagyon komoly dolog. Ha voltál gyerek, akkor ezt tudnod kell!

– De nekem fáj a derekam – nyögte –, nekem lumbágóm van... Én nem tudok akkorát hajolni!

Ezt megértettem. Egy gyerek legyen mindig megértő a szülei-vel; ha beteg, az más. Ezért így szóltam:

– Jó, megértem, hogy fáj a derekad, de akkor mondjuk, amíg indián vagy, addig játzásiból nincs lumbágód.

A papám erre már nem tudott mit mondani, csak pislogott a fekete keretes szemüvege mögül. Hiába nagy író, ezekhez a dolgokhoz nincs fantáziája. Ahogy elnéztem meztelen fejét, mulatságos kis bajuszát, keskeny, összeszorított száját, amely mindig lefelé görbül, mintha sírna – akkor is, ha jókedve van –, egy pillanatra az villant át az agyamon: talán soha nem is volt gyerek...

– Apuci, te igazán voltál gyerek? – kérdeztem. Ő bólintott:

– Hát persze!

– És akkor nem fáj a derekad?

– Nem.

– És akkor játszottál indiánt, akkor mászkáltál a szőnyeg alatt négykézláb? – faggattam tovább.

– Igen.

Egyszerre nagyon elszomorodtam, alig tudtam a sírást visszafojtani:

– Apuci, miért is nem maradtál te mindig olyan kisgyerek! – kiáltottam.

Megint csak nézett rám azzal a rövidlátó értetlen kék tekintetével, aztán azt mondta, most megy dolgozni, mert megszállta az ihlet.

Mint 56-ban a Szovjetek Magyarországot...

Tanulság: Nekem villanyvonatom van, a papámnak lumbágója.

Az indiánoknak nincs sem villanyvonatuk, sem lumbágójuk. Az én papám sosem volt gyerek, csak szégyelli bevallani. Csak egy gyerek lehet igazán megértő a szüleivel.

November 15.

Ma Weiszéknél jöttünk össze. Tüzes visszahozta az *Utolsó mohikánt*, és kérte, adjam kölcsön neki az összes többi előzőt. Mondtam neki, nekem is csak ez az utolsó van meg.

Táltos Árpi elmesélte: könnyezett, amikor a Winnettou meghalt. Bevallottam, én is sírtam rajta. Weisz azonban kinevetett minket. Azt mondta: ha Winnettou meghal, akkor kinyomtatják, bekötik félváson kötésbe, aztán kiteszik a kirakatba, és eladják. Mit kell ezen bőgni?

Ekkor Billnek nagy ötlete támadt: *alapítsunk indián törzset!* Mindjárt ki is találtuk az új neveket: Weisz lett a Nagyfőnök, mert olyan nagy, és különben is őt választottuk törzsfőnöknek. Tüzesből Tüzes Nyíl lett, Táltos Árpit az indiánok lova után Bungal Lónak neveztük el, mert a táltos is csak egy ló (úgy mondják: táltosparipa). Csitt nevén nem változtattunk, Nagyfőnök azt mondta: vannak hallgatag indiánok. Billt hosszú lába miatt ezentúl Fürge Lábnak hívjuk, én pedig a megkülönböztető Sápadtarcú nevet kaptam.

Az indián törzs nevről sokat vitatkoztunk. Bunga Ló az oroszlán nevet javasolta, de leszavaztuk, mert Amerikában nincs oroszlán. Felmerült a sas mint totemállat, ám Fürge Láb elfintorította az orrát:

– A *has sullát* eszik... akarom mondani a sas hullát eszik – jelentette ki, majd kis gondolkodás után hozzátette: – Akkor már inkább farkas legyen a *nörzs teve!*

– Teve? – meredtünk rá megütközve mind az öten, és Tüzesnek kiszaladt a száján: – Hiszen az púpos!

Bill gyorsan kijavította:

– Akarom mondani a törzs neve...

Ez nekem nem tetszett. A farkas mesebeli állat. Jó, tudom, van igazi farkas is az állatkertben – bár én még nem láttam, mert sosem visz el a papám –, de mégis: a farkasról mindenkinek a Piroska jut az eszébe. A mi törzsünk ne egy piros ruhás, fejkendős kosaras lányra emlékeztessen. Ekkor Weisznek nagy ötlete támadt, elvégre azért főnök:

– Muszáj nekünk állatnevet felvennünk? Nevezzük el a törzset egy autótípusról!

– Ez az! – kiáltotta Tüzes Nyíl. – Legyünk mi a *Jaguár törzs*!

Közfelkiáltással elfogadtuk, és megállapodtunk, hogy Tüzes Nyíl iránti elismerésünk jeléül első törzsi gyűlésünk alkalmával nála ütjük fel a sátorfánkat.

Tanulság: Ha Winnettou meghal, azért még nem kell bőgni. Az indiánoknak szebb, beszédesebb a nevük, mint a sápadt arcúaknak. Amerikában nem él oroszlán, a sas hullát eszik, a teve púpos, a jaguár autó.

November 18.

Szombat lévén sokáig aludtam. Csitt keltett fel, ájtott sakkozni. Frissen mosott, szürke farmer és szürke pulóver volt rajta. Csitt csak szürke ruhát visel, még a tévéjük sem színes. Csupán az inge fehér reggelenként – a tanítás végére azonban az is szürke lesz.

Négy partit játszottunk, négyszer vert meg. Az ötödik partiban aztán valami történt. Véletlenül olyat léptem, amin Csitt hosszasan elgondolkodott. Tenyerébe fektette hosszú, keskeny arcát, s azt mondta: cc. Mást nem is igen szokott mondani, ezt is csak ritkán. Azt hiszem, azért szeret úgy sakkozni, mert játék közben nem kell beszélnie.

Csitt nem volt mindig ennyire szótlan. Amikor harmadikba járunk, a papája elköltözött tőlük. Akkor tavasszal levitték falura, és három hetet hiányzott az iskolából. Év végén majdnem megbukott, holott azelőtt jó tanuló volt. Azóta ilyen hallgatóg.

Csitt sokáig töprengett, de kivédte a sakkot.

– Elnézést, leütöm a királynődet – mondtam kicsit restelkedve, mert Csitt mégis csak jobb nálam, illetlenségnek tartottam megverni. Ő unottan az orrát piszkálta, s csak annyit mondott:

– El van nézve.

Ezt az egy partit nyertem meg. Csittet nem izgatta, csak nézett azzal a nagy szürke szemével egykedvűen, mint odakint a novembri égen az ólomszürke felhők.

Tanulság: Szombaton sokáig lehet aludni. Most Csitt és az égbolt is szürke, de nem volt mindig így. Csitt elnéző velem szemben, és néha hagy nyerni.

November 23.

Tegnap este a tévében indiánfilmet néztünk. Nagyon rövid volt, mindössze két órát tartott. Tele volt indiánnal meg lóval. A lovak vágtattak, felágaskodtak, nyerítettek, de egyik sem lépett L alakban. Ez a különbség a tévé és a sakk között.

A filmből kiderült: a *bungaló* nem ló, hanem indián öröklakás. Olyan, mint nálunk a J/3, csak sokkal kisebb. Furge Láb megalapította: tévedtünk, amikor Táltos Árpit Bunga Lónak neveztük el. Bunga Ló azonban azt mondta, most már hagyjuk rajta, úgy megszokta ezt a nevet. Az sem baj, ha nem lovat jelent, mert ő igazából sohasem akart ló lenni.

* * *

Tüzes Nyíl szülei délután elmentek, ezért náluk tartottuk az első törzsi gyűlést. Két törzsre oszlottunk: én Nagyfőnökkel és Furge Lábbal apacs voltam, a többiek a kiowák, akik meg akarják szerezni az indiánok kincsét, de nem sikerül nekik.

A kincs egy mozsár volt. A szekrény tetejéről vettük le. A mozsár úgy néz ki, mint az arany, mert rézből van. Tüzes Nyíl szerint ezt valamikor használták, de azt ő sem tudta megmondani, mire.

Csitt felpróbálta a fejére – sisaknak túl nehéz. Fűrge Láb azt mondta, ha mozsárnak hívják, csak mozsárágyú csöve lehetett. Elöltöltős, mert hátul nincs rajta lyuk. Nagyfőnök a hozzá tartozó bunkós rúddal megkongatta, és megállapította: nem úgy szól, mint az ágyú, hanem úgy, mint egy harang. Fűrge Láb szerint azonban ez is őt igazolja, mert az ágyút harangból szokták önteni, aztán meg a harangból ágyút, mint a Gábor Áron.

Hát ezt a kincset raktuk ki az ebédlőasztalra. Utána elrejtőztünk az erdőben.

Az erdő fából volt, mint az igazi: asztal- és széklábakból állt. Lomb nem volt, mert novemberben a fák már kopaszok, mint a papám, akinek annyi haja sincs, hogy befedje a fejét. Mindössze két örökzöld színű fotelből csináltunk tülevelű fát a varródoboz segítségével. A fenyők ugyanis télen sem kopaszodnak meg, akár csak a mamám. Itt-ott sziklaként párnákat helyeztünk el. Ez volt a természet lágy öle – ahogy a papám szokott fogalmazni. Nagyon szép, hímzett párnák voltak. Tüzes Nyíl büszke rájuk, de Nagyfőnök azt mondta, ő ilyet nem tenne a feje alá. Tüzes Nyíl erre megmagyarázta: ezeket náluk sem teszi soha senki a feje alá, mert ezek *díszpárnák*. Arra valók, hogy porszivózzák őket. Erre való a szőnyeg is, amelyet összecsavarva az ajtónak támasztottunk, hogyha a kiowák belépnek, csapja fejbe őket.

A kiowák két irányból támadtak. Erre számítottunk, mert a szobának két ajtaja van. Ezért a másik ajtóhoz odatoltuk az akasztós szekrényt, aztán amikor Bunga Ló hangos uff-uff kiáltással belerohant a szekrénybe, gyorsan rácsaptuk az ajtót, és ráfordítottuk a kulcsot.

Közben a másik ajtó elé állított szőnyegtekerecs úgy fejbe vágta Csittet, hogy szó nélkül elterült. Persze, ha tudott volna szólni, akkor sem biztos, hogy mond valamit. Csitt nem nagyon beszédes. Ekkor Fűrge Láb a berohanó Tüzes Nyílt derékon kapta, és birkózni kezdtek a piros-zöld-kék hímzésű sziklák között, amíg mi is be nem szálltunk. Mire Csitt csodálkozva feltápaszkodott, Tüzes

Nyíl már meg volt kötözve, és hárman támadtunk az utolsó kiowára.

Bunga Ló majd szétverte a szekrényt, csúnyán káromkodott – hogy mit mondott, nem írom le, mert ilyen trágár szavakat csak a tévében szabad használni –, de amikor elandalította a naftalinillat, elhallgatott. Mi pedig gyorsan rendet raktunk, mert Tüzes Nyíl azt mondta, a szülei nyolc órára hazaérnek.

Tanulság: A bungaló nem azt jelenti, amit gondoltunk. Indiának lenni jó, de Táltos Árpi nem ló. Többet ésszel, mint erővel. Mindig az okosabb győz: azaz, hogy mi.

November 24.

Tüzes Nyíl lekonyult füllel és lógó orral jött be ma reggel, ami egy nyilnak egyáltalában nem áll jól, különösen, ha tüzes. Nagyfőnök szerint indián testvérünket helytelenül nevelik, mert a legújabb kutatások szerint nem szabad verni a gyereket. A *Rendtartásban* van is ilyen paragrafus, ezért nem vernek minket a tanárok. Nem azért, mert nincs hozzá kedvük. A Háztartásban azonban ilyen paragrafus sajnos nincsen. Mindnyájan nagyon sajnáltuk Tüzes Nyílt, hogy helyettünk is kikapott. Nagyfőnök vigasztalásul megveregette a vállát, mondván:

– Sebaj, vörös bőrt testvérem, ez az indiánsors!

A verés ugyanis összefüggésben volt a tegnapi harci játékkal: Tüzes Nyíl mamáját, Lisztes nénit megszárták a tülevelek, amikor a fenyves erdőt fotelnak nézte és beleült. Ez azonban még nem lett volna olyan nagy baj. A baj akkor kezdődött, amikor Bunga Lót – akiről teljesen megfélekezünk – késő este keresni kezdték. Tüzes Nyíl mamája bosszúsan vette fel a telefont (mert éppen kezdett volna elaludni), és határozottan kijelentette: nincs náluk a gyerekek. Táltos bácsi azonban erősködött, hogy ott játszottak délután, kérdezze csak meg a kedves fiacskáját. Lisztes néni erre felébresz-

tette indián testvérünket, és Tüzes Nyílnak eszébe jutott, hová tettük a legyőzött kiowát.

Bunga Ló álmosan, a naftalin illatától kábán kászálódott ki a szekrényből, s maga után vonszolta az előszobába a szekrényben ráakadt égszínké estélyi ruhát. Ott udvariasan elkészönt az elképedt mamától, és hazaballagott.

Bunga Lót nem verték meg. Őt sohasem verik, csak büntetik. Most egy hétig nem ehet csokoládét, és nem mehet moziba. Nagyfőnök szerint ez helytelen nevelési módszer, mert az ilyen büntetés káros a gyermek személyiségére. A *személyiség* nem azonos a személyi igazolvánnyal, de hogy pontosan micsoda, azt a Nagyfőnök nem árulta el, mondván, azt ebben a korban már mindenkinek illik tudnia.

Bunga Lónak azóta naftalinszaga van.

Tanulság: Az indián ne legyen feledékeny. A fenyves erdő nem fotel. Akit a szekrényben felejtene, az ne aludjon. Tüzes Nyílnál többet nem rendezhetünk törzsi gyűlést. Bunga Lónak naftalinszaga van.

December 7.

Régen foglalkoztam már az Emlékiratommal. Ennek az az oka, hogy beteg voltam. Nem volt jó. Azt még csak elviseltem, hogy nem mehettem iskolába, de lázam volt, napokig ágyban kellett fekdünnöm. Ágyban fekdünni egy indiánnak!

Az ágyban rendszerint nem történik semmi, így az Emlékiratom is fekdünn, mint én. Még jó, hogy Csitt naponta feljött hozzám sakkozni, és mindig megmondta, mi a házi feladat, mi az új lecke, mit kell ismételni. Én unalmamban átismételtem az összes indiánkönyvet. Többször ajánlottam Csittnek is egy-egy May Károlyt vagy Coopert, de nem kérte. Amikor harmadszor is visszautasította megkérdeztem:

– Te is a tévét nézed inkább?

– Ige-en... – felelte, de annyira bizonytalanul, hogy gyanút fogtam. Csitt nem tudott hazudni. Keresztkérdést tettem fel:

– Tegnap például mit néztél?

– Tévét.

– Jó, jó, de mit adtak akkor, amikor a tévét nézted? – faggattam tovább. Csitt megpiszkálta az orrát, kibámult az ablakon, úgy válaszolt:

– Azt nem tudom... Rossz a tévénk...

Elképedtem.

– Hát akkor hogyan nézted?!

Csitt megfordult a széken lovagló ülésbe, előre hajolt, és az alvó képernyőre meresztette nagy szürke szemét.

– Így – felelte.

Hosszú percek teltek el, amíg magamhoz tértem. Első gondolatom az volt: ha valakinek rossz a tévéje, miért nem javíttatja meg. Csitt azt felelte:

– Felesleges, úgyszincs villany. A múlt héten kikapcsolták az áramot, mert hónapok óta nem tudjuk fizetni.

– És akkor mivel világítotok? – csodálkoztam rá.

– Hát gyertyával.

– Gyertya mellett nem lehet olvasni? – néztem a szemébe, s közben a kezébe csúsztattam egy könyvet. Elhúzta a kezét.

– Drága a gyertya. Csak addig égethetem, amíg megcsinálom a leckét – mondta, és tovább bámult a készülékre.

A tévé szenvtelen üres tekintettel nézett vissza rá.

Tanulság: Az ágyban rendszerint nem történik semmi. Csitt nagyon rendes srác. Én is rendes vagyok, csak rajtam nem látszik. Ezentúl Csittet minden este vendégül látja valamelyik indián testvére, hogy ne fogyjon annyi gyertya náluk.

December 13.

Közelednek az ünnepek. Ez abból látszik, hogy az üzleteket fényőgallyak díszítik, a mennyezeten színes szerpentinek, arany- és ezüsfóliából font indák lógnak, és a bolt tele van szaloncukorral. A buszvégállomáson a teret ellepték a sebtiben felállított vásári bódék. Erre indultunk a papámmal. Otthon ugyanis a mamám nagytakarítást rendezett, ilyenkor ott a papám nem tud dolgozni, én pedig nem tudok tanulni, sőt játszani sem. Lementünk hát a térre, hogy a mamámat ne zavarjuk a munkájában.

Még négy óra sem volt, de teljesen besötétedett. Mindenfelé piros, kék, zöld lampionok égtek, s a bódék felett színes lámpafüzéren szaladt a fény. Az árusok hangos szóval kínálták portékáikat: édességet, szaloncukrot, kókuszos csemegét, ezernyi játékot; kis és nagy autót – amely magától megy, csak tolni kell – szirénázó rendőrautót, szikrázó szemű télapót, játék géppisztolyt és betlehemet. Szédítő zsongás, csupa fény, csupa csillogás minden.

Megálltunk egy bódé előtt, ahol különféle műtűrök, láncok, gyűrűk, karikák, gombok és gömbök, körte, hagyma és meghatározatlan alakú tárgyak tündököltek arany- és ezüsfényben. Számmomra megannyi „nem azonosítható objektum”, megannyi UFO.

A papám elmagyarázta: ezek bizsuk és dísz tárgyak, amelyek semmire sem használhatók, a nők azonban szívesen viselnek ilyesmit a karjukon, lábukon, nyakukban, hajukban meg mindenhol. Most azért jöttünk ide, hogy Anyucinak is vegyünk valamit karácsonyra, amit a nyakába vagy a fülére akaszthat. Rámutattam egy ezüstösen csillogó nagy gömbre, amelyen piros pöttyök voltak:

- Ez jó lenne Anyuci fülére – ajánlottam, de a papám leintett:
- Az karácsonyfadísz.

A csillag is karácsonyfadísz volt, meg az a körte, amelyik nem világított és a csillogó hagyma is, amely nem volt bűdös. Egyik sem állt volna jól Anyuci fülében. Végül a hatodik bódében Apuci egy szappant vásárolt, mert az jó a mamám karjára is, a nyakára is meg mindenhová.

Késő estig nézelődtünk, mire hazamentünk, már csak a bútorokat kellett a helyükre tolni. Ez közös erővel sikerült is, csupán a nagy franciaágy volt nehéz, mivel Anyuci addigra már annyira elfáradt, hogy lepihent. Nem akartuk felébreszteni, nehogy észébe jusson folytatni a nagytakarítást.

Tanulság: Karácsonyra vásárlással és nagytakarítással készülünk. A nők mindenhová mindenfélét aggatnak magukra. A karácsonyfadísz nem áll jól a mamámnak.

December 14.

Nagyfőnök szülei ma mentek bevásárolni, ami kitűnő alkalom arra, hogy a második törzsi gyűlést Weiszéknél tartsuk. Az indiánok kincse most is a mozsár volt, amelyet Tüzes Nyíl elcsent ott honról. Ez alkalommal azonban ők csak ketten őrizték Csittel, mert Nagyfőnök szerint a támadóknak sokkal nehezebb dolguk van. A támadókat a Nagyfőnök vezette. Teljesen új taktikát dolgozott ki. Amíg a védők bezárkóztak az ebédlőbe, a többi szobában mi az összes bútort elmozdítottunk a helyükről, hogy megtevésszük az ellenséget.

A védők megkongatták a mozsarat, ami azt jelentette: támadhatunk. Nagyfőnök nem akarta elhamarkodni a dolgot, azt mondta: azzal lepjük meg őket, hogy nem támadunk. Földre parancsolt bennünket, és a szobákat körbekúszva kellett megközelítenünk az ebédlőt. Fűrge Láb dohogott, mondván: ez marhaság, teljesen felesleges, és csupa tollpihe lesz tőle, Nagyfőnök azonban leintette:

– Pszt! Nem szabad észrevenniük, merről jövünk! – Aztán hozátette: – Annak pedig egy indián csak örülhet, hogy tollas a háta!

Végre eljött a pillanat! Harsány uff-uff kiáltással egyszerre rántottuk fel mindkét ajtót, és nagy lendülettel kétfelől rohamoztunk. De jaj! Nagyot koppant a fejem, Weisz pedig az öklét rágta, mert belebokszolt az ajtónyílást elfedő ruhásszekrény hátlapjába. Nem

volt idő tétovázni, a másik ajtóhoz futottunk, követtük Fűrge Lábát és Bunga Lót. Ám ahogy beléptünk az ebédlőbe, földbe gyökerezett a lábunk: a védők is átrendezték mindent. Mint az imént fejünkkel, illetve öklünkkel megtapasztaltuk, a kétajtós szekrény az előszoba felőli bejáratot torlaszolta el, a kombinált szekrénysort viszont úgy állították sarokra, hogy nem lehetett elmenni mellette. Minden szem Nagyfőnök felé fordult:

– Na, most mi lesz? – kérdezték a tanácstalan tekintetek.

Nagyfőnök nem habozott:

– Toljátok ide a heverőt!

A heverőt a kombinált szekrénysor elé toltuk.

– Most menjete a helyére, és onnan kúszva közelítsetek! – hangzott a parancs.

Bill nem mozdult. Nagyfőnök keményen a szemébe nézett, és azt mondta;

– Ez neked is szól, Fűrge Láb testvérem!

Most már hárman kúszunk a szekrénysor felé.

Amikor odaértünk, Nagyfőnök felállt a heverőre, és intett nekünk. (Itt jegyzem meg, a cipőnket már belépéskor levetettük, mert Weiszékhez csak zokniban szabad belépni.) A könyvespolcra kişedtünk néhány könyvet, hogy könnyebben felkapaszkodhassunk, mivel a kombinált szekrénysor meglehetősen magas volt. Nagyfőnök kiadta a parancsot:

– Bunga Ló, te Csitt fejére hullasz, mint a szilva a fáról a tanyán! Fűrge Láb, te gyorsan megkötözöd Csittet! Tűzes Nyílt majd én elintézem!

Aztán hozzám fordult:

– Sápadtarcú testvérem, te leszel a tartalék!

Ezt már megszoktam. Amikor a téren a dühöngőben focizunk, akkor is én vagyok a tartalék.

A három harcos kapaszkodni kezdett felfelé a kombinált szekrényen, mint az indiánok a sziklán. Én a heverő előtt várakoztam, mikor kerül sor a bevetésemre.

Arra azonban nem került sor, mert társaim még fel sem értek

a szikla tetejére, amikor kivágódott a ruhásszekrény ajtaja, belőle pedig Tüzes Nyíl, hátracsavarta a kezem, és megkötözött. Ugyanakkor Csitt hátulról elkapta a meglepett Nagyfőnök lábát, lerántotta, s pillanat alatt az ő csuklóját is összeszíjazták. Fűrge Láb leugrott ugyan, birkózni kezdett Tüzes Nyíllal, addigra azonban ott termett Csitt is, és nem volt kétséges: kettőjükkel nem bír Fűrge Láb.

Ekkor szánta el magát Bunga Ló. Ha az ellenség nem a szekrény sor mögött van, hanem előtte, akkor ott kell Csittre ugrania

– Hoppá! – mondta bocsánatkérően, és tompa puffanással haját ért a hallgatag indián fején. Csitt a tőle megszokott szótlanlansággal terült el. Fűrge Láb, aki Tüzes Nyílnál jóval erősebb, csakhamar letéperte, és megkötözte ellenfelét. Mire Csitt magához tért, Bunga Ló már valamennyiünk kezén elvágta a kötelet. Ekkor az új fiú diadalmasan Tüzes hátára tette fűrge lábát, majd büszkén így kiáltott:

– *Gyűrge Láb főzött!*

– Ne örülj, Gyűrge Láb! – nyögte Tüzes Nyíl, mint Bécsnek büszke vára Mátyás bús hada alatt. – A kincset nem tudjátok megszerezni!

Döbbsenten néztünk egymásra. Csakugyan: az győz, akinél a kincs van. A támadók akkor, ha megszerzik – ha nem szerzik meg, akkor pedig a védők!

– Ide a kincset! – hördült fel Fűrge Láb. – Hová rejtettétek?

– Nem áruljuk el! – makacsolta meg magát Tüzes Nyíl. Nagyfőnök legyintett:

– Hagyjátok őket! Helyre kell rakni a bútorokat, fél óra múlva hazajönnek a szüleim! Közben ügyis meglesz a kincs!

Nem lett meg.

Kimentünk a lépcsőházba, lekeféltük a ruhánkról a port, a pihét, aztán nekiálltunk rendet rakni. Kerestük a mozsarat mindenfelé, hasztalan. Tüzes Nyíl azon mulatott, hogy nekik nem kell dolgozniuk, mert ők foglyok. Nagyfőnök azonban feloldotta a kezü-

ket, és kijelentette: a hadifoglyoknak jóvátétel fejében le kell szedniük a pókhálót a mennyezetről.

Nem telt el fél óra, zörgött a zárban a kulcs. Éppen az utolsó bútorokat toltuk helyre. Weisz szülei barátságosan üdvözöltek, és a mamája megköszönte a fáradozásunkat.

– Ede vállalta, mire hazaérünk, feltörli a parkettát az egész lakásban, még a bútorok alatt is – magyarázta. – Kedves tőletek, hogy segítettetek neki...

Mindnyájan Nagyfőnökre néztünk. Ritkán pirul el, de most olyan vörös volt, mint egy igazi rézbőrű. Vörösrézbőrű. Kedvünk lett volna megskalpolni. Csak Tüzes Nyíl érzett másképpen, mert neki galamb a lelke. Hangosan felsóhajtott:

– Jó neked! A mai napra megvan a jócselekedeted! Nekem adventben mindennap valami jót kell tennem...

Nagyfőnök nyomban feltalálta magát:

– Akkor menj ki a lépcsőházba, és mosd fel a lakás előtti követet! Tele van porral, amit a ruhánkról lekeféltünk!

Tanulság: Minden bútor akkor jó, ha nincs a helyén, de az indián szíve mindig a helyén legyen! Bunga Ló súlyos egyéniség, különösen, ha valakinek a fejére esik. Egy indián csak büszke lehet, ha tollas a háta. Nagyfőnök velünk töröltette fel a parkettát. De hol van az indiánok kincse?

December 15.

Ezt kérdeztük egymástól másnap reggel is, mert a szülők meglepetésszerű hazatérése, és Nagyfőnök átverése annyira megdöbentett, hogy a mozsárról teljesen megfeledkeztünk. Márpedig, mint említettem, az győzött, akinél a mozsár van.

De kinél van a mozsár?

Tüzes Nyíl azt állította, ők győztek, mert a kincset nem tudtuk megszerezni. Ezzel szemben Nagyfőnök kijelentette: miután mi elmentünk, ő megtalálta a mozsarat.

– Mutasd meg! – szóló Csitt kételkedőn. Nagyfőnök vállat vont:
– Otthon van. Csak nem képzeld, hogy becipelem ide a suliba!

– Akkor sulis után felmegyünk hozzád megnézni – ajánlkozott Csitt készségesen, de Nagyfőnök a fejét rázta:

– Nem lehet, rohannom kell németórára.

Becsöngettek. Nagyfőnök hátat fordított nekik, és – mint aki befejezte a vitát – befelé indult az osztályba.

Tanítás után Tüzes Nyíl odament hozzá:

– Kérsz egy rágógumit?

Kért. A szeplős indián legjobb rágóját nyújtotta neki. Közben az egész osztály kifelé tolongott, csak négyen maradtunk a teremben. Ekkor Tüzes Nyíl könyörögni kezdett;

– Ne szúrj ki velem, Nagyfőnök, add vissza a mozsarat! Ha a szüleim észreveszik, hogy hiányzik a szekrény tetejéről, akkor nagy balhé lesz otthon! Soha többé nem hozhatom el!

Nagyfőnök megszánta:

– Na jó, nem bánom. Ha aláírod, hogy mi győztünk, akkor hazakísérhetsz, és megkapod a mozsarat!

Sebtiben megírták a békeszerződést, miszerint a csatát Nagyfőnök és csapata nyerte meg. Fürgé Lábbal írtuk alá mint tanúk, aztán hazakísértük Weiszet. Az előszobában intett Tüzes Nyilnak:

– Menj csak be a lakásba, és vidd haza a mozsarat! Nekem még össze kell szednem a németkönyvet meg a füzeteket.

– Jó, jó, de hová tetted? – meresztette nagy kék szemét Tüzes Nyíl.

– Hová, hová! Hát az egyszerűség kedvéért visszatettem oda, ahová ti elrejtettétek! – válaszolta Nagyfőnök, azzal bevonult a szobájába. Két perc múlva megjelent Tüzes Nyíl mozsárral a kezében.

– Na, hol volt? – kíváncsiskodtam. Tüzes Nyíl fölényesen végigmért, és így válaszolt:

– Ott, ahová elrejtettük!

Sosem tudtuk meg, hová dugták a kincset...

Tanulság: A mozsár a Lisztes-család szekrényének tetején fontos objektum. Nagyfőnöknek mindig igaza van, még akkor is, ha hazudik. Mi már soha az életben nem tudjuk meg, hová rejtette Csitt és Tüzes Nyíl a mozsarat.

December 19.

Ma reggel esett a hó. A hó pici, fehér és hideg, ha a tenyerembe veszem, elolvad, mint a számban a pehelymentol. Azt beszélük, a ferencvárosi ferde tetős házakat összefüggő fehér takaró borítja, mint a kakaót a tejszínhab, és minden utca csupa hó. Ebből hógolyót lehet csinálni, meg lehet dobálni vele a lányokat, sőt a nyakukba is lehet tenni.

Nálunk nem látni havat. Az utcán széttapossák a kocsik, a járdát hó helyett sóval hinti fel a gondnok, háztető pedig nincs, de ha van is, nem lehet látni.

Az iskolában is a hóról beszélgettünk. Többen Budára készültek ródlizni. Az nagyon jó lehet, bár én még nem próbáltam. A keresztmamámtól minden karácsonyra ródlit kapok ugyan, télen azonban nem engednek szánkózni, mert beszívom a hideg levegőt és megfázom. Nyáron viszont nincsen hó. Nagyfőnöknek két sílécé van – meg is mutatta nekem –, de nem engedik sielni, mert eltörheti a lécet vagy a lábát.

Csitt a nagymamájától azt hallotta, hogy régen lóval vontatták a szánkót, és csengőt akasztottak a ló nyakába. Nem rossz ötlet, csak azt nem tudom, hová szerelték a lóra az akkumulátort.

Én úgy szeretnék egyszer igazi havat látni, ami nincs megszóva, amibe térdig gázolhatok, amiből hógolyót lehet gyúrni! Csinálnék egy nagy-nagy hóembert, olyat mint az igazi ember! Ennek az embernek mindig hófehér lenne a ruhája meg a lelke, és nem piszkítaná össze soha. Nem hazudna, nem káromkodna, nem lopná ki a pénztárcát a mamám szatyrából, és nem bántana soha senkit! Milyen kár, hogy a hóember olvad el tavasszal, s a rossz emberek köztünk maradnak!

Tanulság: A hó kicsi, fehér és hideg, mint a kinőtt ünneplőin-gem lenne, ha reggel betenném a fridsiderbe. Melegben elolvad, hidegben eltakarítják. Télen nem egészséges szánkózni, mert megfázik a gyerek. Az ember lába olyan, mint a siléc: könnyen tö-rik.

December 22.

Az iskolában ünnepi hangulat volt. Mintha a természet is ünne- pelne, ragyogott az ég, az osztályterembe pajkosan bekacsintott a decemberi nap. Osztályfőnöki órán megajándékoztuk egymást. Fűrge Láb egy üveg Vaca-Colát vett Bunga Lónak. Lila kupakja volt, és éppen ez a szín hiányzott az öt közül. Bunga Lótól Tüzes Nyíl kazettás magnót kapott. Tüzes Nyíl Nagyfőnöknek a fejétől a derekáig érő tolldiszt készített, de nem ám libatollból! Ó, dehogy! Piros, kék, zöld, sárga filctollakból! Nagyfőnök engem lepett meg vadonatúj siléccel. Restelkedve fogadtam el a drága ajándékot, de azt mondta: nem tesz semmit, van elég, még a tavalyit sem használta el. Én egy tucat gyertyát vettem Csittnek, hogy gyertya- fény mellett nézhesse a világtalan televíziót. Színes gyertyát, hogy ne fekete-fehérben nézze... Fűrge Láb két csokoládét kapott Csit- től. Piros szalaggal volt átkötve, rajta zöld fenyőág. Ismerve, a hall- gatag indián milyen szegény, Fűrge Láb megjegyezte: igazán elég lett volna egy is... Erre Csitt csak annyit mondott:

– Tesód is van, nem?

Utolsó órán nagy betűkkel felírtuk a táblára:

KI TÖRT A TÉLI SZÜNET!

Az utolsó óra irodalom volt.

Ildikó néni bejött, pillantása a táblára esett:

– Ej, hát még mindig nem tudtok helyesen írni! – csóválta a fe- jét, és fényes fekete haján megcsillant a napfény. – Azt, hogy *ki- tört*, egybeírjuk. A szünet azonban nem *kitör*, hanem *megkezdő*-

dik. Kitörhet az ember lába, kitörhet a szabadságharc vagy a Vezúv. A szünet csak *megkezdődik!*

Ildikó néni hiába tanít irodalmat, a mi stílusunkat nem érti. Éppen ő tanította nekünk az alliterációt. Hát mi azért írtuk külön azt, hogy *ki tört*, mert a *tört* szó is azzal a hanggal kezdődik, mint a *téli*. A szünet pedig nem megkezdődik, hanem igenis, *kitör!* Kitör, mint a szabadságharc, amelyet az emberek kitörő örömmel üdvözölnek; kitör, mint a Vezúv, lángol a szívünk, mint a magasra törő tűzoszlop, ragyog a szemünk, mint a fehéren izzó láva! Hát ezt nem érti Ildikó néni! Én őt nem értem: hát Ildikó néni sosem volt iskolás, őt mindjárt tanárnőnek hozta a golya?

Tanulság: Bunga Lónak, ha szerencséje van, megint nyer egy kazettás magnót, amit jövő karácsonykor majd elajándékoz. Ha sastoll nincs, a filctoll is jó. Nagyfőnök több lécet kap, mint amenyit össze tud törni egy év alatt. Kitört a téli szünet! Ildikó néni hiába tanít irodalmat, nem ért a stilsztikához.

Január 5.

Régen foglalkoztam már a naplómmal. Ennek a sok ünnep meg a szünet az oka. Karácsonyra sok játékot és könyvet kaptam, ezekkel kellett törődnöm. Az egyik a *Némo kapitány*. Nagyon érdekes könyv, tele van izgalommal, rejtéllyel meg vízzel, de nincsen benne indián. Kaptam egy csocsót (asztalifocit) is. A papám azt mondta, úgyis olyan sápadt vagyok, sportolnom kell valamit. A csocsót azonban csak ketten lehet játszani, és tesót nem kaptam hozzá, így csak akkor csocsózhatok, ha feljön valamelyik barátom. Kaptam még egy távirányítású rendőrautót, kék lámpa villog rajta, és szirénázik. Remélem, áthallatszik a Gálhoz. Ja, meg a keresztmamámtól egy ródlit...

A keresztmamám minden karácsonyra ródlit vesz nekem, a papámnak cigarettatárcát, holott Apuci már három éve nem dohányzik. A mamám minden évben arckrémet kap tőle – meg ideg-

rohamot, mert pont erre az arckrémre allergiás. Olyan vörös lesz tőle, mint egy indián, és úgy viszket, mint a bolhás kutya. De azért mosolyogva megköszöni – akárcsak a papám, aki még hozzá is teszi, mennyire örül, mert úgyszincs cigarettatárcája...

– Na, és amit tavaly kaptál tőlem? – meresztette rá a szemét a keresztmamám. Apuci nem jött zavarba:

– Azt éppen a múlt héten vesztettem el – felelte.

Hát ennyit a karácsonyról.

A szünetben hol itt, hol ott jöttünk össze kipróbálni az új játékokat. Sokat csocsóztunk, játszottunk a rendőrautóval, és rengeteget olvastam. Egyszer a papám a Közlekedési Múzeumba is elvitt. Mindig odavisz szórakozni, mert az közel van, és gyorsan végigmegyünk rajta, mert már hatszor láttam. Én inkább az erdőbe mennék Winnettouval és Old Shatterhanddal, de annak is örülnék, ha egyszer a barátaimmal elmehetnék kirándulni.

Én úgy szeretnék egyszer egy igazi erdőt látni, nemcsak a képernyőn, hanem odakinn! Ahol a madár nem hangszóróból énekel, ahol nem az öreg néne őzikéje baktat a képen, hanem valódi! Olyan erdőt szeretnék látni, ahol a karácsonyfa terem, amelynek fenyőszaga van, mint a szappannak – de a mamám nem enged el. Azt mondja, ilyenkor hideg van, a verebek is lefagynak a fáról. Amit az erdőről tudni kell, az különben is benne van a földrajz-könyvben és a biológiakönyvben.

Én azonban tudom, hogy nem fagynék le a fáról, mint a verebek, valószínű, hogy fel sem tudnék repülni rá – bár még nem próbáltam. Az egész hideg csak kifogás. Nyáron azért nem vittek kirándulni, mert nagyon meleg volt.

Tanulság: Az ember vagy ír, vagy olvas, de a kettő egyszerre nem megy. A hidegben a verebek lefagynak a fáról, a gyerek viszont megfázik. Azért kaptam a csocsót, hogy sportoljak, de a ródlit nem tudom minek. Az arckrémtől allergiát, a keresztmamámtól idegrohamot lehet kapni.

Január 10.

Már több mint egy hete járunk az iskolába, de még csak most kezdjük megszokni. Érdekes, a szünetet egy nap alatt megszoktam!

Ma nehéz napunk volt: matek, angol, nyelvtan, ének, testnevelés. A matekra nagyon oda kell figyelni. Ha Fűrge Láb felcseréli a két szó kezdőbetűjét, abból nincs semmi baj, de ha két szám előjelét cseréli fel, annak a végeredménye csak 1 lehet.

Angolból legalább a szavak ismerősek a számítógépes menüből. Igaz, Amerikában nem mindig ugyanazt jelenti, mint a képernyőn. Például a tévében láttam egy vadnyugati kisváros boltján a *hardware* feliratot. Aztán kiderült, hogy nem számítógépes szaküzlet, hanem közönséges vaskereskedés.

A magyar helyesírást végképp nem lehet megtanulni. A váll, az áll, a száll két *l*, mert két vállunk, két lábunk és két szárnyunk van. De akkor miért írjuk két *l*-el az egyetlen egy állunkat. Miért nem írjuk négy *l*-el a négy lábú állatot, vagy a szakállt több száz *l* betűvel?

Az énekórát sem szeretem, mert nekünk nem úgy kell ám énekelnünk, ahogy a cserkészeknek vagy a Koós Jánosnak, hanem így: do-re-mi-fa-szo-la-ti-do. Ahelyett, hogy azt mondanánk:

„Fiúk fel a fejfel a harsona zeng...”

Ha népdalt tanulunk, az is csak olyan, amit például legutóbb tanultuk:

„Ötven dinnye, száz uborka hatvan tök,
hajlonca, szalakonca.
Hej, az aranyszínű szép nesze-nosza
dínom-dánom kalafinta
előbb belékomorintja.”

Ebből csak a dinnyét, az uborkát, a tököt értettük meg a számneveket. Amikor megkérdeztük az énektanárnőt, mi az a *hajlonca*-

ca, *szalakonca* meg a *kalafinta*, aki belékomorintja, azt felelte: kérdezzük meg irodalomórán.

Az irodalmat persze nem ő tanítja.

Különben sem tudom, miért kell nekünk éneket tanulnunk, amikor sem földrajzórán, sem biológiaórán nem szabad énekelni, otthon pedig olyan vékonyak a falak, hogyha egy kicsit hangosabban kiabálunk, rögtön átkopog a Gál.

Nem értem, miért kell nekünk éneket tanulnunk, amikor nem készülünk énekesnek sem az operába, sem a tévébe. Ha úrhajós leszek, az úrkabinban úgysem lehet énekelni, mert kevés az oxigén. Gagarin sem énekelt, sem Armstrong, amikor kilépett a Holdra!

Vagy itt van például Fürge Láb, aki autószerelőnek készül, mert annak nem kell mosakodnia. Minek egy autószerelőnek énekelni? Vagy minek énekelni egy pilótának és áramelosztónak?

Legrosszabb azonban a testnevelési óra. Én a sötétben nem félek, de a tornateremben nagyon. Ennek az az oka, hogy nálunk az ostornyéllámpák fénye átszűrődik a függönyön, és nincs igazi sötét. Testnevelés azonban van. Igazi. Egy héten háromszor. Ilyenkor nemcsak egyest vagy intót lehet kapni, hanem izomhúzódást, bokaficamot, kartörést. Ma például Bunga Lónak rándult ki a bokája.

Testnevelési órán semmit sem használunk rendeltetésszerűen. Már a bútorokat sem bútornak hívják, hanem *tornaszernek*, mint például: írószer, gyógyszer, kötszer. A legveszélyesebb szer a gyűrű. Ezen – ahelyett, hogy hintáznánk – fejre kell állni. Ha az ember ilyenkor elengedi, fejre esik.

A ló a tornateremben bőrről van bevonva, mint az igazi, de nem üget. Mentségére szolgál: nem is rúg. Az osztály sorban áll előtte és – ahelyett, hogy felülnénk a hátára – mindenkinek át kell esnie rajta, mint a báránymílón.

A korlát az erkélyen azért van, hogy le ne essünk – a tornateremben azért, hogy leessünk róla. A szoba fala sima, hogy ne

másszunk fel rá, a tornaterem fala bordás, amitől falra kell mászni.

A mennyezeten kötél függ. Ezen lehetne hintázni vagy ráakasztani a lámpát, össze lehetne csomózni, mint Tüzes Nyíl cipőfűzőjét, de nem arra használjuk. Fel kell mászni rá, és ott kell lógni.

Testnevelési óráról azonban nem lehet lógni, csak felmentéssel! Felmentést pedig csak igen súlyos esetekben ad az orvos, például ha valaki eltöri a lábát vagy levágja a fejét a villamos. Csupán Bunga Lónak sikerül majdnem minden héten felmentést hoznia, ilyenkor ő *elméletből* felel. Az óra végén, amikor mi normálisak tíz percet focizhatunk, a tornatanár kikérdezi tőle az amerikai futball, a görög-római birkózás, a gyeplabda szabályait és a magyar válogatott összeállítását az 1952-es világbajnokságtól napjainkig. Szegény Bunga Ló többet készül testnevelési órára, mint mi a matematika, angolra és nyelvtanórára együttvéve.

Tanulság: A szünetet könnyebb megszokni, mint a tanítást. A matek nehéz. Az angolok mindent másképpen mondanak, mint ahogy írják. A magyarok mindent másképpen írnak, mint kéne. Az ének felesleges, a testnevelés veszedelmes tantárgy.

Január 17.

– A tűz kék – ezt állította ma Csitt az iskolában. Ezért majdnem megvertük, de Nagyfőnök azt mondta: hagyjuk, hadd bizonyítsa be! Ráérünk megverni akkor is, ha nem igaz. Nevetséges! Még hogy a tűz kék! Minden gyerek tudja: a tűz vörös! Ezt látjuk a tévében, amikor égő kocsit vagy lángoló erdőt mutatnak, és ezért hívjuk a vörös hajú, szeplős Liszttest Tüzesnek. Nagyfőnök azt mondta: ha a tűz kék lenne, akkor a tűzoltókocsit is kékre festnék, és helyette a busz lenne piros. Majd hozzátette:

– Különben is, mindnyájan láttuk Györgyi néninél, hogy a parázs piros.

Csitt azonban megmakacsolta magát.

– A parázs igen, de a láng kék. Az, hogy a tűzoltókocsi piros,

nem számít, hiszen a Milka csokin is lila tehén van, pedig az igazi tehén tarka: fehér és barna foltok vannak ráfestve!

Csitt ezt a saját szemével látta, mert ő egyszer már járt falun.

– Ami pedig a tévében van, az nem mindig úgy van, ahogyan látszik – magyarázta tovább. – Ha Maci Laci lepottyan a fáról, felpattan, mint a labda, és továbbsszalad; ha Kandur Bandin átmegy az úthenger, akkor nyújtózik egyet, aztán felül. Ezzel szemben én már egyszer leestem a fáról, és a mentők vittek el. Három hétig nem tudtam lábra állni. Úthenger még nem ment át rajtam, de ha átmenne, nem hiszem, hogy fel tudnék ülni utána.

– De hát hol láttál te tüzet? – kérdeztem rá, mert itt a lakótelepen távfűtés van, sehol egy kályha, sehol egy kandalló. Erre Csitt elmondta, ő maga melegíti az ebédjüket a gázon, és a gáztűzhely lángja bizony kék.

– Az nem létezik – jelentette ki Bunga Ló. Nagyfőnök megkérdezte:

– Miért, te megfigyelted már?

– Én? Én nem járok a konyhába, oda csak a Juli néni meg az anyukám megy ki. Mi a szobában eszünk. Te talán szoktál konyhába járni?

– Ige-en ÷ felelte Nagyfőnök bizonytalanul –, de akkor éppen nem égett a gáz. Na és ti? – fordult hozzánk.

Be kellett vallanunk, sosem figyeltük meg, milyen színű a láng. Tüzes Nyíl kijelentette, arra határozottan emlékszik, hogy a tejslábos piros, a vizet alumíniumfazékban forralják, de a fazék alá még sosem lesett be. Ő nem olyan kíváncsi természet.

Mi azonban kíváncsiak voltunk, és elhatároztuk, közösen győzdünk meg a tűz színéről.

* * *

Zongoraórán végre egy darabot is megismertem. A címe *Jánosbogárka*. Arról szól, hogy: „Jánosbogárka, csak csillogj, villogj, jánosbogárka, csak csillogj, villogj...” Játszani még nem tudom, de a tanárnő elmondta a tartalmát, mert biológiaórán még nem tanultuk a bogarakat, az Állatkertbe pedig nem visz el a pa-

pám. Ez a jánosbogárka – a tanárnő szerint – olyan bogár, amelyik világít. Nyári estéken lehet látni, olyan, mint egy csillag, de röpköd. Én nem hiszem el neki, szerintem összetéveszti a tűzijátékkal.

Tanulság: Vagy a tűz kék, vagy a Csitt hülye. Nem minden tehén lila, csak a Milka tehén képe lila. Nem mind igaz, ami a képernyőn fénylik. Szerintem a jánosbogárka sem.

Január 18.

Ma biológiaóránk volt. A tanárnő bejött, intett, hogy ülünk le. A napos jelentett, Egérke bólintott, és megkezdte az órát. Amikor a táblára akart írni, nem találta a krétát.

– Napos, hol a kréta?

– Tanárnő, jelentem az asztalfiókban van.

Ezzel kezdetét vette a kísérlet. Lélegzet-visszafojtva figyeltük, mi történik. Fűrge Láb ugyanis egeret hozott az iskolába. El nem tudtam képzelni, honnan szedte, hiszen itt a lakótelepen csak csótány és svábbogár van, mert azt irtják, de egér annyira nincs, hogy még irtani sem lehet. Állítólag a Tesója szerezte be egy kőbányai fiútól két csótányért, mert ott meg az hiánycikk.

Az egér szürke, puha bundás, kedves kis állat, apró szemével úgy pislogott ránk, mint a tanárnő. Valaki kitalálta, hogy tegyük be a katedra fiókjába. Igazán nem akartunk mi semmi rosszat, csak a kísérletező ember tudásszomja vezérelt. És most izgatottan lestük az eredményt!

Egérke kihúzta a fiókot... Most, most fog sikítani! Vajon mit csinál? Kiszalad a teremből vagy agyoncsapja az osztálykönyvvel az egeret?

Gyanútlanul kivette a krétát, csak utána látta meg, hogy a kréta nincs egyedül. A levegőben csend feszült, egy pissenést sem lehetett hallani. A tanárnő meg az egér egymásra pislogtak azzal az apró, szürke szemükkel. Vártuk, hogy a nagyobbik Egérke si-

kít, felugrik, bevágja a fiókot, de nem ez történt. Gyors mozdulattal – ami egy macskának is becsületére válna – lecsapott az egerre, aztán a farkincájánál fogva felemelte, hogy mindenki lássa.

– Kié ez az egér? – kérdezte meglepő nyugalommal.

Döbrent csend. Egérke elmosolyodott:

– Persze, ti nem tudjátok, hogy én, mielőtt idejöttem, kutatóintézetben dolgoztam. Egereken, patkányokon kísérleteztünk... Na, halljam, ki tette a fiókomba az egeret?

Csalódottan néztünk össze. Vigasztalanok voltunk. Különösen az egér, aki a farkánál fogva függött a tanárnő két vékony uja között.

– Álljon fel, az egér tulajdonosa! – mondta Egérke, és kutatva nézett körül.

Senki sem mozdult.

– Hát, így is jó! – sóhajtotta. Visszatette az egeret, és betolta a fiókot. – Akkor maradjunk abban, hogy óra után, amikor kimenetem, az, aki idetette, majd ki is veszi a fiókból. Nehogy megjíjessen már valakit ez az ártatlan kis állat... Megértettétek?

– Igen! – hangzott a kórus. A tanárnő folytatta:

– Az is megértette, aki berakta az egeret?

– Igen – felelte Fűrge Láb.

– Akkor jó – bólintott Egérke. Felállt, a táblához lépett, aztán mintha mi sem történt volna, magyarázni kezdett. Csak csöngetés után szólt oda Fűrge Lábnak:

– Légy szíves, hozd fel utánam az osztálykönyvet a tanáriba!

El nem tudtam képzelni, mért olyan nehéz az osztálykönyv, hogy két ember kell hozzá!

Fűrge Láb csak a következő óra után ért vissza. Mi történt, mi nem, nem árulta el, csak annyit mondott: el van intézve a dolog.

* * *

Délután elmentünk Csitthez, megnézni, milyen színű a tűz. Bunga Ló felvette a napszemüvegét, Nagyfőnök jegyzettömböt hozott, Fűrge Láb fényképezőgépet. Alaposan megfigyeltünk mindent, mert az indiánok jó megfigyelők. A gyufa lángja először

fehéren lobbant, majd sárgára váltott, és meggyújtotta a gázt. A gáz valóban *kéken* égett! Olyan kék volt, mint Fűrge Láb szeme alatt a daganat, amit Tesóm okozott neki.

Mindnyájan nagyon csodálkoztunk, főleg azon, hogy ezt mind-
eddig nem vettük észre.

Tanulság: A kísérletező ember tudásszomja nagy hajtóerő. Két csótány ér egy egeret. A kísérlet eredménye: az egér jobban fél a tanárnőtől, mint ő az egértől. Már csak arra lennék kíváncsi, honnan tudta meg a tanárnő, hogy ki tette a fiókjába az egeret? A gáztűzhelyen a láng és Fűrge Láb a szeme alatt a daganat kék. Csitt nem hülye.

Január 23.

Nagyfőnök ma remek P. Howard könyvet hozott be a suliba. Minden szünetben felolvasott belőle egy részt. Már a címe is tökjó: *A Szőke Ciklon*. Olyan hangosan kacagtunk rajta, hogy a folyosó végéig is elhallatszott. Ezért megegyeztünk, minden óra előtt más megy ki a folyosó végére, hogy amikor a tanárnő elindul a lépcsőn lefelé, riasszon bennünket.

Földrajz óra előtt, ahogy fűrge lába birta, szaladt be Fűrge Láb:

– Jön! A lépcsőn most *lobog le*, csak úgy *robog a haja*! Jön, mint az orkán... – lihegte. Levegőt vett, pillantása a könyvre esett, és így fejezte be: – ...Jön... jön a *Szőke Ciklon*!

Éppen annyi időnk volt, hogy a helyünkre ülünk, de a nevetésnek már nem volt ideje elülni.

– Mi ez? – viharzott be Lujza néni, mögötte, mint a mennydörögés csapódott az ajtó.

Mintha nem tudná: ez *röhögés*. A Szőke Ciklonnak azonban nincs humorérzéke. Ledobta magát a székre, hogy csak úgy nyekkent (a szék), egyik lábával a másikról, majd fordítva gyorsan lehúzta a cipőjét az asztal alatt (a tanárnő). Kicsit megkönnyebbült, már-már reménykedtünk, hogy a bosszúja is elszáll, de tévedtünk.

Fürge Lábat szólította, talán azért, mert még mindig lihegett, s a tanárnő azt hitte, nevet. Az ismétlést kérte számon tőle:

– Beszélj nekem a ciklonokról! – rikácsolta.

Lehetetlen volt nem észrevenni; pad alatt kuncog az egész osztály. Szőke Ciklon szeme kiguvadt, vizslatekintettel járt körül. Fürge Láb folyékonyan hadarta a leckét, csak egyes szavak kezdőbetűjét cserélte fel:

– ...kiválik a *csevegőből a lapadék... tivatar zámad...* – ilyeneket mondott. Szőke Ciklon az asztalra csapott;

– Miféle Tivadarról csevegsz itt nekem?! Ülj le, elégtelen! Lisdtes! Mi a különbség a ciklon és az anticiklon között?

Tüzes felállt, ádámcsutkája fel s alá mozgott, de egy szót sem tudott kinyögni az ijedségtől. A tanárnő kéjesen írta be az egyest, majd Csittet szólította. Csittnek fogalma sem volt, mi a különbség, de azért nyugodtan válaszolt:

– A ciklon erre forog, az anticiklon meg amarra – mutatta a kezével.

Ekkor ért el engem Lujza néni bosszúja. Én sem tudtam, mi a különbség a ciklon és az anticiklon között, csak arra emlékeztem, hogy a ciklonoknak nevük van.

– A ciklonoknak női nevet adnak, az anticiklonnak férfinevet... Például *Anti ciklon...* – válaszoltam.

Lujza néni még hét osztálytársamnak írt be egyest, aztán elmagyarázta az új tananyagot, amiből a jövő héten fogja osztogatni az elégtelent.

* * *

Ma délután tizenötször játszottam el a *Jánosbogarékát*. Csak ötször kellett volna, de amikor ötödször került rá a sor, ájtött a Gál a papámhoz, és megkérdezte, hányszor kell nekem ezt eljátszanom, mert ő már nagyon unja.

Hát még én!

A papám nem tudta, hogy a szomszéd szobából minden szavukat hallom, így aztán bevallotta, őt is rettenetesen fárasztja már, de a gyerek általános műveltségéért áldozatot kell hozni. Ezért

zokszó nélkül viseli a csapást, amelyet a billentyűkre mérek. Meg őrá. Gál erre kijelentette, az az ő dolga, de a szomszédot nem kényszerítheti arra, hogy állandóan ezt a macskazenét hallgassa, és fel fog jelenteni bennünket. Így mondta: *macskazenét!* Az én kis aranyos Jánosbogárkámra!

A papám erre azt felelte, ha ő el tudja viselni a kutyaugatást, akkor Gál is viselje el a macskazenét, különben elviteti azt a dögöt a sintérrel. Gál kiabálni kezdett: kikéri magának, az ő kutyája nem dög, az egy fajtisza boxer, az ősei részt vettek a kínai boxer-lázadásban. Akkor a papám is kiabálni kezdett, mire az összes szomszéd összeszaladt alulról, felülről, én pedig még tízszer eljártam a darabot örömben, hogy nem csak én unom.

Tanulság: P. Howardon lehet nevetni, a tanárnőn nem. Lujza néniről az eső sem mossa le a Szőke Ciklon nevet. A Szőke Ciklon lóg, robog a haja, és nincs humorérzéke. Az *Anti* talán nem férfinév? A zongoraleckét nem csak én unom. Az általános műveltségért mindenkinek áldozatot kell hoznia, kivéve a Gált. A Gál kutyájának ősei részt vettek a boxerlázadásban; meg kell néznom a lexikonban, mi az a boxerlázadás.

Január. 29.

Testnevelési órán alaposan megizzadtunk. Keservesen meggyőztört a gyűrű, a korlát és a nyújtó. Hiába, a tornaszernek csak egy ellenszere van: a felmentés. Felmentést ma csak Bunga Ló hozott, el nem tudom képzelni, hogy csinálja. Óra előtt megmutatta nekünk az orvosi igazolását. Latinul volt írva. Fürge Láb azt mondta, ő sok latin szót látott már – orvos a papája –, de szerinte ilyen latin szó nincs is. Azt hiszem, a tornatanár is csak azért fogadja el, mert ő sem tud latinul, de nem akarja, hogy ez kiderüljön.

Bunga Ló egész órán a Londoni olimpia eredményeit magolta, és amíg mi az utolsó tíz percben pókfocit játszottunk, addig őt ki kérdezte a tanár. Bunga Ló jobban megizzadt, mint mi.

* * *

Este a tévében vetélkedő volt. Egy gimnazista nyerte a tízmilliót, amiből kitűnik, hogy nem mindig a legokosabbak. A papám azt mondta, azért nyert a gyerek, mert olyat kérdeztek tőle, amit most tanultak az iskolában, a felnőttek viszont már régen elfelejtették. Különben is, mit tud kezdeni egy tanuló tízmillió forinttal? Vesz rajta ötvenezer tábla csokoládét? Úgysem tudja megenni!

Én tudnék mit kezdeni a pénzzel, csak a kérdésekre nem tudnék válaszolni. Na, majd ha gimnáziumba járok!

Tanulság: A szertornában meg lehet izzadni, de a felmentésben még inkább. A gyerekek okosabbak, mint a felnőttek, de nem tudnak mit kezdeni a pénzzel.

Január 30.

Mára a mi kerületünkről kellett dolgozatot írni, amit aztán hangoosan olvastunk fel az osztály színe előtt. Elsőnek Tüzes Nyíltól kérte számon a házi feladatot Ildikó néni. Ez így hangzott:

„A mi kerületünket az ötvenes években alapították. Előbb nem ért rá a Fővárosi Önkormányzat, mert a háborúval volt elfoglalva. Akkor még csak kevés ember élt errefelé, de egyre többen lettek, ezért megépítették nekik a lakótelepet. Magas házakat és kis lakásokat csináltak, hogy kis helyen sok jó ember elférjen. Minden lakás egyforma, de akkor még az emberek is egyformák voltak. Mára a gazdagok Budán vettek villát, aki pedig nem tudta kifizetni a távfűtést, az a hajléktalanok számára költözött, így itt ma is egyforma emberek élnek. A házak között kocsik és kutyák parkolnak. A kocsik bűdös gázt bocsátanak ki, a kutyák ugyanazt szilárd halmazállapotban. A házak között játszóterek is vannak. Ezeket lebontozták, hogy a gyerekek ne koptassák ki. Itt található mérleg-hinta, körhinta, palacshinta, ingahinta, csúszda meg homokozó, de abból én már kinőttem. A dróthálóval elkerített rész a *dühöngő*, ahol a gyerekek a labdát meg egymást rugdossák. A lakótelepre bevezették a vizet, a villanyt, a gázt, a távfűtést, az autót-

buszt, és a zenés, mozgó fagyaltárusítást. Én nagyon szeretek itt lakni, mert máshol még nem próbáltam.”

Bunga Ló ezt írta:

„Kerületünket sok millió évvel ezelőtt tenger borította. Amikor a tenger elvonult, bevonultak a magyarok, és országot alapítottak. A középkorban 150 évig kerületünk is török uralom alatt állt, majd felszabadult. 1944-ben a németek, 1945-ben a szovjetek szállták meg, de ezt az emberek nem tudták, mert akkor még nem laktak itt. 1960 körül házakat építettek nekik, és a házak közé utcákat, hogy járni lehessen. Aztán emberek jöttek és beköltöztek a házakba. Így kerültünk ide mi is. Mi már nem sokáig maradunk itt, mert Budán veszünk házat. Budán több a fű meg a fa, és kevesebb az ember, és nem csak karácsonykor lehet fenyőfát látni.”

Én utolsónak olvastam fel a dolgozatomat, most lemásolom ide:

„A mi kerületünk nagyon kedves nekem, mert itt lakom. Nagy épületek vannak és kis emberek – legalábbis a házakhoz képest kicsik. Alant kocsik parkolnak, gyerekek és kutyák futkároznak körülöttük, és akad néhány fa is. Ezeken sosem terem gyümölcs, csak színes virág meg veréb. Énekesmadár nincs. Egy énekes koldus van, ő a busz végállomásánál hegedül. Fű még akad, de nem legeli le senki; bozót, cserjés, erdő nincsen, és egyáltalában nincs indián.”

* * *

Az utolsó szünetben Nagyfőnökkel és Fürge Lábbal a tegnapi vetélkedőről beszélgettünk. Nagyfőnök azt javasolta, induljak el rajta. Én azonban vonakodtam, mondván, mi még nagyon keveset tudunk földrajzból, történelemből, zenéből, irodalomból ahhoz, hogy kiálljunk a kamera és a világ szeme elé. Ekkor Fürge Láb megvilágosodott, mint akinek villanyt gyűjtanak a fejében, és azt mondta: sportról is lehet vetélkedni.

Vállat vontam:

– Én ahhoz sem értek...

– De Bunga Ló igen! – vetette fel a fejét Fürge Láb olyan büsz-

kén, mintha ő fedezte volna fel Mozartban a tehetséget. Vitatkozni kezdtünk, Nagyfőnök kijelentette, ismeri Bunga Lót, ő ugyan nem fog benevezni a vetélkedőre, mire én azt találtam mondani: akkor nevezzük be mi őt! Mindnyájan nevettünk – én sem gondoltam komolyan –, Weisz azonban kijelentette: küldjük csak el a jelentkezést Táltos nevében!

Még aznap megírtuk a levelet, Bunga Lót kicsit öregítettük, mert csak tizennégy éves kortól lehetett vetélkedni, és odahamisítottuk az aláírását. Végül is mi történhet? Úgysem megy el. Azért pedig nem vonhatják felelősségre, hogy meggondolta magát – ám ha kell, ő még orvosi igazolást is tud hozni. Mi viszont jót nevettünk rajta, amikor megkapja az értesítést, hogy jelenjen meg a vetélkedőn! Milyen buta képet vág majd, ha-ha-ha!

Tanulság: Kerületünk sok millió évvel ezelőtt tenger volt, most lakótelep. A házak és az emberek egyformák, csak különböző dolgozatokat írnak róluk. Egyikünk sem mer jelentkezni a vetélkedőre, csak Bunga Ló.

Február 7.

A harmadik törzsi gyűlést Fűrge Lábnál tartottuk, ő ugyanis két napja egyedül vezeti a háztartást, amikor hazamegy az iskolából. Eddig a nagymamája vezette, de most az egyik nagynéninek gyereke született, és a nagymamája inkább arra vigyázz, mert az a kisebb.

Egyébként Fűrge Láb – elmondása szerint – rögtön gondolta, hogy valami munkát fognak adni neki, amikor a mamája azzal kezdte: „te már nagy fiú vagy!” Mindig ezzel kezdik, ha valamit meg akarnak csináltatni vele. Aztán megmondták neki, hogy amíg a nagymamája nem lesz ott, addig reggel neki kell megkennie a kenyeret magának és Tesómnak, egyedül kell megmelegítenie az ebédet, délután pedig be kell vásárolnia.

Fűrge Láb szülei hat óra után szoktak hazajönni, ezért mi már

három óra előtt ott voltunk mind a hatan – azaz heten, mert Tesóm is ott volt. Nem tudtuk hová tenni, hát bevettük indiánnak.

A nagyszobában a rekamié és az asztal között, a perzsaszőnyeg partján ütöttünk tábort. Fűrge Láb takarókat hozott, ezeket kifestették a bútorok fölé, és nehezekkel rögzítettük. Először egy nagy vázát fűtünk a pokróc szélére, ami tele volt virággal és vízzel. A virágtartó azonban kevésnek bizonyult, mert a takaró megcsúszott, a váza először Bunga Ló kerek kobakjára esett, a virág és a víz a nyakába ömlött, aztán a víz meg a váza külön utakon a földre hullt. A virág a fiú inggallérjában maradt. Bunga Ló üvöltött, de Nagyfőnök erélyesen rászólt: ne hőbörödjön, mondjuk, hogy megjött a monszun, a virág pedig jó lesz álcázásnak. Bunga Lót ez nem vigasztalta, azt felelte: a monszun csak esőt hoz az ember nyakába, vázát, nem. Vázáról azonban ekkor már nem lehetett beszélni. Fűrge Láb összeseperte a cserepeit, mert – mint említettem – most ő vezeti a háztartást. Azt mondta, nem kár érte, úgyis nagyon régi volt, legalább 3000 éves. A papája hozta Egyiptomból.

Azt hiszem kicsit túlzott.

Ekkor könyveket kerestünk. Tesóm egy Varázshegy című könyvet emelt le a polcról, mert arra azt mondta a papája, hogy nehéz olvasmány, de aztán mégis az Új magyar lexikon mellett döntöttünk; körberaktuk vele a pokróc peremét Á-tól Z-ig.

Ezek után berendeztük a sátrat. Zseblámpát, táskarádiót vittünk be, és letelepedtünk Fűrge Láb mamájának panofix bundájára, mert az indiánok medvebőrön pihennek. Fűrge Láb szerint a panofix az medve, éppen úgy, mint a panda. Tüzes Nyíl indítványozta, rakjunk tábortüzet, de Fűrge Láb tiltakozott, mondván: a mamája igen háklis. Többször volt kórházban az idegeivel. Egyszer amikor ő született, egyszer, amikor a Tesóm, utoljára pedig, amikor Tesóm kiskorában a mosógépben kimosta a család összes cipőjét.

Ezt megértettük, mert tudjuk, milyen érzékeny lelkűek a nők.

Mi voltunk a támadók, a kincset Csitt, Tüzes Nyíl és Tesóm

őrizte a sátorban. Tesóm még csak alsós, őt csak fél harcosnak számítottuk. A nagyszobába két ajtó nyílt. Itt a lakótelepen minden lakás legnagyobb szobájába két ajtó nyílik, kivéve nálunk, mert az egyiket mindig zárva tartjuk. Cselt eszeltünk ki. Óvatosan közelítettük meg a bejáratot, Nagyfőnök az ajtóhoz lopakodott, és lassan előrenyújtotta a seprűnyélre tűzött parókát. Csitt ráharpott: hatalmas mancsával megragadta a csalit, mire Nagyfőnök a seprűnyelet megrántotta, és Csitt kihasalt az előszobába. Bunga Lóval rávetettük magunkat, nyomban megkötöztük. Ezalatt a társa segítségére siető Tüzes Nyíl átesett az ajtóban kifeszített damilhuzalon, s őt már Nagyfőnök tette ártalmatlanná.

Tesóm magára maradt. Mindenre elszántan állt a sátor előtt, s bent a sátorban a mozsár. Hárman ugrásra készen indultunk felé, mögötte, a másik ajtóból Fűrge Láb. Nem volt kiút – azaz, hogy az egyetlen kiút befelé vezetett a sátorba. Tesóm, mint a macska, a földre lapult, és bekúszott a pokrócok alá. Mind a négyen azonnal utánavetettük magunkat, láttuk, hogy Tesóm a túloldalon kiszökik, de mit bántuk mi, amikor előttünk csillogott az indiánok aranykincse, a rézmozsár! Harsogó uff-uff kiáltással csaptunk le rá, ám a hangra hirtelen megmozdult a föld, a sátor összeomlott, a pokrócok ránk borultak, s a fejünkre hullott az Új magyar lexikon Á-tól Z-ig. Egyszerre olyan sötét lett, mint amikor elszakad a film. Le akartam dobni a takarót, de beleakadt a kezem, mindjában belegabalyodtam, aztán éreztem, kötél tekeredik körénk, rám hurkolódik, teljesen megbénít, mint a polip. Szitkolódzást hallottam, és valaki nyöszörgött. Gúzsba kötve rángatództam. Egy lábat éreztem az államon, megismertem a szagáról: Fűrge Láb csak a születésnapján szokott lábat mosni. Kibálni kezdtem, hogy szabádsanak ki, de Nagyfőnök azt felelte: ők is meg vannak kötözve. Tehetetlenül vártunk a sorsunkra.

Nagy sokára levették a fejünkről a pokrócot, s szemünkbe vigyorgott a három kiowa.

– Ezt akartátok ellopni? – dugta az orrunk alá a kincset Tüzes Nyíl, akit egyszer már megkötöztünk, de Tesóm kiszabadította. –

Sok indiános könyvet kell még ahhoz olvasnotok, hogy túljáratok az eszünkön, úgy bizony!

Tanulság: Fürge Láb kicsit még nem tud vezetni, de háztartást igen. Az Új magyar lexikon nehéz, különösen, ha a fejünkre esik. A pokróc alatt sötét van. Fürge Láb február 29-én született. Bakéknál már nem tarthatunk törzsi gyűlést. Több indiános könyvet kell olvasni.

Február 13.

Emlékiratomban eddig meglehetősen elhanyagoltam a matekot. Ennek az az oka, hogy matekórán semmi érdekes nem történik, mindig ugyanazzal a tíz számjeggyel és négy műveleti jellel kell csinálni valamit. A második félév azonban már érdekesebb, mert geometriát is tanulunk.

A geometriában a síkidomokat lerajzolni sokkal egyszerűbb, mint összeadni két számot. Ezzel szemben azt megtanulni, hogy mi az, amit lerajzoltunk, roppant nehéz. A kört például mindenki ismeri, le is tudja rajzolni, és senkinek sem kell megmagyarázni, mi az, csak Márta néaninek. Ma megkérdezte tőlünk, *mi a kör*, és annyi egyest adott, hogy ha helyértékkel írjuk egymás mellé, elérí az tizenegyzerszáztizenegyet. Először Tüzezt szólította fel:

– A kör olyan hely, amelyik egyforma messze van egymástól – hangzott a felelet.

– Bizony, ez is messze van a valóságtól! Egyes! – intett Márta néni, és fekete keretes szemüvege mögül rám nézett. A hátamon is felállt a szőr.

– A kör azon pontok helye, amelyek mértaniak – nyögtem, de ő válasza sem méltatta a feleletemet, hanem Táltos Árpit hívta fel. Bunga Ló kelletlenül kászálódott ki a padból, és hosszasan magyarázni kezdett:

– A kör azon... ezen... nem, azon pontok mértani helye, ame-

lyek ezen... azon... nem, ezen középponttól ezenes... nem, azonos távolságra vannak.

Ezután Csitt következett, aki kevés szóval is értelmesen megmagyarázta a fogalmat: mutatóujjával kört rajzolt a levegőbe, és azt mondta:

– Ilyen!

– Ilyen! – bólintott a tanárnő, és nagy egyest rajzolt a levegőbe, aztán az osztálykönyvbe is bemásolta.

– Bak Vilmos!

Fürge Láb felpattant, és máris hadarta:

– A kör azon helyek mértani pontja, amelyek egy ponttól, a középponttól, egyforma távolságra vannak.

Márta néni türelmetlenül kopogott a tollával az asztalon, és így szólt:

– A definíciót *szólól* *szóla* kell tudni! Ül le! Egyes!

Szóról szóra így mondta, mert Márta néni *r* helyett mindig *l*-let ejt. *Málta* néni vagyok – mutatkozott be az első órán, és mi elfogadtuk. Ha ő mondja, biztosan úgy van. Csak magunk között jegyeztük meg: mindig azt hittük, a *Málta*, az egy sziget, és most kiderül: női név. Egyedül Tüzes Nyíl állította, hogy a *Málta*: szerezetszolgálat. Olyan, mint a Mikulás.

A kalamajka akkor kezdődött, amikor a prímszámokat tanultuk.

– Na, hogy nevezzük azokat a számokat, amelyek csak eggyel és önmagukkal oszthatók? – faggatott bennünket Málta néni. Valaki azt felelte: plímszámoknak, de ő a fejét csóválta:

– Nem *plím*, hanem *plím* – oktatott ki. Nem értettük. Erre megmagyarázta: *P* mint Pétel, *L* mint Lóbelt, *Í* mint Ilén, *M* mint Málta...

Egyszerre minden világos lett. A kód csak most, a második félévben szállt le újra, mint városra a szmog, amikor a kör kerületét tanultuk. Megismertedtünk azzal a kis kétlábú sámlival, amit görgül *pí*-nek hívnak, és 3,14 az értéke. Málta néni *Ludolf*-féle

számnak nevezte. Természetesen, akit csak megkérdezett, *Rudolf*-féle számnak mondta.

– Nem *Rudolf*, hanem *Ludolf* – magyarázta –, *L* mint Luca.

Persze, így érthető: *L*, hiszen Ruca név nem anyakönyvezhető...

Ma már lemekül megéltjük egymást, csak annyit kell mondania, hogy *L* mint Lóbelt – vagy úgy, mint Luca.

Tanulság: Egy síkidom szép lehet, de mi okosak nem. A kör valamilyen pontoknak a mértani helye, de hogy milyen pontoknak, az óra végére sem derült ki; egyedül Málta néni tudta, de ő nem árulta el. Málta néni nem sziget. A *pí*-t egy Rudolf nevezetű egyén találta ki, akinek a keresztnév nem tudta kimondani az *I* hangot.

Február 19.

Nyelvtanórán tollbamondás után kellett írunk. Nagyon érdekes szöveg, érdemes megörökíteni:

Orsolya a csermely mellett,
hét kis juhot legeltetett.
Nem sejtette a kis árva,
merre folyik csermely árja.

Rejtély titkát tudni muszáj!
– szólott a lány, s az egész nyáj
elindult a kis víz mentén
a friss füvet legelgetvén.

Szeszélyesen kanyarogva
csermely ömlött a folyóba.
Folyóparton állt egy gólya,
bent a vízben meg egy bója.

Horgász ment a parton csendbe',
az úszóját leste, leste,
a sapkáján tarka bojt,
s kikerült egy hangyabolyt.

Amint tekerte orsóját,
megpillantotta Orsolyát.
Meggérdezte Orsolya:
minek ide a bója?

A horgász meg azt felelte,
véssed jól be a fejedbe:
veszélyt jelez ez a bója,
hólyag, ne ússz bóján túlra!

Hol gólya áll, nagyon sekély,
itt a víz csak derékig ér,
gyorsan mélyül a bóján túl,
s ki nem vigyáz, az belefúl.

Megfojtja a folyó nyomba',
ráadásul törvény sújtja:
súlyos büntetéssel, aki
azt a bóját megkerüli.

Látott még a kislány sólyát,
itt a hajót javították.
Hogy a fene megegye,
kilyukadt a feneke!

Mennyi madár szerteszét,
felverik a táj csendjét!
Karvaly, varjú, sólyom, sirály,
de hiányzik a papagáj!

Feltúrve az inge ujját
bojtár itatta a gulyát.
A vályút egy fából vájták,
ebből ittak ott a marhák.

Bojtárgyerek fogta vödöröt,
a vályúba vizet öntött:
hadd folyjék csak végig benne,
igyon minden kis tehenke!

Esti homály szállt a tájra,
hazaindult Orsolyácska
a hét juhval, hogy ne érje
szabadban az éj sötétje.

Az osztályban egyedül Nagyfőnöknek sikerült hibátlanul leírnia minden j betűt és minden ly-t. A végén azonban elvesztette a türelmét, és az utolsó sorok alá nagy betűkkel odaírta:

„Az egész hüjeség”

Így, *pontos j*-vel! Ezért aztán csak hármast kapott rá.

* * *

Utálom a spenótot. Ez arról jut eszembe, hogy ma mirelitspenótot ebédeltem tükörtojással és a papámmal. A mamám már ebéd előtt megebédelt, mert őt tizenkét órára rendelte be a fodrász. Azt mondta, egykettőre kész lesz, de csak öt óra után ért haza.

Nem szeretek a papámmal ebédelni, mert folyton nyaggat, hogy azt meg kell enni, amit kiszedett a tányéromra. Igen ám, de annyit szed ki, amennyit csak gesztenyepüréből lehet megenni, spenótból nem. Aztán meg elkezd, egyem csak meg, úgys olyan sovány vagyok, különben is ebben van a vitamin, ettől lesz sok vérem. Ezt azonban nem hiszem el, mert hogyan is lehetne olyan szép piros vérem ettől a randa zöld spenóttól! Utolsó érvként azt hozta fel: ettől nő nagyra a gyerek, mire én megkérdeztem: Apuci, te szereted a spenótot?

– Hát persze – felelte gyanútlanul.

– Akkor miért nem nőttél meg? – csaptam le, mint Becker a magas labdát a háló fölött, de ő kivédte:

– Mert későn kezdtem el szeretni. Később már nem nő az ember, még a spenóttól sem.

– De most már szereted, ugye? – biztattam bólogatva.

– Hát persze.

– Jól van, akkor neked adom az én részemet is – toltam elé a tányért.

Amikor a mamám hazajött, igen haragudott ránk, amiért nem ettük meg a spenótot, és azt mondta, nekünk felesleges is főzni. Aztán kiment a konyhába előkészíteni a holnapi felesleges ebédet.

Tanulság: A gólya áll, a bója úszik. Orsolya nem azonos a horgász orsójával. Nagyfőnök szerint az egész hüjeség, de Ildikó néni szerint a hülyeséget ly-nal kell írni. Az embernek a zöld spenóttól piros vére lesz. A papám sohasem szerette a spenótot, és most sem szereti, csak nem vallja be. Nekünk teljesen felesleges főzni.

Március 1.

Feltűnt nekem, hogy amióta Fűrge Láb egeret tett a fiókba, azóta Egérke kivételez vele. Ma például Bill egyáltalában nem készült biológiából. Saját bevallása szerint késő estig csavargott az interneten, és úgy eltévedt, hogy csak éjfél után talált haza. Olyankor persze már aludni kell, mert álmosan csak nem jöhet az iskolába! Tulajdonképpen a lecke megtanulása nélkül sem szabad bejönni, de azért lehet.

– Beszéljen nekem hazánk erdőségeiről... – kezdte Egérke visszafelé lapozva az osztálykönyvet – ... mondjuk...

Itt megállt, mert a névsor *visszafelé* véget ért.

– Mondjuk... Bak Vili!

Fűrge Láb felállt, és határozott hangon kijelentette:

– Hazánkban kiterjedt erdőségekről nem lehet beszélni, mert Magyarország területének csak jelentéktelen részét borítja erdő.

Elhallgatott, és mélyen a tanárnő szemébe nézett. A tanárnő bátorító pillantást vetett rá:

– Azért mondjál csak valamit, Vili, arról a jelentéktelen részről! Na, hát hol vannak erdők hazánk területén? Tanultuk, ugye hogy a hegyekben több a csapadék. Hát akkor hol található a legnagyobb erdők?

– A hegyekben – vágta rá Fűrge Láb, mert nemcsak a lába fűrge, hanem az esze is.

– Nagyon jó, nagyon jó, fiacskám! Most azt mondd meg, milyen fákból állnak ezek az erdők!

Fűrge Láb határozott hangon nyomta a szöveget:

– Az erdők a hegyekben vannak. A hegyek lábánál, az oldalukban meg a tetejükön. Az erdők különféle fákból állnak. Az erdőkben sok mindenféle fa található... – nyelt egyet és hozzátette: – Meg bokor...

Itt elakadt. Homlokát ráncolta, és a mennyezetet nézte, mintha nagyon gondolkodna. Egérke megint a segítségére sietett:

– Na, eddig jó! Talán menjünk sorjában: milyen fák találhatóak a hegyek lábánál?

– A hegyek lábánál... a hegyek lábánál... nyár...

– Igen – vágott közbe a tanárnő –, valóban, nyáron ismerjük meg őket a legkönnyebben, mert akkor lombosak. Ugye, itt hatalmas tölgyek állnak.

– Igen, igen – vette át a szót Bill –, itt *tatalmas hölgyek* állnak...

A tanárnő fel sem figyelt a nyelvbotlásra, tovább biztatta őt:

– Na, ha feljebb megyünk a hegyen, kicsit magasabban már nem tölgyek vannak, hanem sima törzsű... na milyen fák? Például a Bükkben?

– A Bükkben bükkfák vannak – vágta rá határozottan Fűrge Láb.

– Jól van, ezt is tudod. Akkor már csak azt mondd meg, milyen erdő az, ami a hegytetőn van, ahonnan a karácsonyfákat szokták hozni!

Hát nem eltalálta ezt is!

Négyest kapott rá. Ha én így feleltem volna, Egérke akkora

egyest ír be nekem, hogy földig ér a lába! Csak tudnám, miért kivételez Fűrge Lábbal!

* * *

Délután a zongoratanárnő letolt, mert keveset gyakorolok, inkább a Bórharisnyát olvasom. A mamám azt mondja, a zongora kell az általános műveltséghez. Na, és a Bórharisnya talán nem?

Tanulság: Nemcsak az erdőben, de az interneten is el lehet tévedni. Hazánkban kiterjedt erdőségekről nem lehet beszélni, ám ha muszáj, akkor Egérke segít – de csak Fűrge Lábnak. A hegyek lábánál hatalmas hölgyek állnak. Bórharisnya nem tud zongorázni, de okosabb, mint a zongoratanárnő.

Március 7.

Az első szünetben éppen Tüzes Nyállal taszigáltuk egymást, amikor odajött hozzánk Bunga Ló, és titokzatosan csak annyit mondott: gyertek a Nagyfőnökhöz, fontos bejelentést akarok tenni...

El nem tudtam képzelni, mi lehet az, de annyira sejtelmes volt, hogy már arra gondoltam: jelentkezett a Fradiba könnyűatlétának. Nem jártam messze az igazságtól; Bunga Ló nyomtatott levelet vett elő, és az orrunk alá dugta:

– Nézzétek – suttogta –, tegnap ezt kaptam! Pedig én nem is jelentkeztem...

Nagyfőnök csodálkozva nézett rá:

– Hát nem jelentkezél? Hiszen nekünk azt mondtad, benevezel a vetélkedőre sporttémában! Amit te megtanultál a tornaórákra, azzal akár tízmilliót is nyerhetsz!

Most Bunga Ló vágott furcsa képet. Olyan ostobán nézett ránk, mint amit vártunk. Alig tudtuk visszafojtani a nevetést.

– Dehát én... dehát... – hebegett zavartan, Nagyfőnök azonban közbeavágott:

– Te csakugyan nem emlékszel? Itt mondtad, pontosan ezen a helyen, ahol most állunk! Ti is hallottátok, igaz?

Ránk nézett, Csitt nagy komolyan bólintott, Fűrge Láb pedig hozzátette:

– Való igaz. Másnap még azt is mondtad, hogy elküldted a jelentkezést. Alig egy hónapja, és már elfelejtetted?

– Igen... egészen kiment a fejből – vakarta Bunga Ló a kobakját ott, ahol kimehetett belőle. Nagyot sóhajtott: – Akkor nincs más, el kell mennem...

Meglepetten néztünk egymásra: erre nem számítottunk. Ám, ha már így döntött, mit lehet tenni? Hát ha csakugyan nyer pár százezer forintot. Nagyfőnök még biztatta is, és emlékeztette: egy hónappal ezelőtt egy tanuló nyerte meg a tízmilliót! Mindnyájan őszintén szurkoltunk Bunga Lónak.

* * *

Énekórán új dalt tanultunk, így hangzik:

A bacsári halastó, halastó
beléestem kocsistó, lovastó.

Jaj Istenem ki vesz ki, sej de ki vesz ki?

Sajnál-e még engemet valaki?

Erre Tüzes Nyíl felvetette: jó lenne már valami indián népdalt is megismerni! Kérjük meg az énektanárnőt, tanítson nekünk olyat is. Nagyfőnök azonban azt mondta, a tanárok nem azt tanítanak, amit akarnak, hanem amit a Nemzeti Tanterv előír. Ezért olvasunk irodalomórán gyermekmeséket ahelyett, hogy P. Howardot vagy Coopert olvasnánk. Erre Fűrge Láb kijelentette, ő ismer egy indonéz dalt, nem is nehéz, most, a szünetben megtanítja nekünk, ha akarjuk. Persze, hogy akartuk! A szövege valóban könnyű:

Ez itten egy jávai dal
nincsen szövege csak az a baj.

A dallama még könnyebb: egyetlen hangon kell énekelni mind a két sort. Aztán a következő két sort szintén egyetlen hangon, de

egy hanggal feljebb, majd a következő két sort megint feljebb egy hanggal. Ezt addig énekeltük, amíg a többieknek elcsuklott a hangjuk, és röhögésbe fulladt az egész. Én azonban gyönyörű szopránhangomon folytattam, és még három hanggal feljebb vittem, amin a többiek nem győztek csodálkozni. Weisz azt mondta: sose gondolta volna, hogy ilyen alacsony gyerek ilyen magasan tud énekelni.

Tanulság: Bunga Ló feledékeny, de ha eszébe juttatjuk, arra a levélre is emlékszik, amelyet meg sem írt. A bacsári halastóba bele lehet esni, mint a szerelembé, csak az a baj, hogy a jávai dalnak nincsen szövege.

Március 13.

Ma rossz napunk volt. Előbb Szőke Ciklonnak, aztán meg nekünk.

A tanárnő szokása szerint beviharzott, leült, keresztbe tette a lábát, aztán lehúzta a cipőjét. Persze az asztal alatt mindez jól látható. Érezni ugyan nem lehet a szagát, ám Fűrge Lábnak kaján ötlete támadt: befogta az orrát, és vigyorogva hátrafordult. Nyomban megértettük, mi is befogtuk az orrunkat, és egymásra vigyorgtunk. Szőke Ciklon is mindjárt megértette, miről van szó – mert alapján véve értelmes –, elvörösödött, és gyorsan visszabújt a cipőjébe. Aztán kinyitotta az osztálykönyvet, és Bak Vilitől Weisz Edéig mindenkitől megkérdezte: mi folyik a Mecsekben? Csitt fülig piros lett, mint a kislábos, és hallgatott, többen a Drávát említették, csak Táltos Árpai kezdett magyarázkodni, hogy valamilyen víz, de nem jut eszébe a neve. A tanárnő mindenkinek azt mondta: hülye vagy fiam, ülj le! Még a lányoknak is. Ezt egészen nyugodtan mondta, csak akkor gerjedt be, amikor a hosszú Weisz szemtelenül így válaszolt:

– A Mecsekben a bacsári halastó folyik.

Erre Nagyfőnöknek is beírta az egyest, mert – mint már emlí-

tettem – Szőke Ciklonnak egyáltalában nincs humorérzéke. Aztán felállt, letolta az egész osztályt – mint az imént a cipőjét –, majd így szólt:

– A Mecsekben szénbányászat folyik.

Nagyon felháborodtunk. Nagyfőnök kijelentette, az egyesek érvénytelenek mert a kérdés félrevezető volt, azért pedig, hogy valaki az orrát befogja, nem adható intő, mert a *Rendtartásban* nincs olyan pont, hogy a tanuló nem foghatja be az orrát, ha neki jólesik. Persze mindezt csak csöngetés után mondta, amikor a tanárnő már becsukta az osztálykönyvet – és az ajtót maga mögött.

Hát, ha a Nagyfőnök mondja, úgy is van. Ő csak tudja, az ő papája ügyvéd, és Weisz a paragrafusok emlőin nevelkedett.

* * *

Azért volt valami öröömöm is a mai napon: elköltözött a Gál! Lám, nemhiába tanulok zongorázni!

Tanulság: A Mecsekben nem a bacsári halastó folyik, hanem szénbányászat. A tanárnőnek nincs humorérzéke, nekünk van. A tanárnőnek nincs elégtelenje, nekünk van. A tanuló akkor fogja be az orrát, amikor akarja. Dobbal nem lehet verebet fogni, de a zongorával ki lehet űzni a Gált.

Március 27.

A tévében ma este Bunga Ló ment. Vetélkedett. A műsorvezető kérdezett, aztán megadott négy választ, és Bunga Lónak kellett kitalálnia, melyik az igazi. Első kérdése így szólt: Hol rendezték az 1948. évi *londoni* olimpiát? Tokióban? Bécsben? Londonban? Los Angelesben?

Bunga Ló a homlokát ráncolta, nagyon gondolkodott, és mi nem tudtuk, hogy min. A műsorvezető atyailag biztatta: jól fontol-

ja meg, hol rendezhették a londoni olimpiát, nem olyan nehéz kitalálni!

Bunga Ló jól megfontolta, aztán határozottan kijelentette: Londonban!

– Nagyszerű! – lelkesedett a műsorvezető, a közönség pedig megtapsolta. Bunga Ló elpirult, és félszeg biccentéssel megköszönte a tapsot. A második kérdés az volt:

– Hányas számú mezt viselt Puskás Öcsi? Egyest? Tízest? Százast? Tizenegyet?

Tálts Árpi megint erősen gondolkodott, a műsorvezető segített neki:

– Persze maga akkor még nem élt, amikor Puskás Öcsi focizott, de próbáljon következtetni: Milyen játékos viseli az egyes mezt? Hány játékos van egy csapatban?

Bunga Ló izzadt, meglazította a nyakkendőjét, és a nyakát tekergette. Hangosan gondolkodott:

– Az egyest a kapus viseli... Puskás Öcsi nem kapus volt. Százast mezt csak tartalék viselhet... A tizenegyes pedig nem mez, hanem büntető... A tízest! – vágta ki.

Nagy taps. Fűrge Láb megjegyezte:

– Mekkora marhák voltunk, hogy Bunga Lót neveztük be a helyett, hogy mi jelentkeztünk volna!

A következő kérdés így hangzott: Mi az *en passant* (ejtsd: an passzan)? A kardvívók felszólítása a kezdésre? Döntetlen a sakkban? Menetközben való ütés a sakkban? Menetközben való ütés a jégkorongban?

Bunga Ló kezdett belejönni, rövid gondolkodás után rávágta: a sakkban jelenti a menetközben való ütést. Ahogy azonban Tálts Árpi mindjobban belelendült, úgy lettek egyre nehezebbek a kérdések. A műsorvezető már többször érdeklődött nem akar-e megállni, nem akarja-e hazavinni azt a pár százezer forintot, amit már megnyert, mert a játék dupla vagy semmi alapon ment. Ha egy kérdésre nem tud válaszolni, mindent elveszít. Bunga Ló azonban vérszemet kapott, kezdtünk aggódni érte. A kérdések már annyi-

ra meredekek voltak, hogy mi sem tudtunk rá válaszolni. Megkérdezték: ki nyerte 1956-ban a melbourni olimpián a 3000 m-es akadályfutást: Zatopek? Rózsavölgyi? Nurmi? Rozsnyói?

Fogalmunk sem volt róla. Bunga Ló rövid töprengés után Rozsnyóit mondott. Tüzes Nyíl kifakadt:

– Életemben nem hallottam ezt a nevet!

– Mert sosem voltál felmentve torna alól – állapította meg Fűrge Láb.

Miközben mi már azon szurkoltunk, szálljon ki, és vigye el azt a milliót, ami biztosan az övé, Bunga Ló egyre határozottabb lett. Megfordult a kocka, most már inkább rajta érződött némi fölnyeskedés, és a műsorvezető kezdett el izzadni. Már egyáltalában nem volt olyan segítőkész, csak feltette a kérdést, és összeszorított fogakkal várta a hibás választ. Nem volt szerencséje. Ravasz kérdés következett: Hány olimpia volt 1930 és 1950 között? Egy? Kettő? Négy? Öt?

Gyorsan kiszámoltuk: mivel négyévenként rendezik az olimpiai játékokat, és – mint az első kérdésből megtudtuk – 1948-ban volt az egyik, a nevezett időszakra tehát öt olimpia esik. Nem értettük, miért vigyorog oly kajánul a műsorvezető, mintha biztos lenne a buktában, holott ez egészen könnyű kérdés.

– Három – felelte Bunga Ló –, mert 1940-ben és 1944-ben a háború miatt elmaradt az olimpia.

Talált. A közönség tapsolt, lábával dobogott, Bunga Lót ünnevelték, neki szurkoltak, vigye el a tízmilliót.

– Ez igen! – bólintott elismerően Nagyfőnök. – Látjátok, ez a tudás! Mondtam én, hogy Bunga Lót kell benevezni!

Nem igaz. Nem ő mondta, hanem Fűrge Láb – de senki sem vitatkozott vele. Teljesen belemerültünk a vetélkedőbe.

A műsorvezető ismét megpróbálta lebeszélni Bunga Lót, hogy folytassa, de őt már nem lehetett megállítani. Táltos Árpi valósággal megtáltosodott

– Mi a bumfa? Trópusi növény, amelyből a versenyhajók árbo-

ca készül? A hajóágyúkat tartó keresztgerenda? A csónak vitorlá-
jának kereszttartója? Ágyútól sebesült kalóz falába?

Bunga Ló a harmadik válasza tippelt, és nyert.

A közönség tombolt, a nézők felállva tapsoltak, mi is felugráltunk, ujjongtunk, összeöleleztünk, mint focisták a győztes gól után. Most a műsorvezető lazította meg a nyakkendőjét, és zseb-
kendőjével itatta az izzadságát. Még egyszer megkérdezte a ver-
senyzőt, nem akar-e kiszállni, és mi azon izgultunk: szálljon ki! Öt-
millió forint nagy pénz – Tüzes gyorsan kiszámította, mennyi rá-
gógumit lehet kapni érte – nincs értelme tovább kockáztatni!

Nem szállt ki, teljesen megszedítette a siker. Az utolsó kérdés
következett tízmillióért:

– Hány méter magasan versenyeztek az 1968-as olimpián? 100
méter alatt? 1000 méter alatt? 3000 méter alatt? 4000 méter fö-
lött?

Halálos csend lett, még a tévé trafójának zümmögését is lehe-
tett hallani. A képernyő sarkában kegyetlenül peregetek a percek.
Bunga Ló csak nagysokára szólalt meg, hangján bizonytalanság
érződött:

– Ez a Mexikói olimpia volt...

– Igen, igen, de milyen magasságban? – ült ki a káröröm a kér-
dező arcára.

Minden reményünk elszállt. Földrajzból még nem tanultuk
Amerikát sejtelmünk sincs, milyen magasan fekszik Mexikó.
Nagyfőnök azt mondta, 100 méter lehet, mert Mexikó meleg szá-
raz vidék tele kaktusszal, a hegyek viszont csapdékosak. Tüzes
Nyil szerint sem lehet hegyvidék, mert Mexikói prériken lovagol-
nak a cowboyok, márpedig a hegyekben öszvéren szoktak járni.

Ebben a pillanatban Bunga Ló felkapta a fejét:

– Há-há-há...

A közönség fergeteges tapsban tört ki, tombolt a nép, miköz-
ben a versenyző hangosan eltüsszentette magát:

– Há-hárm... haptic!

Nagyfőnök kapcsolt elsőnek:

– Persze, hogy háromezer alatt! A felnőtt nézők tanultak földrajzot, Bunga Ló pedig megmondta, hogy Mexikóról van szó!

A műsorvezető elbizonytalanodott:

– Nem értettem jól, mit mondott? Kérem ismétlje meg!

Bunga ló megtörölte az orrát, és bután nézett rá. Elképedtünk: ez képes azt mondani, hogy nem is mondott semmit! De nem! A vetélkedő lázában, a reflektorok fényében lomha agya megvilágosodott, és tőle szokatlan ötletességgel rávágta a háromezer métert!

Felugráltunk, harsány uff-uff kiáltással vad indiántáncot jártunk a szobában, Tüzes Nyíl még a televíziót is megcsókolta! Bunga Ló tízmilliót nyert!

Tanulság: A londoni olimpiát Londonban rendezték. Menet közben nemcsak a jégkorongban ütnek, hanem a sakkban is. Bunga Ló olyat is tud, amit mi nem. Aki fel van mentve testnevelés alól, aranyat lel.

Március 28.

Reggel gratuláltunk Bunga Lónak a nyereleményéhez, és megkérdeztük, mit kezd azzal a rengeteg pénzzel. Mindjárt ötleteket isadtunk neki.

– Én számítógépet vennék rajta – jelentettem ki. – Akkor nem kellene mindig a papámtól kérni: engedjen játszani az ő gépén, és akkor, ha ti megkérnétek, engednélek játszani rajta titeket is... Dehát nem én nyertem a pénzt... – vontam meg a vállam.

Fürge Láb azt ajánlotta Bunga Lónak, vegyen rajta egy Jaguárt, hiszen az a mi totemkocsink, Nagyfőnök azonban leintette:

– Ugyan mit érne vele? 16 év alatt nem kaphat jogosítványt! Akkor már inkább lovat kéne venni, lóvezetésből nem kell vizsgázni! Az igazi indiánok különben is lovon járnak!

– Na, és hol tartaná? – akadékoskodott Fürge Láb. Nagyfőnök nem jött zavarba;

– Hát a lógarázsban! A H épületek mögött lehet garázst bérelni!

– A lovat nem garázsban, hanem istállóban tartják – vetette közbe Tüzes Nyíl. – Jászolból etetik, és abrakot adnak neki benzin helyett.

Nagyfőnök fölényesen nézett rá:

– Ezt meg te honnan szeded?

– Hittanórán tanultuk. Jézus istállóban született és jászolba fektették, de nem tudtuk, mi az. A hitoktató magyarázta el, hogy az istálló nem szülészoba, és a jászol nem mózeskosár.

Dacosan nézett vissza Nagyfőnökre, majd hozzátette:

– Én különben is inkább házat vennék Budán. Budán, amerre felmegyünk a hegyre, kis házak vannak, de mindenkinek külön-külön, nem úgy mint itt a lakótelepen. És minden házhoz külön játszótér tartozik, amit kertnek hívnak, mert virágok is vannak benne, és télen az erdőből begyalogolnak a fenyőfák, és ha jól érzik magukat, ott maradnak egész nyáron...

Ezen kicsit elgondolkodtunk. Bunga Lóra néztem, mert nekem is tetszett az ötlet, de ő csak a fejét rázta. Tudtam, azon töpreng, mennyi csokoládét, tortát, rétest lehet venni tízmillió forintból. Ekkor váratlanul megszólalt Csitt:

– Én erdőt vennék rajta...

Összenéztünk.

– Milyen erdőt? – kérdezte Bunga Ló.

– Hát olyat, amelyikben fa van... meg madarak, mókusok... Ott felállíthatnánk az indiántábort.

Fürge Láb közbevetette:

– Ott télen hideg van...

– Majd rakunk tábortüzet!

– Nincs villany – húzta el a száját Nagyfőnök.

– Világítanak a csillagok – felelte halkan Csitt, s ábrándos szemét a mennyezetre emelte, mintha máris látná azokat a kedves kis égi kék virágokat, amelyeket mi csak a mesékből ismerünk, mert a városban a higanygózlámpák fényében elolvadnak a csillagok.

Testnevelési órán a tanár úr felsorakoztatta az osztályt, kiállította elének Bunga Lót, és így beszélt:

– Tegnap este nagy eseménynek voltunk tanúi. Én magam is végigizgultam Táltos Árpád hősie küzdelmét a vetékedón. Lenyűgözött bátor kiállása, állóképessége, hatalmas tárgyi tudása, amelyet itt sajátított el a testnevelési órák során. Most már mindnyájan láthatjátok, hogy a testnevelés nemcsak fontos, hanem hasznos tantárgy is. Tanuljatok Táltos Árpádtól, és merítsetek erőt az ő példájából. Őt magát pedig e briliáns tettért csillagos ötössel jutalmazom. Kiáltunk háromszoros hurrát barátunk tiszteletére!

Tanulság: Mindenki tudna mit kezdeni tízmillióval, csak Bunga Ló nem. Senkinek sincs tízmilliója csak Bunga Lónak. A kocsivezetéshez jogosítvány kell, a lóhoz nem. Holnaptól az egész osztály fel akarja mentetni magát testnevelésből, hogy csillagos ötöst kapjon.

Április 4.

Ma kellett volna Bunga Lónak átvennie a nyereményt. Amikor jelentkezett, a személyi igazolványát kérték. Így derült ki, hogy még nincs tizennégyéves, márpedig a vetékedón csak tizennégy éven felüliek vehetnek részt. Bunga Ló tehát szabálytalanul versenyzett, még jó, ha nem büntetik meg érte. A pályán ugyan szabadrúgás jár a szabálytalanságért, de ezért a kis tévedésért nem szabadna ekkorát belerúgni Bunga Lóba! Végül is becsülettel végigküzdötte, nyert, és közben senki sem kérdezte meg tőle, hány éves. Remélem, a tanár úr a csillagos ötöst nem vonja vissza.

* * *

Este a tévében Fürge Lábnál együtt néztük meg a Nagy Medve fiait. Tökjő film, tele van indiánnal. Bunga Ló erre eldicsekedett, hogy ő a Nagy Kutya fia, mert egyszer véletlenül meghallotta, hogy az ő papáját a vállalatnál *Nagy Kutjának* hívják. Nagyon

sajnálja, hogy ezt a szép nevet otthon nem használják, de ha most hazamegy, a papáját Nagy Kutyának fogja szólítani.

Ezt már FÜRGE LÁB sem hagyta, kijelentette, akkor ő meg a Nagy Panofix fia, mert az ő mamájának panofixbundája van. Nagyfőnök azonban leintette, mondván: a panofix nem medve, mert a Purfix sem medve. FÜRGE LÁB különben sem lehet Panofix fia, mert nem a mamája panofix, csak a bundája.

Tanulság: Tizennégy éven alul kár vetélkedni. Senkinek sincsen tízmilliója, még Bunga Lónak sem. Nem veszünk sem kocsit, sem lovat, sem erdőt. Bunga Ló papája Nagy Kutya, az fix, de FÜRGE LÁB mamája nem panofix.

Április 13.

Hurrá, itt a szünet! Mintha a természet is örülne, a tavaszi nap ránk kacag, és kéken ragyog az ég, mint a tűzhely rózsáján a gázláng – de még nem annyira forró. Nagy meleg csak a lakásokban van, ki is tártak ajtót, ablakot, mert a fűtési idény csak 15-én ér véget. Ez a szabály, erről azonban elfelejtették tájékoztatni a napot, a meleg légtömegeket és a meteorológiai intézetet.

Azt tanultuk, ilyenkor jönnek vissza a költöző madarak, nálunk azonban nincs sem fecske, sem gólya, mert a toronyházaknak sem ereszük, sem kéményük nincsen, ahová fészket rakhatnának. Az egyetlen költöző madarunk a Gál, de ő szerencsére már nem jön vissza.

Azt mondják, ez a *kikelet*. Ilyenkor az erdő zöldellni kezd, nyílik a hóvirág meg az ibolya, nálunk azonban csak egy új zöld bankfiók nyílt. Jó lenne kimenni az erdőbe, de egyedül nem engednek minket, a papám pedig nem jön el velem. Így aztán egész délután a dühöngőben fociztunk. A dühöngő betonpálya. Jól pattog rajta a labda és FÜRGE LÁB, ha felrúgják. Nem porzik, így játék közben tisztán érezhető a kipufogógázok illata. Magas drótkerítés veszi körül, hogy minél kevesebben férjenek el, mert különban a sok gyerek zsvaja elnyomná a kedvesen duruzsoló kocsik zaját.

Tanulság: Itt a szünet, itt van újra, s szép, mint mindig énnekem... A *kikelet* szó onnan származik, hogy tavasszal *ki kellett* menni a napra, a friss levegőre. Tavasszal hóvirág, ibolya és bankfiók nyílik. A betonpálya nem porzik, jól pattog rajta a labda és az, akit felrúgnak.

Április 18.

Lakásunk előtt különös dolgok történnek. Egy reggel emberek jelentek meg ásóval, gereblyével, gondosan körüljárták az épületek közötti teret, figyelmesen vizsgáldtak, aztán leültek a járda szélére szalonnázni. Amikor hazajöttem az iskolából, már kártyáztak. Egész délután az ablakból figyeltem őket.

Amikor a kártyázásban elfáradtak, ástak egy kicsit, hogy kinyújtóztassák elgémberedett tagjaikat, de akkor már sötétedni kezdett, és be kellett fejezniük. Ez napok óta így megy.

Irigylem ezeket az embereket, mert a járda szélén szalonnázhatnak, meg feláshatják a teret. Én úgy szeretnék egyszer a járda szélén szalonnázni, bár szalonnát még életemben nem ettem. A mamám, sajnos még leülni sem enged a járda szélére – azt mondja, felfázom –, nem hogy még bicskát adna a kezembe! Én csak terített asztalnál ehetek ebédet késsel, villával, a papámmal és a mamámmal. Egyik nap kerek húst eszünk keskeny krumplival, másik nap hosszú, keskeny húst kerek krumplival, harmadnap kerek húst, kerek krumplit kerek tojásszeletekkel tejföllel nyakonöntve. Szalonnát a járda szélén soha.

Ma, amikor a húst a tányér szélén lesre állítottam, a krumplira pedig azt mondtam, hogy túl sok, a papám mérgesen felcsattant:

- Mondd végre, tulajdonképpen mit akarsz te enni?
- Gesztenyepürét – vágtam rá.
- De kisfiam – vetette közbe Anyuci –, gesztenyepürén nem lehet megélni!

– Ezt honnan tudjátok? Megpróbálta már valaki? – érveltem, mert a férfiakat az különbözteti meg a nőktől, hogy logikusan

szoktak érvelni. Mamám azonban nem tudott komoly érvet felhozni, csak annyit mondott:

– Buta gyerek vagy! Főtt ételt muszáj enni!

A papám vette át a szót:

– Mondd, van egyáltalában olyan főtt étel, amit hajlandó vagy megenni?

Ezen hosszasan eltűnődtem:

– Igen. A babfőzelék – válaszoltam.

Egy hosszú percig csend lett, csak a villák csörgése és a csámcsogás hallatszott. Aztán Anyuci lenyelte a falatot, és engedékenyen így szólt:

– Hm, hát akkor holnap babfőzeléket csinállok. Dehát mindennap babot sem lehet enni...

– Jó – bólintottam –, akkor marad a gesztenyepüré.

Mire a vitát befejeztük, a hús teljesen kihűlt, és nem kellett megennem. Megjegyzem, a papám sem ette meg az ebédet. Ő is csak mondja, mondja nekem, hogy azért kell megennem az ételt, mert olyan nyápic vagyok, hogy elvisz a szél, pedig azért kell megennem, hogy kevesebb maradjon neki, mert ő sem szereti, de nem meri megmondani Anyucinak.

Aztán a mamám felállt, leszedte a tányérokat, és felsóhajtott:

– Minek is főzők én nektek!

Tanulság: Az emberek ehetnek szalonnnát bicskával, de nekem ebédet kell ennem késsel, villával és a szüleimmal. A gesztenyepüré jó, de nem lehet rajta megélni. A babfőzelék is jó, de mindennap azt sem lehet enni. Húst lehet enni mindennap, de az nem jó. Minek is főz nekünk a mamám?

Április 19.

Ma Bunga Lónál megtartottuk a negyedik törzsi gyűlést. Azért nem Fűrge Láb lakásán, mert ott valami baj lett abból a vázából, és a szülei igen megnehezteltek az egész indián törzsre. Lehet, hogy a váza nem is volt annyira régi?

Amikor beléptünk az ebédlőbe, Csitt megjegyezte:

– Itt mindenütt huzat van.

Csodálkoztunk, mert az összes ajtó, ablak zárva volt, és Csitt különben sem szokott ilyen hosszasan társalogni.

– Hol van itt huzat? – kérdezte Nagyfőnök.

– Hát a bútorokon – válaszolta Csitt, és aznap nem is mondott többet magától.

A bútorokat valóban bokáig érő sárga virágos huzat borította, sem a rekamié, sem a székek alá nem lehetett belátni. A szobát igazi erdőnek rendeztük be, mi pedig igazi indiánoknak öltöztünk. Bunga Lóéknál ugyanis rengeteg növény van: nálam egy fejjel magasabb nagy levelű filodendron, a szekrény tetejéről leömlő aszparágusz, kaktusz és még sokan mások. Ezeket a kisebbik szobában a pokróccal és sárga virágos huzattal borított sátrak köré ültettük, ettől olyan zöld lett a szoba, mint az igazi erdő. Mi viszont olyan vörösek lettünk, mint az igazi indiánok, mert rúzszt kentünk az arcunkra. Weisz nagyfőnöki filctolldíszét is magára öltötte, hátán pedig átvette a piros plüssfotelről leráncigált sárga virágos huzatot. Fenséges látvány volt! Én csak egy kis szőnyeget tekertem magam köré, de Tüzes Nyíl Bunga Ló mamájának párduebundáját vette fel és kijelentette, hogy az *kacagány*. Csak-ugyan röhejes volt.

Tesóm – mert őt is bevettük indiánnak – lila rúzzsal kente be a képét. Fűrge Láb összevonta a szemöldökét, és szigorúan megróttta:

– Hát ez meg milyen szín? Azt egy alsósnak is illik tudnia, hogy az indiánok vörös bőrűek, legfeljebb akkor lilák, ha vízbe fúltak!

– Ez mókaszín – nézett vissza pimaszul Tesóm. – Azt egy ötö-

dikesnek különösen illik tudnia, hogy az indiánoknak *mókaszínük* van. A Winnettouban is olvashattad!

Erre úgy el kezdtünk kacagni, hogy a könnyünk is kicsordult, Tüzes Nyílnak még a szeplői is röhögtek. Nagyfőnök azonban megőrizte a komolyságát. Azt mondta: ne nevezzük ki Tesómat, mert ő még csak negyedik, honnan tudná, hogy a mokaszin indián szandál. Hiszen mi már ötödikesek vagyunk, mégis sokáig azt hittük: a bungalló az ló. Erre gyorsan abbahagytuk a nevetést és szétoztlottunk: mi védők az ebédlőbe, a többiek szerteszét. Mivel Tüzes Nyíl ma nem tudta elcsenni a mozsarat, ezüstkincs gyanánt Táltoések villanyvasalóját rejtettük a sátorba. Ezt kellett elrabolnia Fűrge Lábnak, Tesómnak, Tüzes Nyílnak és Csittnek.

A hallból nyíló ajtót a szekrény oldala mögé rejtőzve Bunga Ló védte, az ágy alatt én lapultam, mert ott csak én férek el. Elsőnek Fűrge Láb lopakodott be. Láttam, Nagyfőnök a szoba túloldalán őrizi az ajtót, itt meg látta kidomborodni Bunga Ló hasát a szekrény mögül. Nevéhez híven fűrgén Bunga Lóhoz ugrott, de nem volt szerencséje, mert a bokája a kezemben maradt, s ő elterült a földön, mint a béka. Éppen csak hogy nem brekegett. Valami mást mondott, amíg Bunga Ló a hátára nem ült. Tüzes Nyíl a segítségére sietett, de az ő lábát is elrántottam, aztán mint a kígyó kisiklottam az ágy alól, és rávetettem magam.

A másik bejáratot, amelyet csak félig torlaszolt el egy bokáig bútorhuzatba öltözött karosszék, Nagyfőnök egyedül vigyázta. A másik két kiowa harsány harci üvöltéssel tört be, Csitt a Nagyfőnöknek, Tesóm pedig egyenesen a sáornak tartott, ahol a kincset őriztük. Ám alig lépték át a küszöböt, Nagyfőnök megrántott egy madzagot, mire az ajtó fölé rejtett pokróc kinyílt, és a betolakodókra hullott. Nagyfőnök rájuk vetette magát.

A csata nekünk állt, Nagyfőnök a pokróccal birkózott, egyedül ugyan, Csitt és Tesóm azonban a pokrócba gabalyodva tehetetlen volt. Mi Bunga Lóval már megkötöttük a foglyainkat. Felálltam, nagyot sóhajtottam, és megtöröltem izzadó homlokom. Egy pillanatra feltűnt; az a karosszék, ott a másik ajtóban mennyire besod-

ródott a harc hevében. Aztán lassan a pokróc is elcsendesedett, úgy tűnt, megadta magát. Hárman álltuk körül a takarót, hogy egyenként kiszedjük belőle a két kiowát – de csak egy volt benne. Rejtély, hogyan szabadult ki Tesóm észrevétlenül, s hogy a szobán belül mint tűnhetett el. Kutatva néztem szét, s meglepetten láttam: a karosszék már egészen a sátor mellett áll. Hogyan ment oda? Biztosan nem a saját lábán! Rosszat sejtve a sátorhoz léptünk, ám abban a pillanatban a sátortető fellebbent, s a pokróc a fejünkre hullott.

Én téptem le először a fejemről, és rettenetes kép tárult a szemem elé: Tesóm állt velünk szemben, előtte a hokedlin a villanyvasaló, az indiánok ezüstkincse! A másik ajtó tárva, csak megköttözött társait kell átugornia, és máris elrabolta a kincsünket! Társaim is lerángatták magukról a pokrócot, megindultunk, hogy útját álljuk a rablónak, de Nagyfőnök lába megakadt a pokrócban, elterült előttünk, mi pedig átestünk rajta. Tesóm a képünkbe vigyorgott, s amíg mi feltápáskodtunk, két kezével megmarkolta a kincset, és...

...És fájdalmasan felüvöltött, elhajította a villanyvasalót, egyenesen az én lábamra. Most már ketten ordítottunk. Tesóm a kezét rázta és fújta, én féllábon ugráltam. Ezt Nagyfőnök és Bunga Ló olyan mulatságosnak találta, mint a kacagányt vagy a mókaszínt, hangos kacagásra fakadtak, a térdüket csapkodták, miközben a vasaló, az indiánok ezüstkincse csalogatóan ott füstölgött a szőnyegen. Csitt, aki közben kiszabadította magát, gyanútlanul két kézzel markolta meg, de ő is eldobta nyomban. Szerencsére nem az én lábamra, hanem a sajátjára. Ekkor már háromman üvöltöttünk: Tesóm a kezét rázva, én féllábon, Csitt meg féllábon rázva a kezét.

Tesóm tért magához leghamarább. Sületlen kezével a nyelénél ragadta meg az ezüstkincset, fájdalmas kiáltása diadalüvöltésbe csapott át, amint győztesen kirohant vele a szobából, és behajította a piros plüssfotelba. Ők győztek... Aztán már csak rendet kellett csinálnunk. A szőnyegetek felterítettük, ahol kiégett, odatet-

tünk egy virágcserepet. Kaktusz virított benne lángvörös virággal, hadd higgyék, az égette ki! Helyükre raktuk a bútorokat, a törött szék lábát megcsináltuk. Mivel szögeléskor a keményfa elrepedt, Fürge Láb javaslatára begipszeltük. Azt mondta, az ő papája is begipszeli a törött lábat, és az hetek alatt összeforr. Azt ugyan nem hittük, hogy a szék lába össze fog forni, de a gipsz percek alatt megkötött, és rá lehetett ülni a székre. Nagyon jól játszottunk. Csak a piros plüssfotel égett ki.

Tanulság: Jó a hosszú bútorhuzat. A kiowák eszén túljártunk, amikor én az ágy alól elkaptam a lábukat. Tesóm túljárt az eszünkön, amikor karosszéknek álcázva belopakodott a sátorba. Nagyfőnök mindenki eszén túljárt, amikor felforrósította a kincset. Nem mindig az győz, aki okosabb, azaz nem mindig mi. Táltoséknál nem tarthatunk több törzsi gyűlést.

Április 25.

Nem tudom, mi volt ma Ildikó nénivel. Ő fiatal és szép, fekete haja van – mint Nao-tsi-nek, Winnettou húgának –, és mindig türelmes. Még nyelvtanórán is, pedig azt az egész osztály unja. Ma viszont irodalomórán ideges volt, talán azért, mert a nyakán ült a szakfelügyelő.

A feleltetés simán ment, Ildikó néni tudja, kitől mit lehet kérdezni. Én ötösre feleltem, Nagyfőnök is tudja a leckét, Bunga Lótól pedig verset kell kérdezni. Azt meg tudja tanulni szóról szóra, nem úgy mint a matekórán a definíciót, mert a vers rímel, a definíció nem. Ildikó néni még Csittet is szóra bírja. Csak azt mondja neki: – Ugye, fiam, a költő ezzel azt akarta mondani, hogy...

Megmondja, mit akart mondani, és Csitt hangosan rámondja, hogy igen.

Az új olvasmány a *Családi kör* volt. Ildikó néni szokása szerint mosolyogva megkérdezte, érti-e mindenki, miről van szó. Nagyon szépen mosolyog, fehér fogai olyan szabályos sorban vannak szedve, mint az a sor: „Ballag a cica is, bogarászni restell...”

Először a mindig fontoskodó Bunga Ló jelentkezett, hogy: milyen az az éji bogár? Mintha nem lenne mindegy neki!

Ildikó néni elmondta, az éji bogár az, amelyik csak éjszaka bújik elő a rejtékhelyéről, bizonyára mi is ismerünk ilyeneket. Én azonban nem ismerek ilyet, mert nálunk csak nappali pókok és molylepkék vannak, különben is egész éjszaka alszom. Végül Gebefügi jelentkezett, hogy náluk van éji bogár, ezért rendeznek náluk féregirtást a jövőhéten.

Ildikó néni arca olyan piros lett, mint a tűzoltóautó, és gyorsan az osztályhoz fordult, van-e még kérdés.

Volt. A magyar költő miért ír görög békákról? Mit ereszt a denevér? Ki szolgálta ki a kutyát? Mit kér a tehén?

Ildikó néni türelmesen elmagyarázta, hogy nem görög békák magyarnak, hanem a magyar békák görögnek, és ez nem a röhög ige régies alakja, ahogy Weisz megjegyezte. Továbbá a denevér nem sodorván ereszt, hanem az ereszt sodorja, és nem a kutyát szolgálták ki, hanem a kutya szolgálta ki az embereket. Végül: a tehén nem kér, hanem kérődzik, vagyis felbőfögi azt, amit egyszer már megevett.

– Mint Táltos Árpi – vetette közbe Tüzes Nyíl, aki ritkán szól, de mindig a legrosszabbkor.

Én úgy szeretnék egyszer egy igazi tehenet látni; nálunk a fürdőszobában jól el is lenne! Csendesen kérődzhetne, nem zavarná senki, csak akkor küldenénk ki kicsit az előszobába, amikor fürdünk. Akkor nem kellene tejért menni az ÁBC-be, csak elcsavarnánk a tehén tőgyén a csapot, és máris csurogna a friss tej a poharamba.

A vers, amit elemeztünk, nagyon tetszett. Az egész osztály a hatása alá került. Óra végén Kiss Juli felállt, és azt mondta, ő eladó lány lesz egy illatszerboltban. Erre a fiúk is fellelkesültek, Gebefügi kijelentette: ő pap lesz, akárki meglássa, és tűzkigyókat fog rajzolni a falra. Nagyfőnök is felhagyott az állatorvosi pályával; azt mondta, ő gazda lesz, gondúzó pipát szív, de nyálas szauút nőt nem fog tartani. Ekkor visított bele Bakocz Kati;

– Akkor én leszek a kisnyúl!

Azt hiszem, a szakfelügyelő meg volt elégedve az osztály aktivitásával.

* * *

Hazafelé jövet megálltam a házunk előtt, és sokáig elnéztem az embereket, mit csinálnak. A felásott tér köré diszes, piros cövekeket vertek le, olyan aranyos a végük, mint az Ezeregyéjszaka mesekönyvben a paloták hagymakupolája. Aztán a cölöpök közé fényes drótot feszítettek ki, ahogyan Nagyfőnök a küszöb fölé a damilt, amelyen Tüzes Nyíl átesett.

Közben két ember jóval távolabb szorgalmasan ásott. Nem tudtam elképzelni, mit kereshetnek itt a lakótelep közepén, ahol valaha tenger volt, aztán honfoglalás, majd megszállások. Talán dinoszaurusz csontjait, ősemlék koponyáját vagy Attila sírját? Egyiket sem. Amikor elkészült a gödör, hosszú lábú táblát hoztak, azt ültették a gödörbe. Nem KRESZ tábla alakja volt, alacsonyabban is állt, de hogy mi van ráírva, azt nem tudtam elolvasni. Én nem látok olyan messzire, a szemüvegemet pedig nem hordom, mert így tovább tart.

Nagyon szeretném tudni, mi áll azon a táblán, amelyet ilyen diszes oszlopokkal kerítettek be, hogy ne lehessen odamenni és elolvasni.

Tanulság: Gebefügiéknél irtják az éji bogarat. A tehén kérődző, mint Bunga Ló. Bakocz Kati, ha nagy lesz, kisnyúl lesz. A Családi kör nagyon szép vers, de nincsen benne indián. Házunk előtt igen fontos tábla áll bizalmas közléssel.

Május 3.

Biológiaórán a mezei nyúlról tanultunk. A tankönyv szerint testének felépítése hasonlít a házinyúléra, csak kicsit nagyobb és erősebb, de én még házinyulát sem láttam, mert a papám sosem viszi el az Állatkertbe.

A nyúl nagyon rokonszeves állat. Rövid farka van, hosszú füle, és tudja mozgatni, mint Nagyfőnök. Gebefügi szerint piros tojást tojik, de Csitt, aki egyszer már járt falun, azt mondja, amit a nyúl tojik, az se nem piros, se nem tojás.

Én egész órán Bakocz Katit figyeltem. Szép piros selyemblúz volt rajta, barna farkocában piros masni. Nyugtalan, sokat fészkelődik a helyén, időnként hátrafordul, és vihog. Ezért tele van az ellenőrzője. Amikor nevet, keskenyre húzza össze szilvakék szemét, olyan keskenyre, mint amennyire a könyvet nyitjuk ki puskázás közben. Próbáltam elképzelni kisnyúlnak, de nem ment. Milyen lehet egy nyuszi keskeny szilvakék szemmel, kurta füllel, és vajon mivel lehet tele egy nyúl ellenőrzője?

Egyébként ma is bebizonyosodott, hogy Egérke kivételez Fürge Lábbal. Az új fiú csak annyit makogott, mint egy nyúl, és máris megkapta a hármast. Csak tudnám, mivel vette le a lábáról a tanárnőt!

* * *

Délután feljött Csitt, elhozta a könyvet, amit megígért nekem: *Öt hét léghajón*. Verne Gyula írta. Ez a Verne Gyula francia volt, csak azért vett fel magyar nevet, hogy több magyar olvassa a könyvét – ellentétben *P. Howard*dal, aki viszont azért írt angol álneven, hogy a könyvét Magyarországon többen vegyék meg.

Csittel sokáig beszélgettünk. Panaszkodtam, nagyon unom már a sulit. Egérke pikkelt rám, a matek nehéz, a testnevelés veszedelmes. Alig várom, hogy vége legyen már, pedig még öt hét van a tanításból! Csitt szó nélkül végighallgatott, csak nézett azzal a nagy szürke szemével, aztán azt mondta:

– Azt az öt hetet már léghajón is kibírjuk!

Amikor lekisérttem Csittet, láttam, a bekerített tábla körül már sarjad a fű. Zsenge zöld fűszálak öltögetik a nyelvüket, az aranyfejű törpe cövekek pedig, mint a katonák, sorakoznak, és őrzik a tábla titkát. Így szóltam hát Csitthez:

– Indián testvérem, a te szemed olyan, mint a sólyomé, olvasd már el, mi van arra a táblára írva?

Csitt átlépett a dróton, és odament a táblához. Elolvasta, bólintott, visszajött, megint átlépte a drótot, és azt mondta:

– A fűre lépni tilos.

– Tudom – bólintottam –, de mi van a táblán?

– Ez – vont vállat Csitt, aztán barátian megszorította a kezemet, és szó nélkül hazament.

Azóta fáj a kezem.

Tanulság: Bakocz Katiból nem lenne jó kisnyúl, mert rövid a füle. Csak tudnám, mivel lopta be magát Fűrge Láb Egérke szívébe! Még öt hetünk van, amit nem léghajón kell eltöltenünk, hanem az iskolában. A fűre lépni tilos!

Május 11.

A titokról ma fellebbent a fátyol. Fűrge Láb megkért, hadd pillantson bele az Emlékiratomba, hiszen Nagyfőnöknek is megengedtem. Mondtam neki: Nagyfőnök a Jaguar törzs első embere, olyan mint az Árpád, a fejedelem vagy az államelnök. Másnak nem engedem meg, mert az Emlékirat az az én titkom. Megvártam, amíg egy kicsit könyörög, aztán így szóltam:

– Na jó, nem bánom, feltárom előtted a titkomat, ha te is feltárod!

– Mit? – csodálkozott rám. Még sosem láttam ekkorának a szemét.

– Hát, hogy miért kivételez veled Egérke. Akkor vágódtál be nála, amikor elintézted azt az ügyet. Emlékszel? Egeret tettél a fiókjába... Azóta olyan kedves hozzád...

Fürge Láb lesütötte hosszú szempilláját, alig látott ki alóla a szeme. Sportcipője orrát nézte, majd tűnődve azt felelte:

– Én azt nem tudom, miért vagyok *keki nedves*...

– Hát gondolkodj! Mit beszéltél akkor vele?

Kicsit gondolkodott, aztán ráállt az alkura:

– Ha megesküszöl, hogy nem mondom el senkinek... – kezdte lassan, és még hozzáfűzte: – és azt is megígéred, hogy az Emlékiratodba sem veszed bele...

– Esküszöm, nem mondom el senkinek, és az Emlékiratomban sem fogod olvasni! – fogadkoztam. Erre ő a következőképpen mondta el az esetet:

Amikor felvitte az osztálykönyvet a tanáriba, Egérke megkérdezte tőle, miért tette a fiókjába az egeret. A fiú azt válaszolta: csak diákcsinny volt az egész. A tanárnő ekkor elvörösödött, és fojtott hangon így szólt:

– Nézz a szemembe! Ugye, hogy a hátam mögött engem Egérkének hívtok?

Fürge Láb egyből olyan vörös lett, mint a tanárnő, csak neki jobban áll a sárga pulóveréhez. Annyira meglepte a kérdés, hogy ijedtében rávágta: igen.

– És mi az rajtam, ami téged az egérre emlékeztet? – csapott le rá. Szinte szűrt a tekintete.

Fürge Lábnak annyi lélekjelenléte még volt, hogy nem a lapos homlokát említette. A keskeny szájából elővillanó fogakra meredt, mint megbűvölt madár a kígyóra, és kinyögte:

– A... a foga...

– Miért? Milyen a fogam?

– Fe-fehér... és apró... apró, mint az egérnek... és olyan mint a gyöngy... Olyan szabályos sorban állnak, mint egy gyöngysor... Gyönyörű fogai vannak a tanárnőnek!

Mégiscsak jó fej ez a Fürge Láb! Hogy nekem nem jut ilyesmi eszembe!

* * *

Este a tévében a *Mackenna aranya* ment. Tökjő film. Voltak benne sziklák, harcok, indiánok, és az indiánoknak kincsük, amelyet el akartak rabolni tőlük – de nem sikerült, mert közbejött a földrengés –, és a kincs aranyból volt, és úgy ragyogott, mint a rézmozsár...

Tanulság: Csak addig titok valami, amíg az ember el nem mondja. Egérkének szép foga van, érdemes megdicsérni. Fűrge Lábnak többet nem mutathatom meg az Emlékiratomat, mert megesküdtem, hogy *nem fogja benne olvasni* azt, amit elmondott.

Május 17.

Már langyosak az esték, a suliban csak ismétlés van, és csupán azok felelnek, akik kétes jegyre állnak. Gyakran töltjük a délutánt a FÜRE LÉPNI TILOS! tábla részére épített diszkerben heten, mi indiánok. Időközben ugyanis Tesómat is bevettük indiáninasnak. Felülünk egy pad támlájára, aztán viccelünk, mókázunk, nevetünk nagyokat késő estig. Olykor komolyra fordítjuk a szót, megbeszéljük, mit olvastunk, mit láttunk a tévében. Ma arról volt szó, ki hol nyaral az idén.

– Engem számítógépes nyári táborba küldenek – kezdte a Nagyfőnök, s bennünket meglepett, hogy nem is örül neki. Ő azonban legyintett:

– Ugyan! Ott csak a képernyő kék fényénél sütkérezünk, és mindenkinek csak angolul szabad beszélnie! – magyarázta, hogy értsük már meg a bánatát. – Ha már úgyis csak angolul szabad beszélnem, szívesebben nyaralnék a *Yellowstone Nemzeti Parkban* Maci Lacival, de oda most éppen nem lehet jelentkezni.

Fűrge Láb mintha megrigyelte volna Nagyfőnök iránt tanúsított meghatottságunkat, szintén panaszkodni kezdett:

– Mi minden évben külföldre megyünk. Engem azonban már a hídig is kilel, ha Olaszországra gondolok...

– Pedig ott meleg van – állapította meg Bunga Ló.

– Igen, de tavaly ott nyaraltunk – folytatta a Bill. – Az ilyen túra nálunk úgy megy, hogy bepakolunk mindent a kocsiba, előbb a csomagtartóba, aztán a tetőre, végül az utastérbe. Addig rakjuk a kocsit, amíg éppen csak hogy négy ember elfér benne behúzott lábbal összegörnyedve. Akkor elindulunk, és meg sem állunk a határig. Átutózunk Ausztrián és Svájcban, gyönyörű erdők és hegyi legelők között, a kocsiból azonban a kis mókust, madarat nem látni, csak a nagy marhát, a Simplon-alagútból még azt sem...

– Az milyen? – hajolt előre Bunga Ló.

– Pontosan olyan, mint ami Budán van, csak sokkal hosszabb, és nincs hozzá Lánchíd – hangzott a válasz.

Fürge Láb hatásszünetet tartott, körülnézett, mindenki órá figyel-e. Könyökével megbökte Tesómat, aki éppen az eget szántó lökős gépet bámulta. Az ég már sötétre váltott, vörösen ragyogott rajta a kondenzcsík, mintha megsebezte volna az eget.

– Az éjszakákat rendszerint kempingben töltjük, de az erdőből és a hegyekből nem látni semmit, mert akkor sötét van. Mire világos lesz, tovább kell indulnunk. Csak városokban szállunk ki a kocsiból, fél napokat gyalogoltunk, és megnézzük az összes romot, cifra palotát, díszes templomot, de mindegy, mert ezer év múlva azokból is rom lesz. Pisában már kezd is dőlni az egyik torony...

Való igaz, a romokért egyikünk sem lelkesedik, láttam én ilyet Aquincumban. Mégis érdeklődve hallgattuk, talán csak van valami érdekes Olaszországban! Belekérdeztünk: Hát a tenger? A tűzhányó? Bunga Ló még azt is megkérdezte: igaz-e, hogy Olaszországnak csizmaalakja van? Fürge Láb csak legyintett:

– A Vezúvot csak messziről láttuk. Morog, és füstöl, akárcsak a távfűtőmű kéménye, de nem olyan vékony, és nincsen rajta létra. Megnéztük Pompeit, egyetlen ép ház nincs benne. A tengerparton meg dög meleg van. A hátamról az első napon leégett a bőr, a mamám pedig belelépett egy meduzába, ami felér egy darázsfészekkel. Ettől kezdve a városokat is csak kocsiból néztük végig.

Fürge Láb elhallgatott, ábrándosan az eget szemlélte és felsóhajtott:

– Ennél már az is jobb, ha itthon törzsi gyűlést tartunk...

Aztán Bunga Ló mondta el, ő hogyan szokott nyaralni a szülei-vel a tengerparton, ahol a papája vitorlást tart. Ősei egész nap vitorláznak, de ő nem mehet velük, mert nem tud úszni. Ezért a tengerbe sem engedik, az üdülőben üdül egész nap. Az üdülőnek gyönyörű parkja van pálmákkal és leanderekkel, és nagyon szép a tengerre a kilátás. Arra a kérdésre, hogy van-e a pálmákon majom, azt felelte: nincs, délelőttönként csak ő van az üdülőben. Nem csodálkoztunk, hogy Bunga Lónak sincs kedve nyaralni.

A lakótelep lassan elcsendesedett, minden kocsi hazatalált, és megpihent. Az alkony rózsás fényét felváltotta a fénycsövek kékes ragyogása, elragadva szemünk elől az éjszakát. Tüzes Nyíl következett.

– Mi csak a Balatonon szoktunk nyaralni. Az én papám vitorlást nem tart, csak horgászbót a kezében. Előbb kel fel, mint a nap, engem is felébreszt, és magával visz pecázni, mert olyan vékony vagyok, hogy valamit nekem is kell sportolnom...

– Mert nincs csocsód – jegyeztem meg.

– Nagyon unom a pecázást – folytatta Tüzes –, órákig kell lenni az úszót, amíg harap a hal. Már tyúkszem nő a fenekemen, ám ha panaszkodom, mindig ugyanaz a válasz: „Nem az a fontos, hogy halat fogjunk, fiam, halat a boltban is lehet venni. Az a fontos, hogy gyakoroljuk a türelmet. A türelem a legszebb keresztény erény.” Napközben aztán, amíg a mamám a társalgóban társalog vagy az üdülőben üdül, mi alszunk. De nem is baj, én úgysem mehetek a napra, mert fehér a bőröm, és leégek. Fürödnöm pedig azért nem szabad, mert a víz hideg és fertőzött, és pusztul az élővilág...

– Igen – bölintott bölcsen Bunga Ló –, a krokodilok már teljesen kipusztultak belőle...

Ebben a pillanatban egyszerre elaludt minden lámpa, töksötét lett az egész lakótelep. Az ablakokból sem szűrődött ki semmi

fény. Amikor aztán a szemünk lassan hozzászokott a sötétséghez, csodálatos látvány tárult elénk. A halványkék derengésben mint megannyi óriás emelkedett ki a toronyházak árnyéka, az erőmű kéményére pedig kiült a félhold, mintha csak egy minaret lenne. Felettünk ezernyi csillag szikrázott, és mind kék volt, mint az amerikai zászlón, csak nem ötágú, hanem olyan, mint amit a csillagszóró hint szerteszét. Hosszú ideig lenyűgözve néztük a ritka látványt, aztán Nagyfőnök törte meg a csendet:

– És te, Sápadtarcú testvérem?

Elmondtam, nekem nincs étvágyam, ezért levegőváltozásra küldenek a keresztmamámhoz Dunaújvárosba. Nagyon szeretem a keresztmamámat, minden karácsonyra ródlit kapok tőle, de Dunaújvárost nem szeretem. Ugyanolyan lakótelep van, mint itt, a keresztmamám ugyanolyan épületben lakik, mint a J/3, és náluk ugyanolyan unalmas a nyár, mint nálunk, ha nincsenek velem a barátaim.

Kiderült, közülünk egyedül Csitt nem megy nyaralni. Azt mondta, neki jó itten, kár hogy mi nem leszünk vele.

Mindnyájan elszomorodtunk, hogy ilyen nehéz nyarunk lesz. Nagyot sóhajtottam, és kimondtam, ami a szívemen feküdt:

– Oly jó lenne egyszer egy nyarat az erdőben sátorban tölteni, nyulak, mókusok és vaddisznók között, ahol minden reggel szalonnát reggelizhetünk bicskával, mint az emberek a járda szélén, és ahol a fűre lépni sem tilos!

Társaim egyetértően bólogattak, csak Csitt, a máskor oly szótlán Csitt, szólalt meg:

– Hát akkor miért nem töltjük az erdőben?

Szavai válasz nélkül szálltak el, s felhörpintették a csillagok.

Tanulság: A napozás kellemes, de a képernyő fényében nem lehet leégni. Olaszországnak csizmaalakja van, és tele van romokkal. A Vezúv olyan, mint a papám: morog, és néha kitör, különösne, amikor a mamám hülyeséget kérdez (például: mit főz-zek?) A lakótelepen nincs tűzhányó, itt csak a részegek hánynak.

Halat a boltban lehet kapni, tyúkszem az ember fenekére pecázás közben. Az éjszaka akkor szép igazán, amikor sötét van. Miért is nem megyünk el az erdőbe vagy a Yellowstone Nemzeti Parkba nyaralni Maci Lacival?

Május 26.

Végre! Ezen a szombaton Közlekedési Múzeum helyett Állatkertbe vitt a papám. Amikor leszálltunk a troliról, majdnem eltévesztette, már a múzeum felé indult, de én időben visszatérítettem a helyes útra.

Az Állatkertben igazi állatok vannak, akik nincsenek kitömve úgy, mint azok, amelyeket biológiaórán mutogat nekünk az Egérke. Ezek az állatok lármáznak, ugrálnak, a majom még le is pisilt!

A legnagyobb állat az *elefánt*. Négy vastag lába van, amiből nekem egy is elég lenne, akkor senki sem tudna fellökni. Az orra olyan, mintha ráhúzták volna az öntözőcsövet, amivel a lakótelepen a fűvet locsolják. Ez az úgynevezett *orr-mány*. A Helyesírási szótárban tévedésből egy r-rel írták, de majd ha író leszek, én kijavítom. Az elefánt Afrikában, Indiában és az Állatkertben honos. Az indiánok azonban nem ismerik, mert az elefánttal ellentétben Indiában nem élnek indiánok.

Azt mondják, a teve a sivatag hajója, de nincs rajta sem kérmény, sem hajócsavar, csak egy nagy púp a hátán. Amelyik tevének sokat nyargalnak, annak a púpjá kettévált, és egy nagy púp helyett két kicsi van rajta.

A legfontosabb állat a ló. Ebből két típus van: *földi ló* és *víziló*. A földi ló a fontosabb, mert ezen lovagolnak az indiánok. Ló mindenütt van, de főként otthon. A papám azt mondta, a lovakat csikósok legeltetik, ezért nagyon érdekes, hogy van csikos ló is. Ezt az útkeresztvezésekben felfestett *zebráról* nevezték el. A csikos ló csikója is csikos. Csak fekete-fehérben van, a színes zebrát még nem találták fel.

Meduéből négy típust láttam: feketét, fehéret, barnát és mosót.

Amikor megkérdeztem, melyik ezek közül a panofix, a papám azt mondta, hogy ekkora nagy fiúnak nem illik ekkora nagy számárságot kérdeznie.

Talán ha kisebb lennék...

Erről jut eszembe a *szamár*. A szamár olyan állat, amelyiknek nyuszifüle van, de lófarka. A papám azt mondja, ha ordít, akkor eső lesz. Ez bizonyosan igaz, mert amíg ott voltunk, a szamár egy szót sem szólt, és végig sütött a nap.

A ragadozók ketrece előtt korlát van, hogy a komisz gyerekek ne piszkálják őket.

A *krokodil* hosszú állat, és olyan a bőre, mint a mamám táskája. Csak nem erszény, igazolvány, zsebkendő és manikűrkészlet van benne, hanem tele van krokodillal. A Nílusban és a Gangeszben él, a Balatonból már kipusztult, mert oda mindenki lábmosás nélkül megy be.

Nekem legjobban a *majom* tetszett. Az hasonlít rám a legjobban, csak én nem tudok fára mászni.

Addig jártuk az Állatkertet, amíg délután nem lett, és a mamám rettenetesen megszidott bennünket, mert a leves kihűlt, a rántott hús csak frissen jó, ő pedig elkésett a fodrásztól.

Tanulság: Oly sok ígéret és annyi év után,
Állatkertbe vitt el engem a papám...

Az Állatkerben sok állat van. Ezek közül a legnagyobb az elefánt, legfontosabb a ló, a legszebb a majom, amelyik rám hasonlít. Jó a majomnak, mert tud fára mászni.

Június 5.

Hetek óta rágódunk Csitt szavain, hogy tulajdonképpen miért is nem megyünk el mi az erdőbe. Közben elszaladt az idő, már csak napok vannak hátra, és megkezdődik a nyári szünet. Határozoznunk kell! Ezért ma rendkívüli törzsi gyűlést tartottunk a FÜRE

LÉPNI TILOS tábla mögötti padokon. A gyűlés szigorúan titkos volt, ezért valamennyi indián álruhában, tanulónak öltözve, jelent meg. Nagyfőnök piros kockás ingben; Bunga Ló sötétkék öltönyben zakó nélkül, mert meleg van; Tüzes Nyíl melegítőalsóban a szájában rágógumival; a többiek farmernadrágban, Csitt szürke ingben, amely reggel még fehér volt. Egyikünk sem viselt moka-szint, tollkoronát, tomahawkot, nehogy feltűnést keltsünk. Szokás szerint a pad támlájára ültünk, és az ülésre tettük a lábunkat, ez nem olyan feltűnő, mintha hét fiú rendszeren ül a padokon.

A Nagyfőnök kezdte a beszédet. Elmondta, hogy itt a szünet – amit úgyis tudtunk –, és több törzsi gyűlést nem tarthatunk lakásban – amit úgyis sejtettünk. Csitték lakása kicsi, az én papám ott-hon dolgozik, Lisztes néni pedig nem örülne neki, ha valakit megint bennfelejtenénk a szekrényben. Fűrge Láb papája még mindig azt a 3000 éves vázát siratja (mit szólt volna, ha az új vázát törjük össze?), Táltosék máig sem sejtik, hogyan égett ki a piros plüssfotel, de hogy mi csináltuk, az tuti. Nagyfőnök pedig kijelentette, törzsi gyűlést most náluk nem rendezhetünk, mert ők júniusban nem rendeznek nagytakarítást. Akkor pedig marad az erdő...

Tüzes Nyíl sietve kijelentette, őt a szülei nem engedik el az erdőbe, mert az tele van vadkannal és még vadabb emberekkel, és félnek, hogy eltéved. Én megmondtam őszintén, egyszer jártam a János-hegyen a sétaúton, de már ott is eltévednék.

- És te? – fordult Csitthez Nagyfőnök.
- Én – felelte Csitt, s tovább piszkálta az orrát.
- Úgy értem, kirándultál? Hiszen te egyszer már voltál falun...
- Igen.
- Téged elengednének?
- Nem.
- Na és te, Bunga Ló, kirándultál már?
- Én nem, csak a bokám – válaszolta Bunga Ló, és nem értette, miért nevetünk.

Ekkor Nagyfőnök kifejtette, tulajdonképpen engedély nélkül is

elmehegnénk, hiszen a szüleink csak azért óvnak az erdőtől, mert azt hiszik, hogy eltévedünk benne, vagy valami baj ér. Mi azonban viszünk térképet, tudjuk, hogy nem tévedünk el, a vadkan csak híres embereket szokott felnyársalni, vad emberek pedig nem az erdőben vannak, hanem a futballmecsen. Ha ezt a szüleink tudnák, bizonyára elengednének, sőt kérnék, hogy menjünk az erdőbe játszani a jó levegőre. Lényegében tehát nincs abban semmi rossz, ha engedély nélkül megyünk el, és játszunk egy jót.

Ez okos beszéd volt, ilyet vártam Weisztől, látszik, hogy az én barátom!

– Kinek van sátra? – nézett körül Nagyfőnök.

Csitt, Furge Láb, Tesóm és Bunga Ló jelentkezett. Furge Láb ráförmedt az öccsére:

– Te ne jelentkezz, mert csak egy sátrunk van!

– Hát akkor te ne jelentkezz! – felelt Tesóm.

– Én vagyok az idősebb!

– Én meg a fiatalabb!

Furge Láb ekkor döntő érvhez folyamodott: úgy vágta mellbe Tesómat, hogy az lefordult a padról, éppen csak annyi ideje volt, hogy magával rántsa a bátyját. Aztán már ott henteregték, püfölték egymást a fűvön. Azon a fűvön, amelyre még rálépni is tilos!

– Azonnal hagyjátok abba! – sziszegte Nagyfőnök. – Ne keltsetek feltűnést!

Abbahagyták. Furge Láb sántítva és az oldalát tapogatva mászott fel a padra, Tesóm pedig köpött egy véreset. A bátyja orra elé tartotta a fogát:

– Látod, milyen hülye vagy?

– Most mit hőbörögsz, tejfog volt – vont a vállát Furge Láb.

Nagyfőnök leintette őket, és folytatta a gyűlést:

– Ezek szerint sátrunk lenne. Elmehegnénk egy reggel a budai erdőbe, ott megtarthatnánk a törzsi gyűlést...

– És ott is aludhatnánk – jegyezte meg Csitt, s eldobta az orr-

piszkából gyúrt apró golyócskát. Fűrge Láb azonban óvatosságra intett:

– Ott keresnének legelőszőr...

– Akkor utazzunk el messzebbre – fűzte tovább a gondolatot Weisz.

Nagy csend lett. Ez a lehetőség mindnyájunkat feldobott, de senki sem mert igent mondani rá.

– Elmehetnénk több napra is – tette hozzá Fűrge Láb még mindig az oldalát tapogatva. – Ha egy nyáron hétszer szökünk el, egy-egy napra, hétszer ruház meg a fater. Ha egyszer szökünk meg egy hétre, az csak egy verés...

Ebben volt logika, Fűrge Lábnak erőssége a matek. Nagyfőnök már az ujján számolta:

– Szóval három sátrunk van: Csittnek, Fűrge Lábnak és Bunga Lónak...

– De nekem nincs... – vetett közbe Táltos Árpi. Nagyfőnök bosszúsan nézett rá:

– Az előbb azt mondtad, van!

– Sátram igen, de bátorságom nincs elszökni.

Csitt legyintett:

– Ugyan már, mi történhet? Egy hét múlva hazajövünk, kapsz két pofont, és egy hétig nem nézhetsz tévét. Nyáron úgyis rossz a műsor. Hát nem megéri?

Mindnyájan úgy gondoltuk: megéri.

Tanulság: Egész tanévben legtöbbet ér a szünet. Nagyfőnök és Csitt okos fiú. Nekem csak okos barátaim vannak. Az erdőben vadállatok, a futballmeccsre vad emberek járnak. Bunga Lónak sátra van, de bátorsága nincsen. Megéri.

Június 18.

A következő sorokat a vonaton írom. A füzetet Bunga Ló lakkbőröndjére fektetem, de így is nehéz írni mert a kocsi folyton imbolyog.

Csak négyünknek jutott hely – Csitt, Tüzes Nyíl, és Tesóm áll –, mert csak az utolsó pillanatban érkezünk a vonathoz. Épphogy fel tudunk kapaszkodni az utolsó kocsira, és most száz kilométeres sebességgel repít a gyorsvonat Miskolc felé. Onnan majd felgyalogolunk a Bükkbe, hogy meglássuk végre az erdőt. Az igazi ERDŐT, ahol vaddisznók csörtetnek az ösvényeken a sziklák között, a fák ágain madarak és mókusok ugrálnak, és – ki tudja – talán van benne valahol egy eltévedt öreg indián... De, ha nincs is, mi leszünk azok! Sátorban alszunk majd, pataokban fürdünk, erdei gyümölcsöt eszünk, vadászunk és halászunk, és ha valaki bántani mer minket, azt megskalpoljuk!

Mellettem kopasz, vastag ajkú ember ül, és folyton az orrom alá fújja a füstöt. Én már akkor mérges voltam rá, amikor felszálltunk, és félrelökte Csittet, hogy leülhessen. Bánt ez a füst, akárcsak a lelkiismeret. Nem szoktam ám ilyet tenni, hogy engedély nélkül elmegyek otthonról! Most azonban nem tehettem mást. Szüleim bizonyára nem engedtek volna, mondván: eltévedünk az erdőben, megfázunk, felnyársal a vaddisznó. De biztos vagyok benne, ha majd épségben hazatalálunk egyetlen tüsszentés, egyetlen vaddisznóharapás nélkül, meg fogják bántani, hogy nem engedtek el.

Mert két hét múlva hazamegyünk, ezt megfogadtuk – na jó, ha nagyon jól érezzük magunkat, akkor legkésőbb az évnyitóra. Mert mi tudjuk ám, mi az a becsület! Egy tisztességes indián nem lehet iskolakerülő!

Most kicsit abbahagyom az írást, mert Bunga Ló éhes, és a bőröndjében van a kajája.

Bunga Ló megtízórázott, folytathatom az írást.

Eddig jól jöttünk, de most itt Hatvanban sokáig áll a vonat. Utasok szállnak le, utasok szállnak fel, már mindannyiunknak jutott hely, de Tüzes Nyíl átadta a helyét egy batyus néninek. Most

mondták be, hogy gyorsvonat indul Miskolcra, és a két utolsó kocsi állva marad.

– Miért nem ülsz? – viháncol Tesóm idétlenül. Nagyfőnöknek kell leintenie, hogy ne keltsen feltűnést.

A feltűnést ugyanis minden körülmények között kerülnünk kell. Igyekszünk komolyan viselkedni, halkán beszélgetünk, és nem röhögcsélünk. Még azon sem nevetünk hangosan, hogy Salgótarjánba utazó kopasz útitársunk – aki az orrom alá fújja a füstöt – rossz vonatra szállt, és csakhamar száz kilométeres sebességgel fog *távolodni* az úti céljától Miskolc felé. Úgy kell neki, miért nem engedte leülni Csittet!

Most megint abbahagyom, mert Bunga Ló megszomjazott, és a bőrröndben van a kólája. Remélem, mást már nem fog kivenni a bőrröndből!

Végre elindultunk. Sóká, nagyon soká álltunk Hatvanban, de most már feltartóztathatatlanul robogunk tovább. A szomszéd szakaszban kártyáznak, a padsor szélén egy vasutas ül háttal nekem. Jól látom a lapját, de én nem értek a kártyához. Csak annyit tudok, hogy a felnőttek a kártyával ultit, betlit meg adósságot csinálnak.

A néni, akinek Tüzes Nyíl átadta a helyét, beszélgetni próbál. Azt kérdezi Nagyfőnöktől: a nagymamájához utazik-e nyaralni. Nagyfőnök nem akar feleslegesen hazudni, hát okosan azt válaszolja: igen, néni kérem, nyaralni utazom. A néni pedig elmondja, hogy *Kistenyerére* utazik, és ez az állomás Salgótarján előtt van...

Zavarban vagyok. A kopaszt nem sajnálom, de a néni öreg, a fekete fejkendő alól kilátszik fehér haja, biztosan ő is nagymamája az unokájának. A batyu nehéz lehet, még egy kosara is van, és *Kistenyere* nagyon messze esik Miskolctól gyalog...

Ismét le kell tennem a tollat, Bunga Lónak megint kell valami a bőrröndből. Papír. Hiába mondom neki, van ott kint, neki abból kell, amit ő hozott magával. Miért, az puhább?

Kihívtam Nagyfőnököt és FÜRGE LÁBAT a peronra, mondtam,

szólni kéne annak a néninek: rossz vonatra szállt, ez a miskolci gyors!

– Igaz – tette hozzá Fürge Láb. – A kártyázók között is van, aki azt hiszi, Salgótarjánba megy...

Nagyfőnök azonban vállat vont:

– Nem a mi dolgunk. Ha szólunk, rögtön megkérdezik, hogy hová utazunk, miért megyünk oda meg minden. Felnőtteknek már illik tudniuk, milyen vonatra szállnak. Persze, a felnőttek figyelmetlenek, mindig rohannak...

Most megint megszakítom az írást, mert Bunga Ló vissza akarja tenni a maradék papírt. Szörnyű krapek! Hát miért nem annyit visz ki, amennyit elhasznál? Ugyan mit fog még kitalálni, hogy ki nyissa a bőrdöngjét?

Ott tartottam, hogy mindenki rossz vonatra szállt, csak mi nem. Nagyfőnök éppen most figyelmezteti a nénit. A néni azonban azt mondja, Hatvanban átkapcsolták a Miskolci gyors utolsó két kocsiját a Salgótarjáni vonathoz. Ezt mindig így szokták... És most feltartóztathatatlanul száguldunk Salgótarján felé... Ráadásul bekövetkezett, amitől Nagyfőnök tartott: a néni aggódva kérdezi, mi lesz most velünk? Hová akarunk menni tulajdonképpen? Miért? Van-e pénzünk visszautazni? Meg minden... Nagyfőnök nem győzi hazugsággal. Kitalált egy nagymamát, mondván, hozzá megyünk nyaralni, mindnyájan az unokái vagyunk.

– Szép család, szép család – bólogat feketekendős fehér fejével a néni –, de nem hasonlítotok egymásra!

– Unokatestvérek vagyunk – füllentett tovább Weisz, majd hogy valami igazat is mondjon, Fürge Lára és Tesómra mutatott: – Csak ők testvérek.

Szerencsére fékez a vonat, s Nagyfőnök int, hogy szálljunk le.

• • •

A következő sorokat már a természet lágy ölén írom, pontosabban a térdemen, mert itt nincs íróasztal.

Sokáig ácsorogtunk az állomáson valahol Hatvan és Salgótarján között. Tanácstalanul néztünk Nagyfőnökre – ő meg miránk.

Egyszer csak megakadt a tekintete a szemközti hegyeken. Hatalmas kéesszürke hegyek voltak zöld erdőkkel, olyasmi, mint amit nálunk csak Budán lehet látni a lakótelep legszélső épületének tizedik emeletéről. Magasabbra nyúltak, mint a toronyházak, és egyáltalában nem voltak egyformák.

– Itt maradunk, vörös bőrű testvéreim – szólt halkán a törzsfőnök, s lopva körülpillantott, nem hallja-e más is. – *Ezek a hegyek a mi hegyeink, az erdő fái nekünk érlelik gyümölcsüket, az erdő vadjai a mi nyilainkra várnak! Kövessetek!*

Hosszú, határozott léptekkel magabiztosan indult el, mintha csak hazamenne. De csak ötven métert ment. A buszvégállomáshoz. Tétován méregette a benn álló kocsikat, közben a távolban kéklő hegyekre sandított.

– Kérdezd már meg, melyik busz megy arra, kifelé! – intett a fejével Csittnek.

Csitt meg sem moccant, csak a hüvelykujjával bökött a háta mögé:

– Az.

– Honnan tudod?

– Rá van írva: *Bányatelep*. Ott dolgozik a nagybátyám.

– Hát te ismerős vagy erre? Te tudtad, hogy nem jó felé megyünk? Hát miért nem szóltál?!

– Nem kérdeztétek – vont vállat Csitt. Azzal megfordult, a vállára vette a tarisznyáját, és orrát piszkálva megindult a buszhoz.

A másik végállomás kint volt a hegyek lábánál. Az egyik oldalán elkerítve néhány törpe épület állt, ez volt a bányatelep, a másik oldalán hatalmas rét terült el, de akkora, amekkorát otthon még nem láttam. Nem is láthattam, mert az egész lakótelepen nem fért volna el. A rét telis de teli volt piros, sárga, lila, fehér virággal, amelyek közül csak a százszorszépet és a lóherét ismertem. Itt azonban nem olyan szabályos négylevelű lóherék nőttek, mint a lottószelvényen, hanem háromlevelűek. Fűrge Láb szerint ezek mind, mind torzszülött lóherék, mint például az öt lábú birka. A fű vastagon állt, és sehol egy tábla, hogy FŰRE LÉPNI TI-

LOS! Tesóm hangos rikoltozással meg is hempergett benne, de Nagyfőnök rászólt, hogy ne keltsen feltűnést.

Megindultunk a hegyek felé. Nagyfőnök ment elől, magabiztos, ruganyos léptekkel, időnként hátrapillantott, és így biztatott:

– Még egy kis türelem, indián testvéreim!

Fürge Láb és Tesóm egymás mellett mentek, és – miként testvérekhez illik – időnként lökdösődtek, egymás bokáját rugdosták. Könnyű nekik, ők mindent hátizsákban vittek, szabad volt mind a két kezük! Bezzeg mi szatyorban vittük a cókókót, Tüzes Nyíl panaszkodott is, de nem hallották meg. Végül én szóltam az érdekében:

– Pihenjünk már egy kicsit, mert Tüzes Nyíl kezét vágja a szatyor füle!

– Cserélgetni kell a fülét! – vetette oda Tesóm.

– Én cserélgessem Tüzes Nyíl fülét?!

– A szatyorét – magyarázta Tesóm. – Időnként vegye át a másik kezébe.

Tüzes Nyíl átvette a másik kezébe a szatyrot, és hálából, Tesóm homlokára nyomta a rágógumit, amelyet még a Keleti pályaudvaron vett a szájába.

Mögöttünk Bunga Ló szuszogott, mint egy kompresszor. Nem csoda, mert saját 60 kilóján felül a hátán egy sátrat, kezében két bőröndöt cipelt. A nagyobbik bőröndnek két kereke volt, ami szépen gördült a Keleti Pályaudvar aszfaltján, de itt az erdőben nem. Bunga Ló időnként megállt, rongyot vett elő, gondosan letörölte a cipőjéről a port, aztán megtörölte vele izzadó homlokát, és már nem látszott annyira fehérembernek.

A sort Csitt zárta be. Hosszú, lompos léptekkel lopakodott utánunk, hátán az összehajtott sátorlap, oldalán olyan rongyos tarisznya, amelyikben csak hamuban sült pogácsát szoktak hozni.

Az ég reggel óta szürke volt, később az eső is szemerkélni kezdett. Valaki viccesen azt ajánlotta, keressünk egy kapualjat, ahová beállhatunk, amíg az eső abbahagyja a cseperészést, de csak egy rozoga futballkapu mellett mentünk el.

– Ide nem állunk be – jelentette ki Fűrge Láb –, lyukas a háló, és beesik rajta az eső.

Bunga Ló ismét megállt, letette a bőrröndöket, aztán a nagyobbikból esernyőt vett elő. Hogy ez a Bunga Ló mi mindenre gondolt! Csak arra nem gondolt: ha mind a két keze tele van, akkor mivel tartja az ernyőt!

Az eső azonban, mintha csak megijedt volna Táltos Árpi esernyőjétől, egyszerre megállt. Erre Bunga Ló is megállt, letette a bőrröndöket, és elrakta az ernyőt. Ezzel is pihent néhány percet, mi pedig kénytelenek voltunk megvárni.

Befordultunk az erdőbe. A dús lombzat sűrű árnyat adott, különösen ilyen borús időben. Nagyon meghatódtunk, mert ekkora fákat még soha sem láttunk egy csomóban. Nagyfőnök megállt, szembefordult velünk, két karját az égre tárta, mint Óz, a nagy varázsló, és így szólt:

– Indián testvéreim, íme az ERDŐ!

Mintha mi nem tudnánk...

Boldogan szívtuk magunkba az erdő illatát, ámulva néztük a zöld lombokat, amelyek úgy borultak fölénk, mint egy templom görög ívei, Nagyfőnök pedig, aki mozgatni tudja a fülét, ez alkalommal hegyezte: valahol patak zenélt. Fűrge Láb arccal a humuszos erdei földre borult. Azt hittük, meg akarja csókolni, de kiderült, hogy Tesóm akasztotta össze a lábát.

Továbbhaladva már szólni sem tudtunk, nem annyira a megtottságtól, mint inkább azért, mert az út egyre meredekebb lett. Fél óra alatt teljesen kifulladtunk. Ekkor Nagyfőnök rövid pihenőt engedélyezett. Mielőtt továbbmentünk volna, elmagyarázta, hogy az indiánok az őserdőben járnak, nem turistautakon, ezért most mi is bevetjük magunkat a rengetegbe.

– Rengeteg micsodába? – bámolt rá Bunga Ló, akinek sokáig tart, mire az esze megkerüli a fejét.

– A rengeteg erdőbe – nézett rá fölényesen Nagyfőnök. Bunga Ló bólintott, hogy érti, pedig ezt nem lehetett érteni, hiszen erdő csak ez az egy van – igaz viszont, hogy jó nagy. A hegyoldal vál-

tott: a fák ritkábbak, a bokrok sűrűbbek és tuskéesebbek lettek, ormótlan köveken bukdácsoltunk felfelé.

Nagyfőnök intett Csittnek:

– Hozzad a hátizsákomat, előremegyek felderíteni!

Csitt a karjára fűzte Weisz hátizsákját, mert az ő háta már tele volt a sátorral. Nagyfőnök hol előresietett, hol megvárt bennünket, s' kezét szeme fölé tartva kémlelte a pagonyt. Ez azonban teljesen felesleges volt, mert nem süttött a nap, és a fáktól különben sem lehetett látni az erdőt. Igaz viszont, hogy hátizsák nélkül könnyebb.

Bunga Ló mindjobban lemaradt, egyre ritkábban törölgette a cipőjét, s egyre gyakrabban a homlokát, végül megállt. Letette a bőröndöket, ám ebben a pillanatban a kisebbik – amelyiken utazás közben írtam – megbillent, és legurult a meredélyen. Odalent, mint aki jól végezte dolgát, kinyílt, szerteszét hullott a sok konzerv, a sajt, a kenyér, az üdítő palack, a zseblámpa, a kis piros fazék, a nagy kék lábos, a hosszú nyelű palacsintasütő, a tőkgyalu, a kés, a villa, az olló, a varródoboz, s ki tudja megszámlálni, mi minden, ékes tanújeleként Bunga Ló előrelátásának.

Csak azt nem látta előre, hogy a bőrönd legurul.

Az a papírtekercs pedig, amelyről már a vonaton is szó esett, önállósította magát: a bőröndből továbbgurulva kitekeredett, s mint egy magányos zebracsík, nyúlt el a fekete erdei földön.

Bunga Ló olyan csúnyát mondott, amit csak a televízióban halani felnőtt műsorban, aztán lassan visszaereszkedett. Csitt segített neki összerámolni, mi pedig letelepedtünk, és megvártuk őket.

Nem tudom, mennyit mászhattunk felfelé, mire a csúcsra értünk, de a tenyerünk tele lett tuskével, térdünkéről lekopott a nadrág meg a bőr, szándalom szíja elszakadt. Úgy elfáradtunk, mint kisgyermek a jóságban Mikulás-estére. Nagyfőnök boldogan lengette a karját:

– Hurrá, felértünk a csúcsra!

– És akkor mi van? – kérdezte Tesóm szemtelenül.

Mi sem voltuk annyira lelkesek. A hegy tetején fa nem állt, csak

mi, és csupa szikla minden. Ráadásul még a szél is fújt. Nagyfőnök keze megállt a levegőben:

– Hogyhogy mi van?

– Hát minek jöttünk ide fel? – firtatta Tesóm. Ez bennem is felvetődött, csak nem merem megkérdezni. Nagyfőnök Tesóm elé állt, összevonta a szemöldökét, és minden szót megnyomva azt mondta:

– Nem érted? Hát meghódítottuk a csúcsot!

Tesóm nem ijedt meg sem a törzsfőnök tekintetétől, sem a tekintélyétől. Azt kérdezte:

– És most kinek jó az: a csúcsnak vagy nekünk?

Nagyfőnök elmosolyodott, aztán lenézően megveregette a vállát:

– Te ezt nem érted, te még csak alsós vagy!

A kopasz, sziklás hegytetőn ebédeltünk. Bunga Ló mellém telepedett. Pokrócot terített le, hogy össze ne piszkítsa a nadrágját, és fehér abroszt vett elő, erre rakta ki a kenyeret, a vaját, a téliszalámit, a szalonnát, a sajtot, a banánt, a konzerveket és a dobozos narancslét. Öröm volt nézni, milyen jóízűen falatozik! Tálts Árpival jobb ebédelni, mint a papámmal, mert ő étvágyat csinál – és bizonyára megenné azt, amit én nem szeretek.

Meg akartam kenni a kiflit, ahhoz azonban előbb ketté kellett volna vágnom. Ez elsőre nem sikerült, mert otthon keveset gyakoroltam. Nekem mindig a mamám készíti el a reggelimet, de amikor ő életében először vágott kiflit, biztosan neki is kihajlott a vége. Végül Csitt kivette a kezemből a kést, és szó nélkül megcsinálta.

Még azt sem mondta: marha vagy.

Ekkor vettem észre, Csitt csak kenyeret meg szalonnát hozott – sem felvágott, sem üdítő nincs nála. Megkínáltam az enyémből, és ő szó nélkül elfogadta.

Még azt sem mondta: köszönöm.

Nagyfőnöknek Fürge Láb segített, mert reggel őt is az anyukája eteti. Fürge Láb viszont hónapok óta maga vezeti a háztartást,

leszeli és megkeni a kenyeret, kitölti a dobozos tejet úgy, hogy egy csepp sem megy mellé, és megpucolja a narancsot. Persze narancs az itt nem terem. Egyáltalában nem tudom, mit lehet majd errefelé gyűjtögetni, mert amióta elindultunk, utoljára a Keletinél egy kirakatban láttam gyümölcsöt. Itt a fákon csak levél, gally meg hernyó terem.

Már csaknem végeztem az ebéddel, amikor látom ám, Bunga Ló szájában megáll a falat, és keserves képet vág.

– Mi baj? – kérdeztem részvétellel. – Csak nem a fogad?

Előbb lenyelte a falatot, mert az a biztos, ami már lement, csak aztán válaszolt:

– Haza szeretnék menni...

– Mi az? Megint hiányzik a bátorságod? – förmedt rá Nagyfőnök teli szájjal.

– Nem. A konzervnyitóm. Hazamegyek érte, és viszszejövök. Konzervnyitó nélkül nem lehet élni!

– Marha vagy! – vetette közbe Csitt, mert neki ez a szavajárása. – Nyisd ki bicskával!

Elsőre nem sikerült a bicskát átdőfni a paradicsomos hal dobozának páncélzatán. Ezek után Bunga Ló engem kért meg, tartsam már a kést egy kicsit a konzervdobozra. Tartottam. Csak akkor kaptam el, amikor Bunga Ló hatalmas követ vett fel, hogy a bicskára üssön vele. Naná, majd otthagynom a kezem! A kő tompa puffanással csapódott a paradicsomos halba, a lé szerteszét freccsent élénk színeket festve Bunga Ló sötétkék nadrágjára, az én ruhámra, a képemre, és Nagyfőnök ingére – de azon úgysis voltak már piros kockák.

Utálom a paradicsomos halat... különösen a ruhámon.

Ebéd után tábort ütöttünk. A nagy sátrat Nagyfőnök, Fürge Láb és Tesóm állította fel, nekem Csitt sátrában jutott hely. Ő azonban azt mondta, felállítja egyedül, inkább Tüzes Nyílnak segítek, aki Bunga Lóval együtt küszködött a sátorponyvával. Életemben nem állítottam fel sátrat. Tüzes Nyíl bevallotta: ő sem. Neki nincs is sátra, de különben sem engednék sátorozni a konyhában a szülei,

mert ők olyan szigorúak. Bunga Ló azt mondta, ő még sohasem próbálta meg felállítani, neki eddig elég volt az, hogy *van sátra*. Hát most nem elég, most a sátorban kell aludnunk!

A sátor olyan, mint egy nagy esernyő, amelyiknek két nyele van. A két nyelet a földre kell állítani, az esernyő szélét pedig szét kell húzni, mert nincsenek olyan merevítői, mint Bunga Ló esernyőjének. Széthúztuk, de összement. Kipróbáltuk, Tüzes Nyíl befeküdt alá, a lába kilógott. Mondom neki: csússzal kicsit feljebb. Akkor meg a feje lógott ki.

– Mi lenne, ha felhúznád a lábad? – tanácsoltam.

Felhúzta a lábát, így ő már elért, de Bunga Lónak nem jutott mellette hely a térdétől. Ekkor odajött Csitt, aki a mi sátrunkat már felállította, és azt kérdezte, miért nem feszítjük ki a ponyvát.

– Hiszen feszítjük mi – vakarta a fejét Bunga Ló –, de nem akar feszülni.

– Hát persze, hiszen le sem verték a cövekeket!

Csak néztünk rá, mint Málta nénire, amikor azt kérdezi: na, ki tudja? Sejtelmünk sem volt, milyen cövekekről beszél. Akkor Csitt fogta a sátorlap zsákját, megrázta, mire nagy csörömpöléssel apró fémdarabok hullottak ki belőle.

– Ez a cövek! – mutatta fel. – Én most mindegyiket benyomom a helyére, ti pedig majd leveritek, hogy biztosan álljon.

Mindnyájan meghatódtunk, Csitt mennyire hosszasan beszélt hozzánk. Bunga Ló már hozott is egy követ, és tíz perc alatt leverte a hat cöveket, Tüzes Nyíl lábát, s nekem két ujjamról a körmöt. Aztán már csak ki kellett kötni a sátorlapot, és állt a sátor. Mi pedig ledőlünk, mert nagyon ránk telepedett a fáradtság.

A föld kemény volt, kövek nyomták a hátamat. Benyúltam a sátorlap alapja alá, kiszedtem néhányat, de alatta másik kövek gyötörtek. Csitt azt mondta, forduljak az oldalamra, akkor nem nyomják a hátamat. Akkor meg az oldalamat nyomták. Fejem alá a pulóveremet tettem, de kevés volt. Hiányzott a kispárna. Hallottam, odakint Fűrge Láb azzal dicsekszik, milyen jó puha földtúrást talált „kispárnának” a feje alá. Ezt már meg kellett nézнем! Az egész

törzs körbeállta a sátrat, és egyenként belestünk, ugyan mire tette a fejét FÜRGE LÁB. Puha, porhanyós földrakás volt. Úgy előtött mindnyájunkat a sárga irigység, mintha nem is indiánok, hanem ferde szemű kínaiak lennénk. Csak Csitt csóválta a fejét, de nem szólt semmit. Rosszat sejtettem, megkérdezni azonban nem mertem tőle. Mára már úgys sokat beszélt. ¹

A sejtelmem nem csalt. Alighogy a sátrunkba vonultunk kipihenni az utazás, a hegymászás és a sátorverés fáradalmait, FÜRGE LÁB üvöltve rohant ki, fején, nyakán, ingén ezernyi izgága hangyával. Nagyon idegesíthette őket a fiú kiabálása, mert nyugtalanul cikáztak-fel s alá rajta. Amíg ő indiánüvöltéssel és indiánfutással körüljárta a tisztást, mi megtanakodtuk, mit tegyünk vele. Megkérdeztük Nagyfőnököt, aki állatorvosnak készül, mi a véleménye.

– Ha nyüzsögnek a hangyák, eső lesz – állapította meg.

– Jó, jó, de mit lehet tenni ellene?

– Ki kell nyitni az esernyőt.

– Nem az eső ellen – fakadt ki Tüzes Nyíl –, a hangyák ellen!

– Van hangyapor – nyugtatott meg Csitt az orrát piszkálva –, de legjobb, ha nem tesszük a fejünket hangyabolyra...

Tesóm megkérdezte:

– És hol van az a hangyapor? Csitt széttárta a kezét:

– Hát az üzletben.

Csakhogy a hangyák nem az üzletben vannak, hanem itt, és amíg mi tanakodunk, ők szépen megeszik indián testvérünket! Tüzes Nyíl mindjárt el is mondta: egyes helyeken úgy végzik ki az embereket, hogy derékig földbe ássák, és megetetik a hangyákkal!

Ezt először nem értettem: miért kell attól meghalni, ha valaki hangyát eszik, hiszen én még a spenóttól sem haltam meg egyszer sem, de aztán Tüzes Nyíl megmagyarázta: Nem az elitétellel etetik meg a hangyákat, hanem a hangyák eszik meg az embert.

Közben kisütött a nap, FÜRGE LÁB már a tizenharmadik kört futotta, és kezével seperte magáról a falánk állatkákat szüntelen segítségért kiáltozva. Végül Tesóm fogta a kólát, és lemosta vele bátyjáról az összes hangyát.

Most abbahagyom az írást, mert felöltözünk indiánnak. Ha már az erdőben vagyunk, minek legyünk akkor civilben? A nap többi eseményeit majd este írom meg.

Tanulság: A vonaton mindenki utazik, csak nem mindenki tudja, hogy hová. A rét olyan fű, amelyre rálépni nem tilos, és ingyen terem benne a virág. Az erdő szép, de gyalogolni fárasztó. A sátor olyan, mint az esernyő, csak két nyele van, és nehezebb kinyitni. A hangya kis állat, de nagyon kellemetlen.

Június 18 – 19.

A tegnapi napot este akartam befejezni, csak hogy elfelejtettem, hogy itt nincsen villany! Ezért ma reggel folytatom az eseményeket, az események maguk azonban még tegnap folytatódtak.

Fürge Láb ahelyett, hogy megköszönte volna Tesómnak, hogy kimentette a hangyák torkából, nekiesett, mondván: miért pazarolta el a kólát. Aztán meg arról panaszkodott: a combján össze ragadt a szőr, és minden lépésnél olyan, mintha a *haját húznák a lábán*. Kijelentette, azt még Tesómnak is tudnia kellene, hogy a kóla, ha megszárad, ragad.

– Ha nem, akkor folyik – bólintott rá Bunga Ló, hadd lássuk, mennyivel okosabb Tesómnál. Én azonban még okosabb voltam, mert azt javasoltam: keressünk egy forrást, és Fürge Láb mossa le a szőréből a ragacsot. Arról, hogy hol keressük a forrást, megosztottak a vélemények. Csitt szerint a forrás a völgyben van, de Nagyfőnök kijelentette:

– A víz mindig lefelé folyik, tehát felülről kell erednie!

Ez egyrészt logikus volt, másrészt senkinek sem volt kedve lemenni, mert akkor megint fel kell kapaszkodnunk a meredek kapaton. Ezért aztán sokáig keresgeltünk a hegytetőn körbe-körbe, amíg meg nem untuk. Akkor elismertük: *Csittnek van igaza; menjen le ő vízért*.

Csitt és a nap szó nélkül lement. Csitt jött fel előbb, hátizsákja-

ban a kiürült üdítő palackok vízzel tele. Nemcsak Fürge Láb, hanem az egész törzs megmosakodott, aztán ki-ki elvonult a sátrába. Én zseblámpát kértem Csittől, hogy folytathassam az írást, de ő azt mondta: takarékoskodni kell az elemmel, mert még sok éjszakát fogunk itt tölteni.

Ha sok éjszakát töltünk itt, én nem bírom ki! Ez az éjszaka is borzalmas volt. Először valami zümmögött, mint a fénycső, bár nem világított. Hol közelebbről, hol távolabbról, mélyebben vagy magasabban, szinte dallamosan zümmögött. Mondom Csittnek:

– Te, itt valami méh zümmög.

Azt felelte: éjszaka a méhek is alszanak, mert ilyenkor minden normális állat alszik, kivéve engem. Aki ilyenkor zümmög, az vagy nem normális, vagy szúnyog.

Már kezdtem megnyugodni, mert elhallgatott, amikor csipést éreztem az orromon. Rémülten kiáltottam fel, ahogy odakaptam, éreztem tenyerem alatt valami elmorzsolódik puhán, nedvesen.

– Gyorsan, gyorsan a lámpát, Csitt!

Dünnögve felült, felvillantotta a zseblámpát, s a látványtól egész testemben reszketni kezdtem: a tenyerem véres volt.

– Az arcod is – nyugtatott meg Csitt, amitől még jobban megijedtem. – Agyoncsaptad a szúnyogot.

– Hát nem kígyó volt?

Csitt válasz helyett levette az orromról a szétnyomott rovar, és megmutatta. Megkönnyebbülten sóhajtottam fel, s mintha csak elfújtam volna vele a lámpát, sötét lett.

Ekkor különös neszt hallottam kintről: mintha papír zörögne a sátor mögött. De én tudom, hogy ott nincs papírkosár! Megkérdeztem Csittet, alszik-e. Azt felelte, nem, de nagyon szeretne. Akkor csend lett, hát én is elhallgattam. Forgolódtam, mert a szatyorban, amelyet a fejem alá tettem, nyomtak a konzervdobozok. Vágyakozva gondoltam Tüzes Nyíl himzett diszpárnáira, amelyeket sziklának használtunk. Aztán valami reccsent a ponyva mögött... Odakint mászkál valami...

– Te, valami ólálkodik a sátor körül... – suttoztam. – Csak nem jaguár?

Csitt ásítva kérdezte:

– Dudál?

– Nem.

– Akkor nem autó.

– Ne tréfálj! – fakadtam ki. – Tudod jól, a jaguárról elneveztek egy ragadozót is. Olyan, mint a tigris vagy a párduc...

Csitt nagyon szeretett volna már aludni, ezért úgy gondolta, végképp megnyugtat:

– Párduc nem lehet, annak párnázott talpa van. Nyugodj meg, ha párduc jár a sátor körül, azt te nem hallod... És téged se szeretnélek többet hallani ma éjjel!.

Nem nyugodtam meg. Ettől kezdve nem mertem lehunyni a szemem, mert az járt a fejemben: ez az éjszakai csend a párduc puha párnázott talpának hangja.

Szerencsére nem tartott sokáig a némaság, kintről kaparászást és szuszogást hallottam. Igen, semmi kétség, itt, egészen közel a fejemhez valami állat kaparászik morog és szuszog! Nem bírtam tovább, felráztam társamat:

– Ébredj, ébredj már! Hol van a zseblámpád? Meg akar enni a párduc!

Csitt a másik oldalára fordult, és félálmban csak annyit dühnyögött:

– Ahhoz nem kell lámpa, a párduc sötétben is tud enni.

A titokzatos állat a beszédre, mocorgásra elhallgatott, én meg olyan álmos voltam, hogy elaludtam. Utolsó gondolatom az volt, ha megesz, inkább álmomban egyen meg...

* * *

Élénk szóváltásra ébredtem. Már virradt, könnyű szellő lebbentette a sátorlapot, s hangos csicsergéssel vitakoztak a madarak az erdőszéli fákön. Hogy a lombok között miről folyt a vita, nem tudom, de Nagyfőnök arról vitakozott hálótársaival, mosnak-e lábat az indiánok. Fűrge Láb, akinek a papája orvos, azzal érvelt, hogy

a hideg víz elmerevíti az izmokat. Tesóm viszont, akinek a papája ugyanaz az orvos, megkérdezte: akkor otthon, meleg vízben miért nem akarsz lábat mosni? A vitát végül Nagyfőnök azzal zárta le, hogy minden indián, minden este köteles lemenni a forráshoz, és megmosni a lábát.

Már mindenki talpon van. Bunga Ló még reggelizik, Fűrge Láb és Tesóm befejezte, most vették be a vitamintabletájukat, mert azt is hoztak nyolc dobozzal. Nagyfőnök, Tüzes és Csitt nyílnak való fát keres az erdőben. Én az Emlékiratomat írom. Az ég tiszta. A felhő még a völgyben ül, szétfolyik, mint a tej, de a napsugár már csalogatja a szemközti hegyen felfelé. Bunga Ló zsebrádiójából zene szól, majd időjárás-jelentés: Budapest felett az égbolt derült... Erről eszembe jut a lakótelep unalmas toronyházaival, amelyek egyformábbak, mint itt a fák. Szüleink már biztosan keresnek bennünket, s aggódnak értünk, hogy megfázunk az erdőben vagy eltévedünk. Megállapodtunk ugyanis, hogy valamennyien megírjuk: elmentünk az erdőbe indiánnak, de két hét múlva hazajövünk. Csak azt nem írtuk meg, melyik erdőbe megyünk.

Tulajdonképpen nem tettünk semmi rosszat, hiszen ez a szünidő a miénk, olyan, mint a felnőtteknek a fizetett szabadság. Ez alatt otthon is csak játszanánk, legfeljebb néha leszaladnánk az ÁBC-be üdítőért. Így viszont nincs ránk gond, nem kell törődni a nyaralásunkkal, és nem kell enni adni nekünk. Ellátjuk mi itt magunkat étellemmel! Lám, már jön is Nagyfőnök fején levéldisz – úgy látszik, madarat még nem talált –, Tüzes Nyíl rojtos szárú farmerjében rágógumival a szájában, és Csitt szürke öltözékben...

Ezért most be is fejezem, s ezentúl minden napot másnap reggel írok le, mert ilyenkor van világos.

Tanulság: Akkor kell írni, amikor világos van. A víznek felülről kell erednie, de a víz ezt nem tudja, és lent folyik ki a hegyből. Hazánkban jaguár nincs, ha van, akkor az autó. Ha a szatyrot a fejem alá teszem, ki kell venni belőle a konzervdobozokat. Minden

indiánnak lábat kell mosnia, de különösen annak, aki Nagyfőnökkel alszik egy sátorban.

Június 19.

Amikor három indián testvérünk meghozta az ijinak való fát az erdőből, nekiláttunk felfegyverkezni. Bunga Ló damilt, drótót, szöveget, szerszámokat is hozott a nyíl készítéséhez. Én nem hiszem, hogy Bunga Lótól a konzervnyitón kívül lehetne olyat kérni, amit ő nem hozott magával!

Nagyfőnök mutatóujjával próbálgatta a hűrt, aztán felpillantott. A szemközti fán egy kíváncsi szarka illetlenül billegtetta a farkát felénk. Megismertem, mert a lakótelepen három madár él: veréb, galamb és szarka. Nagyfőnök kifeszítette a hűrt, megcélózta, és lőtt. A szarka elrepült, a nyilvessző vagy tíz méter magasan beleállt a fába:

– Elég kemény a hegye – bólintott Weisz, majd kaján vigyorgásunk láttán hozzátette: – Pedig nem is feszítettem meg egészen a hűrt. Nem akartam megsebezni véletlenül szegény madarat...

Érthető, ugye? Ő csak a nyíl átütőképességét próbálta ki, a madárkát nem akarta eltalálni... Most már csak a nyilvesszőt kellett lehozni a sudár, fényes törzsű fáról. Ekkor derült ki, egyikünk sem tud fára mászni...

Bunga Ló meg sem próbálta, kijelentette, neki nehéz elszakadnia a földtől, mert ő súlyos egyéniség. Tüzes Nyíl nekirugaszkodott, de visszacsúszott, és lehorzsolta a térdéről a bőrt meg a nadrágot. Ekkor mindannyian Csittre néztünk; ő már járt falun, biztosan felmászott egyszer egy fára is. Csalódnunk kellett. Kijelentette, felmászni csak olyan fára lehet, amelyiknek oldalsó ágai vannak, mint a létrának. Ez a fa azonban egészen fönt kezdődik, odaáig legfeljebb repülni lehet, ugrani nem. Ha a Nagyfőnöknek annyira kell az a nyilvessző, hozza le ő.

Ekkora pimaszság hallatán Nagyfőnök elképedt, és kijelentette:

– Vedd tudomásul, itt most nem az a kérdés, ki hozza le a nyilat, hanem az, hogy az az indián, aki nem tud fára mászni, tanulja meg! – Aztán rám nézett: – Na indulj!

Nagyot sóhajtottam, tenyerembe köptem, mint tornaórán, és megindultam a fa felé.

– Ne! – kelt a védelmemre Fűrge Láb –, őt ne küldd! Lefújja a szél.

Ami igaz, igaz, csakugyan volt egy kis szellő. Játékosan babrálta a levelket, s a leveleken ezüstösen csillant a júniusi nap fénye.

– Inkább te mutasd be nekünk, hogyan kell felmászni, te bizonyára tudsz! – folytatta Bill szemtelenül Nagyfőnök szemébe nézve.

– Tudok hát! – vágta rá határozottan Weisz, és egy hosszú perig farkasszemet néztek. Fűrge Láb szólalt meg előbb:

– Szeretném tudni: ugyan hol próbáltad ki!

Jó kérdés! A lakótelepen soha senki sem mászott fára. Ezt Nagyfőnök is tudta, hát így válaszolt:

– Nem próbáltam, de tudok.

– Bizonyítsd be!

– Nem bizonyítom! Nekem elég, ha én tudom, hogy tudok. Különben is már késő van, a fene ott egye meg azt a nyilat, majd leesik magától. Inkább gyerünk, gondoskodjunk az élelmünkről!

Ez bizony bölcs előrelátás volt, mert nem maradt sok ennivalónk. Jó lenne elejtenünk valami vadat, amelyet parázson megsüthetünk vacsorára. Nagyfőnök kijelentette: az indiánok nemcsak vadásznak, hanem gyűjtögetnek is. Négyünknek tehát gyümölcsöt kell szedni, hogy legyen mit ennünk a zsíros húshoz. De ki legyen az a négy? Mindenki vadászni akart. Ebből olyan parázs vita keveredett, amelyen akár egy ökröt is meg lehetett volna sütni.

Abban hamar megegyeztek: én nem mehetek vadászni, mert zörögnek a csontjaim, és elriasztom a vadat. Tesóm is hiába szeretett volna velük menni, Nagyfőnök kijelentett: alsós nem vadászhat.

– De hiszen ő már nem alsós, befejezte a negyediket! – vette

védelmébe az öccsét FÜRGE Láb. Neki nagyon fog hiányozni a vadászon a tesója, mert ha nincs ott, kinek verje ki a fogát? Talán a vadkannak?

Bunga Lót nehezebb volt rábeszélni a gyűjtögetésre. Végül FÜRGE Láb megmagyarázta neki, hogy közülünk egyedül ő ért a szakszerű gyűjtögetéshez, egyedül gyűjt bélyeget és kupakokat. Tüzes NYÍLT azonban sehogysem tudták meggyőzni. Végül Nagyfőnök félrevonta, kis ideig tanakodtak, s a végén Tüzes NYÍL is beadta a derekát. Csak később árulta el nekem, mit mondott neki Weisz: Ilyen szedett-vedett, nyamvadt alakok mellé, akik közül az egyik alsós, a másik kétbalkezes hájpacni, a harmadikat elfújja a szél, kell egy olyan erős, rátermett, ügyes indián, mint Tüzes NYÍL.

Lelkiismeretesen felkészültünk a munkára. Szatyrainkat és Bunga Ló kis lakkbőröndjét gondosan kiürítettük, hogy tele hozzassuk mindet zamatos erdei gyümölccsel. A hegy túloldalán ereszkedtünk le, minthogy oldalon tegnap nem láttunk gyümölcsöt. Tüzes NYÍL szerint azért, mert az az északi oldal. Már egy órája bandukoltunk lefelé, a kacskaringós ösvényen harangvirágok lila giling-galangja kísért. Enyhe szél cibálta a borzas fákat, s a levelek között besurranó napfény furcsa árnyékokat csóvált előttünk az erdei úton. Időnként meg-megálltunk, hosszasan kémleltük a fák koronáját piros cseresznyét remélve a zöld levelek alatt, de csak egy mókus nézett vissza ránk kíváncsian. Gyümölcs sehol.

Pedig ez a déli oldal...

– Persze, majd a mi kedvünkért éppen az út mellé nőnek a gyümölcsfák! – okoskodott kisleányunk.

Letértünk a jelzett útról. Bozontos cserjésben bolyongtunk, az áthatolhatatlan buja bokrok alatt olykor négykézláb, ám a gyümölcsfák messze elkerültek bennünket. Pedig Bunga Ló kétszer is panaszkodott, hogy éhes, mert ő ilyenkor szokott ebédelni.

Váratlanul virágos zöld mezőre értünk. Szinte fejbe kólintott a déli nap heve, káprázott a szemem. Láttam, Tüzes NYÍL feje lángban áll, s úgy éreztem, az enyém is. Fullasztó meleg volt. Levetettük az ingünket. Szédelegve bukdácsoltunk a korhadó tuskók s a

fű alatt lapuló göröngyök között. Csak azt tudnám, minek, amikor itt még fa sincs!

Egyszer csak Tesóm, aki bátran előresietett, váratlanul elterült. Odaszaladtunk. Tesóm hason feküdt a dús zöld fűben, fél karjára könyökölt és csámcsogott. Csodálkozva néztünk egymásra: ennek meg mi baja van?

– Mit csinálsz? – hajolt le hozzá Tüzes Nyíl aggódva.

– Eszem.

Bunga Ló szeme felcsillant, mintha csak azt is fényesre dörzsölte volna a cipőronggyal:

– Eszel? Mit eszel?

– Epret...

Nekünk azonban akkor még az eperről más elképzelésünk volt. Az eper nagy piros szív félgömbölyű kristálytálkában tejszínnel vagy porcukorral. Nem, ha nem is porcukorral üvegtálkában terem az eper, azért akkora piros gyümölcsöt megláttunk volna Tesóm ujjai között. Tüzes Nyíl felkiáltott:

– Ez napszúrást kapott, félrebeszél! Gyorsan, gyorsan, nedvesítsétek be, a tarkójára kell tenni!

A zsebkendőjét nyújtotta felém, de én elhárítva hátrattetem a kezem:

– Honnét hozzak vizet?

– Hát a konyhából vagy a fürdőszobából, mit tudom én! – nyögte aggódva Tüzes Nyíl. – Borogatás kell a tarkójára!

– Ez is napszúrást kapott – szólt csendesen Bunga Ló, és elvette a zsebkendőt. Aztán elfordult, lepisilte, mert mindig sok segíteni akarás volt benne.

Tesóm ezalatt tovább csámcsogott, majd odébb kúszott, és folytatta a legelést. Mert valóban evett, és valóban *epret evett!* Én nem kaptam napszúrást, nem írok hülyeséget: tele volt a rét apró pici eperrel! Egy sem volt nagyobb, mint egy vitamintabletta! Mind piros volt és illatos, akárcsak Bakocz Kati masnija. Tüzes Nyíl állította: ez nem is igazi eper, mert az igazi az fán terem, ahogy Arany János is megírta a „Ki ki nyugalomban”. Tesóm vi-

szont kijelentette, hogy ez nem eper, hanem *szamóca*. Persze, ki-nevettük, mert azt minden gyerek tudja, hogy a Szamóca az bohóc, nem eper, nem piros, és nincs neki szaga. Bár véleményünk eltért, egy emberként vetettük magunkat az eperre, és legeltünk, legeltünk, mint a birka. Gyűjtögettünk mi a szatyorba is, bőrröndbe is, de csak nem akart megtelni. Bunga Ló szerint nem is éri meg a fáradságot, mert annyit kell gyalogolni, hajlongani érte, hogy több energiát fogyaszt, mint ami abban a parányi gyümölcsben van.

– Ha itt hagyjuk, holnapra még megnőhet – tette hozzá Tüzes Nyíl. Egyetértettem velük, nekem is fáj már a derekam. Fogtuk hát a szatyrokat, és sovány zsákmányunkkal elindultunk hazafelé. Igen ám, de merre van haza? Fogalmunk sem volt róla, merre kell menni. Tesómnak támadt az az ötlete: induljunk el mindig csak felfelé, hiszen a tábor a hegytetőn áll! Megfogadtuk a tanácsát. Jobb ötletünk nekünk sem volt, és ha eltévedünk, nem mi leszünk az okai.

Már fél órája baktattunk felfelé, amikor egy erdőírtáson sűrű, szűrös bokrok közé keveredtünk. Tüskés indáikkal utánunk kapdostak, nadrágunkat feltépték, elszakították ingünket, és négyen tizenhat sebből véreztünk. (Csitt később elbeszélésünk alapján megállapította, hogy *szedresbe* tévedtünk be). Tüzes Nyíl idegességében felfújta a rágógumit, de egy kaján tüske beleszúrt, s a gumihalk pukkanással elalélt. A fiú szitkolódzott, aztán kiköpte a rágógumit.

Vissza kellett fordulnunk. Meg akartuk kerülni a szedrest, de az lefelé nyúlt a völgybe, ahonnan jöttünk. Újabb fél óráig vánszorogtunk, amikor Tesómnak eszébe jutott: a másik oldalról kellett volna a szedrest megkerülnünk, menjünk hát vissza! Erre lerogytam egy tuskóra, azzal hogy tapodtat sem megyek tovább! Nem vitakoztak. Tüzes Nyíl tönkre ült, Tesóm egy mohos köre, csak Bunga Lónak nem jutott ülőhely. Leroskadt kis lakbőröndjére – a kis lakbőrönd pedig beroskadt alatta. Most ugyanis nem volt kitörmve kenyérrel, konzervvel, sajttal, vécépapírral... Csupán pár ma-

rék minieper volt benne, ami Bunga Ló súlya alatt szétment, és piros folttal ékesítette a kék bársonynadrág ülepét. Ez azonban nem volt feltűnő, mert a nadrágon elől is voltak piros foltok a tegnapi paradicsomos haltól. Tűzes Nyíl boszszankodott: úgyis olyan keveset gyűjtögettünk, s most még annak is odalett egy része!

Nem sokáig pihentünk. Táltos Árpi kijelentette, ő már nagyon éhes, mert ilyenkor szokott ebédelni.

– De hiszen két órával ezelőtt ugyanezt mondtad! – vettem a szemére.

– Most szoktam ebédelni másodszor... – magyarázta Bunga Ló.

Tesóm felállt:

– Ha itt ülünk, sosem fogsz ebédelni! Gyertek, keressünk valami utat felfelé! A táborban van még kenyér, vadat pedig hoznak a többiek!

Fáradtan, elcsigázva indultunk tovább. Bunga Ló egész úton az-
zal vigasztalódott: ha a táborba érünk, végre vaddisznóhúst is
ehet. Nyúlcomb, őzgerincet már evett otthon, de nagyon kíváncsi volt, milyen lehet a vaddisznókolbász.

Alig mentünk tíz percet, Tesóm ismételten elterült. Rögtön tudtuk, talált valamit. Körülvettük leguggoltunk, s mi is lenyúltunk a kis mélyedésbe: fehér, kristályos port markolt a kezünk. Bunga Ló érzésből rávágta, hogy cukor, de Tesóm felpillantott, és csak annyit mondott: Kóstold meg!

Megkóstoltuk. Só volt. Igazi, tiszta, fehér konyhasó, olyan, amivel a télen a gondnok felhinti a járdát – meg amit a mamám ki szokott felejtetni a levesből. Határtalan volt az örömünk: sóbányát fedeztünk fel! Igazi sóbányát! Ki tudja, hány millió év óta őrzi a Pan-non-tenger kincsét a föld! Ki tudja, mióta vár felfedezőjére a csillagló, fehér kristálybarlang, hogy felébresszék évezredes álmából, mint Csipkerózsikát! Vajon a víz mosta ki, vagy egy vaddisznó túrt le róla a földet? Nem tudjuk... de itt van előttünk, meg-megcsillan a délutáni nap sugarában, és mindnyájan nyalunk egyet-egyet, az áldott, az éltető sóból!

A felfedezés örömetől új erőre kaptunk. Az összes épreet átöntöttük Tüzes Nyíl szatyrába, Tesóm hátizsákját, és az én szatyromat pedig megtöltöttük sóval – aztán a felét visszaöntöttük, mert iszonyú nehéz volt. Lelkesedésünk azonban csakhamar lelohadt. Az út mind meredekebb lett, a só egyre nehezebb. Már nemcsak éhesek voltunk, hanem borzasztó szomjasak is. Bunga Ló órák óta nem állt meg a cipőjét törölni, megrogyott bőrdíjából csepegett az eperlé, mint a vér. Mégiscsak igaza volt a mamámnak, hogy nem engedett el, mert az erdőben nem csupán megfázni, hanem megsülni, kiszáradni, éhen veszni is lehet! Ha eltűnünk, mint a krimikben szoktak, talán a *Kékfényben* is köröznék majd, de akkor már késő lesz. Itt veszünk éhen-szomjan az erdő közepén, és majd sok-sok év múlva találnak meg, mint a vértesszőlősi őseibert vagy a jávai majomember koponyáját. Ki tudja, talán ők is úgy pusztultak el, hogy nagy hőség volt, és nem találtak haza Vértesszőlőstre, illetve Jávára.

Kidőlt fatörzs állta utunkat. Leroskadtunk rá sorba, mint a vererek, és megadással vártuk sorsunkat..

Mindnyájan megkönnyebbültünk, amikor a Sors helyett Nagyfőnök, Fűrge Láb és Csitt érkezett. Hogy s mint akadtak ránk, azt ők mesélték el.

Reggel ők is elindultak vadászni. Útjuk kalandokban bővelkedett, de ezt Nagyfőnök nem akarta részletezni. Azt mondta, látja, mennyire kimerültünk, nem akar fárasztani vele. Tesóm azonban biztatta, mondja csak el bátran, annyira nem vagyunk fáradtak, hogy egy-két kalandot meg ne hallgassunk. Kíváncsian vártuk a vadkanhistóriát, a legendát a csodaszarvasról, amelyet Salgótarjánig üldöztek, de ilyesmi nem volt.

A vadászok csak arról számoltak be, hogy mindjárt az út elején Fűrge Lábnak kilyukadt a zsebe, és elveszett a fésűje, a pénztárcája, a buszbérlete, a bicskája, a zsebkendője, végül Csitt. Sokáig keresték, kiabáltak, de nem válaszolt. Amikor aztán ráakadtak, szemére vetették, miért nem szólt vissza, hogy megtalálják. Csitt azt felelte: őt nem kellett megtalálni, ő nem is volt elveszve, csak Fűr-

ge Láb zsebkendőjéért fordult vissza, mert idegesítette a szortyogás. Arról pedig, hogy visszafordul a zsebkendőért, azért nem szólt, mert nem kérdezték. Nagyfőnök és Fűrge Láb éppen akkor egymást nyüstölte, eldöntendő a vitát, merre van észak. Ami egyébként tök mindegy volt, mert – mint később kiderült – a táborban felejtették a térképet. Abban megegyeztek, hogy a fáknak az északi oldaluk mohos, de ezek a fák körben mohosak voltak. Erre Nagyfőnök kijelentette: ha körben, mindenütt észak van, akkor csak a déli sarkon lehetnek – mire Fűrge Láb hangosan kiröhögte. Na, akkor tört ki a csetepaté. Csitt meg úgy gondolta, amíg ezek összeverik egymást, ő megkeresi a zsebkendőt, hogy addig se unatkozzon.

Hát ez volt az az óriási kalandjuk!

Vaddal nem találkoztak egész úton. Persze, ha találkoztak volna csak egyetlen vaddisznóval, biztosan elejtik. Csak amikor már visszafelé indultak, akkor történt valami: Megzörrent egy bokor, és Fűrge Láb kapásból lőtt. Nagyfőnök nem eresztett el a nyilat, mert számított rá, hogy a sebzett vadkan társára ront, mint az a magyar történelem során nem egyszer megesett. A sebzett állat azonban nem rohant elő, a bokor csendes volt. A három vadász felajzva, mint az ij, óvatosan közelítette meg, de semmit sem találtak. Úgy látszik, a vad észrevétlenül elinalt. Már-már beletörődtek a kudarcba – különösen Nagyfőnök abba, hogy társa mellélőtt –, amikor Fűrge Láb vércseppet fedezett fel a lábuk alatt heverő letört ágon.

– Megsebesíttem! – rikkantotta vad indiántáncot járva.

Vérszomjasan vetették magukat a nyomra, és lám csak, nem messze egy kövön tisztán látható volt a friss vér. Így követték a nyomokat a sóbányaig, és ők is nagyon csodálkoztak, hogy előtük még ember nem járt erre. Akkor még nem tudták, a bányát mi fedezték fel, és az államtól 10%-ot fogunk kérni a nyereségből, amit majd négy felé osztunk.

A sóbánya mellett nagyobb vérfoltot találtak, talán itt pihenhe-

tett az állat. Továbbra is a vérnyomon haladtak, így érték utol benünket.

Amikor a Nagyfőnök idáig ért az elbeszélésben, hirtelen elhallgatott, s fejével intetett Fürge Lábna:

– Nézd csak – szólt gúnyosan, – itt van az az állat! Még mindig csöpög a vére!

A fatörzs végén gubbasztó Bunga Lóra mutatott, akinek lábánál a lakkbőröndből csendesen csurgott az *eperlé*.

Mi boldogan dicsekedtünk a fél szatyor eperrel, hiszen a vadászok még ennyit sem hoztak a konyhára! Ezt ők is érezték, mert Fürge Láb lebiggyesztett ajkkal csak annyit mondott:

– Ilyen kis vacak?

– Nem is igazi eper – fitymálta Nagyfőnök, miután egy marékkal bezabált belőle. Csitt pedig csak annyit mondott:

– Ennyi az egész?

A kis vacak epret a vadászok percek alatt elkóstolgatták.

Amikor az eper elfogyott, továbbindultunk. Csakhamar megszabadultunk a maradék sótól is. Tesóm azt mondta: ugyan mit kezdünk ezzel a rengeteg sóval? Felszórjuk vele az erdei ösvényt, majd ha fagy?

Szerencsénk volt, csakhamar kereszteztük a jelzett utat. Tüzes Nyíl megállt, és Nagyfőnökre nézett:

– És most merre?

Nagyfőnök őszinte csodálkozással nézett vissza:

– Hát nem te vezetsz?

– Én? Eddig én vezettem, de most te vagy a főnök!

Ez bizony igaz, tudta ezt Nagyfőnök is, ezért így magyarázkodott:

– Na persze, de a gyűjtögetést te vezetted, te tudod, merre jötetek eddig.

Fogalmunk sem volt róla, merre jöttünk eddig, Lisztes azonban erről hallgatott. Azt mondta:

– Nálatok van a térkép, nézzétek meg azt!

– Nálunk? – tiltakozott FÜRGE LÁB, mert ő felejtette otthon. – Mi ilyen kis útra nem hozunk magunkkal térképet!

Egy hosszú percre tanácstalanul néztünk egymásra. Tűzes NYÍL fehér lett, mint a liszt, még a szeplői is elsápadtak, Bunga Ló le roskadt egy a tuskóra.

– Patthelyzet – szólalt meg Csitt mélabús tekintettel az orrát piszkálva.

– Az mi? – kapta fel a fejét Bunga Ló reménykedve. Én magyaráztam meg:

– Amikor nem tudsz semerre sem lépni...

Tűzes NYÍL felsóhajtott, és hangosan fohászkodott a Jóistenhez, hogy küldje el az őrangyalát. És mit tesz Isten? Az út fordulójában feltűnt az őrangyal! Nem fehér hálóingben érkezett, ahogy a képeken látjuk, hanem – mint *erdei őrangyalhoz* illik –, zöld ruhában. Orra alatt tömött fekete bajuszt viselt, fején vadászkalap, hátizsák, puská a vállán. Mindnyájan megkönnyebbültünk.

Nagyfőnök udvariasan köszönt, és megkérdezte, merre kell elindulni a hegytető felé. Az erdész kicsit furcsán nézett ránk, nyilván csodálkozott, hogy Magyarországon indiánokkal találkozunk, de talán azt hitte, amerikai túristák vagyunk, mert igen készségesen válaszolt. Azt mondta, menjünk csak vele, majd megmondja, hol kell felfordulni.

Megköszöntük a szíves útbaigazítást, és Weisz hálásan felajánlotta, hogy Csitt, aki a legerősebb köztünk, segít neki vinni a hátizsákot. A bácsi udvariasan elhárította. Azt mondta, nem viszi messzire, csak ide a *sózóba* hordja a sót. Bunga Ló már éppen valami olyasmit akart mondani: mi meg éppen onnan hoztuk el, de szerencsére úgy ki volt száradva a torka, hogy nem tudott szólni. Az erdész útközben elmondta, mennyire kell az a só az őzeknek, szarvasoknak, mert az erdőben csak fű meg lomb terem, só az nem. Azt az ember viszi fel nekik, és elhelyezi egy mélyedésbe, hogy az eső el ne hordja.

Egy világ omlott össze bennünk. Hát a mi sóbányánk közönsé-

ges szóó, ahová a szarvasok járnak nyalni – mint mi a cukrászdába, amikor érik a fagylalt!

– No itt van ez a vadcsapás, ha ezen elindulnak, egyenesen a hegytetőre érnek! – szolt s azzal elköszönt. Bunga Ló csodálkozva bámult utána, aztán tárgyilagosan megállapította, hogy nem is volt szárnya.

Mire a nap lement, mi felértünk a hegytetőre.

Szerény vacsoránkat testvériesen megosztottuk, ki-ki beadta a közösbe a kenyerét meg a szalonnáját. Más nem volt, ebből se sok. A vitamintablettákról a Bak-testvérek kijelentették: nem adják a közösbe, mert az nem táplálék, hanem gyógyszer. A többség azonban megszavazta, hogy nem gyógyszer! Egyrészt, mert az egészségesek is eszik – például Fürge Láb és Tesóm –, másrészt, ha nem adják oda, megverjük őket, mert mi vagyunk többen.

Több szerencséje volt Tüzes Nyilnak a rágógumival. Először ezt is ennivalónak nyilvánítottuk, végül azonban el kellett fogadnunk Bunga Ló érvét: A rágógumi nem étel, mert nem enni kell, hanem csak rágni, ezért inkább a radírgumihoz hasonlít. Ha elveszük Tüzes Nyíl rágógumiját, az olyan, mintha a radírját osztanánk szét magunk között.

Bunga Ló utálja a rágógumit.

Az indiánok esténként tábortűz mellett vacsoráznak, énekelnek és táncolnak. Igaz, nekik van sütnivalójuk, a mi vadászaink azonban nem hoztak vadat, amelyet nyársra húzhatnánk, így csak a maradék szalonnánkat sütöttük meg.

A tábortűzzel sok baj volt. Dúsan zöldellő ágakat tördeltünk le, összehordtuk egy csomóba, aztán Tüzes Nyíl alátartotta a gyufát. Persze, óvatosan, nehogy hirtelen lángra lobbanjon, és erdőtűzet okozzon. Nem lobbant lángra hirtelen. Még lassan sem. Egyáltalában nem gyulladt meg.

– A begyűjtáshoz papír is kell – szolt bele megint Tesóm a nagyok dolgába. Nagyfőnök csúnyán nézett rá, aztán rám. Megértettem, mit akar.

– Az Emlékiratomat nem adom! – jelentettem ki mindenre elszántan.

– Csak az üres lapok kellenének... – kérte szelíden, mert tudta, Emlékiratom az ő dicsőségét is őrzí, mint a krónikák a királyokét.

Az üres lapokat sem adtam. Mentőötletem támadt:

– Bunga Lónál sok papír van...

Hála a sok papírnak, a lomb tüzet fogott, és boldogan füstölt, amíg el nem aludt. Hát ebből nem lesz tábortűz! Nagyfőnök azt mondta, nem baj, legfeljebb nem sült szalonnát eszünk, hanem csak füstölt szalonnát, de az is jó. Aztán intett Tüzes Nyilnak, gyújtson alá a következő tekerccsel. Amikor az összes papír elfogyott, már csak két doboz gyufa volt, és az egész tábort ellepte a füst, megkerestük Csittet. Csitt kicsit távolabb szélirányban egy mohos kövön ült, és a felkelő holdvilágot nézte. A hold meg őt. Piros volt, és mosolygott ránk a holdvilág, de az is lehet, hogy kiröhögött. Ugyan ki ismerheti a holdvilág gondolatait?

Csitt felállt, megvető pillantást mért a halódó *táborfűstre*, és csak annyit mondott:

– Ez nedves. Szedjétek a földről száraz gallyakat meg leveleket.

Zseblámpával indultunk hatan hatfelé. Amit összeszedtünk, Csitt gondosan apróra tördelte, egymásra fektette a gallyakat, botokat, egy kis száraz levelet tett alá, és meggyújtotta. Neki égett. A tűz talpra szökött, és sejtelmes vöröses derengésbe borította a tisztás szélén őrt álló fákat.

Olyan kellemes volt a tábortűz mellett ülni, és nem gyalogolni! Milyen jó volt sült szalonnát enni – mint az emberek a járda szélén – s vidáman beszélgetni, viccelődni, amíg a nyársat forgatjuk a parázs felett! Zsír csepegtetni a kenyérre, aztán megenni, és kólát inni rá! Vacsora után pedig, amikor a tűz leégett, nótára gyűjtöttünk:

„Ez itten egy jávai dal...”

Amikor lefekvéshez készülődtünk, Nagyfőnök bejelentette:

most pedig lemegyünk a forráshoz, és minden indián megmossa a lábát. Nyomban vége lett a barátságos, meghitt hangulatnak. Tüzes Nyíl nem kis kárörömmel Fürge Láb arcához hajolt, és vi-gyorogva pingponglabdává fújta a rágógumit. Vesztére. Fürge Láb kifakadt:

– Igen, azt megkövetelitek az indiánoktól, hogy lábat mossa-nak, de ő disznólkodhat azzal a rágógumival! Vegyétek tudomásul, az a felfújrt rágógumi undorítóbb, mint az én lábam! Ha nekem vá-lasztanom kellene, inkább a lábomat venném a szájamba, mint azt az utálatos ragacsot!

Döbrent csend lett. Halkan még egy utolsót roppant a tűz. Lisztes gyorsan visszaszívta a rágógumit, aggódva leste az arcokat.

– Megjegyzem, csakugyan undorító – törte meg a csendet Bunga Ló.

Ezt nem lehetett kihagyni, mindig ingerelte a rágógumi, amivel jóllakni nem lehet. Nagyfőnök rábólintott:

– Ami igaz, igaz, az indiánok nem esznek rágógumit.

– De hiszem én sem eszem meg! – mentegetődzött Tüzes Nyíl.– Nem is rágnak – folytatt Nagyfőnök vésztijszó hangon, és sötét te-kintettel nézett a sápadó Lisztesre. Tüzes Nyíl vergődött, mint légy a pókhálóban.

– Egyetlen indiánkönyvben sem olvastam, hogy az indiánok nem rágnak rágógumit... – védekezett.

– Egyetlen indiánkönyvben sem olvastam, hogy az indiánok rá-gógumit rágnak – dobta vissza a labdát Weisz.

– Ezt csak azért mondjátok, mert nem osztottam szét...

A törzs főnöke megalégelte a vitát:

– Akár szétoosztod, akár nem, az indiánok nem rágnak rágógu-mit! Ezentúl te sem rágatsz!

Fürge Lábnak fülig szaladta a szája, pedig a füle messze van a szájától. Tesóm vigyorgott, Bunga Ló kerek képe is felderült, mint a holdvilág. Tüzes Nyílt csak én sajnáltam, dehát nincs mit tenni. Indiánok vagyunk, ezért áldozatot kell hozni: Fürge Láb lábat mos, Tüzes Nyíl leszokik a rágógumiról.

Szeplős barátom látta, elvesztette a csatát. Idegesen pislogott jobbra-balra, ádámcsutkája fel s alá járt. Végül Csittlen akadt meg a tekintete:

– És, az i-indiánok az o-orrukat piszkálhatják, mi? – kérdezte keserűen.

Minden tekintet Csitt felé fordult. Csitt eldobta az orrpiszkából gyúrt golyócskát, és csodálkozva nézett ránk azzal a bánatos szürke szemével:

– De hiszen én sem eszem meg!

Hiába tiltakozott, a törzs kimondta: az indián az orrát sem piszkálhatja.

Elindultunk a forráshoz. Csitt vezetett, ő tegnap már járt ott. Aombok között átsütött telihold fénye, halványkéken, mint a televízió, s megvilágította az utat. Félttem, de nem mertem megmondani. Attól tartottam, Nagyfőnök kijelenti: az indiánok nem félnek – és akkor ezentúl félnem sem szabad...

A forrás a szakadék oldalából csurgott ki, körülötte hatalmas tócsa állt. Olyan nagy, amekkorát csak akkor láttam, amikor az utcánkban eltörött a főnyomócső. Leültünk a víz partjára, és szóltanul mostuk a lábunkat. Gondterheltek voltunk. Már előre rettegtem az éjszakában hangtalanul settenkedő párdectól, a fárasztó gyűjtögetéstől, a meredek hegyi utakatól, a tüskés szederbokrok-tól.

Nagyfőnökre nehezedett a törzs minden gondja-baja. Sikerül-e holnap vadat nyílhegyre kapniuk? Mit ad enni nekünk? Na, és az önértetén Fürge Láb akkora léket vágott, mint jéghegy a Titanicon! Fára mászni sem tud, hiába játssza meg magát, hiszen testnevelési órán sem tudott felmászni a rúdra!

Persze Fürge Láb is rosszkedvű. Már magába véve a lábmosástól is szomorkás hangulata támad, de a kudarc is nyomja. Egész nap nem találkozta vaddal, és még azt sem találta el, amelyik nem volt a bokorban.

Tesómnak azért is nehéz, mert ő a legfiatalabb. Neki kell alkalmazkodnia mindannyiunkhoz. Senki sem kérdezi őt, viszont min-

denki letorkollja. Bunga Lóról már nem is beszélek, ő otthon is mindig enne, itt pedig egyenesen éhezik. Mi neki az a kis sült szalonna fél kiló kenyérral?

Tüzes Nyílnak ma különösen rossz napja volt, az ő vezetésével tévedtünk el. Aztán többet nem rághat rágógumit. Én megértem, neki ez éppen olyan borzalmas, mintha én nem írhatnám tovább az Emlékiratomat. Na, és Csitt? Még az orrába is belekötnek. Én meg is mondtam neki, ha ketten vagyunk, tőlem nyugodtan piszkálhatja – néha én is szoktam, amikor senki sem látja...

Jóleső érzéssel ballagtunk haza, örültünk, hogy vége a napnak. Alig vártuk, hogy a sátorban megpihenjünk, annál is inkább, mert most is felfelé kellett gyalogolnunk. A hegytetőn a hold fényében már messziről kibontakoztak a sátrak körvonalai.

– Az indiánok ilyenkor énekelni szoktak... – célzott az esti nótázára Nagyfőnök, nekünk azonban már nem volt kedvünk dalolni. Fűrge Láb gúnyosan megjegyezte:

– A kutyák pedig ilyenkor ugatják a holdat...

Ez a lábmosságért volt. Nagyfőnök nem merte tovább erőltetni az éneklést. Elköszöntünk, s megindult ki-ki a sátrába. Ekkor azonban váratlan dolog történt: Tesóm fojtott hangon felkiáltott:

– Nézzétek, ott! Valami ragadozó!

Odanéztünk. Nem láttam semmit, dehát én rövidlátó vagyok. Mint már említettem, szemüvegem is van, csak nem hordom, mert így tovább tart. Fűrge Láb és Tüzes Nyíl azonban látta, hogy az erdő szélén, a bokor alján zöld szempár villant fel egy röpke percre. Valakinek vacogott a foga, de a sötétben nem láttam, kinek. Lehet, hogy nekem. Nagyfőnök fölényesen legyintett:

– Rémekeket láttok! Magyarországon nincs sem farkas, sem medve.

– Lehet, hogy csak a szeme van itt, de azt láttuk! – jelentette ki Fűrge Láb dacosan.

Ebben pillanatban újra felvillant a két zöld pont, most már én is láttam! Nagyfőnökre néztünk, lehetetlen, hogy ne vette volna észre. Észrevette.

– Na, akkor én bemegyek a nyilamért – jelentette ki kicsit bizonytalan hangon, azzal elindult a sátrába. Aznap este nem is láttuk többé odakint.

– Én is bemegyek... – vacogta Tüzes Nyíl, majd gyorsan hozzátette: – a... nyilamért...

Mindenki a nyilért ment a sátorba, kivéve engem. Én azért mentem be, mert féltem kint. Mégis ha elbújok, nehezebben talál meg a fenevad, és még az is lehet, hogy másra előbb akad rá...

Ma éppen úgy nem mertem elaludni, mint tegnap – vagy még inkább. Felültem és füleleltem. Megpróbáltam az éjszaka száz titokzatos neszéből kiszűrni egyes hangokat, mit jelentenek. Az autóbusz hangját meg tudom különböztetni a Ladáétól, meg tudom különböztetni a kétüteműt a négyütemű motortól, és nem tévesztem össze a falfúró hangját a felettünk járó repülő dübörgésével. Ezeket az erdei hangokat azonban képtelen vagyok ízekre szedni. Életemben nem hallottam bagolyhuhogást, kígyósziszegést, de nevércsicsergést. Az összes hangok közül azonban legnyomasztóbb a *csend*. Ha pár percig csend volt, mindig tudtam: a párduc lépked a sátor körül puha, párnázott talpával – hiszen láttuk a szemét! Igaz, mindenki azt állítja – még a biológiaiakönyv is –, hogy Magyarországon nincsen párduc... De van! Én láttam az Állatkertben! Ha pedig ott van, miért ne szökhetne meg – hiszen mi is elszöktünk otthonról! Kivert a veríték, szívem úgy zakatolt, mint a miskolci gyors, amelynek az utolsó kocsját lekapcsolták velünk. Hogy ez nekem nem jutott eszembe tegnap, és nyugodtan elmertem aludtam!

Ekkor ismerős hang ütötte meg a fületem: a tegnapi kaparászás, zörgés, szuszogás. Megkönnyebbültem: ha zajjal jár, nem párduc. De akkor mi? A kígyó nem szuszog, hanem sziszeg, a vad-disznó nem zörög, hanem rőfög, a medve brummog, a farkas üvölt, mint Fűrge Láb, amikor a hangyák eszik. Megpróbáltam sorra venni az Állatkertben megismert valamennyi állatot az aligátortól a zsiráfig, de közben elaludtam. Az utolsó, amire emlékszem a kenguru volt. Valami olyasmi rémlett, hogy Ausztráliában, vala-

mint a fürdőszobában él és *gurul*. Amikor felébredtem, már tudtam, hogy a fürdőszobában nem él kenguru, és nem (*ken*)*gurul*, hanem ugrik.

Tanulság: Ezek a hegyek nem a mi hegyeink, az erdő fái nem nekünk érlelik gyümölcsüket, az erdő vadjai nem a mi nyilainkra várnak... Az erdőben el lehet tévedni. A szomjúság halálos kimenetelű betegség. Az indián nem rág gumit, nem piszkálja az orrát, és minden este lábat mos. Magyarországon nincs párdúc, csak a szeme.

Június 20.

Különös zajra ébredtem. Először nagyon megrémültem, azt hittem, megint valami állat morog, de amikor jobban megfigyeltem, rájöttem: a hang a hasamból jön. Ugyanakkor égető fájdalmat is éreztem a gyomromban. Kintől világosság szűrődött át a sátorponyván, a madarak már igen vígan voltak. Akkora ricsajt csaptak, mint Nagyfőnök, Fűrge Láb és Tesóm együttvéve.

Kikukkantottam a sátorból. Még nem kelt fel a nap, de a keleti égbolt pereme piros volt, mint Tüzes Nyíl füle, amikor füllent. Nagyfőnök ez alkalommal nem vitatkozott, hanem a tisztás szélén álló fényes törzsű karcsú fát bűvölte. Ezért kellett felkelnie előbb, mint a napnak? Aztán egyszer csak kapta magát, nekilendült, és mászni kezdett a sima fatörzsön. Két méter után visszacsúszott, a tenyerét nézegette meg a térdét tapogatta. Kicsit kifújta magát, majd újra nekivágott.

Gyorsan felvettem a szandálomat, és kiléptem a sátorból. Nagyfőnök éppen akkor csúszott vissza. Észrevett, elvigyorodott, mint aki valami jó heccet eszel ki:

– Tartani kell a kondíciót – mentegetődzött. – Ha nem gyakorlom a fára mászást, elfelejtem.

Tudtam, soha életében nem mászott fára. Amikor kíváncsian megálltam a háta mögött, leeresztette a kezét, és így szólt:

– Mára elég volt, elfáradtam. Hatszor másztam meg ezt a kis vacakot...

Fejével a háromemelet magas lombkoronára intett, amelynek tetején éppen két szarka veszekedett.

Legalább azt ne mondta volna, „kis vacak”...

Megindultunk a sátor felé. Együtt ballagtunk a friss harmatos fűvön, amelyre rálépni nem tilos, közben gondosan átléptük a virágokat, amelyek itt ingyen teremnek.

– Korán keltél – jegyezte meg Nagyfőnök, csak azért, hogy mondjon valamit.

– Igen, fájt a hasam.

– Neked is?

– Miért? Neked is fáj a hasad? – kaptam fel a fejem meglepetten. Weisz komolyan bólintott:

– Bizony. Meg aztán morog...

– Micsoda?

– Hát a hasam.

– Ja. Az enyém is...

Kinyílt a túlsó sátor ponyvája, s akkora száj jelent meg, mint egy lóé. Vízilóé. Ásitott, akárcsak az Állatkertben. Amikor becsukódott, már felismertem Bunga Lót dinnye fejről, fekete hajáról, amelyet összekócoltak az álmok. Kibújt a sátorból, odatámolygott hozzánk. Kék-fehér csíkos pizsama volt rajta, mert ő mindig az alkalomnak megfelelően öltözködik, ellentétben velünk, akik fürdőnadrágban alszunk.

– Nektek is korog a gyomrotok? – nézett ránk olyan éhesen, hogy azt hittem, újra eltátja száját, és bekap. Keztem sejteni, miért morog a gyomrunk. Megvigasztaltuk, hogy nincs egyedül a bánatával, ő azonban tovább panaszkodott:

– Tüzes Nyíl háromszor is felkeltett, hogy ne horkoljak, pedig csak a gyomrom korgott. Dehát ki tehet arról?

– Ti, csakis ti! – vágta oda Nagyfőnök. – Miért nem hoztatok több epret!

– Egész délután szedtük, még a derekunk is megfájdult – men-

tegetődztem, hiszen a szemrehányás nekem is szólt. – De az a cudar eper olyan kicsi, úgy elbújik, nem olyan könnyű meglátni, mint egy szarvast vagy vaddisznót.

Nagyfőnök megértette a célzást, olyan vörös lett, mint a felkelő nap.

– Vegyétek tudomásul, ebben az erdőben nincsen sem szarvas, sem vaddisznó! Ez egy ilyen erdő! – jelentette ki.

– Jaj nekem! – csapta össze a kezét Bunga Ló őszinte kétségbeeséssel. – Akkor most mit fogunk enni?

Senki sem válaszolt. A nap már kidörzsölte az álmat a szeméből, s a fák lombja aranytűzben égett. Mocorgás hallatszott a sátrakból, Tesóm dugta ki álmos ábrázatát. Nyilván mindent hallott, mert így szólt:

– Ma reggel majd mi megyünk el vadászni, és ti gyűjtögettek!

– Te csak ne szólj bele a nagyok dolgába – förmedt rá Weisz –, te kis alsós!

Ezt Tesómnak mondhatta, de nekünk nem. Márpedig Bunga Lóval és Tüzes Nyállal megmakacsoltuk magunkat, és kijelentettük: ma mi megyünk vadászni. Rövid vita után megegyeztünk: együtt indulunk el mindnyájan. Viszünk nyilat is, szatyrot is, és nem felejtjük itthon a térképet. Aztán majd akad, ami akad.

A forrás felé indultunk, gondolván, ott oltják szomjukat a szarvasok. Úgy látszik azonban, a szarvasok nem úgy gondolták, mert nem voltak ott. A forrás előtti tócsából vékonyan csörgedezett lefelé a víz. Csitt – aki egyszer már járt falun – azt mondta, ez az a *csermely*, amelyet helyesírásból már ismerünk. Ha végig mellette megyünk nem fogunk eltévedni, mert estig biztosan nem szárad ki.

A csermely jó fél óra múlva kicsurgott az erdőből a rétre, s ott egy tavat táplált, de ez a tó akkora volt, mint tizenkét csőtörés. Amint közeledtünk a tó felé, cipőnk cuppogott, s a fű egyre dúsabb lett. Elkanyarodtunk, megkerültük a tavat. Fürge Láb azonban előttünk járt, továbbment még néhány lépést, és egyszeriben térdig süllyedt az ingoványba. Amikor kihúzta a lábát, nem volt

rajta a cipő. Egy ideig kotorászott az iszapban, aztán dühösen visszafordult, és utánunk jött.

A túlsó part sziklás volt, ide telepedtünk le. Lábunkat a vízbe lógatva gyönyörködtünk a látványban. Mintha valaki sok-sok csokoládé ezüstpapírját hintette volna a tóra, úgy játszott a hullámokon a fény. A víz tetején zöld takaró hintázott, Csitt azt mondta: békanyál. Békát azonban nem láttunk. Ha láttunk volna, bizonyára megfogjuk és megsütjük, annyira éhesek voltunk már. Csupán nagy fejű ebihalak úszkáltak a vízben – mint a biológiai könyvben – meg apró fekete kukacok tekeregtek, de ezekről nem tanultunk.

– Jé, pojáca! – bökött rájuk Bunga Ló, Tüzes Nyíl azonban kijavította, hogy az nem pojáca, hanem *pióca*. Onnan tudja, hogy ilyen ragadt egy néni lábára tavaly a Balatonon.

Egyszerre emeltük ki a lábunkat a vízből.

Ekkor pillantottuk meg a gólyát. Gólyát már láttunk a biológiai könyvben, és azt tanultuk róla nyelvtanórán, hogy *el ipszilonnal* kell írni. Nagy fehér madár, fekete a szárnya, hosszú lába és hosszú csőre van, mint a toronydarunak. Amikor kicsi voltam, ő hozta a gyereket, ma már a nők szülik. A gólya leszállt a tó túloldalán, térdig gázolt a vízbe, mint Fürge Láb, de neki nem ragadt benne a tornacipője. Nagyfőnök kifeszítette az íját, célzott és lőtt. A nyilvessző a madártól öt méterre hullott a vízbe.

– Szél van – magyarázta Nagyfőnök.

Semmi szél sem volt.

A gólya a csőrébe kapott egy tekergő kígyót, s elrepült. Nagyfőnök feje ekkor hirtelen megvilágosodott, mint az utcánk, amikor sötétedéskor egyszerre gyúlnak ki a higanygőzlámpák. Leeresztette az íját, és ünnepélyesen hozzánk fordult:

– Réz bőrű testvéreim, ma nagy lakomát csapunk! Bunga Ló, szaladj vissza damilért, Fürge Láb, vágj hosszú botot! Horgászni fogunk!

Ez arról jutott az eszébe, hogy nem találta el a gólyát. Mindig csodáltam az eszt!

Bunga Ló elindult, Fürge Láb pedig az erdőbe sántikált botot

vágni. Pár lépés után azonban fogta a felpár tornacipőt, és bevágta a tó közepébe.

– Minek ez már nekem – dűnnyögte bosszúsan –, így legalább megint egyforma hosszú mind a két lábam!

Kis félsziget nyúlt be a tóba, itt mélyebb volt a víz. A félszigetet földrajzból tanultuk, térképen sokat láttam már, de igazából még nem, mert a papám sosem visz el a Tihanyi félszigetre vagy a Balánra. Nagyfőnök el volt ragadtatva az ötletétől, s arról fecsegett, milyen jókat fogunk enni. Összefutott a nyál a szánkban.

– Halászlét főzünk, meg halpaprikást, hű de finom lesz! – csinalta nekünk az étvágyat. – Rántott halat is sütünk és szardíniát. Az ilyen tó tele van fogással meg csukával...

– Kacsa – szólt közbe Csitt.

Nagyfőnök felkapta a fejét:

– Már miért lenne kacsa? Ha én mondom...

– Nem az a kacsa, hanem az ott! – mutatott Csitt egy kis öbölre, amelyet félig eltakart szemünk elől a nádas. Aztán még hozzátette: vadkacsa.

Mert ma nagyon beszédes kedvében volt.

Egyszerre kaptuk le a vállunkról az íjat, s csaknem egyszerre süvítettek a nyilak a nádas mellett úszkáló tarka tollú madarak felé. A vadkacsák hangos méltatlankodással repültek fel. Az egyik fényes sötétzöld fejű kacsa hátsó részéből azonban kiállt a nyíl-vessző, mint valami zászlórúd.

– Eltaláltam, eltaláltam! – ujjongott Nagyfőnök, és indiántácot lejtett a víz mellett – amíg meg nem csúszott a nedves fűvön. Akkor hatalmas csobbanással, ami egy törzsfőnöknek kijár, elterült a tóban, mint a béka. Csitt rögtön kinyújtotta segítőkész jobbját, kiemelte őt, de szánalmasan nézett ki. Szőke, göndör haját bozontos zöld üstök váltotta fel, amelyről éppen akkor siklott le egy kövér ebihal. Vállán zöld csimbókok csüngtek, rojtjaikról csendes csöpögött a víz végig a farmerén le a tornacipőjébe.

Olyan siralmas látványt nyújtott, hogy muszáj volt rajta röhögni... Mindenki nevetett, de én megszántam őt:

– Most úgy nézel ki, mint egy igazi indián zöld ponchóban – vigasztaltam a barátomat, de nem mindenki értette, mert kevesen olyan olvasottak, mint én. Megmagyaráztam nekik, a *poncho* az a szőnyeg, amelyet a dél-amerikai indiánok a vállukra terítenek. Ilyet könyvekben és igazi indiánokon lehet látni.

Mire Weisz kicsit rendbe hozta magát, visszaért Bunga Ló a damillal. Nagyfőnök, Fűrge Láb és Csitt tehát horgászott, bennünket pedig vadászni, gyűjtögetni küldtek. Elindultunk a tóból továbbfolyó patak mentén. Alig vártuk, hogy biztos távolságba, és száraz talajra érjünk. Kerestünk egy árnyékos helyet, aztán az éjszakai izgalmaktól és az éhségtől elcsigázva csakhamar mély álomba merültünk.

* * *

Arra ébredtünk, hogy Bunga Lónak korog a gyomra. Sírt, hogy itt éhen fogunk veszni. Haza akart menni, amíg nem késő, mondván, ha már éhen halt, akkor nagyon nehezebb lesz az utazás.

Tesóm összevonta a szemöldökét, és azt mondta:

– Ne bőgj! Egy indián nem bőg. – Aztán a nyomaték kedvéért még hozzátette: – Egy indián éhen hal, de nem bőg!

– De itt semmit sem lehet enni – fakadt ki Bunga Ló –, itt csak bennünket esznek meg! Este láttam a farkas szemét, milyen móhón lesett rám!

Tesóm megvető tekintettel mérte végig a siránkozó indiánt:

– Te mindig csak magaddal törődsz! Folyton csak azon nyavalyogsz, mennyire éhes vagy, de arra nem gondolsz, mit eszik az a szegény farkas, ha minket nem talál itt!

Ezen Bunga Ló hosszan elgondolkodott, és addig legalább csendben volt.

Ahogy továbbmentünk, az erdő sűrűsödött, sudár, beatles-frizurás fák hajoltak fölénk kíváncsian. Csend volt csak a patak zenélt, hangja mind közelebb, mind erősebben szólt, mint a *crescendo* a zongoraleckében. Aztán egyszerre a maga teljes szépségében csendült fel a víz harsogó szimfóniája: A patak szőke sziklára futott ki, s szétterült rajta, mint a lányok rakott szoknyája, amikor le-

ülnek. A kócos lombokon átsurranó apró napsugarak pajkosan játszadoztak a szikláról leomló selymes fényű vizen. Megálltunk, Tesóm tűnődve nézte a vízesesést, és így szólt:

– Fürge Lábék már biztosan fogtak valamit. Finom ebédünk lesz...

Nem hangzott valami meggyőzően. Bunga Ló inkább abban reménykedett, mégis csak találunk valami ehetőt ebben a hatalmas erdőben. Találtunk. Egy kis tisztáson Tesóm megállt, és a homlokára csapott:

– Megvan! Hát eszünk csigát!

Amikor kicsit ostobán néztünk rá, azt kérdezte:

– Ti még sosem hallottatok *éti csigáról*?

– Nem – ráta a fejét Bunga Ló. – Nekem csak bűgőcsigám volt kiskoromban.

Tesóm lehajolt, és egy nagy csigát szedett fel, amelylyel tele vannak a mesekönyvek meg a rajzfilmek. Hogy mi ebben az *éti*?

– Hát meg lehet enni – magyarázta Tesóm. – Rengeteget visznek ki tőlünk Franciaországba!

Undorodva rázkódtunk össze. Tüzes Nyíl mondta ki mindnyájunk gondolatát:

– Nekem ugyan nem kell, egyék csak meg a franciák!

Tesóm valami olyasmit mondott, hogy aki éhes, az ne válogasson, aztán laza mozdulattal egy lapulevéltre ejtette a csigát. Neki sem volt hozzá gusztusa. Bunga Ló azonban már annyira szenvedett az éhségtől, hogy megjöttek a jó gondolatai. Nagy kerek eszébe jutott, otthon gombát is szoktak enni. Ez már mindnyájunknak tetszett. Én ugyan nem szeretem a gombát, de akkor már annyira éhes voltam, hogy még a spenótot is megettem volna.

Nagy szatyor gombával tértünk vissza a tóhoz. A tó partján lógó pecabottal és lógó orral ült a három indián.

– Na, fogtatok valamit? – kérdeztük meglóbálva a teli szatyrokat. Fürge Láb kényszeredett mosollyal válaszolt:

– Hogyne, egy *csukát* meg egy *fogast*!

– Mutasd! – csillant fel Bunga Ló szeme, de mindjárt lelombo-

zódott, amikor megpillantotta a fűvön heverő *tornacsukát és vállfát...*

Ekkor Tesóm letette a szatyrokat Nagyfőnök elé. Nem szólt semmit, fölényes pillantásában azonban benne volt: látod, milyen maflák vagytok? Három óra alatt nem fogtatok semmit, mi pedig ennyi gombát szedtünk! Nagyfőnöknek kigúvadt a szeme, nagyot nyelt, de uralkodott magán:

– Mi ez? – kérdezte, mintha nem tudná. Pedig tudta, ez csak bevezetés volt a keresztkérdéshez.

– Láthatod, gomba.

– És... ehető?

Ez volt a keresztkérdés, mert egy gomba vagy ehető vagy nem. Ha nem ehető, akkor mérges. A mérges gombától pedig éppen úgy meghalhat az ember, mint hogyha nem eszik semmit.

Senki sem válaszolt. Tüzes Nyíl lehajtott fejjel állt, Bunga Ló nyáladzva a vadkacsákat nézte, mi Tesómmal egymást.

– Most mit nézel rám – háborgott Tesóm –, hát nem együtt szedtük? Csak tudod, milyen gombát szedtél!

Őszintén megmondtam, hogy nem. A többiek sem tudták, sőt, kiderült, Tesóm sem tudta... Nagyfőnök odahívta Csittet:

– Ismered a gombákat?

– Némelyiket – válaszolta Csitt, aztán nekilátott, egyenként megvizsgált őket.

– Ez sántántinóru, ez hánytató galambgomba, ezt nem ismerem, de ettől is meg lehet bolondulni...

A legszebb, fehér pettyes, piros gombára pedig – amelyet a mesekönyvekben az erdei manók viselnek a fejükön –, azt mondta: légyölő galóca. Körülbelül a felét selejtezte ki ily módon.

– És a többi? – nézett rá Nagyfőnök szigorú tekintettel. Csitt vállat vont:

– Nem tudom. A többit nem ismerem...

Egy nagy fűzfa árnyékába menekültünk a déli nap heve elől. Gyomrunk korgott, egész gyomorkorgó koncertet rendezhettünk

volna. Bunga Ló megint rákezdte, hogy minek kellett nekünk eljőnnünk hazulról, Tüzes Nyíl pedig felsóhajtott:

– Bár csak megtalálnának minket!

Nagyfőnök legyintett:

– Ugyan már! Hogy találnának meg ebben a rengeteg erdőben, hiszen egy vaddisznót nem lehet megtalálni!

– Vaddisznó... sonka... csülök... – ábrándozott Bunga Ló, és lecseppent a nyála egy lapulevélen lakmározó éti csiga házára.

– Azt sem tudják, hol keressenek – jegyeztem meg, mire Tüzes Nyíl rám emelte ábrándos kék szemét, és csak annyit mondott:

– Én megírtam....

Döbbszent csend. Valami csobbant a tóban, a víz gyűrűt vetett, s egy percre megingott tetején a békanyál.

– Mit írtál meg? – hajolt előre fenyegetően Nagyfőnök.

– Hát azt, hogy elmegyünk indiánnak... de visszajövünk... És, hogy... a Bükkben leszünk...

Újabb hallgatás. Mindnyájan arra gondoltunk, ez a süket megírta hol vagyunk, és már keresnek is bennünket. Csupán Csitt ismerte fel a helyzetet:

– Marha, nem is a Bükkben vagyunk!

– Akkor azt hiszem, marad az éti csiga – szólt csendesesen Tesóm. Csitt felállt, és tüntetően a parthoz sétált, mint aki unja ezt az egész éhenhalást, és bedobta a horgot a vízbe. Nagyfőnök felsóhajtott:

– De jó lenne most az a lekváros zsömle, ami a Szőke Ciklon zsebébe esett!

Ebben a percben Csitt horgán ezüstösen csillant valami, aztán egy rántás, és kirepült a fűre.

– Mit fogtál?

– Szardíniát!

– Na ne viccelj! Szardínia csak a tengerben van! – intette le Nagyfőnök, Fürge Láb azonban máris ott termett, és felmutatta a konzervdobozt. Valódi szardínia volt! Igaz, már befonta a zöld hínár vagy moszat – mit tudom én –, a doboz is kicsit rozsdásnak

tűnt, de teljesen ép! Felcsigázott érdeklődéssel álltuk körül. Nagyfőnök megfogta, kétszer feldobta a levegőbe és elkapta:

– Ezt igazságosan kell elosztani! – jelentette ki.

Elkérte Tüzes Nyíl zsebkését, de amikor a bádogba akarta nyomni, a kés gazdája aggódva felkiáltott:

– Vigyázz, eltöröd!

– Ugyan már...

A penge meghajlott, Tüzes Nyíl felszisszent, mintha vele feszegetnék a konzervet:

– Add vissza! Eltöröd!

– Dehogy töröm!

– De eltöröd, hisz látom! – jajgatott Lisztes, mert nagyon szerte ezt a bicskát. Nagyfőnök ránézett, és azt mondta:

– Fogadjunk, hogy nem töröm el!

– Nem fogadok, add vissza!

Tüzes Nyíl még be sem fejezte a mondatot, a bicska pattant egyet, és a hegyéből ujjnyi benne maradt a konzervdobozban. A többi meg a nyelében.

Szeplős indián testvérünk dühösen sírva nyúlt a kése után:

– Megmondtam, hogy eltöröd!

Nagyfőnök vállat vont:

– Miért nem fogadtál?

Aztán elkérte Bunga Ló bicskáját, hátha az erősebb. Mert a sajátját sajnálta.

A dobozban négy hal volt.

– Ezt igazságosan kell elosztani – ismételte Nagyfőnök, amiből én rögtön sejtettem, itt valami turpisság lesz.

Nyolc részre osztotta. Ezzel egyetértettünk, mert legegyszerűbb a szardíniákat megfelelni, s minthogy heten vagyunk, valaki majd repetát kap. Tüzes Nyíl már tartotta is a markát, azt hitte az ostoba, őt kárpótolják vele az eltört bicskájáért, Fürge Láb azonban kijelentette: neki jár a repeta, mert ő vágta a botokat a horgászás-hoz.

– Én meg zsinórt hoztam! – tolakodott Bunga Ló. – Felmásztam érte a táborba, sőt Budapesttől ideáig cipeltem!

Tesómnak fülig szaladt a szája, azt hitte neki jár a repeta, mert ő a legfiatalabb. A sülyedő hajóról is először a nőket és a gyermekeket mentik, nyilván az éhhaláltól is a fiatalokat kell megkímélni – érvelt. Nem volt igaza; Tesóm épp olyan magas, mint a bátyja, de sokkal izmosabb.

Csitt nem szólt semmit, természetesnek vette, hogy neki jár a nyolcadik rész, hiszen ő fogta ki. Weisz azonban nem neki adta. Tudtam, rám gondol, régi barátjára, aki a leggyengébb közülük, és oly sovány, hogy még a hajszárító is elfújja.

Ám ekkor szörnyű csalódás ért. Nagyfőnök jóízűen elfogyasztotta a nyolcadik adagot mondván: ő a törzs főnöke, neki dupla adag jár.

Hát én már sok évet megértem, elmúltam 11 éves, de emberben én még így nem csalódtam!

A fél hal a fél fogunkra sem volt elég. Számba vettük maradék nyilvesszőinket, majd ismét felkerestük a vadkacsákat. A megsebesített zöld fejű kacsza vígan úszkált társaival, hátsó részéből még mindig kiállt a nyilvessző. Ráadásul még valami piros rongy is ráakadt, s most úgy festett mint a győzelmi zászló.

Már csak egy-egy nyilvesszőnk volt, biztosra kellett mennünk. Levettük a cipőnket és a nadrágunkat – kivéve Tesómat, aki rövid nadrágot viselt, mert ő alsós – és belegázoltunk a tóba, ahogy azt a gólyától láttuk. A kacsák gyanút fogtak, beljebb úsztak egy kicsit, aztán élükön a zászlós kacsával hangos szárnycsattogással felrepültek. Nagyfőnök, Fürge Láb és Tesóm utána lőtt, de a három nyíl dolgavégezetlenül hullott vissza a vízbe. Ekkor támadt Csittnek az az ötlete: keressünk tojást!

Jó fél órán át kutattuk a nádaszt, míg végül nagy örömünkre fészket találtunk. Mintha csak minket várt volna: tizennégy tojás volt benne, mindenkinek pontosan kettő. Tüzes Nyílban azonban szörnyű gyanú ébredt:

– Ez vadkacsatozás, meg lehet enni? Nem bolondulunk meg tőle?

– Te már nem! – mondta dühösen Nagyfőnök, mert már az egész világra haragudott. Még a kacsára is, amiért csak tizenégyet tojt, és nem tizenötöt, hogy neki eggyel több jusson...

Megfőzni nem tudtuk a tojást, mert a kondér a táborban maradt, de annyira ki voltunk éhezve, hogy megettük nyersen. Amikor az utolsó falat is eltűnt a bendőnkben, Bunga Ló megint sírni kezdett, hogy ő még éhes, és ő ilyenkor szokott ebédelni. Sehogy sem akarta megérteni: ez volt az ebéd.

Összesen öt nyilvesszőnk maradt. Nagyfőnök összeszedte, mondván, a legügyesebb harcosok kezébe kell adni őket. Megfelezték Fűrge Lábbal – az ötödikre nem volt gond, az a zászlós kacsa hátsó részéből állt ki.

Elindultak becserkészni a vadkacsákat, mi az öböl túlsó oldaláról figyeltük a manővert. A két vadász mélyen behúzódott az erdőbe, hosszú percekig nem is láttuk őket, aztán egy szomorúfűz lecsüngő lombja alatt megpillantottuk Fűrge Lábat térdtől lefelé: meztelen lábbal és nesztelen léptekkel lopakodott előre. Nagyfőnök a fának felénk eső oldalán, a tisztás szélén lapult, így mi jól láthattuk, de a kacsák elől elrejtették a bokrok. A vadkacsák gondtalanul, libasorban úsztak egyenesen a fa felé, majd kedélyesen, hangos locsogással kidöcögtek a partra. Élükön a zászlós kacsa haladt. Fűrge Láb lőtt, de a nyilvessző magasán suhant el a kacsák fölött. Még ők sem vették észre, mentek gyanútlanul egyenesen Nagyfőnök felé. Nagyfőnök kivárt, biztosra akart menni. Bunga Ló már a szája szélét nyalogatta, Tüzes Nyil lopva körülnézett, aztán gyorsan bekapott egy rágógumit. A másikat nekem adta, hogy hallgassak. Ahogy a rágógumiba mélyesztettem a fogam, arra gondoltam: most a kacsa finom, fehér húsát eszem. Nagyfőnök két méterről nem hibázhatja el. Ekkor azonban a zászlós kacsa, mintha csak megsejtette volna a rá leselkedő veszedelmet, megállt, és csipegetni kezdett a földről, de így Nagyfőnök elől éppen eltakarta a fa. Pedig, tudtuk, őt szemelte ki, hogy bosszút álljon az

ellopott nyílveendőért. A vadász megmozdult, óvatosan oldalra kúszott, íja már fel volt ajzva. Mi is, de nagyon. Abban a szempillanásban, amikor elengedte a húrt, a könyökénél nagy barna nyúl ugrott fel, s Nagyfőnök elrántotta a kezét. A nyílveendő zizegve állt bele Fürge Láb fenekébe.

Bill felüvöltött, a vacsoránk pedig nagy lármával elrepült. Tüzes Nyíl hangosan kacagott, de vesztére, mert közben visszaért Nagyfőnök, és észrevette a szájban a ráógumit. Nagy balhét vert ki, elmondta, ő hiába áldozza fel az életét is a törzsért, ha a népe nem engedelmeskedik neki. Közben odaért Fürge Láb is, aki sokkal ügyesebb volt, mint a kacsa, mert ő ki tudta húzni az ülepéből a nyílveendőt. Iszonyú dühös volt Nagyfőnökre, vele azonban nem lehetett kiabálni, mert éppen Tüzes Nyílra ordított, ezért ő is szégyen seplős indiánra támadt. Lisztes ijedtében lenyelte a ráógumit, és eldadogta, hogy az nem ráógumi, hanem enni való, márpedig enni az indiánok is szoktak, csak mi vagyunk olyan hülye indiánok, hogy nem eszünk. Nagyfőnöknek felcsillant a szeme:

– Úgy, szóval te enni valót rejtegetsz! És te ezt nem akartad szétszítani indián testvéreid között! Hát most azonnal ideadod az összes ráógumit, ami nálad van!

Mindenkinek két ráógumi jutott, kivéve Tüzes Nyílt...

Mivel a kacsák jobban szállnak, mint a mi nyílaink, mi mást tehattünk, újabb tojások után kezdtünk kutatni. Azok legalább nem repülnek el. Nagyfőnök figyelmeztetett, ne vigyük el az összeset, gondoljunk a jövőre. Ha egy év múlva megint idejövünk, legyen sok kacsánk. Tüzes Nyíl erre azt mondta, ő ugyan még egyszer ide nem jön, mert ez nem igazi erdő. Itt nincs más ehető állat, csak mi. Örül, ha egyszer hazajut innen, jöjjenek ide azok a csigaevő franciák! Fürge Láb azonban tiltakozott, mondván: ez igenis igazi erdő, tele van eperrel meg gombával, csak mi nem vagyunk igazi indiánok, mert lusták vagyunk epret szedni, és nem ismerjük a gombákat. Erre Tesóm azt találta mondani: És tele van vadkacsával, csak nem vagyunk igazi indiánok, és nem találjuk el őket...

Több sem kellett Fürge Lábnak, nekiesett az öccsének, s perce-

ken belül nagy bunyó kerekedett. A végén Tesóm vérző száját tapogatva kicsit selepítve odavetette:

– Legközelebb már jobban vigyázz, elől már sinc egyetlen tejfogam szem.

Úgy döntöttünk, ezeket a tojasokat már megfőzzük, mert nyersen nem az igazi. Visszamentünk a táborba, ott volt a kondér. Vadászni már úgysem sokat lehetett, mindössze három nyílvevőnk maradt, közülük is egy a zászlós kacsa hátsójában. A táborban legelőször szomjunkat oltottuk, hiszen egész nap nem ittunk egy kortyot sem! A maradék kólánk, narancslevünk, egyéb üdítőnk percek alatt elfogyott, de utána még szomjasabbak lettünk. Bunga Ló teljesen maga alatt volt. Ennivalót eddig még csak találtunk, de hol csordogál az erdőben kóla, narancslé vagy akár tej, kakaó? Megnyugtattuk: sehol.

– Dehát akkor mit iszunk? – kerekedett el Táltos Árpi szeme.

– Amit az indiánok – felelte szárazon Nagyfőnök, mert már nagyon unta az örökös siránkozását.

– Hát mit isznak az indiánok?

– Vízet.

Bunga Lónak elakadt a lélegzete, aztán amikor levegőt kapott, kinyögte:

– Vízet... mint az állatok?

– Miért, te még sosem ittál? – kérdezte vissza Tesóm.

– De...de... Egyszer megcsúsztam a fürdőkádban, és ellepte a fejemet a víz... Nagyon rossz volt.

– Én sem ittam még vizet – húzta ki magát Nagyfőnök –, dehát sátorban sem aludtunk még. A vízivás az indiánélet próbája!

A vízzel különben is gondok voltak. A tojás főzéséhez a kondérba is víz kellett, sok víz. Víz azonban a forrásból kellett hozni. Az egész törzs leballagott, ott aztán leittuk magunkat, és tele hoztunk minden üveget, műanyag palackot vízzel.

A tábor közepén vígan pattogott a tűz, vörös-sárga lángnyelvek nyaldosták a levegőt – mi meg a szájunk szélét. Már csak azt nem tudtuk, mire tegyük a kondért, mert a tábortűzön nem volt tábor-

platni. Arra hamar rájöttünk, hogy a kondért a fülénél fogva kell felakasztani – na, de könyörgöm: mire? FÜRGE Láb vastag, hosszú rudat vágott, és ezt dugtuk át a kondér fülén. A tűz két oldalán felváltva tartotta a botot egy-egy indián. Fogalmunk sem volt róla, meddig kell főzni a tojást. FÜRGE Láb, aki hónapok óta vezette a háztartást, határozottan állította: a húst, a babot is addig főznek, amíg meg nem puhul. Igen ám, de hogyan tapogassuk meg a forró vízben, hogy puha-e? Ebből aztán hosszas vita kerekedett. Mindegyikünk egészen addig biztatta a másikat – tartsa csak még azt a kondért! – amíg rá nem került a sor. Amikor azonban az ő kezében volt a bot, rögtön kijelentette: szerintem már elég lesz... Így aztán addig tartottam a kondért, amíg a rúd a kondér és a kezem közötti szakaszon el nem égett. Akkor a kondér a lángoló rőzsére esett, a víz kiborult, és eloltotta a tüzet. Szerencsére egyetlen tojás sem törött el, mert ha egy is eltörik, az biztosan az enyém lett volna. Ekkor Nagyfőnök fontos bejelentést tett:

– Készen vannak a tojások.

Így mondta. Azt nem merte mondani: megfőttek vagy meglágyultak. Nem tudhattuk mi jön ki belőle, ha feltörjük: lágy tojás, rántotta, kiskacsa vagy dinoszaurusz.

Kemény tojás volt egytől egyig. FÜRGE Láb szerint főnie kellett volna még egy kicsit, de mit bántuk mi! Tojás volt, igazi tojás, meg lehetett enni, csámcsogni lehetett rajta, harapni, megforgatni a nyelvünkkel! Tojás íze volt, és tojás szaga, isteni eledel, mint a nektár, ami a Himnuszról csöpög Tokaj szőlővesszein. Utána még megettem a két rágógumit, amelyet Tüzes Nyíltól koboztak el, bevettem a maradék vitamintablettákat, és nekem elég volt. Egyedül Bunga Ló panaszkodott, hogy éhes, de neki akkor is kevés lett volna, ha strucctojást eszik.

A nap megpihent a fák koronáján. Hosszú árnyak hullottak a tisztásra, s a színek lassan feloldódtak az esti szürkületben. Egyszer csak Tesóm megragadta Nagyfőnök karját:

– Nézd! – suttogetta, hogy az erdőszélén fülét hegyező nyúl meg ne hallja.

Nagyfőnök mint jó indián ösztönösen az íja után nyúlt, de aztán csalódottan húzta vissza a kezét:

– A mindenségit! Ilyenkor nincs nyílveszőnk!

Szemrehányóan Fürge Lábra nézett, aki az ülepébe lőtt nyílat oly könnyelműen eldobta odalent, ahelyett, hogy visszaszolgáltatna volna. Ezt csupán fricskának szánta Fürge Láb orrára, mert még volt két nyílveszője, az íjakat viszont bent hagytuk a sátorban. Az indiánok nem esznek együtt a nyílukkal, mint én a papámmal otthon. A nyúl meghallhatta, hogy nem fenyegeti veszély, lassan óvatosan két lábra emelkedett. Úgy mozgatta a fülét, mint Nagyfőnök, és egyáltalában nem hasonlított Bakocz Katira. Hiába, az ember mindig csalódik!

Dermedten néztük a vakmerő nyulat, az pedig csak állt égne emelt füllel, és úgy tűnt, mintha röhögne rajtunk. Tulajdonképpen minden oka megvolt rá. Ekkor Tesómnak elfogyott a türelme, felkapott egy követ, célzott és dobott. Akár a távirányítású rakéta, olyan pontosan ért célba a kő, a nyúl azonban félreugrott.

– Látod, milyen hülye vagy? – nevelte Fürge Láb az öccsét. – Most elriasztottad!

– Nem mondanád meg, mit kellett volna tennünk? Talán bizony várjuk meg, amíg hazamegy, és elmeséli mindenkinek: „Na, látam egy csomó mafla gyereket egy rakáson! Holnapra nincs ebédjük, de még csak meg sem próbáltak elkapni engem!”

Bunga Ló felsóhajtott:

– Pedig de megennék egy jó nyúl paprikást...

– Mindig csak az evésen jár az eszed – korholta Nagyfőnök. – Vedd tudomásul, az indiánok néha éheznek is. Ez az indiánsors.

– Ha ez az indiánsors, akkor én nem is akarok indián lenni – lázadozott Tüzes Nyíl. Igaza volt, és ezt meg is mondtam:

– Mi azért jöttünk az erdőbe, Nagyfőnök, hogy játszunk. Ehelyett egész napunk azzal megy el, hogy élelmet keresünk. Már a második nap éhezünk, az éhezéstől pedig stresszet lehet kapni.

Ez hatott. Halálos csend lett. Tudtam, a többieknek sejtelmük sincs, mi az a stressz. Én is csak annyit tudok róla, hogy a bünte-

téstől lehet kapni. Kérdezni azonban senki sem mert, nehogy tudatlannak tartsák. Inkább okosan bólogattak, Nagyfőnök pedig csodálattal nézett rám, aztán lassan beszélni kezdett. Elmondta, az a legnagyobb baj, hogy nincs még kellő gyakorlatunk. Nem ismerjük fel a vaddisznó nyomát, nem tudjuk, hol pihen a szarvas és őz, nyilainkat ellőttük, mielőtt megtanultunk volna célozni...

– Fejétől bűzlik a hal – jegyezte meg Tesóm félhangosan, de a törzs feje úgy tett, mintha nem hallotta volna. Tovább sorolta:

– A gyűjtögetésben nincs gyakorlatunk, nem ismerjük a gombákat, nem tudunk tüzet rakni, és – tisztelet a kivételnek –, a törzs nem tud fára mászni...

Csak azt tudnám, ki az a kivétel, mert azt tudnám tisztelni...

– Észre kell vennünk azonban, hogy a dolgok napról napra jobban mennek – bizakodott Nagyfőnök. – Ma már vacsorát ettünk, holnap pedig ebédelni is fogunk, és játékra is marad időnk. Majd meglátjátok, hogy igazam van!

Igazat adtunk neki, mert ha nem látjuk meg, Nagyfőnöknek akkor is igaza van.

Szép tiszta este volt, mint a lakótelepen, amikor kihunytak a lámpák. Az égen úgy szikráztak a csillagok, mint a karambolos kocsi szélvédőjének ezer szilánkja. Csodálatosak ilyenkor az illatok, és csodálatos a csend. Nem az a fülsértő, amit a sötét szoba zár magában, nem. Ebben a csendben benne van az erdő sóhaja, a távoli hegyek szuszogása, apró bogarak neszezése, a levelek zizezése, a percek percegése... Ez a kristálytisza csend...

Egyszer csak Nagyfőnök felállt, és így szólt:

– Most pedig indián testvéreim, lemegyünk a forráshoz lábat mosni!

A kristálytisza csend csörömpölve tört össze a rideg szavakon. Nem mozdultunk. Senkinek sem volt kedve fél órát gyalogolni. A kínos hallgatásnak Tesóm vetett véget:

– Az én lábam nem piszkos, rajtam cipő van.

– De bűdös – állapította meg Nagyfőnök, majd hozzátette: –

Minden ember lába бүдös, mert a fenekéből nőtt ki. Ezért a lábunkat minden este meg kell mosni.

Fürge Láb tovább akadémizálódott:

– Ha én mezítláb visszajövök, ugyanolyan piszkos lesz a lábam, mint volt!

Weisz jobbnak látta visszavonulni:

– A lábmosáshoz nem kell feltétlenül a forráshoz menni, hoztunk fel elég vizet...

Valóban hoztunk fel elég vizet a lábmosáshoz – csak éppen inni nem maradt egy csepp sem.

* * *

Ha a dolgok napról napra jobban is mentek, éjszakáról éjszakára rosszabb lett: a zöld szemek újra és újra ott leselkedtek a közeli bokrok alatt. Hol előtűntek, hol felvillantak, s nyugtalanul cikáztak fel-le, jobbra-balra. Megegyeztünk, hogy őrséget állítunk, és tüzet rakunk egész éjjel, mert a tűztől úgy félnek a vadállatok, mint mi a vadállatoktól. Elsőnek Nagyfőnök állt őrt. Vastag botra drótozta a bicskáját, ezzel a fegyverrel egy párducot is le lehetett volna döfni – ha elég mélyen alszik. Békésen tértünk nyugovóra, azaz a tudattal, hogy a törzs első embere virraszt felettünk. A szűnyogok zümmögése már-már álomba ringatott, amikor újra megütötte a fülemet az ismerős hang: kaparászás, mormogás, szuszogás. Valami matat a bal kezem mellett a sötétben, csak ki kellene nyújtanom, és elkaphatnám a nyakát. De majd bolond leszek ki nyújtani, hogy leharapja?! A másik kezemet nyújtottam ki Csitt zseblámpájért. A kaparászás, szuszogás mind közelebb hallatszott. Felvillantottam a fényt és elkiáltottam magam, mert alapjában véve nem vagyok gyáva:

– Állj, vagy lövök!

A kaparászás megszűnt, a sátorban egyszerre nagy csend lett. Körbepásztáztam a sátrat, de nem vettem észre semmit. Akkor odavilágítottam, ahonnan a hang jött. Döbbenet meredtem a sá-

tor sarkába. Ilyet én még nem láttam! Amikor lefeküdtem, még nem volt itt!

– Csitt, Csitt, ébredj! – ráztam meg a vállát. – A sátorba bejött egy kefe!

A lármára és a világosságra Nagyfőnök is benézett. Ő is nagyon csodálkozott, hogy egy hosszú szőrű sárkefe csak úgy bejön. Csitt azonban felvilágosított: ez nem kefe, hanem sündisznó, ilyet ő már látott egyszer, amikor falun volt.

Kitömve mi is láttunk biológiaórán. A mesekönyvek is tele vannak vele, de azoknak fejük és hegyes orruk van, mint Tesómnak, meg négy lábuk. Ennek pedig semmi. Csitt türelmesen megmagyarázta: ennek is megvan mindene, ami egy sündisznónak kell, csak most öszszegömbölyödött. Aztán visszafeküdt, és aludt tovább, mint a sü. Mondom, akár kefe, akár sü, én ezzel a micso-dával nem alszom egy ágyban. Ki akartam dobni, de úgy szúrt, hogy nem lehetett megfogni. Nagyfőnök görgette ki a sátorból botja tompa végével, hogy meg ne sértse. Minthogy azonban a mi sátrunk kicsit feljebb állt, a tüskés micso-da egyenesen Bunga Ló sátrába gurult.

Velőt rázó bömbölés verte fel az éjszaka csendjét.

– Segítség! Megcsipett egy kígyó! – rohant ki Bunga Ló. Csikos pizsamájában akár zebrának nézhette volna valaki. Nagyfőnök elkapta a grabancát:

– Ne óbégass már! Nem kígyó volt, hanem sündisznó!

A „disznó” szóra Bunga Ló felfigyelt, még mindig remegve ugyan, de reménykedve ránk meresztette nagy barna szemét, és azt kérdezte:

– Mi-i? Egy disznó?

– Igen, de tüskés. Gyere, nézd meg!

Akkor már a sátor köré gyűlt az egész törzs, én pedig bevilágítottam a sátorba. A süni mozdulatlanul feküdt Táltos Árpi, helyén. Kerek volt, mint Bunga Ló feje, és – mint egy sárkefe – olyan szőrös. Bunga Lónak lebiggyedt a szája:

– Ilyet nem lehet megenni...

Ezt mindnyájan őszintén sajnáltuk.

Nagyfőnök elhokizott vele, ameddig meg merte közelíteni az erdőt, mert még mindig száz szempár leselkedett ránk. Érthetetlen, honnan van ez a töméntelen vérszomjas ragadozó itt, amikor az egész Állatkerben nincs ennyi!

Ezen később bőven volt időm gondolkodni, mert Nagyfőnök után én álltam őrségben. Lehet, hogy közönséges házi macskák? Abból lenne elég, de miért nem lehet őket látni nappal? A cica nem bújik el az ember elől. Eh, mit törődöm vele – gondoltam –, már harmadik éjszaka ijesztgetnek, de sosem mernek a közelünkbe jönni!

Leültem egy tuskóra, botommal a parazsat piszkáltam. A tűz már elhamvadt, csak az izzó gallyak vonaglottak, mint pirosra lakkozott kukacok, s a tábortűz egyre kevesebb világosságot adott. Csíptek a szúnyogok. Még a melegítőn keresztül is sokkal jobban csíptek, mint a sátorban. Próbáltam felszítani a tüzet, de nem ment. Úgy tanultuk, az égésnek három feltétele van... Nos, a parázs elég forró volt, oxigén bőven áramlott az erdőből, az éghető anyagért azonban oda kell menni. Pontosan oda, ahol azok a zöld szemek csillogtak. Igen, harmadik este lesnek ránk, harmadik este nem mernek a közelünkbe jönni, de vajon, ha én megyek oda, akkor sem fognak bántani? A fénypontok hol itt, hol ott villantak fel, s olykor valószínűtlen gyorsasággal szaladtak egyik fától a másikig. A tűzre esett a tekintetem; alig pislogott már. Még tíz-húsz perc, és teljesen kialszik... A vadállatok félnek a tüztől: ezt tanúsítja mindenki May Károlytól Cooperig! Lehet, hogy a ragadozók éppen arra várnak, hogy elhamvadjon a parázs? Kivert a veriték. Nincs más hátra, oda kell mennem tüzelőért!

Felálltam, s ahogy a háborús filmekben látjuk, szuronyt szegezve indultam az erdő felé. A kés pengéjén vörösen csillant a parázs fénye, mint a vér. Már vagy tíz lépésre jártam a bokroktól, amikor közvetlen előttem felvillant a zöld fény. Ilyen távolságot egy jó párdúc játszva átugrik! Jobb kezemmel felvettem egy követ, miközben balommal a lándzsát a földre támasztottam: ha ugrik a

párduc, nyársalja fel. Nem ugrott. Lehet, hogy farkas; az kisebbet ugrik. Közelebb mentem, szívem a torkomban dobogott. Csak az állat meg ne hallja! A ragadozó nem tágitott. Farkasszemet néztem, talán éppen egy farkassal. Nem volt más választásom, a tűzre rőzse kell! Meglendítettem a követ, és a vadállat szeme közé vágtam.

Ekkor meglepő dolog történt: a szempár kétfelé repült. Először azt hittem, kettéhasítottam a koponyáját, csak hogy a kő halk zizenéssel földet ért. Ugyanakkor az egyik szem öt méterrel jobbra eltűnt a fa lombja között, a másik pedig balra egy bokor alján tovább cikázott. Rögtön sejtettem: nem vagyok olyan erős, hogy ennyire széthasítsam egy farkas fejét. Aztán – miközben két bizonytalan lépést tettem előre – a félszemhez hirtelen visszatért a másik, sőt még egy harmadik is társult. így kavarogtak, kergetőztek az erdő sötétjében. Megkönnyebültem: ezek nem szemek... de akkor micsodák? Felbátorodva közéjük léptem. Az egyik elkanyarodott, elsuhant mellettem, a másikat elkaptam a kezemmel. Szentjánosbogár volt! Nem, biológiaórán nem tanultuk, de amikor el kezdtem gyakorolni, *Glinka* szerzeményét, a *Jánosbogárkát*, akkor a zongoratanárnő megmagyarázta, miféle bogár is az.

Lám, milyen jó, hogy zongorázni tanulok! Ismerem a szentjánosbogarat – és a Gál is elköltözött a szomszédunkból...

Sietve összeszedtem annyi gallyat, amennyit csak bírtam, s rádobtam a tűzre. A tűz vidám lángot vetett, és kedélyesen pattogva, ropogva muzsikált. Én meg rágyújtottam a Jánosbogárkára, és boldogan énekeltem, amíg Csitt fel nem váltott.

Tanulság: Nagyfőnök nem tud célozni, fára mászni, és nem ismeri a szentjánosbogarat. A kacsát csak kistojáskorában könnyű elejteni, később elrepül. A sün, ha nincs kitömve, szuszog, morog és kapar. A hal a fejétől bűzlik, az ember a lábától. Zongoraórán lehet hallani a jánosbogárkáról, de *Glinkáról* még sosem volt szó biológiaórán.

Június 21.

Megint csak arra ébredtünk, hogy éhesek vagyunk. Úgy látszik az ember, amikor indián az erdőben, mindig éhes. Otthon az ember nem éhes és nem indián. Sietve készülődtünk, hiszen addig nincs reggeli, amíg le nem érünk a tóhoz, és be nem szerezzük a tojásokat. Sőt, még utána sincs, mert akkor még vizet kell hozni a forrásból... Erre Tesóm kitalálta, hogy ne a vizet hozzuk fel, hanem mi költözzünk le a forráshoz. Mindenkinek tetszett az ötlet, csak Nagyfőnök fanyalgott egy kicsit, mert nem ő találta ki.

A forrásnál újra kezdődtek az első nap sátorverésének gyötrelmei. Amennyivel gyakorlottabbak voltunk a sátorállításban, annál éhesebbek. Mihelyt állt a tábor, futólépésben siettünk a tóhoz.

Jól kezdődött a nap. Tesóm a mocsár szélén elesett, csupa sár lett ugyan, de rögtön tudtuk, hogy talált valamit. Fűrge Láb tornacipőjét találta meg. Azt, amelyiknek a párját tegnapelőtt a bátyja a tóba hajította...

Bill egyáltalában nem örült neki, azt mondta: most mit kezdjen félpár cipővel? Különb is, az indiánok nyáron mezítláb szoktak járni. Azzal fogta a tornacipőt, és ezt is bevágta a tó közepébe. Aztán odaballagott, ahol tegnap a baleset érte, s durcásan egy tuskóra helyezte azt a felét, amelyiket a nyíl megsebezte. Mi szétszéledtünk tojást keresni. Éppen Fűrge Láb közelében jártam, amikor különös dolog történt. Mezítlábas indián testvérünk megpillantotta azt a nyilvesszőt, amelyet tegnap az ülepéből húzott ki. Csúnyán elkáromkodta magát – én ilyen eddig csak a televízióban hallottam nyolc óra után –, felkapta a nyilat, és dühösen a vízbe hajította. A parton billegő vadkacsák hangos méltatlankodással repültek fel, egyet kivéve. Azt véletlenül eltalálta a vessző. Nyakából vastag sugárban spriccelt a vér, egy ideig még verdesett, majd ki-múlt.

Csak néztem, mint a moziban. Fűrge Láb is meglepődött egy pillanatra, de aztán a kacsához szaladt, tölcsért csinált a kezéből, úgy kiáltott át a túloldalra:

– Tesóm! Nagyfőnök! Gyertek gyorsan, lőttem egy kacsát!

Boldogságunk nem ismert határt. Csittet és Tesómat előreküldtük tüzet rakni, Fűrge Láb pedig egy igen hosszú botot vágott, amelyre a lábánál fogva kötöttük fel a zsákmányt. A rudat mind az öten a vállunkra vettük, aztán vidám dallal, diadallal vonultunk be a táborba.

Már égett a tűz, Csitt és Tesóm nagy halom fát készített elő. Valamennyien harci díszet öltöttünk, mert tegnap az éhínség miatt kissé elhanyagoltuk a külsőnket. Fejünket lombkorona ékesítette, benne fehér, fekete, kék és zöld vadkacsatollak. Arcunkra fekete és lila csíkokat mázoltunk korommal és rúzzsal. A lila rúzszt Tesóm hozta el hazulról, bár neki volt a legkevesebb szüksége rá: az ő arca több helyen valódi lila a bátyja ökle nyomán.

A kacsá elkészítése némi gondot okozott. Nagyfőnök először Fűrge Láb kezébe nyomta, hogy csinálja meg, elvégre ő ejtette el. Fűrge Láb tiltakozott:

– Életemben nem láttam szétszedve vadkacsát, csak biciklit.

– De hiszen otthon te vezeted a háztartást! – csodálkozott Weisz, Bill azonban a fejét rázta:

– Dehogy, én csak ideiglenesen vezetem. Különben is mi nem szoktunk vadkacsát venni...

– Akkor készítsd el úgy, mint a házikacsát!

– Azt a nagyit szokta, nem én. Én a *Nesómat tevelem*...

Nagyfőnök valami olyasmit mondott, meg is látszik rajta, aztán körülnézett, és szó nélkül Csitt kezébe nyomta a zsákmányt. Csitt szó nélkül a kondérban fortyogó vízbe mártotta, utána nekiesett, és megfosztotta tollazatától. Csalódottan állapítottuk meg: a kacsá pucéran sokkal kisebb. Ezt Bunga Ló is észrevette, mert így okoskodott:

– Tulajdonképpen az lenne az igazságos, ha mindenki a testsúlya arányában kapna belőle...

– És mindenki azt a részét kapná, amije a legnagyobb – egészítette ki Fűrge Láb. – Nekem például a combja jár, Bunga Lónak pedig a hátsó része...

– Hát a Nagyfőnöknek? – kérdeztem óvatosan, hogy ne mindjárt a saját érdekemben szóljak. Fűrge Láb habozás nélkül rávágta:

– A szája!

Ezzel mindent elrontott. Nagyfőnök hallani sem akart arról, hogy ő a kacsá csőrét kapja. Kijelentette: mi indiánok vagyunk, testvérek jóban, rosszban, a zsákmányt egyenlő arányban fogjuk elosztani. Eközben Csitt a kacsát magára hagyva eltűnt a sűrűben, el nem tudtuk képzelni, miért. Nagyfőnök néhány bizonytalan lépést tett utána, de Fűrge Láb megfogta a karját:

– Ne... Megint azt fogja mondani, minek keressük, ha nincs elveszve.

Valóban nem vészett el, pár perc múlva feltűnt az erdőszélen kezében vastag bottal. Lassú, kimért léptekkel, lehorgasztott fejgel baktatott felénk, közben zsebkésével a botot hegyezte. Aztán beleszúrta a nyársat a kacsának abba a részébe, ahol Nagyfőnök szokta eltalálni a kacsákat meg Fűrge Lábat, és a tűz fölé tartotta. Nagyon ügyesen csinálta, csak a tűzrakás széléig nyújtotta be, hogy a bot oda ne égjen.

– Nem töltjük meg? – kérdezte Bunga Ló nagyokat nyelve. Csitt vállat vont:

– Minek? Hisz tele van.

A nap már magasan járt, ezüstoffodrok csillogtak a forrás vizén. Pajkos szellő kerekedett, megcsiklandozta a fák leveleit, egy kicsit játszott a tűzzel, megrángatta lángvörös üstökét, s fenséges illatokat hozott felénk. Már nemcsak Bunga Ló nyála csurgott.

Csitt kivette a sült kacsát a tűzből, letette egy szép lapos köre terített abroszra, aztán kihúzta belőle a nyársat. Ekkor tört ránk az ellenség.

A támadás teljesen váratlanul ért. Egyszer csak vad üvöltést hallottunk, de mire odanéztünk, a farkas már a terített asztal előtt állt, és farkasszemet nézett Bunga Lóval. Egyszerre nyúltak a hús után. Az ordas volt a gyorsabb. Ahányan voltunk, annyi felé szaladtunk,

én a tisztás szélén álló fára kapaszkodtam, amely segítőkészen nyújtotta oldalra ágait. Felettem Fűrge Láb vacogott. Bunga Lónak is sikerült időben eltűnnie, a tisztás kiürült, csak a farkas és a sült kacsza maradt ott. A sült kacsza sem sokáig. Minden harapást lehetett hallani, ahogy a fenevad ropogtatta a csontokat.

– Farkasétvágya van – suttogetta felettem Fűrge Láb, és minden harapásra egy könnyet ejtett.

– Ne bőgj – suttogettam, mert rám hullottak a könnyei –, érzékeny a fülem a vízre!

Fűrge Lábban felébredt a vadászszenvedély:

– Le kell lőni! – biztatott. Nyilaink azonban a sátorban voltak. Kinn a farkas, benn a nyíl... Bill nem adta fel:

– Öljük meg késsel!

Kinyitottam a bicskámat, és készségesen odanyújtottam neki:

– Tessék! De siess, addig döfd le, amíg meg nem eszi az egészet!

– Nem lehet – rázta a fejét Fűrge Láb. – Evés közben nem szabad zavarni, azért minden állat haragszik. Majd, ha jóllakott, és lefekszik aludni, akkor...

Erre azonban nem került sor, mert amikor az ordas az utolsó falatot is befalta, kiabálás hallatszott az erdőből:

– Buksi, pici kutyám! Merre vagy? Ne csavarogj el, hallod? A forrás mellett két gyerek tűnt fel a szüleivel. Csupán a kefebajuszú, kopaszodó férfi volt cingár, a fiúcskák pufókok, mint a lufi, a mama, akárcsak egy háromajtós szekrény. A farkas odaszaladt, az asszony megvakargatta a füle tövét, miközben a gyerekek „jé, sátor!” felkiáltással berontottak a táborba, mint a tatárok a Kárpát-medencébe. Mintha még sosem láttak volna sátrat! A kisebbik kihozta Bunga Ló zsebrádióját, de a papa rászólt: vigye vissza, mert ez lopás. Mondta volna ezt pár perccel előbb a kutyájának!

Ezalatt a német juhász – mert persze, hogy nem farkas volt – jót lefetyelt a forrásból, a mama pedig elrikkantotta magát:

-- Mit csináltok ott? Gyertek ki!

A két kölyök azonban nem jött ki, hanem azzal szórakozott, hogy a sátor nyílásán bebújt, szemben pedig, szétfeszítve a ponyva illesztését, kikúszott rajta. Közben hangosan vihogtak, mint a lányok, és egymás fenekét ütögették.

– Ugorjunk le, ijesszük meg őket! – javasoltam Fürge Lábnak, hadd lássa, nem csak neki vannak ötletei.

Tetszett neki az ötlet. Vártam, mikor ugrik, de ő meg azt várta, én ugorjak mondván, hogy én vagyok lejjebb. Közben a mamának elfogyott a türelme. A fiúk után ment érvényt szerezni a szülői tekintélynek: bebújt utánuk, és sátorról sátorra követte őket. A papa ezalatt a fa tetején daloló madár trillájában gyönyörködött. Valószínűleg költő volt.

A mama négykézláb állt, kerek ülepén megfeszült a piros nadrág. Amikor azonban a mi sátrunkhoz ért, a rés, amelyen keresztül fért egy süni, sőt két gyerek, neki szűknek bizonyult. Erélyes mozdulatára reccsent a ponyva, és az egész sátor rájuk omlott.

– Ez már mégis csak sok! Ugorj! – fakadt ki Fürge Láb, s mielőtt még tiltakozhattam volna, lerúgott teljes díszben. Nagyot nyekkentem, de a kutyától való félelmemben talpra szöktem tüstént. Csak a tollkoronám esett le, a harci színek azonban így is nyilvánvalóvá tették, hogy indián vagyok. Éppen abban a pillanatban kászálódott ki a mama a sátorlap alól. Rémülten meresztette rám a szemét, aztán hangos sikítózással elrohant. A két gyerek hanyatthomlok utána. Felemelő látvány volt, ahogy a kisebbiknek minden szál haja az égnek állt!

A sikoltozástól viszont a kutya rémült meg, s beszaladt az erdőbe. A papa egy ideig még hülyén nézett rám, majd megfordult, és ő is a családja után loholt. Kiálltam a tisztás közepére, hangos uff-uff kiáltással döngettem a mellem, ahogy azt egy gorillától láttam a tévében. Erre a többiek is előjöttek, össze-vissza csókolgattak, mint a góllövő csatárt – utána meg nem győzték köpdösni az arcomat díszítő festéket. Csak Bunga Ló ült bánatosan egy maréknyi szétszórt csontszilánk felett.

Szomorúan pislákolta a tűz is, Csitt megpiszkálta a nyárrsal. A

nyársat nem ette meg a kutya. Hosszú ideig ücsörögtünk hallgaton, magunkba roskadva, a csodálatosnak vélt erdő közepén, ahol most fogunk éhen pusztulni. Tüzes Nyil csendesen sírdogált, Nagyfőnök azt a lekváros zsemlét sajnálta, amelyik Szőke Ciklon zsebébe hullott azon a szép októberi napon.

Tüzes Nyil rákezdte, ez a büntetésünk, amiért elszöktünk hazulról, és az ő mamája most biztosan sír. Bunga Lónak csak ez hiányzott, mindjárt haza akart menni, mert – mint mondta – ő ez idő tájt szokta elfogyasztani az ebédjét. Szerintem Bunga Ló minden órában ebédelni szokott egészen estig. Akkor megvacsorázik. Tüzes Nyil szavain azonban én is elgondolkodtam. Vajon mit csinál most a mamám? A papám biztosan ír, őt azért fizetik. A papám mindig csak olyat dolgozik, amiért fizetnek. Csak a mamám végez ingyen munkát: főz, mosogat, takarít. Ő bizonyára már meg is siratott engem, mert azt hiszi, meg fogok fázni. Pedig éhen halok. Talán már el is indultak keresni minket, de vajon hol? Melyik erdőben? Jaj, csak el ne tévedjenek, mert a mamám olyan vékony, ha két napig nem eszik, biztosan éhen hal!

Ekkor felállt Tesóm, és azt mondta, hülyék vagyunk, abból nem lehet megélni, hogy éhen halunk. Induljunk el kenyeret keresni, mert a kenyér nem fog megkeresni minket. Szerencsénk volt. Alig tíz perc járásra, egy terebélyes tölgy alatt megtaláltuk a még terebélyesebb család pihenőhelyét. A kirándulók finnyások lehettek, a kutya pedig nyilván jóllakott, mert tele volt a tisztás kenyérhulladékkal, héjába ragadt párizsi- és szalámi-maradékkal, eldobált konzervdobozokkal, amelyeket nem kapartak ki rendesen. Nagyfőnök most megette a kenyér héját is – amit odahaza gondosan levágunk neki –, és kitörülgette vele a konzervdobozokat.

– Na remélem, most, hogy jóllaktatok, abba hagyjátok a nyavalygást! – vetette oda, de mi nem hagytuk abba. Nem is laktunk jól. Bunga Ló már sopánkodott, mit fog ebédelni délután, Fűrge Láb pedig figyelmeztetett: itt az ideje vacsoráról gondoskodni.

Egész délután a vacsoráról gondoskodtunk.

Tanulság: Ha az egyik cipőnk elvész, ne hajítsuk utána mindjárt a másikat. Ha van sütnivalónk, azt is más eszi meg. A kutya nem farkas, csak az étvágya. A kirándulók félnek az indiánoktól. Az indiánok félnek az éhezéstől.

Június 22.

Reggel megint rajtakaptam Nagyfőnököt, hogy a fára mászást gyakorolja:

– Ma már négyszer sikerült felmásznom erre a kis vacakra – dicselkedett könnyedén, és tekintetével a fa csúcsát méregette. Amikor emlékeztettem, tegnap már hatszor megmászta, vállat vont:

– Nem vagyok mindig formában.

Aztán karon fogott, és bizalmasan megkérdezte:

– Mondd csak, te mennyi pénzt hoztál magaddal?

Megmondtam neki, hogy az egész spórolt pénzemet elhoztam, amin biciklit szeretnék venni, csak aztán kérdeztem vissza, miért érdekli.

– Csak – válaszolta, amiről Ildikó néni szavai jutottak eszembe: a szép stílus alapkövetelménye a tömör fogalmazás.

Amikor aztán mindenki felkelt, kiadta a parancsot:

– Menjetek le a tóhoz reggelizni! Én vadászni megyek!

Ezt úgy mondta, mintha csak arról lenne szó: szaladjunk le a büfébe, és vegyünk magunknak egy szendvicset. Persze a tónál van tojás, csak meg kell keresni, halas szendvicset is készíthetünk, csak ki kell fogni a halakat. Aztán odaintette Csittet meg engem:

– Ti velem jöttök. Lehet, hogy soká érünk vissza, de indián szavamra, nem jövünk haza üres kézzel!

Fürge Láb reklamált, nem értette, miért esett ki a törzsfő kegyeiből. Erre Nagyfőnök megmagyarázta: hosszú útra megyünk, cipő nélkül elkopik a lába, és estére olyan lesz, mint egy térden járó mellszobor. Az igazi okot csak később tudtuk meg: Fürge Láb elhagyta a pénztárcáját...

Nagyfőnöknek ugyanis esze ágában sem volt vadászni primitív

nyilainkkal (meg velem). Azt kérte, hozzak magammal pénzt, és ne szóljak senkinek, mert titkos küldetésben járunk. Rátértünk a jelzett útra, s végig ezen haladtunk. Útközben Nagyfőnök beavatót a tervébe: A legelső boltban bevásárolunk. Kibelezett csirkét veszünk, azzal nincsen macera, és a többiek meztelenül már nem tudják megkülönböztetni a vadkacsától. Majd azt mondjuk: a helyszínen levágtuk, megkopaszottuk, hogy ne kelljen annyit cipekedni.

– Kenyeret is kell vennünk hozzá – vetette fel Csitt, de Nagyfőnök a fejét rázta:

– Azt nem lehet. Kenyér nem terem az erdőben, azt mégsem mondhatjuk, hogy a tó partján talált búzát megőrlöttük, és kenyeret sütöttünk belőle. De tudjátok mit? Krumplit veszünk! Azt mondjuk, hatalmas kiterjedésű burgonyaföldre leltünk!

Nekem ez az egész nem tetszett. Ez közönséges hazugság. Nagyfőnök azonban megmagyarázta: csak tréfa az egész. Majd a végén megmondjuk az igazat, de most pár napig ne vegyük el a többiek kedvét. Nem indiánélet az élet, ha folyton csak éhezünk ahelyett, hogy bölényvadászatot játszanánk vagy megskalpólnánk valakit.

– Márpedig én nem akarok hazudni... – tiltakoztam erőtlenül.

– Neked egy szót sem kell szólnod – legyintett Nagyfőnök –, végy példát Csittől.

Bántott a lelkiismeret, én nem szoktam becsapni senkit. Hogyha hazudok, elpirulok menten, akárcsak Tüzes Nyíl. De hát Nagyfőnök a legjobb barátom, nem árulhatom el őt, mert árulkodni sem szoktam. Különben is van valami abban, amit mondott: ne szegjük a többiek kedvét! Úgy döntöttem hát, én nem árulkodom, nem hazudok, csak hallgatok, mint a Csitt.

Egy óras gyaloglás után az út keskeny nyomtávú sín pár mellé kanyarodott. A sinen drótkötéllel összekötve csillék követték egymást szabályos távolságra. Az egyik irányban kővel megrakva, a másik irányban üresen. Mozdonyt nem láttunk sehol. Aztán az út elkanyarodott a pályától, és a völgynek fordult

Kiértünk az erdőből, s rátértünk a műútra. Nem messze, balról fehérre festett hoszú földszintes házak álltak egy csomóban. Csitt azt mondta: ez a *tanya*, amit a versekből már ismerünk. A kisebb házikókban kecskéket, disznókat tartanak, a nagyobbakban lovakat, teheneket és embereket. Amelyiknek olyan magas, meredek a teteje és füstöl, az a lakóház.

A műút alatt patak bújít át. Nagyfőnök figyelmeztetett, mossuk le magunkról a festéket, mert most pár órára megszűnünk indiánnak lenni, és teljesen normális kirándulónak kell látszanunk. A tollakkal ékesített fejdísz, a lila rúzs, a kormos dobozt gondosan egy bokor alá rejtettük, és megjelöltük a helyét.

A község önkiszolgáló boltja a főtéren állt. Csittet küldtük előre, ő otthonosan mozgott az üzletekben. Egyenesen a hűtőpulthoz lépett, kivett egy csirkét a kosarába, mire Nagyfőnök kivett még hatot. Elismerően bólintottam. Ez szép, mindenkinek egész csirke jut, legalább egyszer jóllakunk! Krumpliból is pontosan hét kilót vásároltunk. Én csak attól féltem, feltűnést keltünk. Ha megkérdik tőlem, minek nekünk ennyi csirke, hát én elájulok. Ezért Csittel letettük a kosarunkat Nagyfőnök kosara mellé, és fülig pirulva kisurrantunk. A pénztárosnő – zsemle képű, mosolygós, szőke lány – tekintete végigsiklott a három kosáron, majd Nagyfőnökre nézett, s csak annyit mondott: hét darab? Aztán választ sem várva beütötte a gépbe. Nagyfőnök hidegvérrel guberálta elő a pénzt, közben csak úgy odavetette a kérdést:

– Hogyan is kell elkészíteni ezt a csirkét?

– Hát úgy, mint az élő: sütvé, rántva, paprikás csirkének, ahogy tetszik – mosolygott rá a szőke zsemlearc. Most még meg kellett volna kérdezni, hogyan sűtik, hogyan rántják ki, de ezt már Nagyfőnök sem merte kockáztatni. Okosan bólogatott, s közben a fűlét mozgatta. Azt hiszem, tetszett neki a dundi kis pénztároslány.

Gazdag zsákmánnyal, teljes harci pompában tértünk vissza. A tábor előtt az utolsó kanyarban az álkacsákat lábuknál fogva sorban rúdra kötöttük, a botot Nagyfőnök és Csitt vitte a vállán, én

meg a krumplis zsákot. Indián testvéreink határtalan üdvívalgással fogadtak, körüláncoltak bennünket, éljeneztek a Nagyfőnököt. Egyedül Fűrge Lábnak nem volt öröme benne, mert amikor ledobtam a krumplival teli hátizsákot, az éppen a lábára esett. Ettől aztán újabb indiántáncot járt és üvöltött, de egészen mást, mind a többiek.

Vigan ropogott a tűz, karcsú füstcsík kígyózott az ég felé. Oda-fent jóllakott báránylehők ballagtak, hús árnyat hintve a táborra. Nyársat faragtunk, amelyen mindenki a saját „vadkacsáját” forgatta, mint grillcsirkét a kirakatban.

Elsőnek Bunga Ló ízlelte meg, de feljajdult, mert megégette a nyelvét. Megvárta, amíg kicsit kihűl, lekanyarította az egyik combját, és jóízűen csácsámcsozott rajta. Öröm volt nézni. Tesóm megkérdezte:

– Jó? Megsült?

Bunga Ló szája, sőt az orra, füle, az egész arca tele volt hússal. Csak a fejét rázta, hogy nem, majd két falat között kinyögte:

– Tiszta nyers.

– Akkor minek eszed?

– Mert éhes vagyok.

Mi persze megvártuk, amíg megsül, amíg lelohad a láng, a parázsra pedig rátettük a krumplit. Csitt mondta, így szokás falun. Mire a burgonya megsült, kihűlt a csirke. Akkor megebédeltünk. Nagyfőnök nem győzte kívánni a dicséretet, hát megkérdezte:

– Ugye milyen finom?

Egyhangú csámcsozás volt a válasz, csak Fűrge Láb jegyezte meg:

– Kicsit vad íze van.

– Csakugyan vad íze van egy kicsit – tette hozzá Tüzes Nyíl, s fogával tépte a csonttól a húst.

Nagyfőnök rám kacsintott:

– Sajnos ez ilyen. Ezeknek a vadhúsoknak mind vadizük van – tárta szét a kezét.

Tesóm erre felállt, bement a sátorba, és sóval jött vissza. Sorra szóta mindekinek a csirkéjét.

– Na, még mindig vad?

Már nem volt annyira vad, sőt, pontosan olyan íze volt, mint otthon a csirkének...

Tüzes Nyíl érdeklődött, hogyan sikerült szert tennünk ilyen gazdag zsákmányra.

– Ó igazán nem nagy dolog... A vadászat sikere csak azon múlik, legyen elég vad – szerénykedett Nagyfőnök, pedig tudtam, ki sem bírná, hogy ne mondja el azt, ami meg sem történt...

– Ha van elég vad, akkor már csak le kell nyilazni – folytatta, de mielőtt tovább mondhatta volna, Fűrge Láb közbe vágott:

– Ez világos, csak azt nem értem, hogyan lőhettetek öt nyíllal hét kacsát?

Jó kérdés. Na, erre mit válaszol az én dörzsölt barátom? Nagyfőnök hanyag mozdulattal a tűzbe hajította a lerágott csontot, és azt felelte:

– Takarékoskodni kell, indián testvérem, takarékoskodni! A lelőtt kacsákból mindig kivettük a nyílveszőt. Megnézheted, mind az ötöt hazahoztuk!

– Nahát, hogy ez nekem nem jutott eszembe! – ráncolta a homlokát Bunga Ló. Lekanyarított egy darabot az álkacsából, és egyetlen harapással lenyelte. Nekem legalább öt harapás lett volna. Nagyfőnök hosszú mesébe kezdett:

– Amerre mi jártunk, nyüzsögnek a vadkacsák, nem úgy, mint itt lent a tónál. Persze, elsőre én sem találtam el. A nyíl véletlenül egy vadkanba fúródott, és az elszaladt vele. A másodikkal viszont egyszerre két vadkacsát lőttem: Az első nyakán átfúródva a nyíl beleállt a másik kacsza szívébe, s ketten egy vesszőre fűzve verdes-tek szárnyukkal, amíg el nem alélta...

– Csakugyan, hol van a szíve? – kotyogott bele Tesóm.

Elállt a lélegzetem. Erre nem számítottunk. Nagyfőnök azonban nem jött zavarba, mintha meg sem hallotta volna a kérdést, folytatta:

– Hetedik, a hetedik vadkacsa elejtése volt a legérdekesebb! Nem akarok dicsekedni, inkább csak szerencsém volt... A vadkacsa ugyanis észrevette, hogy célzok rá, és egy vastag fa mögé rejtőzött. Balszerencséjére azonban ez éppen parafa volt, amiről köztudomású mennyire lyukacsos.

– De hol van a szíve? – makacskodott Tesóm. Pimasz tekintettel nézett Nagyfőnökre, ő azonban tovább mondta a magáét:

– Megcéloztam az egyik lyukat. Gondoltam: vagy mögötte van a kacsa, vagy nem. Elengedtem a húrt. A nyíl süvitve bújt át a parafán, és képzeljétek, éppen oldalba találta szegény kis vadkacsát! Nézzétek, azt a kacsát eszi Bunga Ló. De Bunga Ló, az ég szerelmére, hagyjál valamit holnapra is!

Bunga Ló nagyot nyelt, és azt mondta, amit ma megehet, nem hagyja holnapra, mert hátha megint jön egy farkaséhes kutya, és felfalja az egészét. Aztán hirtelen Nagyfőnökre meresztette csillogó barna szemét, és azt kérdezte:

– És hol van a mája?

Mindnyájan Nagyfőnökre néztek. Egy pillanatra csend lett, csak a méhek zsongtak halkán a forrás körül. Megindult a lavina. Amíg maró éhségüket csillapították, fel sem tűnt, miféle zsákmányt hoztunk, most azonban Fűrge Láb is gyanakvó pillantást vetett Nagyfőnökre:

– És mondd csak, hogyan jártak ezek a vadkacsák láb nélkül?

– Hiszen feje sincsen! – fedezte fel Tüzes Nyíl.

Nagyfőnök nem vesztette el a nyugalmát, atyáskodva mondta:

– Ó, ti kis csacsik! Hát azt észre sem vettétek, hogy le van kopasztva, és ki van belezve? Hát amikor nálatok sült kacsa van ebédre, melyiktek találkozik a lábával vagy a belével? Azt bizony kidobják vagy odaadják a macskának! Csak nem képzelitek, hogy ennek a töméntelen kacsának a tollát cipelni fogjuk! Ott helyben megkopasztottuk, a belüket meg otthagytuk a rókáknak.

– De hol van a szíve? – szívóskodott tovább Tesóm.

– És hol van a mája? – ismételte Bunga Ló.

– A szíve, hm, persze, a szíve, az is volt neki... meg mája is...

Csitt belezte ki... – tűnődött Nagyfőnök majd hirtelen a hallgatag indiánhoz fordult: – Csitt, mi is lett a szívével meg májával, mondd csak!

– Hát kidobtam a belével együtt.

– A máját kidobtad?! – meresztette a szemét Bunga Ló. – Micsoda vétek!

– Nem, dehogy! – vetette közbe Nagyfőnök, még mielőtt elmérgesedne a helyzet. – A vadkacsa mája nem ehető... a szíve sem. Ugye, a szelídesztenye ehető, de a vadgesztenye nem. A vadkacsa szíve, mája is *mérgező*!

– Pedig, hogy imádom a kacsamáját – sóhajtotta Bunga Ló. Bevették. Ez a vadgesztenye hasonlat jó ötlet volt – a hazugság azonban nem. Akárhogyan is magyarázza Nagyfőnök, mégsem lenne szabad így becsapni indián testvéreinket. Végül azzal nyugtattam meg a lelkiismeretemet: lám, végre az egész törzs jóllakott, és indián létünk harmadik napján először jut időnk játéokra. A végén aztán majd úgyis megmondjuk nekik az igazat, és akkor ők is jót fognak nevetni rajta.

* * *

Délután teljes harci díszben indultunk az erdőbe, hogy megtartsuk az ötödik törzsi gyűlést. Kincs nem volt, Tüzes Nyíl nem hozta el a rézmoszarat mondván, hogy nehéz. Nagyfőnök azonban hozott egy skalpot, amelyet a sápadt arcúak parókának neveznek. Azt mondta: ő most elrejtőzik, aztán aki megtalálja, és elveszi a skalpját, az győz. Ha nem találjuk meg, ő győzött. Mi azonban nem egyeztünk bele. Ebben a hatalmas rengetegben nála nagyobb állatot sem tudtunk megtalálni! Aztán ugyan merre keressük Salgótarján és Budapest között? Leszűkítettük a bűvőhelyet egy jól körülhatárolt területre. Két árok futott össze V alakban, de olyan mély, hogy a mi toronyházunk három emelet alatt kis sem látszana belőle. A partja annyira meredek, hogy nem lehet rajta függőlegesen megállni. Persze tele volt erdővel, csak az alja készült sziklából. Fent, a partjától mintegy háromszáz méterre, keresztben a

két vízmós között sziklafal húzódott. Ez még meredekebb volt, csak helikopterrel mászható. Ily módon a száraz patakmeder és a sziklafal jól elhatárolható háromszöget fogott körül. Nadrágféken leereszkedtünk az árokba, majd négykézláb gyökerekbe, bokrokba kapaszkodva felhúzódkodtunk a túloldalon. Megállapodtunk: mi a sziklafal mellett sorakozunk fel, Nagyfőnök a háromszögön belül bárhol elrejtőzhet. Tíz perc múlva elindulunk átfésülni az erdőt, neki pedig keresztül kell surrannia köztünk, és el kell jutnia a sziklafalig. Ha közben elkapjuk, az lesz bújó, aki megskalpolja. Ha sikerül elérnie a sziklafalat, ő győzött.

Mindnyájan hasunkat fogtuk a nevetéstől, amikor Nagyfőnök felvette a szőke, hosszú copfos vendéghaját.

Egyemtől mintegy ötven méterre álltunk fel. Középen Csitt és Füge Láb; a vízmós mellett az egyik szélén Tesóm, a másik szélén én. Fülledt nyári délután volt, szellő se rebtent, a madarak mind elhallgattak. Akkora csend honolt, mint matek órán, amikor Málta néni azt kérdezi: na, kélem, ki tudja megmondani? Lassú, kimért léptekkel haladtunk, és lestük, mikor tűnik fel a szőke copfos skalp. Közben állandóan szemmel tartottuk a szomszédunkat, hogy el ne szakadjon a csatárlánc. Sehogyan sem értettem, miért vár ki Nagyfőnök, miért nem indult még el, hiszen minél közelebb érünk hozzá, a háromszög szárai annál inkább záródnak. Szűkül a távolság köztünk, mind nehezebb átszökni. Zörgött az avar. Előtűnk meglendült egy bokor lombja félúton Csitt és én között, aztán megállt. Talán róka, talán nyúl – gondoltam. Füleltem, a fűvel, bokrokkal sűrűn fedett terepet pásztáztam tekintetemmel, hiszen a bújó csak kúszva közelíthet észrevétlenül. Erre jó lehetőséget nyújt a számos kis árok, apró gödör. Ám semmi sem mozdult. Továbbindultam. Ekkor Csitt túloldalán kő koppant. Mi a mennykő, ez meg honnan esett le? Csitt is arra kapta a fejét, ám ebben a pillanatban közvetlen közelről hallottuk a dobogást, és egy *bokor futott felém*. Mindent megértettünk. Az elhajított kő volt a csali, a bokor az álca, a lábdobogás a Nagyfőnöké. Kettőnk között akart átszökni, de Csittől biztos távolságban. Tőlem nem félt; ha

ráugrom, leráz magáról, mint kutya a vizet. Keresztezni próbáltam, Csitt a nyomában lihegett. Elébe álltam, de megkerült. Már-már elfutott volna mellettem, amikor elbotlottam egy gyökérben, és elterültem keresztben Nagyfőnök elé. Weisz átesett rajtam, mint a báránymilon, és olyat mondott, amit nem akarok leírni mert a tévében is csak nyolc óra után szabad mondani a felnőttműsorban. Csitt ezek után a lendülettől mindkettőnkön átbukott, birkózni kezdtek Weiszszel, én pedig azalatt feltápáskodtam, és szépen leemeltem Nagyfőnök fejéről a szőke copfos parókát.

Nagyfőnöknek úgy látszik kedvét szegte a kudarc, mert azt mondta, mára elég volt a játékból, én majd holnap bújok. Még tábornözet is kell rakni, meg kell vacsorázní meg lábát mosni – soroljam tovább? Jó hangulatban mentünk haza, vacsora után a tábornöznél háromszor is elénekeltük a Jávai dalt, amelyet én tudok a legtovább, a legmagasabban énekelni, pedig én vagyok a legkisebb. Felelevenítettük az iskolai balhékat, úgy neveltünk, hogy zengett bele az erdő. Akkor besötétedett, és Tüzes Nyíl elkezdett félni. Nem mintha ő lenne a leggyávább, de jó megfigyelő és őszinte gyerek. Egyedül ő vette észre az ismét felvillanó, titokzatos zöld fényeket – de az is lehet, csak ő vallotta be. Tesóm, Bunga Ló és Csitt némán vacogott. Fúrge Láb, aki semmit sem látott belőle, leszóltá, hogy gyáva indián, Nagyfőnök ezt még azal tetézte, hogy ilyen nincs: valaki vagy gyáva, vagy indián, mert az indián nem fél.

Hogy szavainak nyomatékot adjon, ráparancsolt Tüzes Nyílrá, menjen be az erdőbe tüzelőért. Tüzes Nyíl reszketett, mint a centrifuga, és azt mondta: ő inkább gyávának érzi magát, mint indiánnak, mert jobb gyáva tanulónak lenni élve, mint bátor indiánnak egy fenevad hasában.

Tudtam, mindjárt kitör a balhé. A tűz lohadni kezdett, pirosan vonaglottak, nyűszítettek az elszenesedett fák, lángjukat elvesztették, mint Nagyfőnök az aranyszőke skalpját. Úgy kellett a tűznek a táplálék, mint nekünk egy falat kenyér. Ekkor azonban már Nagyfőnök is meglátta a ránk leselkedő zöld szemeket, és ő sem

mert a fák közé menni, csak minket biztatott. Fűrge Láb kijelentett, ő nem fél ugyan, de neki nincs cipője, és a sötétben még belelép valami rozsdás szögbe. Tesóm azt mondta, ő még alsós, már nehogy a legkisebbet küldjük ilyen veszedelmes helyre. Csitt nem mondott semmit, csak egész egyszerűen ülve maradt, és a holdat bámulta. Szép, holdvilágos este volt. Mielőtt rám került volna a sor, bementem a sátorba, kihoztam két szatyrot, Csitt zseblámpáját, zsebre tettem egy üres gyufásdobozt, és a törzs elé álltam:

– Majd én hozok fát!

Döbbsen néztek rám, Nagyfőnök szótlanul megszorongatta a kezemet, s úgy tűnt, könny csillog a szemében. Elindultam. Az erdő sötét volt, a holdfény fennakadt a sűrű lombokon, csak a lámpa rajzolt sápadt fénykört a lábam elé. Száraz gallyakkal teleszedtem a két szatyrot, aztán begyűjtöttem egy gyufásdobozra való szentjánosbogarat. A többiek már nyugtalankodtak, a nevemet kiabálták izgatott hangon, s hallottam valaki Tüzes Nyílt szidja, miért nem ő ment be inkább az erdőbe. Ekkor én kibontakoztam a sötétből, ledobtam a fát, és leültem a tűz mellé, mintha mi sem történt volna. Elővettem a gyufásdobozt, óvatosan kihúztam egy kicsit, belelestem, nézegettem a természet csodás alkotását, a világító bogarakat, amelyeket még az Állatkertben sem lehet látni. Ha piros lenne, még macskaszemnek is jó lenne biciklire.

– Mit nézel? – kíváncsiskodott Bunga Ló. Az orra alá tartottam a dobozt, azt hittem, elájul a meglepetéstől, a gyönyörűségtől, a rémülettől vagy bármitől, de elájul. Ehelyett azt kérdezte:

– Az erdőben találtad?

– Mit?

– Hát ezeket a gyöngyöket.

Meghökkenem. Sértődötten mondtam neki:

– Ezek nem gyöngyök, hanem bogarak! Nem látod, hogy mozognak?

Nem mozogtak. Ezek a nyomorult rovarok, ijedtükben úgy lapítottak a dobozban, mint a nyúl. Holtnak tetették magukat. Akkor már az egész törzs körém gyűlt.

– Mi az? Lekapartad az óradról a világító számokat? – kérdezte Tesóm félig komolyan, félig viccesen. Dühösen becsuktam a dobozt, és zsebre tettem.

– Tudjátok is ti, mi ez!

– Igen, valami foszfereszkáló anyag – állapította meg Fürge Láb. Mélyen a szemébe néztem, szinte szuggeráltam, hogy értse már meg végre:

– Ez pontosan az, ami ott röpköd, amit ti ragadozó szemének néztek, amitől úgy be vagytok gazolva! Szentjánosbogár!

Kiröhögtek.

– Minket akarsz átrázni? – legyintett Nagyfőnök. – Ilyen bogár nincs is!

– Biológiából sem tanultuk – tódította Tüzes Nyil.

– A tévében sem láttam – fűzte hozzá Bunga Ló.

Begurultam. Kinyitottam a dobozt, és Nagyfőnök orra elé tartottam:

– Tessék, tessék, nézzed! Fogd csak meg! – biztattam.

Megfogta, morzsolgatta az ujjai között, aztán teljes meggyőződéssel kijelentette;

– Mondtam, hogy valami foszforeszkáló anyag.

Elfutott a méreg. Eltettem a dobozt, és otthagytam őket. Lefeküdtem aludni. Majd ha elfogy a fa, menjenek be az erdőbe ők!

Tanulság: Az indiánok vadászatból, halászatból, gyűjtögetésből, de főleg a zsebpénzükből élnek. Nagyfőnök nem mond igazat. Csalódtam benne, hiába tudja mozgatni a fülét. A csirke meztele-nül olyan, mint a vadkacsa. A sóval nemcsak a csúszós utat hintik be, hanem a húst is. Társaim könnyebben hiszik el azt, ami nem igaz (pl. Nagyfőnök hét vadkacsát lőtt), mint azt, ami igaz (pl. a szentjánosbogár világít).

Június 23.

Reggelre az összes szentjánosbogár kimerült, mint Csitt lámpájában az elem. Feketén, élettelenül feküdtek a dobozban, ezzel már nem lehetett meggyőzni a többieket. Nyolc óra körül Nagyfőnökkel és Csittel teljes harci pompában elindultunk a községbe. A zakatolásról már messziről tudtuk, most érünk a kisvasúthoz, majd a patakhoz, ahol lemostuk magunkról a festéket. A tanyán éppen akkor öltöztették a lovakat. Mindenféle szíjakat tekertek köréjük, aztán rátették a szemükre a fülvédőt; és mögójük akasztották a kocsit.

Az üzletben ma kétszer annyit vásároltunk, mert holnap vásárrnap, és különben is, mi a fenének mindennap megtenni ekkora utat! Nagyfőnök már azon spekulált: közelebb kellene hurcolkodnunk a bolthoz. Hát a holnapi utat ugyan megspóroltuk, de kétszer annyit kellett cipekednünk. Számomra ez különösen az utolsó pár száz méteren volt keserves, mert itt Nagyfőnök és Csitt rúdra kötözve ketten vitték a csirkéket, én meg egyedül a tizennégy kiló krumplit.

A törzs hangos uff-uff kiáltással üdvözölt, rögtön tüzet raktak, nyársat hegyeztek, s vadászkalandjainkról faggattak bennünket. Nekem ez sehogyan sem tetszett, mert Fürge Láb és Tesóm szívélyes érdeklődésében gúnyt s gyanakvást éreztem. Mintha gyanús lett volna nekik, hogyan lehet fél nap alatt ezekkel a vacak nyílvesszőkkel ennyi vadat elejteni. Ezt Nagyfőnök is észrevette, mert a dús zsákmányhoz fantáziadús mesét talált ki.

– Amikor az első két vadkacsát kilőttem, a többi nagy lármával a tó közepére úszott. Odáig már nem vitt el a nyíl. Mit volt mit tennem, nekivetkőztem, és derékig gázoltam a vízbe. Már a vadkacsák közelébe értem, amikor váratlanul felbukkant egy krokodil. Eltátotta a száját, elővillant szörnyű fogsora, és felém úszott. Menekülni már nem lehetett...

Mindenki előrehajolt, visszafojtott lélegzettel csüngtek Nagyfőnök szaván. Bunga Ló és Tüzes Nyíl szeme tágra nyílt, csak Für-

ge Láb és Tesóm vigyorgott kaján pofával, amiből a mesélő mindjárt megsejtette, hogy elvetette a sulykot.

– Na, nem volt valami nagy állat, csak amolyan kis *mocsári krokodil*, mondjuk ekkora...

Szélesre tárta két kezét, ami halnak elég nagy, de krokodilnak kicsi. Minthogy a kétkedő vigyor nem szűnt, befelé fordított két tenyerét lassan közelíteni kezdte egymáshoz, s közben az arcokat leste. Ahogy rövidebb lett a krokodil, úgy olvadt le a gúny az arcokról, aztán amikor már egészen kicsi lett, Tesóm bedobta:

– Egy jókora gyík lehetett...

– Nem, nem – tiltakozott Nagyfőnök –, a gyík nem él vízben!

– Krokodil nem él Magyarországon – vágott vissza Fűrge Láb. Nagyfőnök nem hagyta magát. Lelkesen magyarázta, kis hazánkban él még a mocsári teknős és a mocsári krokodil, csak nagyon ritka. Aztán folytatta a kalandját:

– Szóval rám tátotta rettenetes száját... Persze tudom, azt mondjátok, ilyen kis állat nem tud lenyelni egészben, de elég, ha leharapja a kezemet vagy a fejem. Amint azonban a kezem után kapott, hirtelen a szájába dugtam egy nyílveszőt, hogy ne tudja becsukni a száját...

– Ezt a *Sicc kalandjaiban* olvastad – jegyezte meg Tüzes Nyíl fel sem pillantva, mert a nyársat hegyezte.

Nekem elállt a lélegzetem: újabb szakadás a szépen szőtt mesén. Nagyfőnököt azonban nem lehetett zavarba ejteni:

– Hát persze – helyeselt lelkesen –, de ilyen helyzetben ugyan kinek jutott volna eszébe az, amit otthon olvasott tavaly!

– Például nekem – jelentette ki Fűrge Láb, és a nyársra tűzte az álkacsát. Weisz bólintott:

– Jó, majd legközelebb te jössz velem vadászni, és meglátjuk a lélekjelenlétedet!

Könnyelmű ígéret volt, hiszen Fűrge Láb, mint tudjuk, elvesztette a pénztárcáját. A mesemondó tovább regélt:

– Miután a mocsári krokodilt harcképtelenné tettem, a többi vadkacsát vettem üldözőbe, de azok tartották a távolságot. Ekkor

zseniális ötletem támadt. Mély lélegzetet vettem, s a víz alatt úszva közelítettem meg őket. Innen lőttem ki a nyilat. A nyílvevő, mint a torpedó fúródott a legközelebbi kacsá hasába...

– Ez eddig *várom hadkacsá* – állapította meg szárazon Fürge Láb, miközben az álkacsájáról már csepegett a zsír. – A többi tizenegyet is víz alól lőtted ki?

Ez kihívás volt, úgy mondják: *provokáció*. Tudják, hogy a zsákmány nem vadászatból származik, de sejtelmük sincs, honnan. Addig faggatják Nagyfőnököt, amíg belegabalyodik a hazugságai-ba, és elszólja magát. Nem tudtam, kinek szurkoljak. Tulajdonképpen meg kellene mondani az igazat, de Weisz a legjobb barátom, csak nem buktathatom le! Közben a parázs száz apró piros nyelvcskéjével nyalogatta a csirkehúst, mint Bunga Ló a szája szélét. A lecsöppenő zsír halkan sercegett.

Nagyfőnök kifoghatatlan volt az ötletekből. Hogy milyen vadászkalandokat mesélt még, azt nem írom le, mert ez az én Emlékiratom lesz. Írja meg magának a Weisz! A lényeg az, hogy megbédeltünk. Ebéd után pihentünk egy kicsit, aztán elmentünk a sziklafal alá harci játékra.

Tegnapi győzelmem jutalmául most én bújhattam el. Kilátástalan volt a helyzetem, engem csupán Bunga Ló nem ér utol. Bunga Lót azonban szélre állítják, s akárki lesz mellette, hosszabb a lába, mint az enyém. Kettőjük között nem tudok átfutni. Egyetlen esélyem van, ha a csatárlánc áthalad rajtam, és én észrevétlen maradok. Így előnnyel indulhatnék a sziklafalhoz. Na, de hogyan lehet ennyire elrejtőzni? A térdig érő fű, az áthatolhatatlan, ám átlátható csipkebokrok csak messziről takarnak. Nem, nem, ez reménytelen, jobbat kell kitalálnom! Amint a háromszög közepére értem, terebélyes tölgyfán akadt meg a szemem. Rögtön felismertem a leveléről, mert éppen olyan volt, mint a biológiakönyvben. Derékmagasságban ágazott el, vastag karjait csaknem vízszintesen tárta szét, úgy kínálta magát, hogy másszam meg. Egy pillantást vetettem a sziklafal felé; az erdő jótékonyan eltakart. Eszembe jutott

Nagyfőnök csele a tegnapi harci játékon, és zsebre tettem egy követ.

Nem kis erőfeszítembe került, amíg feltornáztam magam az első lombokig. Talán felesleges is volt ez az elővigyázatosság, mert üldözőim szemlesütve lépkedtek alattam, mint Bakocz Kati, amikor megdicsérik az új ruháját. A magas füvet fürkésztek, nem lapulok-e benne. Nem lapultam benne. Egy nyúl ugrott fel hirtelen, Fürge Láb ösztönösen utánaeredt, aztán legyintett, és visszaballagott a csatárláncba. Alig tudtam visszafojtani a nevetést.

Elhaladtak a tölgyfa alatt. Egyre szűkült a terület, már csak húszer méterre voltak egymástól. Megint nevezhetnékem volt; hátulról ugyan nem láthattam ámuló arcukat, de el tudtam képzelni, milyen képet vágnak, hogy nem találnak engem.

– Ott lesz a végében, nem mer kockáztatni – biztatta a többieket Nagyfőnök.

Hangtalanul kúsztam le az ágon a derékmagasságú elágazásig. Ha most hátranéznék, megláthattak volna – de nem néztek hátra. Megcéloztam az előttük álló bokrot. Elhajítottam a követ, és gyorsan leugroztam.

– Ott van! – kiáltotta Fürge Láb, és úgy mutatott előre, mint a Margit-híd lábánál a Bem-szobor.

Nem voltam ott. Az orruk előtt becsapódó kő becsapta őket. Ekkor jutott el Tesóm tudatába, hogy mintha közben a háta mögött is dobant volna valami. Megfordulni és meglátni pillanat műve volt. Utánam eredt, de az előnyt már nem lehetett behozni. Másodszor is győztem!

Nagyfőnök most is azt mondta: elég volt mára. Azt hiszem, ha elkaptak volna, akkor játszottunk volna még egy-két menetet. A délután hátra levő részét azzal töltöttük, hogy rendbe tettük magunkat. Alaposan lemosakodtunk, szakadt szandálomat összedrótoltam, Bunga Ló gondosan kipucolta a cipőjét, hogy úgy ragyogott, mint a szentjánosbogár – csak barnában. Tesóm fogat mosott, azt hiszi, attól hamarabb kinő ott, ahol a bátyja kiverte.

Este a tábortűznél énekeltünk, beszélgettünk, Nagyfőnök foly-

ton a nomádokra terelte a szót, el nem tudtam képzelni, miért. Aztán egyszer csak kibökte:

– Indián testvéreim, holnap szedjük a sátorfánkat, és elmegyünk új hazát keresni!

Nem aratott nagy tetszést. Bunga Ló úgy találta, neki itt nagyon jó, amióta nem éhezünk. Furge Láb arra hivatkozott, hogy nem tud annyit gyalogolni, már így is csupa seb a mezítlába. Nagyfőnök azonban hajthatatlan maradt. Elmagyarázta, erre felé elfogyott már a vad, és ha nem akarunk megint éhezni, olyan helyen kell letelepednünk, ahol még találunk elegendő vadkacsát és krumpliföldet. Persze, hogy senki sem akart éhezni!

Tanulság: A szentjánosbogárban is kimerül az elem. Nagyfőnöknek több fantáziája van, mint a papámnak, kár, hogy nem író. Inkább ő lenne író, és a papám lenne indián. A vízben nem él gyík, Magyarországon nem él krokodil és olyan hülye, aki elhiszi Nagyfőnök meséjét. Én vagyok a legügyesebb indián, de a többiek ennek nem nagyon örülnek. Holnap vasárnap.

Június 24.

Mivel ma nem kellett élelelmről gondoskodnunk, délelőtt tartottuk a törzsi gyűlést. Ilyenkor az idő is kellemes, még nincs olyan borzasztó meleg, madárdaltól hangos az erdő. Olykor egy-egy nyúllal, mókussal is lehet találkozni.

A többiek bosszúságára megint csak én voltam a bújó. Fejembe nyomtam a szőke, hosszú copfos parókát, és elindultam, hogy eltűnjek az erdőben. Tudtam, ma biztosan veszítek. Tegnap rájöttem, hol rejtőztem, most minden ágat, minden lombot jól megnéznek lent is, fent is. Lehetetlen eltűnni a szemük elől! Persze, ha Tarzan lennék, egyszerűen végiglendülnék a fák tetején. De hát nem születik mindenki Tarzannak, csak a Jhonny Weismüller. Azal vigasztaltam magam: néha másnak is kell győznie.

Egy tölgycserje tövében húzódó árkot szemeltem ki. Körülkötöztem magam lombokkal, mintha én is a cserje hozzátartozója lennék, aztán lehasaltam az árokba, és vártam. A tíz perc letelt, nyilván elindultak a felkutatásomra, de csak nem jött senki. Soká, nagyon soká vártam. Ejnye, de óvatosak lettek a társaim! Bizonyára alaposan megvizsgálják minden fát, minden bokrot, belesznek minden rókalyukba. Újabb fél óra telt el, semmi mozgás. Nem, nem, ez valami csel lesz. Talán ki akarnak ugratni, mint nyulat a bokorból. Itt rejtőzködnek valahol egész közel, lesik, mikor unom meg a várakozást. Hát tudjátok mit? Nem állok fel. Lapítok, mint nyuszi a fűben!

Meddig szokott lapítani egy nyuszi a fűben? Mert én már több mint két órája várakozom. Teljesen érthetetlen. Átfésülték volna úgy a terepet, hogy nem látnak meg engem, és én sem őket? Lehetetlen! Legfeljebb húsz-harminc méterre haladhatnak el melletttem, ki van zárva, hogy ne vegyem észre őket! Ha nem látnám, akkor is meg kéne hallanom az ágak zörgését, a gallyak recsegését. Nem, még nem érhettek ide! Azt várják, hogy előbújjak a rejtékhelyemből. Azt ugyan várhatják!

Közben a nap a zenitre ért, egy vastag sugárkéve, mint a lézer, áttűzött a lombokon egyenesen a fejemre. Már annyira égette a tarkómat, hogy kénytelen voltam felállni. Szédültem, minden tagom elgémberedett. Az órámra pillantottam: dél elmúlt. Meddig várjak még? Óvatosan megindultam a sziklák felé, minden lépésnél lestem, nem látom-e üldözőimet. Senkit sem láttam. Eljutottam a sziklafalig. Sehol senki. Lehet, hogy mégis átfésülték az erdőt, és most az árkok összefolyásánál, a háromszög csúcsánál tanakodnak, hol keressenek engem?

– Uff-uff indián testvéreim! Itt vagyok a sziklafalnál, megint én győztem! – kiáltottam harsány hangon, de válasz nem jött, csak egy kakukk szólalt meg a kiszáradt patakmeder partján.

Nem hittem, hogy ott találom őket, de azért elmentem a két árok találkozásáig. Ott sem volt senki. Ekkor villant belém a gondolat: ezek nem találtak meg! Kerestek, de nem találtak. Sokáig

kerestek, nagyon sokáig, aztán, hogy nem találtak, hazamentek nagy bánan. Most bizonyára lelkiismeretfurdalásuk van, amiért elvesztettek. Aggódnak értem. Talán hazamentek ebédelni, és ebéd után visszajönnek majd megkeresni engem.

Erről eszembe jutott, hogy én sem ebédeltem még. Érdekes, itt mennyivel éhesebb vagyok, mint otthon! Ezt az indián élet teszi. Talán, ha otthon is ebéd előtt tollkoronát vennék fel, és befesténém fekete-lilára az arcomat, jobban ízlene a spenót...

Elhatároztam: megrétfálom a társaimat! Visszamegyek, s ebéd közben egyszer csak váratlanul betoppanok a táborba. Hogy meg fognak lepődni!

Visszamentem a táborba, és én lepődtem meg. *Nem volt tábor.* Először azt hittem rossz helyen járok, de aztán be kellett látnom: semmi kétség, itt álltak a sátrak. Még látszott az elnyomóított fű, a tábortűz hamuja még meleg volt, s még éreztem a sült csirke illatát. Ám sehol egy sátor, sehol egy hálózsák, sehol egy lélek. Itt állok a nagy erdő közepén rojtos farmerben, egy szál ingben, teljes harci díszben, mint egy magányos cserje, takaró, fedél, kenyér és egy fillér nélkül.

Hová lettek a barátaim? Talán menekülniük kellett? De miért? Nem lehetett pánikszerű menekülés – mondjuk egy éhes farkas elől –, hiszen volt idejük sátrat bontani, összeszedni hálózsákat, hátizsákat, kondért, de még az én cuccomat is! Mert a szatyrom sem volt itt. Leültem a tűzhely peremére, térdemre könyököltem, a tenyerembe támasztottam az állam. Hosszas töprengés után arra a feltevésre jutottam: *megtaláltak bennünket!* Hogy, hogy nem, szüleink a nyomunkra akadtak, eljöttek értünk – vagy elküldték a hatóságot. Meg találtak mindenkit, kivéve engem.

Hát akkor most énvelem mi lesz?

Felálltam, hogy utánuk megyek, talán még nem járnak messze. Időbe telett, amíg felszedték a sátrakat, lám, a tábortűz maradványa még ki sem hűlt egészen. Tétován néztem körül, merre induljak, amikor idős néni ballagott el a forrás mellett, hátán és kezé-

ben is hatalmas fonott kosár félig gombával. Utána siettem, megszólítottam:

– Kezét csókolom, nem tetszett látni erre egy társaságot nélkülöm?

A néni megfordult. Ám amint megpillantott, keresztet vetett, aztán ahogy öreg lábai bírták futásnak eredt. Ezek az öregek már csak ilyenek, azt hiszik, mindenki ismerkedni akar velük!

Jöttek fiatalok is, egész csapat középiskolás. Sportcipőben, hátizsákkal, egyikük hátán kondér, a másikén gitár. Nagy hangon magyaráztak a fiúk, a lányok viháncoltak, aztán ledobták a cuccot, és a társaság letelepedett a forrás túlsó oldalán. Ittak, mókáztak, lelocsolták egymást, olyan jókedvük volt, hogy azt hittem vidábbak már nem is lehetnek!

Lehettek. Amint egyikük észrevett, nagyot nézett, oldalba bökte a gitárost, és vigyorogva mutogatott felém. Hozzájuk léptem, őket is megkérdeztem:

– Nem láttatok erre felé egy társaságot nélkülöm?

Rám bámultak, elkerekedett a szemük, aztán egyszerre olyan viharos kacagás tört ki, hogy megrázta az egész erdőt. Rázkódott fiúk hasa a röhögéstől, egymásra borulva kacagtak a lányok, hogy a könnyük is kicsordult, többen a nevetéstől fuldokoltak, egyikük pedig a földön fetrengve hahotázott. Kacagásukat visszhangozták a hegyek, és velük kacagtak a fák, kacarásztak a madarak, bugyborékolva nevetett a forrás. Döbbsen álltam, néztem jobbra, néztem balra, mit nevetnek, aztán egyszer csak pillantásom a víz tükreire esett. *Akkor megláttam magamat benne tölgyserjének öltözve, indián harci színekkel díszített arcom fölött a hosszú copfos, szőke parókával...*

Döbbsen álltam, a kacagás egyre erősödött, mind közelebből hallatszott, s egyszer csak azt vettem észre, már nemcsak a kirándulók, hanem indián testvéreim is ott hahotáznak mellettem. Aztán már én is nevettem örömben, hogy nem hagytak itt, hogy újra együtt vagyunk.

Amikor mindenki kifulladt jókedvében, és levegő után kapko-

dott, megkérdeztem, hol voltak, és mi lett a táborral. Nagyfőnök széles vigyorral válaszolt:

– Megbeszéltük, hogy elköltözzünk innen, nemde? Téged nem találtunk meg, hát hazajöttünk, megebédeltünk, ebéd után pedig lebontottuk a sátrakat, és elvonultunk. Csak a sarkon jutott eszembe, hogy rólad megfeledkeztünk, ezért gyorsan visszafordultunk érted.

Meghatott ez a figyelmesség. Már maga az is jó érzés volt, hogy a harci játékban nem találtak meg. Megint én győztem! Az, hogy nélkülem indultak el, végül is megbocsájtható: a nagy ebédelésben, táborbontásban megfeledkeztek rólam. Milyen szép azonban tőlük, hogy az egész törzs visszajött értem! Éreztem, dagad a keblem, hogy ehhez az indiántörzshöz tartozom!

Csitt odaadták a szatyromat, és a másik kezembe nyomta a sült csirkét:

– Nesze! Majd megeszed útközben.

Egész úton a csirkecombon rágódtam, meg azon, hogy miért kellett nekünk elköltöznünk innen a forrás mellől. A többieknek mondhatta Nagyfőnök, hogy itt elfogyott a vad, de én tudtam, hogy lent az üzletben sohasem fog elfogyni. Akkor miért hurcolkodunk? Aztán amikor a jelzett úton lefelé mentünk, majd a csillépalálya mellett gyalogoltunk, kezdett derengeni: Nagyfőnök nem akar olyan messziről cipekedni, a községhez közelebb eső táborhelyet keres!

Hangosan zörögtek a csillék, lépésben haladtak, mi valamivel lassabban, mert Fűrge Láb igencsak sántított. Azt mondta, ha Szőke Ciklonnak úgy töri a szűk cipő a lábát, mint neki itt ez a köves talaj, akkor megérti, hogy alig várja, mikor vetheti le. Legszívesebben most ő is levetné a lábát, és a hóna alatt vinné tovább. Tesóm megjegyezte: már nem is Fűrge Láb, hanem *Mezít Láb*. Mindnyájan mulattunk rajta, csak Bill nem. Aztán gondolt egyet, és felkapaszkodott az egyik csillére. Először csak a szélére ült, majd kihányt belőle egy csomó követ, és kényelmesen hanyatt vetette magát. Most ő nevetett rajtunk, akik gyalogszerrel igyekez-

tünk lépést tartani vele. Erre Tüzes Nyíl és Tesóm is felkapaszkodott egy-egy kocsira, s együtt vigyorogtak. Közben a jelzett út elkanyarodott. Kiabálni, integetni kezdtünk: szálljanak ki! Tesóm rögtön kiugrott, a másik kettő késlekedett. Visszafordultunk hát a jelzett útról, és a csillék után loholtunk. Nem akartuk magukra hagyni társainkat. Egyszer csak rémülten láttuk: a csillék elválnak a pályától, és a levegőbe emelkednek. Tüzes Nyíl, aki a hátrább haladó kocsiban kuksolt, időben katapultált, és legurult a domboldalon, de Mezit Láb későn kapcsolt. Mire kidugta hegyes pinokkióorrát, és letekintett, a csille már magasan járt a völgy felett.

Mit volt mit tennünk, követtük Mezit Lábát, hogy el ne veszítsük szem elől. A csillék ugyanis oszlopok között, kötélpályán csigára függesztve futottak, s drótkötél vontatta őket. A távolság egyre nőtt közöttünk: ahogy leereszkedtünk a domboldalon, úgy emelkedett mind feljebb a libegő. Pórus járt társunk rimánkodott; segítségünk rajta, de hogyan tudtunk volna felrepülni hozzá, amikor még egy sima fára sem tudunk felmászni! Mezit Láb könnyedén átlibegett a völgy felett, mi gyalogosan siettünk utána. Aztán a terep már emelkedni kezdett, a pálya lassan lejtett.

– Türelem – biztatta Nagyfőnök a kétségbeesett indiánt –, mindjárt lejjebb ereszkedik a csille, és ki tudsz ugrani!

Valóban úgy tűnt, még kétszáz méter, és a kocsi elérhető magasságba kerül. Ekkor azonban váratlan dolog történt: a kötélpálya leállt. A csillék még hintáztak egy kicsit, aztán megnyugodtak. Csak Mezit Láb nem nyugodott meg.

– Mi van? – kérdezte aggódva. – Miért nem megy tovább?

– Üzemzavar – állapította meg Bunga Ló, akinek mindenről volt véleménye. Tesóm az órájára pillantott és azt mondta:

– A fenét! Vége a műszaknak!

– Szedjetelek le! – könyörgött Mezit Láb, hasztalan. Tanácstalanul álltunk a pálya alatt, könyörgő pillantást vetettünk felfelé, amittől a kőszívű ember is megindult volna, csak a kötélpálya nem.

Nagyfőnök Mezit Lábat szidta, minek kellett neki kocsiba szállnia, miért olyan kényelmes.

– Majd ha neked úgy fájna a lábad, mint nekem, akkor te is felszálltál volna! – hallatszott főntről.

– Én tudok vigyázni a lábomra – felelt Nagyfőnök –, az én lábomnak nem is esik baja!

Mivel a csillék nem mozdultak, letelepedtünk a libegő mentén a fűre. Puha, zöld pázsit volt, tele apró, fehér százszorszépekkel, mint otthon az, amire nem szabad rálépni sem. Azt hiszem, erre mondják, hogy a természet lágy öle – nem a sziklára. Tanakodni kezdtünk, hogyan mentsük meg Mezit Lábat, és arra a megállapodásra jutottunk: elsősorban neki kell segítenie magán. Tesóm nagyon aggódott Mezit Lábért. Azt mondta, nagyon kikapna, ha a bátyja nélkül menne haza, mert egyszer, amikor tornazsák nélkül ment haza, azért is elrakták. Az az ötlete támadt, feszítsük ki a legnagyobb sátorponyvát szerencsétlen testvérenek, hogy le tudjon ugrani.

Kifeszítettük hatfelé, mint a tűzoltók.

– Ugorj! – kiáltotta Tesóm.

– Nem merek, nagyon magas – pityeregte Mezit Láb.

– Tartjuk a ponyvát, gyere!

Mezit Láb egy ideig habozott, aztán azt felelte:

– Nem ugrok, mert elengeditek. Viccből...

– Indián szavunkra nem viccelünk, csak ugorj már! – könnyörgött Tesóm.

Nem ugrott. Azt mondta:

– Másszatok fel értem, és hozzatok le!

A kötélpályát rácsos oszlopok tartották. Ezen egy ügyes indián fel tudna mászni, de újabb tanácskozás után úgy véltük: ha mi fel tudunk mászni hozzá, akkor ő is le tud ereszkedni. Hát másszon le ő az oszlopon!

Mezit Láb felállt, abba a drótkötélbe kapaszkodott, amelyen a csigák futottak a feje felett, aztán fél lábbal kilépett a csilléket összekötő acélsodronyra. Így könnyűszerrel megtehetette volna azt a

pár lépést az oszlopig, de amikor lepillantott az emeletnyi mélységbe, visszalépett azzal, hogy szédül.

– Biztosan azért, mert felment a vérnyomásod – állapította meg Bunga Ló. – Az én papámnak is magas a vérnyomása, azért szokott szédülni.

Ebbe aztán belenyugodtunk, mert a vérnyomásán úgysem tudunk segíteni. Tesóm ragszkodott hozzá, hogy itt táborozzunk a libegő alatt, mert a bátyját nem hagyhatjuk magára éjszaka. Otthon sem szokott egyedül aludni. Nagyfőnök, Csitt és Tesóm sátrat vert, én pedig Bunga Lóval és Tüzes Nyíllal tűzifáért mentem az erdőbe. Amikor Bunga Ló kicsit távolabb bókászott tőlünk, Tüzes Nyíl a fülembé súgta:

– Elárulok neked egy titkot, de ígérd meg, nem mondd el senkinek.

Nem ígértem meg. Mit ér az olyan titok, amit senkinek sem mondhatok el?! Tüzes Nyíl módosította:

– Ne áruld el, hogy tőlem tudod!

Ezt könnyű szívvel megígértem.

– Nem kerestünk téged – súgta a titkot. – Amikor elbújtál, Nagyfőnök azt mondta, most megrézfálunk. Nem keresünk, hanem visszamegyünk a táborba, megebédelünk, felszedjük a sátrakat, aztán lesben állunk, és figyeljük, milyen ostoba képet vágysz majd, amikor nem találod a tábor!

Nem folytathatta, mert odajött Bunga Ló, hogy már elég lesz ez a fa, gyérünk vissza. Nekem azonban elég volt az, amit hallottam. Sok is. Szóval nem is akartak megkeresni, egyszerűen átvertek! Aztán amikor én kétségbeesetten kerestem őket, ők a bokor mögött röhögtek rajtam! És éppen Nagyfőnök, a legjobb barátom! Akkorát csalódtam benne, mint Kolumbusz Indiában, amikor kiderült róla, hogy Amerika!

Mezit Láb még egy darabig nyafogott, de aztán megvigasztaltuk: holnap kora reggel elindulnak a csillék, kétszáz méterrel odébb pedig ki lehet szállni. Alkonyodott. Nyársat faragtunk, és meggyújtottuk a tüzet. Úgy lobogott a láng, mint a szélről hullám-

zó zászló, pedig nem is volt szél. A füst egyenesen szállt felfelé, s furcsa göndör vonalakat rajzolt a sötétedő keleti égboltra. A nyugati égbolt még világos volt, de már feltűnt rajta az első csillag. Nagy kék csillag volt – nem ötágú, mint a zászlókon szokott lenni –, száz ágú csillag, égi kék százszorszép.

Egyszer csak megmozdult a csille, s kibukkantott belőle Mezit Láb. Először krákogott, majd köhögött egy sort, aztán erőtlen, rekedt hangon leszólt:

– Megörültetek? Megfulladok, megsülök itt! Már egészen áttüzesedett a *fille cseneke!*

Hogy nyomatékot adjon szavainak újra köhögni kezdett. Kétségbeesetten könnyögött: oltsuk már el a tüzet!

Hat üveg vizet öntöttünk rá. A tűz fájdalmasan felsírt, vastag fehér gőze egy percre mindent elborított – aztán égett tovább. Több vizet nem pazaroltunk rá, megkértük Mezit Lábát, legyen türelemmel, amíg magától elhamvad, s a maradék fából távolabb raktunk tüzet.

Szótlatlanul forgattuk a nyársat a parázs felett. Csendes volt az este, csak a tűz pattogott, s néha sercent a zsír. Amikor aztán olyan piros lett a hús, mint Csitt füle, ha felel, vacsorázni kezdtünk. Ekkor érték fel az inycsiklandozó illatok a libegőre, s Mezit Láb újra zaklatni kezdett. Már bosszantott, hogy sosem hagy békét, mindig valami baja van. Most azért hőbörgött, hogy dobjuk fel a kacsját, mert éhes. Tüzes Nyíl készségesen felállt, célzott, és felhajította a csirkét. Az álkacsa átrepült Mezit Láb feje felett, majd a másik oldalon leesett.

– Kár, hogy nem él, felrepült volna magától – jegyezte meg Tesóm, és átballagott a kötélpálya alatt a túloldalra. Nem tudom, a sötétben hogyan találta meg Fürge Láb vacsoráját, talán a szaga után, de lehet, hogy véletlenül belebotlott. Felvette, felhajította, a hús ismét átrepült a csille fölött, de most ezen az oldalon hullott le – egyenesen a tábortűzbe. Mezit Láb akkorát jajdult, mint ha ő esett volna a lángok közé.

– Miért nem kaptad el! – vetette oda Nagyfőnök bosszúsan.

Senki sem vállalkozott rá, hogy kiszedje. Még Tesóm is azt mondta: nagyon szereti a bátyját, de nem teszi érte tűzbe a kezét. Mi tovább vacsoráztunk. Tüzes Nyíl szégyenlősen hátat fordított a libegőnek, és ráhajolt a csontra, hogy Mezit Láb a látványtól ne szenvedjen. Mindenki csendben evett, Bunga Ló sem csámcsogott, az ott fenn azonban mégsem hagyott békét. Kesergett, sóhajtozott, a gyomrát korgatta. Nem is tudtunk másról beszélni, csak szenvedő indián testvérünkről, hogy milyen rossz neki ott étlen-szomjan egyedül. Bunga Ló hívta fel a figyelmet arra: ha éjszaka szél kerekedne, még tengeribetegséget is kaphat a libegőn. Én meg elmeséltem, nemrég olvastam, hogy Indiában nem temetik el a halottakat, hanem kiteszik a *Hallgatás Tornyába*, ahol aztán a döggeselyűk elfogyasztják az utolsó falatig. Hozzátettem ugyan: itt az erdőben nincsenek döggeselyűk, mégis hallani lehetett Mezit Láb fogának vacogását.

Nehezen aludtunk el. Az erdő amúgy is tele van titokzatos zajokkal, de a legszörnyűbb volt egész éjjel Mezit Láb szipogását hallgatni.

Tanulság: Hiába bújok el, ha nem keresnek meg. Hiába keregem a társaimat, ha elbújnak előlem. Az indián nagyon mulatságos szőke, hosszú copfos parókában, különösen, ha tölgycserjének van öltözve. Nagyfőnök megint hazudott, de most már nem. Ezt nem lehet elviselni. Nem jó magasan aludni.

Június 25.

Mezit Láb ébresztett. A csillék reggel megindultak, és ő felriadt. Amikor kinézett, látta, egészen alacsonyan járnak, hát gyorsan kiugrott minden tétovázás meg ponyva nélkül. Aztán visszasántikált hozzánk. Mondtuk neki: övé minden elismerésünk, de ő azt felelte, inkább a kacsánk lenne az övé. Az elismerést ugyanis nem lehet megenni, márpedig ő tegnap dél óta egy falatot sem evett.

Nagyfőnök erre odaadta neki a maradék krumplijának a felét azal, hogy aki éhes ne válogasson. Példaként Bunga Lót említette, aki szintén csak krumplit reggelizik, mert ő még az este az egész kacsáját befalta.

Kakaó, tej, üdítő nagyon hiányzott. Vizünk sem volt elég, s titkon sajnáltuk azt is, amit tegnap a tűzre pazaroltunk. Reggeli után Nagyfőnök ismét hangzatos beszédet vágott ki. Elmondta, új táborhelyet kell keresnünk, mert itt a közelben nincsen víz, víz nélkül pedig nincs élet, amint azt földrajzból tanultuk, amikor a Szaharáról volt szó. Azt nem mondhatta, hogy még innen is túl messze van a község, márpedig nekünk ma is el kell mennünk a köztérbe vadászni.

Reggeli után tehát sátrat bontottunk, és teljes harci díszben útra keltünk. Az úthoz, amelyről letértünk, széles legelőn kellett visszamennünk a völgy túlsó oldalára. A legelő olyan, mint a rét, csak virágok helyett marhák vannak rajta. A nagy marhákat egy pásztor meg egy kis fekete kutya ugatta. Csitt – aki egyszer már járt falun –, azt mondta, a kutya *puli*, a pásztor meg *gulyás*. Nagyfőnök erre elkezdett nevetni, hogy a gulyás az leves, de én leintettem, mondván: Kossuth is cigaretta, mégis nagy ember volt.

A gulyás nem volt nagy ember, inkább köpcös, vastag nyakú és sokat strandolhatott, mert már most, nyár elején barnább volt, mint mi szoktunk lenni augusztusban. Kopott szürke kalapot viselt, ez árnyékba vonta ferde vágású, keskeny szemét. Amikor meglátott, kicsit csodálkozott rajtunk. Visszaparancsolta a csaholó ebet, megállt, és eltátotta a száját.

– Üdvözlök, sápadt arcú barátom – kezdte Nagyfőnök, mire a gulyás gyorsan becsukta a száját, aztán megint kinyitotta, de hang nem jött ki a torkán. Csak az ádámcsutkája mozgott, mint Tüzes Nyílnek, amikor izgul. Én tapasztalatból tudtam, hogyan nézhettünk ki: arcbőrömet összehúzta a rúzs és a rászáradt korom, fejemen éreztem a tollakkal ékesített lombkoronát, s fülembé visszacsengett a kirándulók röhögése. Vajon mit gondolhat ez az egy-

szerű ember, aki aligha olvasott May Károlyt vagy Coopert? Nagyfőnök folytatta:

– Ne félj tőlünk, jóbarátok vagyunk, nem akarjuk elhajtani a marháidat...

Hát ezt felesleges volt mondani. Egyetlen marhát sem tudtunk volna elhajtani. Én különben is félek a tehéntől, mert nagyobb állat, mint én.

– Mi egyszerű, békés indiánok vagyunk, csupán itt töltjük a fizetett szabadságunkat – magyarázta Nagyfőnök. – Arrafelé igyekeznénk, de nagyon megszomjaztunk. Tudnál-e inni adni nekünk?

A kutya megint acsarkodni kezdett, a gulyás belerúgott, aztán alázatosan levette a kalapját:

– Tiszteltetem az urakat, jöjjenek csak velem, van erre egy gémeskút...

– Köszönöm neked, sápadt arcú barátom. A nagy Manitu áldjon meg, és vezessen el az örök vadászmezőkre! – hálálkodott Nagyfőnök.

Nem messze, mint féllábú gólya, hatalmas tákolmány állt. A csőrét a kútba dugta, fel s alá mozgatta egy fiatalabb gulyás. Amolyan gulyástanuló vagy gulyássegéd lehetett. Amikor a gólya csőre kiemelkedett, leakasztotta róla a vödöröt, és egy kivájt fába öntötte a vizet. Csitt azt mondta, ez a *vályú*, amiről az iskolában olvastunk, csak kép nincsen róla. Hát most itt feküdt előttünk teljes hosszában! Legelésző állatok között ballagtunk a kút felé. Nagyfőnök odasúgta nekem:

– Vigyázz a bikára!

– Hát én vigyázok rá? – néztem rá értetlenül. – Vigyázzon rá a gulyás!

– Nem úgy értem. Nem szabad, hogy a bika bevaduljon, és nekünk támadjon.

Vállat vontam.

– Ezt meg mondjad a bikának.

– Csak azért mondom, hogy ne pirulj el...

Vagy úgy. Még szerencse, hogy Tesóm nem piros, hanem lila rúzt hozott, és azzal kentük be a képünket.

A gulyás bátorságot vett magának, és Csitthez fordult:

– Ha meg nem sérteném az urakat, filmet forgatnak, ugye?

Csitt okosan bölintott, mert nem volt kedve magyarázkodni. Odaértünk a gémeskúthoz, Nagyfőnök néhány keresetlen szóval üdvözölte a fiatal gulyást is, ő azonban nem volt meghatva. Széles vigyorral biccentett, és leeresztette a vödört. Kongott a vödör, nyikorgott a gémeskút, aztán nagy loccsanás, s egy percnyi csend. A fiatal gulyás megragadta, és gyors mozdulattal húzta felfelé a rudat. Hangos koppanások, csurgás hallatszott a kútból, majd egyszer csak a kút peremén állt a vödör teli friss vízzel. Zavartan néztünk egyik gulyásról a másikra, hogy hol a pohár? Az öreg a vödörre mutatott:

– Igyanak csak nyugodtan, a marhák is ebből isznak!

Csitt tért magához először. A vödör szélére tapasztotta a száját, és mohón szürcsölte a friss vizet. Tesóm követte példáját, majd némi habozás után a többiek is. Elfintorodtam; én még a papám után sem iszom ugyanabból a pohárból! A gulyás félreértette tétozásomat, és így biztatott:

– Nyugodtan beleihat a vödörbe, a marha nem olyan kényes jószág!

...És ittam, vedeltem az üdítő, hideg kútvizet, és jobban ízlett minden kólánál, narancslénél, pesti csapvíznél. Utána Csitt még felhúzott pár vödörrel, ránk locsolta, mi pedig derékig lemosakodtunk, ügyelve arra, hogy a harci színek le ne ázzanak a képünkről. Végül Nagyfőnök kiadta a parancsot:

– Itt az alkalom! Mossuk meg a lábunkat is, akkor este már nem kell!

Egyetértettünk. Ha már egyszer lábat kell mosni, essünk túl rajta. Egyedül Mezt Láb tiltakozott, mondván: ő inkább este mos lábat, mert hátha nem éri meg az estét. Például felökleli a bika vagy megöli egy vadkan, mint a magyar történelemben annyiszor előfordult már, és akkor hiába mosta meg a lábát. Nagyfőnök azon-

ban nem engedett, és Mezit Láb lábát közös erőszakkal tisztára sikáltuk.

Felfrissülve néztünk körül, mert pesti gyerek nem mindennap lát ennyi marhát egyrakáson. Bunga Ló rámutatott az egyik szarvasmarhára.

– Nézzétek csak, mit eszik az a tehén? Már öt perc figyelem, nem legel semmit, csak rág, rág és rág.

– Biztosan rágógumit! – vágta rá Tüzes Nyíl, aki még mindig nem tudott belenyugodni abba, hogy az indiánok nem rágcsálnak feleslegesen. Tesóm azonban sejtethetett valamit, mert megkérdezte a gulyást. Ő aztán elmagyarázta, hogy a tehén azt rágja, amit már egyszer megevett, úgy mondják: *kérődzik*.

Összenéztünk. Hogy ez nekünk nem jutott eszünkbe! Pedig tanultuk, hogy a tehén kérődző állat! Igaz, kitömött tehenet nem hozott be a tanárnő, és azt sem mutatta meg, hogyan kell kérődni, de most legalább látjuk!

– Csendesen kérődzik, igen jámbor fajta – idézte Bunga Ló, aki sosem rejti véka alá a tudását. A gulyás a fejét csóválta:

– Azt nem mondhatnám. Ez éppen egy szilaj bika...

Lábam reszketni kezdett, és minden erőmet összeszedtem, hogy ne piruljak el. Forgott velem a gémeskút, mint a körhinta, azt hiszem délibábot is láttam, noha még dél messze volt. A vödörre vetettem magam, meghúztam, ettől magamhoz tértem egy kicsit. Láttam, Csitt a fülét fogja, neki az szokott elpirulni. A többiek sietve búcsúztak a gulyástól, és elindultunk a bikától minél távolabb. Pedig nekünk éppen az ellenkező irányban kellett volna mennünk!

Késő délután fáradtan, porosan értünk arra a helyre, amelyet Nagyfőnök táborozásra alkalmasnak talált. Sátrat vertünk, meg-raktuk a tábortüzet, és korán megvacsoráztunk. Tesóm megfelezte a maradék húsát Mezit Lábbal, mert neki az a tesója, így csak Bunga Ló nem evett húst, mert ő már reggel mindet befalta. Panaszkodott is, megint a szülői toronyházat emlegette, ahol annyit

ehet, amennyit csak akar. Nagyfőnök erre azt találta mondani: bizony, az indiánélet nem fenéig tejfő!

– Tejfő! – kapta fel a végszót Bunga Ló. – Ó, hogy ennék egy kis tejfőt! De itt még az sincs, sőt tej sincsen, és nincsen csokoládékávé, pedig a csokoládét a mexikói indiánok találták fel! És vizet kell innunk, mint a marháknak, mert nincs sem kóla, sem narancslé!

A marhákról marha jó ötletem támadt:

– Holnap elmegyünk a gulyáshoz, és kérünk tőle tejet!

Egyszerre csend lett, a szemekben remény csillant.

– Gondolod, hogy adna? – hitetlenkedett Mezit Láb. Nagyfőnök gyorsan kapcsolt:

– Hát persze! Megfizetjük neki! Mindnyájan hoztunk magunkkal pénzt, nem igaz? Reggel összedobjuk, és veszünk tejet! Na mit szóltok hozzá?

Mit szóltak volna? Mindenki boldog volt, kivéve Mezit Lábat, aki még akkor elvesztette a pénztárcáját, amikor Fürge Lábnak hívtuk. Mi azonban közfelkiáltással megszavaztuk, hogy bevesszük a közösbe. Nagyfőnök a sikeren felbuzdulva vállalta, hogy holnap már nem kell krumplit ennünk, gondoskodik valami változatosságról.

– Miről? – néztem rá csodálkozva. – Búzát hiába gyűjtögetnénk, nem tudjuk sem megőrizni, sem megsütni!

– De a tarhonyát! A tarhonyát meg lehet főzni vízben, úgy ahogy van! Ott a tó, mellett, ahol azt a sok vadkacsát lőttük, a víz partján dús tarhonyaföldek vannak!

Meghűlt bennem a vér. A tarhonyát gyúrják, az nem terem sehol, ezt még én is tudom! És ezt Weisz, a kitűnő tanuló nem tudja? Igaz, biológiaórán nem tanultuk, magam sem tudom, hol olvastam... Csitt azonban Nagyfőnök segítségére sietett:

– Marha, az rizs volt.

– Hogyan? – kapta fel a fejét Mezit Láb. – Hát már az erdőben is vannak kinaiai?

Csitt legyintett:

– Dehogy! Ez csak amolyan vadrizs. Kisebbek a szemei, mint ahogy az epernek is itten – magyarázta.

Nagyfőnök felszította a tüzet, akárcsak bennünk a reményt, és vidáman énekeltünk a tábortűz mellett késő estig.

Csendes, borús éjszaka volt, töksötét. Felettünk nem szipogott sem Mezt Láb, sem a csillagok. Az álmunk nyugodt volt, csak – mint később megtudtuk – Bunga Ló ment ki pisilni éjjel, de a sötétben nem látta hová. Reggel Nagyfőnök megállapította, hogy harmatos a fű, és még a sátorba is befolyt...

Tanulság: Mezt Lábát nem ették meg a dögkeselyűk, de ő sem tudta megenni a kacsáját. Egyedül is le tudott jönni a libegőről, kár lett volna felmenni érte. A gulyás is ember – nemcsak leves. A bika csendesen kérődzik, de szilajon döf. Jó, ha az embernek tesója van, mert megfelel vele a vacsorát. Nem jó, ha az embernek tesója van, mert a vacsorája felét neki kell adnia. Éjszaka nem volt semmi harmat.

Június 26.

Reggel összeszedtük a tejnek a pénzt, palackot, üveget, azzal indultunk útnak. Mondanom sem kell, eszünk ágában sem volt felkeresni a marhacsordát, egyenesen az önkiszolgálóba mentünk. Tejet ott is lehet kapni.

A többiek a szokásosnál is lelkesebben fogadtak, annál is inkább, mert végre ők is összegyűjtöttek egy szatyor számocát. Hárunk közül csak én tudtam értékelni, milyen sziszifuszi munkát végeztek társaink. Ők viszont nem méltányolták a mi fáradozásunkat, többen is fitymálták a „vadrizst”, mondván mennyire apró szemű. Egyedül a méz aratott osztatlan sikert, amelyet öt mézesmackóból csurgattunk át egy kiürült lekváros üvegbe. Azt mégsem mondhattuk: a vadméhek műanyag mackóba gyűjtik a mézet. Így

azonban dicsérték bátorságunkat, és csodálkoztak, hogy a vadmézen a vad íz, rajtunk pedig egyetlen méhcsipés nem tapasztalható.

Tüzes Nyíl ötlete volt: ebédeljünk tejberizst, olyan régen evett már. Én is régen ettem, egyáltalában a sült csirkén, a tojáson és a sült krumplin kívül mindent régen ettünk már. A főzésben persze nincs nagy gyakorlatunk. Csitt úgy tudta, a rizst bele kell szórni a tejbe, ezzel szemben Mezit Láb ragaszkodott hozzá, hogy a tejet öntsük rá a rizsre. Végül mindkettőt összekevertük a kondérban, és Tesóm javaslatára egy kis sót is tettünk bele. Az üstöt vastag rúdon tartottuk a tűz fölé. Nem akartunk úgy járni, mint az elmúlt napokban, hogy elégjen a fa, ezért a tüzet gondosan a kondér alá kotortuk. Most már csak a rúd két végét kellett tartani. Tüzes Nyíl és én kezdtük, aztán öt perc múlva váltottunk. Akkor a rúd egyik végét Bunga Ló fogta, a másik vége alá Csitt keresett egy villa alakú fát, és azt mondta, hogy az ő. Ettől kezdve csak a bot egyik végét kellett tartania másnak. Amikor aztán Tesómra került a sor, ő is odatett egy ipszilon alakú vastag ágat, és akkor már nem kellett tartania senkinek. Ezután a tejbekása megfőtt. Lekvár helyett epret szórtunk rá. Kicsit kozmás volt, kicsit sós, kicsit íztelen, de senki sem merte kritizálni, hiszen, ha rossz, mindnyájan ludasak vagyunk benne: *ludaskása*.

Ebéd után rövid pihenő következett, azután Nagyfőnök kiadta a parancsot:

– Most pedig nyílveszőket csinálunk! Sok nyílveszszőt! Aztán majd nagy hajtóvadászatot rendezünk együtt, mind a heten!

– Mire? – kíváncsiskodott Tesóm.

– Mire megtanultok lőni!

Nekem kellett szabatosan megfogalmaznom a kérdést, mert egy kis alsós nem tudja úgy kifejezni magát.

– Milyen állatra?

– Hát szarvasra! – vetette fel a fejét Nagyfőnök büszkén, mint-ha legalábbis ő lenne a csodaszarvas. Mezit Láb előrehajolt:

– És az hol van?

- Az erdőben...
- Még sosem láttuk – jelentette ki Bunga Ló. Nagyfőnök fölényesen mérte végig az egész törzset:
- Nem is láthattuk. A szarvas, az őz, a róka éjszakai állat. Napal elrejtőznek a sűrűben, és csak alkonyat után jönnek elő. Este kell lesre menni!
- Akkor sötét van, és nem látunk semmit – jelentette ki Mezít Láb. Nagyfőnök a fejét csóválta:
- Ejnye, ejnye, hát nem figyeltétek meg, milyen világos van a holdfénynél? Akkora testet, mint a szarvas messziről meg lehet látni.
- És el is találni! – lelkesedett Bunga Ló.
- Nagyfőnök nem válaszolt. Felállt, intézkedett:
- Mezít Láb, menj, vágj botot, Bunga Ló, hozd ki a szöget, drótot szerszámokat, munkára fel!
- Késő estig nyílveszőket készítettünk...

Tanulság: Az üzletben sok minden kapható, de az indiánoknak nem lehet beadni akármit. Csitt és Tesóm lusta, de találekony. A tejbekását megfőzni könnyű, de nehéz jó képet vágva elfogyasztani. Ebben mindenki ludas, de főleg a kása. Szarvas van, csak mi rosszkor alszunk.

Június 27.

Ma kicsit később indultunk beszerző utunkra. Ilyenkor már nincs nagy forgalom, csak mi álltunk a pénztárnál. A zsemle arcú pénztárosnő ismerősként üdvözölt, s már messziről nevetve sorolta:

– Hét csirke, hét kiló krumpli, hét liter tej, ugye?

Mi is elnevettük magunkat, Nagyfőnök jelentősegteljesen mozgatta a fülét, és a lány új frizuráját dicsérte. A kis dundi megrázta a fejét, hogy az is látszódjék, mennyire lágyan lengedez.

– Ó, csak feltűztem hátul, mert nagyon meleg volt már, de igazán kedves vagy... – válaszolta.

Erre mi Csitttel elpirultunk, Nagyfőnök nem. Ő nem pirul el, ha szépeket mondanak neki, vagy ha ő mond szépeket, de még akkor sem, hogyha hazudik. A szöszi beütötte a gépbe a árakat.

– Itt nyaraltok a kempingben? – érdeklődött.

Nagyfőnök a legjobbnak látta ráhagyni. A lány bizalmasan előrehajolt, és halkán, mosolyogva súgta, mintha titkot fedne fel:

– Heten vagytok, ugye, mint a törpék a Hófehérkében?

– Ezt honnan sikerült megtudnia? – ámult el Nagyfőnök.

A lány nevetett:

– Hát mindig mindenből hetet vásároltok! És ti melyikek vagytok a hét közül? Tudor, Szendi, Szundi?

Mi előre mentünk, a pénztár mögül lestük a fejleményeket.

– Le vagyunk leplezve! – súgtam Csittnek. – Látod, arra együnk sem gondolt, milyen feltűnő, ha ugyanott mindig ugyanazt vásároljuk!

Nagyfőnök közben a pénzt guberálta. Zavarban volt.

– Na, add csak ide – szólt kedvesen a lány –, majd segíték!

– Nincs elég pénzem... – nézett zavartan a dundira Nagyfőnök. Tekintetében aggodalom tükröződött: most mi lesz? A pénztáros azonban – úgy látszik, nem először találkozott ilyen hebehurgya vásárlóval, aki mindent öszszehord, aztán nem tudja kifizetni – megkérdezte, mennyi pénze van, és kiemelt egy csirkét a kosárból.

– Így elég lesz, legfeljebb te nem fogsz ebédelni! – nevetett.

Nagyfőnök is mosolyt erőltetett az arcára, és úgy eliszkolt, mint akit hajt a tatár. Vagy a hasa. Sietve pakoltuk át az árut a kosárból a hátizsákokba, aztán gyorsan odébbálltunk.

Hazafelé megvitattuk a helyzetet. Nagyfőnök szerint egyáltalában nem vagyuk leplezve, hiszen a pénztárosnő még a nevünket sem ismeri. Őt például *Tudornak* nevezte, ami ugyan jellemző rá, de nem ilyen néven fogják keresni.

– Nagyobb baj az, hogy nincs egy vasunk sem – sóhajtott. –

Nemcsak a ti pénzetek fogyott el, de már az enyémet is elköltöttük. A krumpli, a rizs is legfeljebb egy-két napra elég...

– Kérjünk pénzt a többiektől – javasoltam az egyetlen ésszerű megoldást –, elvégre eddig a mi pénzünkből ettek!

Nagyfőnök a fejét rázta:

– Azt nem tehetjük. Ha azt mondjuk, a boltba megyünk vásárolni, mindjárt rájönnek, hogy eddig is odajártunk vadászni.

Elhallgatott, aztán kicsit később hozzáfűzte:

– Mezít Láb különben is elvesztette a pénztárcáját, és Tesóm pénze is abban volt...

– Ez szomorú – állapítottam meg –, de hát ha ilyen rosszul állunk, nem kellett volna annyi zseblámpaelemet venni!

– Azon nem lehet spórolni. Most csakugyan vadászatból kell beszereznünk a húst, az éjszakai vadászathoz pedig kell a lámpa – magyarázta Weisz.

Nem folytathattuk, a zöld lombok mögött messziről már sárgállottak a sátorlapok. Nagyfőnök és Csitt hosszú botra függesztette a zsákmányt, a botot a vállukra vették, én pedig vittem az ő a hátizsákjukat is. Így vonultunk be a táborba nagy diadallal.

* * *

Korán ebédeltünk. Csitt kimerte mindenkinek a tejberizst, kioszta a sült krumplit, az álkacsáját pedig mindenki maga sütötte a nyárson. Amíg mi a sültet ettük, Nagyfőnök beszélt, mert neki nem volt tele a szája hússal.

– Ebéd után kipróbáljuk a nyilainkat, és a vadászok tudását. Aztán amikor kicsit alábbhagy a meleg, elindulunk a vadlesre. Lámpát mindeki hozzon magával...

– Az enyém kimerült – vetette közbe Tüzes Nyíl, de Nagyfőnök fölényesen legyintett:

– Tudom. Egyikőtök sem tud takarékoskodni az energiával. Éppen ezért én egy szatyor tartalékelemet hoztam otthonról...

Ha ti tudnátok, mibe került az nekünk! – gondoltam magamban, de a többiek csak Nagyfőnök előrelátását csodálták. Meg a

szerénységét, hogy ő mondott le a „kacsájáról”, mivel eggyel kevesebbet „lőttünk”... Én meg is sajnáltam, elvégre a legjobb barátom még így is, hogy folyton hazudik. Lekanyarítottam egy combot, és odanyújtottam:

– Egyél valamit te is belőle...

– Ó, nem, igazán nem akarom megenni előled, úgys annyira sovány vagy...

– Vedd csak el, tudod, hogy nem vagyok olyan nagy étvágyú...

Elfogadta. Mohón tépte a húst a csontról, mint az éhes kutya. Bunga Ló óvatosan megkérdezte:

– Muszáj éjszaka vadásznunk?

– Muszáj – válaszolta tele szájjal Nagyfőnök. – Láthatjátok: napal nem látunk egyetlen vadat sem.

Igaza volt: láthattuk, hogy nem látunk. Bunga Ló tovább próbalkozott:

– Dehát eddig ti olyan eredményesen vadásztatok... Nem lehetne, hogy továbbra is ti szerezzétek be a húst?

– Nem lehet – tiltakozott Nagyfőnök, és elhajította a lerágott csirkecombot –, nincs egy vasunk sem...

Mezit Láb, aki bilinek ugyan vak, de füle van a hallásra, felkapta a fejét:

– Hogy micsodánk nincsen?

– Mondom: nincs egy *vadunk* sem – helyesbített Nagyfőnök, és még ő nézett megrová pillantással a mezítlábás indiánra, hogy félreértette a szavait. – Annál a tónál ugyanis elfogytak a vadkacsák. Érted? Ott már nincs egy vadunk sem! Holnap már ti is csak tejberizst meg sült krumplit esztek, mint én most!

Olyan keserves képet vágott hozzá, hogy Tüzes Nyíl megszánta: odaadta neki a csirke mellét. Nagyfőnök folytatta:

– Elmegyünk a patakhoz, mert a vadak odajárnak inni...

– Vagy a forráshoz – szólt bele Tesóm a nagyok dolgába. Weisz megvetően mérte végig:

– Két napig a forrás mellett táboroztunk, egész este kint ültünk a tábortűz mellett, de nem jött oda egyetlen őz vagy szarvas sem!

– Mert mi ott voltunk – érvelt Tesóm. – A vadak kerülnek az embert, félnek tőle, mint a tűztől. Lejjebb mennek kétszáz méterre, és zavartalanul vedelnek, mint Csucsi bácsi az italboltban.

Hát ebben volt valami. Nagyfőnök azonban nem egykönnyen adta fel:

– Nos, akkor szerinted hová kellene mennünk? Ha a forráshoz megyünk, a vadak lemennek a patakhoz, ha a pataknál állunk lesben, akkor felmennek a forráshoz. Van valami jobb ötleted?

– Van. Csak egyetlen helyen találunk sót. Az erdész mondta, hogy odajárnak nyalni – felelte Tesóm, aztán, hogy kárpótolja Nagyfőnököt a büszkeségén esett sérelemért, odanyújtott neki egy szárnyat:

– Tessék, neked nem jutott kacsa!

Nagyfőnök meghatódott:

– Jaj, de jók vagytok hozzám! Komolyan büszke lehetek az én indiánjaimra!

Evett belőle egy falást, csak aztán folytatta:

– Persze, a sózóra már én is gondoltam. Nem akartam mondani, azt hittem, nem értenétek meg. A könyvekben ugyanis a vadak mindig csak inni járnak, és sehol sem olvasunk arról, hogy a szarvas megnyalta a sót...

– De nyalja – szólt közbe csámcsogva Mezit Láb, és ő is odaadta a szárnyát Nagyfőnöknek. Weisz bólintott:

– Úgy ám! Ha ti nem ellenzitek, én hajlok is rá, hogy a sózónál álljunk lesben.

Nem elleneztek. Nagyfőnök elégedetten rágt a második szárnyat, aztán Csitthez fordult:

– Nos?

Csitt nem értette, mit akar, de azért felényújtotta a csirkecombot.

– Nem, nem, ez ebédre nekem elég volt – tárta szét a karját Nagyfőnök, és gyorsan hozzátette: – Majd vacsorára...

– Addigra nem marad – mondta Csitt őszintén, és Weisz markába nyomta a nyeles húst. Nagyfőnök zsebre rakta, s körbekö-

szönte mindenkinek a jóságát: hallgatag indián testvérének, aki utolsó falatját is megosztotta vele, a lángszívű Tüzes Nyílnak,akitől a kacsza legfinomabb részét kapta, hűséges Sápadtarcú barátjának, aki én vagyok, a két testvérnek, akik szárnyakat adtak neki, végül így fejezte be:

– ...és köszönöm neked, Bunga Ló, hogy lemondta nekem a kacsának arról a részéről... melyik részét is kaptam tőled?

Homlokát ráncolta, erőltette az agyát, de nem jutott eszébe, mit kapott Táltos Árpitól. Bunga Lónak sem jutott az eszébe, ám kis idő múltán rájött, hogy nem adott semmit. Nagyon elrestellte magát, és odaadta azt, amit még nem fogyasztott el: a farhátat.

Számolni kezdtem és rájöttem: ily módon egyedül Nagyfőnöknek jutott egy egész csirke.

Ebéd után kipróbáltuk a nyilainkat, és a vadászok tudását.

Egyedül Tesóm talált mindig pontosan célba. Mezit Láb arra hivatkozott, azért nem tud célozni, mert nagyon fáj a lába a gyakori lábmosástól, Bunga Lónak pedig az éhségtől remegett a keze.

Még magasan járt a nap, amikor nyilakkal, bot végére erősített késsel, zseblámpával felszerelve útra keltünk, mert a szózó legalább egy óra járásra volt – ha nem tévedünk el. De eltévedtünk. Nagyfőnök vezetett, Mezit Láb vitatkozott.

– Most mit okoskodsz! – dugta az orra alá a térképet Nagyfőnök. – Nézd meg, a jelzett úttól balra van a szózó, nem?

Mezit Láb a fejét vakarta. Ami igaz, igaz, balra van a szózó, de semmi nem stimmelt. A térképen rét volt, mi azonban erdőben jártunk; a térképen az út mellett árok húzódott, itt magas sziklák; a térképen lefelé vezetett az út, a valóságban emelkedett. Nagyfőnök azt mondta: régi a térkép, azért nincs rajta a szikla.

– Milyen régi? – kérdezte Mezit Láb.

– Van vagy öt-tíz éves.

Mezit Láb a sziklához ment, megkaparta, aztán így szólt:

– Ez a szikla kétszázezer éves. Rajta kell lennie.

Nagyfőnök sokáig hol a térképre, hol a sziklára nézett, végül megállapította, hogy rajta is van, csak az út másik oldalán.

Aztán amikor a hegytetőn felismertük a legelső táborhelyet, mindnyájan a térkép fölé hajoltunk. Most már minket is érdekelt, hogyan jutottunk ide, amikor éppen az ellenkező irányba mentünk – a térkép szerint *lefelé*. Egyszer csak Tesóm gyors mozdulattal fejreállította a térképet, és azt kérdezte:

– Na, így stimmel?

Stimmelt. Persze, ha a másik irányból megyünk az úton, akkor ami jobbra van, az balra lesz, ami balra, azt meg jobbra látjuk. De legalább tudtuk, hol vagyunk.

A nap lassan ereszkedett, mint egy nagy vörös lufi, amelyből kiszökött a gáz. Kicsit kifújtuk magunkat, aztán elindultunk most már igazából lefelé, mert szerettük volna sötétedés előtt elérni a sózót. Egyszer csak a nagy sietségben Tesóm megbotlott, és teljes hosszában végignyúlt az úton. Most láttam csak, ez a kis alsós, milyen hosszú gyerek! Szitkolódzva tápázkodott fel, vérzett a térde (kellett neki rövidnadrág), és még az orrát is beverte (kellett neki hosszú orr). Megvártuk, hogy lemossa a térdét, megtörölje az orrát, aztán továbbmentünk. Akkor vettem észre, hogy Nagyfőnök lemaradt. Visszafordultam érte, de már jött is szembe velem.

– Mi történt? – kérdeztem. Nagyfőnök ajkára tette a kezét, és megfogta a karomat:

– Pszt! Nem tudod, hogy ahol Tesóm elesik, mindig találunk valamit?

– Mit találtál?

Weisz sejtelmesen mosolygott:

– Meztit Láb pénztárcáját! Itt van az egész heti ebédünk – dugta az orrom alá a bukszát.

– Vissza kell adni! – jelentettem ki határozottan, de ő a fejét rázta:

– Szó sem lehet róla. Egy hete a mi pénzünkben tartjuk el őket, a hét hátralevő részében az ő pénzéből fogunk élni. Nem te mondtad, hogy kérjünk a többiektől pénzt?

– Én azt mondtam, kérjünk, de ne lopjunk!

– Ez nem lopás. Ők tartoznak nekünk egy heti kosztpénzzel.

Nem tudtam meggyőzni.

Amikor utolértük a többieket, Tesómat éppen akkor segítették fel a földről. Mezit Láb buszbérletét, bicskáját és fésűjét szorongatja a kezében. Bátyja, ahelyett hogy örült volna neki, éppúgy dühöngött, mint amikor a tó partján a másik cipőjét találta meg.

– A buszbérlet és a fésű meglett, bezzeg a pénzem nem! Azt már biztosan felszedte valaki! De harapja el a nyelvét, és *bokamodjon ki a ficája*, annak, aki zsebre tette a pénztárcámat! – átkozódott.

Nagyfőnökre néztem. Ő, mintha mi sem történt volna, vidáman nevetgélt és csevegett. Nem volt babonás. Kár pedig, mert még visszaadhatta volna...

Az erdőre fakó szürkesség borult, egy-két elkésett madár sietett a fészkére. Nekünk is igyekeznünk kellett, ha sötétedés előtt el akarjuk foglalni a lesállást. A terep lejtett, futva tettük meg az utat, Nagyfőnök azonban úgy begyorsult, hogy a lejtőn nem tudott megállni. Ahogy a lábát kitámasztotta, *kifordult a bokája*...

Ránk sötétedett, s mi tanácstalanul álltunk a nagy kerek erdő közepén egy sebesült törzsfőnökkel, aki nem tudott lábra állni. Tesóm tért magához előbb:

– Haza kell vinnünk! – jelentette ki.

Mi nem tiltakoztunk, Nagyfőnök pedig nem is tudott: *elharapta a nyelvét*.

Fog az átok...

Tanulság: Nem jó mindig ugyanott ugyanannyit vásárolni, különösen, ha elfogyott a pénzünk. Mi hárman hét törpének látszunk, pedig talpig indiánok vagyunk valamennyien. Nem mindegy, hogyan tartjuk a térképet. Nagyfőnök nemcsak hazudik, hanem lop is. Ilyet Old Shatterhand vagy Winnettou soha sem tett volna! A lejtőn nem lehet megállni. Fog az átok.

Június 28.

Reggelre – mielőtt sátortársai felébredtek volna – Nagyfőnök botra támaszkodva átsántikált hozzánk. Odaadta Mezit Láb pénztárcáját, és meghagyta, menjünk le ketten vásárolni. Beszélni már tudott, járni még nem. Kértem, hadd jöjjön el velünk Mezit Láb, egyrészt mert az ő pénzéből vásárolunk, másrészt féltem, hogy az én bokám is kifordul, és elharapom a nyelvem. Pedig az üzletben nekem kell beszélnem! Csitt magunk között sem beszél sokat, hát még egy boltban! Hasztalan, Nagyfőnök hallani sem akart róla, hogy léleplezödjünk. Elvállaltam, hogy a más pénzéből vásárolok. Hiába, a lejtőn nem lehet megállni...

Egész úton azon rágódtam, mit fogok mondani. Mit mondok, ha megkérdezik, mi van a harmadik társunkkal? Miért nem jött valaki helyette a többi hét közül? Elbírnak-e ketten a sok csirkét, tejet, krumplit? Mi lesz, ha a zsemle arcú szőkeség elcsodálkozik: hiszen tegnap már egy vasuk se volt, ma mégis ennyit vásárolnak?! Honnan lett egyszerre pénzük, csak nem lopták? Csittel pedig nem tudtam megosztani aggodalmamat; ő egyszerűen azt mondta: semmit sem fognak kérdezni.

Sokan voltak az üzletben, könnyen elvegyültünk a nép között. Amikor azonban beálltunk a sorba, a szívem egyre hangosabban kalimpált. Csak a pénztáros meg ne hallja! Az arcát lestem. Most nem mosolygott: hosszú volt a sor, egy percre sem állt meg a keze. Amikor odaértünk, ránk sem nézett, csak az árut rakosgatta, ütötte be az árát a gépbe. A végén azonban felpillantott, zsemle arcán halvány mosoly futott át, mint a felhőkön átsütő nap eső után.

– Jó reggelt Szendi, jó reggelt Szundi! Hát Tudor barátunk ugyan hol van? Csak nem beteg? – köszöntött, aztán választ sem várva mondta az összeget. Mit feleljek neki? Valamit kell mondani, mert kérdeztek! Csitt biztosan nem fog válaszolni helyettem! Aztán majd jön a következő kérdés: honnan van pénzünk! Nem mertem ránézni, lesütöttem a szemem. A lány megismételte, mennyit fizetünk, mögöttünk toporgott a sor... Most, most bu-

kunk le! Még egy-két keresztkérdés... Mi a fenének kellett nekünk mindennap ugyanitt pontosan hét csirkét vásárolnunk? Tetőtől talpig elvörösödünk mind a ketten.

– Most miért kell elpirulni, kisiújk? – szólt félig komolyan, félig tréfásan a szösi, de én úgy éreztem, ennek már a fele se tréfa. A szemébe néztem, könnyedséget erőltettem magamra, és azt feleltem:

– Nem pirultunk el, csak tetszik tudni skarlátunk van...

Most, utólag látom, milyen nagy ostobaságot mondtam. Nem is tudom mit vártam erre. Talán csak jópofáskodni akartam, hogy lássa: nem vagyok zavarban. Talán el akartam ütni a további kérdéseit, hogy minél előbb kikerüljünk innen... Arra azonban, hogy ez a lány ennyire hülye legyen, nem számítottam. A szeme tágra meredt, kerek képe olyan fehér lett, mint a nyers zsemle, először levegő után kapkodott, majd sikoltozni kezdett. Ez bizony nem volt szép tőle, gondolhatta volna, ilyen kis üzletben rögtön feltűnik, ha valaki nagyot sikít.

Fel is tűnt, minden szem felénk fordult, mi pedig az egész kosarat otthagyva ész nélkül menekültünk. Az ajtóból még hallottuk, amint rémülten magyarázza a boltvezetőnek, hogy fertőző beteg vagyunk, megfertőztük őt, éppen most, amikor nyaralni készül, és minden árut összefogdostunk! Megfertőztük még a vevőket is!

Pedig a vevőket nem is fogdostuk össze...

A többi nem hallottuk, mert a község végéig futottunk, márpedig a község nagyon hosszú volt.

– Most mit csináljunk? – néztem Csittre.

– Marha vagy – felelte, mert ez a szavajárása.

– Nem azt kérdeztem, mi vagyok, hanem azt, hogy mit csináljunk.

Csitt az orrát piszkálta, ami nála a gondolkodás jele. Sakkozás közben is az orrát piszkálja. Végül is nem tudtam kivárni, én választam helyette:

– Keressünk egy másik boltot!

Kerestünk és találtunk is. Kis bolt volt, de nem kérdezte senki, mitől vörösödünk ki úgy. Azt gondolták, a futástól, mert igencsak lihegtünk.

Csirke nem volt, csak felvágott. Vettünk hát egy kiló turistaszalámit, fél kiló vajat, öt liter tejet és hat kiló kenyeret, hogy ne legyen feltűnő.

Nagyfőnök tajtékzott a dühtől, amikor a törzs előtt kibontottuk a hátizsákokat. Üvölni már tudott, fenéke rúgni még nem. Teljesen összeomlott, amikor kiderültek a disznóságai. Ha nem fájt a lába, bizonyára kiszaladt volna a világból. De nem tudott szaladni. El kellett viselnie a szégyent, hogy az egész törzs rajta röhög. Mezit Láb javaslatára megfosztottuk törzsfőnöki tisztségétől, és elnevezték *Kiröhögnek*. Aztán új törzsfőnököt választottunk.

Sajnáltam Weiszet, mert a legjobb barátom volt, de hazudni, lopni akkor sem szabad, ha az ember a legjobb barátja valakinek. Igazságosnak tartottam a leváltását. Megmondtam őszintén, legszívesebben Tesómat választanám, kár, hogy még csak negyedikbe járt. Nagyon meglepődtem, hogy Tüzes Nyíl és Bunga Ló is mellette állt. Csitthez fordultunk:

– Te kire szavazol?

– Tesómra – hangzott a válasz.

– De hiszen ő még alsós! – tiltakozott Mezit Láb, aki azt hitte, közfelkiáltással őt választjuk majd törzsfőnöknek, mint Mátyás királyt a Duna jegén. Csitt megpiszkálta az orrát, és csak annyit mondott:

– Már nem alsós. Az év végén beiratkozott a ötödikbe.

A választás eldőlt. Mezit Láb magára maradt szertefoszlott reményével, *Kiröhögnek* ezen a nyáron már nem is volt szavazati joga. Tesómat megkülönböztetésül *Új Főnöknek* neveztük el.

Immár Új Főnök vezetésével megtanácskoztuk az új helyzetet. Tesóm megállapította, mi még nem vagyunk igazi indiánok. Nincs igazi vadászfegyverünk, nyíllal akarunk vadászni, holott az igazi indiánok már száz évvel ezelőtt is puskával lőttek, amint az Winnettouban is olvasható. Ha továbbra is itt akarunk táborozni,

nincs más hátra, mint hogy azok is beadják a zsebpénzüket a közös kasszába, akik eddig kényelmesen éltek Csitt, Sápadtarcú és Kiröhög megtakarított forintjaiból, továbbá az ő megtalált pénzükből.

Nem sokra mentünk vele. Tesómék pénzéből alig maradt, csak Tüzes Nyílnál volt még jelentős összeg. Bunga Ló nem hozott magával pénzt, mert azt hitte, vadászatból és halászatból fogunk élni...

Hogy ilyen hülye legyen valaki!

Ekkor váratlan dolog történt: Csitt kérdés nélkül megszólalt:

– Hazautazásra is kell pénzt...

Kell bizony, ezt mindenki tudta, csak nem jutott eszünkbe, mint földrajzórán az anticiklon. Mezit Láb, aki nem lett főnök, keservesen kifakadt:

– Nekem már elegendem van ebből az egész köves, tüskés, bozontos erdőből! Nézzétek meg, csupa *teb a salpam!*

Tesóm megnézte, és bólintott:

– Bizony, meg kéne mosni, mert elfertőződik...

– Ráadásul ez az erdő veszedelmes! – lázadozott Tüzes Nyíl. – Tele van ragadozóval, láttuk a szemét!

Ezt az ostobaságot már én sem hallgathattam, bele kellett szólnom a vitába:

– Az nem ragadozó volt, hanem...

– Persze hogy nem – vágott közbe Mezit Láb. – Ebben az erdőben nemhogy ragadozó, de szarvas, őz, vaddisznó sincsen...

Nekem is elegendem volt az erdőből. Én úgy szeretnék egyszer már otthon puha ágyban aludni, ahol nem fekszik mellém a südisznó! Terített asztalhoz ülni, sült csirke helyett gesztenypürét enni, és üdítőt inni rá, mert már napok óta csak vizet iszunk. Belőlem is kiött az őszinteség:

– Mi a csudának kellett nekünk idejönnünk?

– Minek beszélgetek rá – siránkozott Tüzes Nyíl. – Én nem is akartam eljönni...

– Én sem – mentegetődzött Bunga Ló, Mezit Láb pedig kijelen-

tette, ő csak azért jött el, mert a Tesóját nem engedhette el egyedül.

– Még hogy miattam jöttél el? – csattant fel Tesóm – Hát én találtam ki, hogy elmenjünk az erdőbe indiánnak? Nem a ti ötletek volt?

Minden szem Kiröhög felé fordult, ő felháborodottan tiltakozott:

– Most mit bámultok rám? Én csak azt javasoltam, amit mindnyájan szerettetek volna. Mindegyikőtök azt mondta, mennyire szeretné a nyarat igazi erdőben tölteni!

– De most már nem szeretnénk... – szólt csendesen Csitt. – Azt hiszem a legjobb lesz, ha holnap reggel szedjük a sátorfánkat, és hazamegyünk...

Tanulság: Nagyfőnök nélkül is lehet vásárolni, csak nincs hozzá szerencsénk. Az üzletben nem szeretik a skarlátos gyerekeket. Addig jár a korsó a kútra, amíg utol nem érik, mint a sánta kutyát. Új Főnök már felsős. Senki sem akart eljönni az erdőbe indiánnak, csak Nagyfőnök beszélt rá minket. Az indiánnak kevés a pénze, és sok a gondja.

Június 30.

Ha az Emlékiratom következő sorai egyenesebbek, az azért van, mert már nem a térdemen írok, hanem asztalon. Tegnap este ugyanis szerencsésen hazaérkeztünk.

Kora reggel indultunk el, mielőtt a nap a nyakunkba zúdítana tüzes nyilait. Az állomáson megkérdeztük, mennyibe kerül a diákjegy Budapestig. Sokba került. Annyi pénzünk nem volt, mert még Mezít Lábnak is kellett vennünk valami olcsó papucsot. Csak nem mehet haza mezítláb! Új Főnök mindent megpróbált, alkudozott: Harmadosztály nincs? Nincs kedvezmény pótülésre? Nem le-

het csak állóhelyre szóló olcsóbb jegyet kapni? Esetleg tehervonat nem vinne el jutányos áron? Nyitott tehervagon is megfelelne...

Hasztalan, csak Hatvanig volt elég a pénzünk. Hatvanban aztán összedugtuk a fejünket, és nagyszerű taktikát eszeltünk ki. Egyetlen gyorsvonati jegyre tellett még, ezt Csitt kapta meg, ő lett a *csali*. Felszállunk a szerelvény közepére. Amikor jön a kalauz, Csitt izgatott képet vág, zavarba jön, elvörösödik. A kalauz persze felfigyel rá. Ekkor Csitt felpattan, és szaladni kezd, mint akinek nincs jegye. A kalauz természetesen utánveti magát. Csitt a kalauz szeme láttára beugrik abba a helyiségbe, amelyet amíg a vonat az állomáson tartózkodik, nem szabad használni. Nem használja, csak bezárkózik. Mit tehet a kalauz? Megáll előtte, és vár. Tudja, aki bement, annak egyszer ki is kell jönnie. Persze meglehet, hogy elunja a várakozást, visszajön hozzánk folytatni a jegykezelést. Csakhogy mi nem várjuk ám meg! Amint eltűnik a szemünk elől, azonnal elindulunk kocsiról kocsira ellentétes irányban, mint amerre a kalauz Csittet üldözi. A szerelvény hosszú, a kalauznak nem marad ideje, hogy keresgéljen bennünket. Ha viszont Csali-Csittet a Keleti Pályaudvarig őrzi, akkor Csitt elősétál, és odaadja a jegyét, mondván csak azért szaladt ki, mert már nagyon kellett...

Remek ötlet, benne volt az egész indiántörzs bölcsessége és leleményessége. Csittnek is megfelelt, mert nem kellett egy szót sem szólania, csak pirulnia, ami neki nem nehéz. Mi pedig potyán utazhatunk haza.

Minden úgy kezdődött, ahogy terveztük. Középre szálltunk, és alig negyed óra elteltével jött a kalauz. Idős, hórihorgas, harcsabajszerű ember volt. Sápadt keskeny arca beesett, és vastag fekete keretes szemüveget viselt. Csendesen kérte a jegyeket. Mi nagy beszélgetésben voltunk, úgy tettünk, mintha nem hallanánk. Egyedül Csali-Csitt nézett rá zavaros tekintettel, aztán gyorsan lesütötte a szemét, és elpirult. Lehetetlen volt nem észrevenni, mennyire izgul. A kalauz nem szólt, csak türelmesen nézett Csittre, várta, hogy felpillantsom. Csali-Csitt lopva a kalauzra lesett, aztán

gyors mozdulattal felállt, és kiszaladt a peronra. `Most! Most fogja utánavezni magát a kalauz! – gondoltuk. A kalauz azonban nem mozdult. Csak nézett, nézett Csitt után, és a fejét csóválta. Végül Mezit Láb ugrott fel, s a kocsi végébe mutatott:

– Ott, ott fut! Biztosan nincs neki jegye!

A kalauz legyintett:

– Hadd fusson... Rögtön láttam rajta, szegény gyerök, nincs jegye.

– Hát nem megy utána? – ámult el Kiröhög.

– Nem – válaszolta a kalauz. Söhajtott, majd így folytatta:

– Istenem, annyi szegény ember van kis hazánkban! Ki tudja, milyen nyomorban él ez a fiú! Talán ma még nem is evött... Hány gyerök megy az iskolába is reggöli nélkül!

Hol Mezit Lára, hol Kiröhögre nézett, ők pedig csak bólogattak. Mit mást tehettek? Ők szólitották meg a kalauzt, nem térhetek ki a társalgás elől. Tüzes Nyíl és Új Főnök lesütötte a szemét, mi Bunga Lóval kibámultunk az ablakon. Odakint szaladtak a fák. Már a gödöllői dombvidéken jártunk, keskeny völgyben robogtunk. Csak még húsz percet húzzunk ki valahogy! A vonat nagyot kanyarodott, hirtelen bevágott az ablakon a nap. Elfordítottam a fejem. Láttam, a kalauz is hunyorog.

– Az is lehöt ám, hogy árva gyermek... – elmélkedett tovább. Levette fekete keretes szemüvegét, megtörölgette, úgy folytatta: – Talán elváltak a szülői, de az ugyanolyan rossz, mintha árva lenne. Úgy sajnálom az ilyen szerencsétlön gyermeköt...

Lopva körülpillantottam. Tüzes Nyíl ádámcsutkája fel s alá járt, Bunga Ló homlokán kerek, kövér izzadtságcseppek ülte ki mint megannyi parányi bungaló. Engem is kivert a veriték, mert mi lesz, ha a kalauz befejezi az elmélkedését, és kéri a jegyeket? Megbüntet? Átad a rendőrnek? Leszállit, aztán mehetünk haza gyalog? Mit fognak szólni a szüleink, amikor megjön a csekk a büntetésről?

A kalauz már befejezte volna, de Kiröhög tovább fűzte a szót:

– Milyen jól tetszik mondani! Nekem is van ilyen osztálytársam... Egyszer matekórán el is ájult az éhségtől...

A rá oly jellemző dús fantáziával nem létező szerencsétlen osztálytársáról mesélt, akinek apja börtönben ül, mert megölte az anyját, így a gyerek árva lett. Most a nagymamája neveli, akinek viszont súlyos szívasztmája van, és ráadásul vak.

Ez eltartott Pécelig. Utána még tovább is beszélgettek volna, Bunga Ló azonban pánikba esett. Felállt, ki akart surranni. Ez a művelet nekem vagy a karcsú Mezit Lábnak talán sikerül is, ő azonban nem fért el a kalauz mögött – félrelökni pedig mégsem lehet csak úgy egy hatósági személyt. A hatósági személy viszont, egyszerre tudatára ébredt kötelességének, és Bunga Lótól kérte a jegyet. Táltos Árpi tapogatni kezdte a zsebeit, mintha nem tudná, hogy nincs jegye...

Mintha a kalauz nem tudná, hogy nincs jegye!

Egyik lábáról a másikra állt, mondhatnám egyik lábunkról a másikra, mert olyan izgatottan toporgott, hogy nem vette észre, kinek a lábára lép. Végül lángvörösén, mint a tábortűz, alig hallhatóan beismerő vallomást tett.

Reménykedtünk, a harcsabajszú, de galambszívű kalauz őt is elengedi, mint Csittet – és reménykedtünk, mert távolról már feltűntek Budapest külvárosának dobozházai. Még tíz percet kell kihúznunk!

Ám ki ismeri az emberi lélek rejtelseit? A kalauz, aki az egyik fiút szó nélkül elengedte, a másikhoz irgalmatlan volt; Bunga Ló igazolványát kérte. Weisz a kalauz háta mögött intett: ne adja oda!

– Nincs nálam... – nyögte Táltos Árpi kétségbeesetten. A kalauz ez sem hatotta meg. Egyik kezével megkapaszkodott, és fél lábát ellazítva kényelmes állásba helyezkedett.

– Nem baj, akkor majd a végállomáson átadom a rendőrnek – mondta engedékeny hangon.

Bunga Ló erre hevesen tapogatni kezdte a zsebeit, mint aki varakózik, és tüstént megtalálta az igazolványát. Kiröhög még egy utolsó kísérletet tett:

– Ne tessék megbüntetni, szegény fiút! Biztosan nem telik neki vonatjegyre... Lehet, hogy ma reggel még nem is evett...

A kalauz vissza se fordult, úgy válaszolt:

– Ez nem szegény gyerek, megismöröm én aztat! – és felvette a jegyzőkönyvet. Azt mondta, csak azért nem szállítja le, mert már nem áll meg a vonat, de ezt olyan hangsúllyal mondta, mintha legszívesebben meghúzná a vészféket, csak hogy a potyautast kitehesse. Az ilyen kalauzokból lesznek azok a kapitányok, akik a potyautast a tengerbe dobják...

Mire felírta Bunga Ló nevét és lacímét, és kiállított a csekket a büntetés összegéről, befutottunk a Keletibe. Udvariasan elkészöntünk a kalauztól, Kiröhög még kezét is fogott vele, és addig szorongatta a kezét, amíg mindnyájan el nem hagytuk a kocsit.

* * *

Sötétedett, mire hazaérkeztünk. A mamám sírt – aztán én is, amikor a papámtól két nagy pofont kaptam. Iszonyú mérges volt, mert már egy hete kerestettek bennünket rendőrökkel és kutyákkal – a Bükkben...

Tüzes Nyíl azért külön kapott, mert a „búcsúlevelében” félrevezette a szüleit. Bunga Ló papája olyat mondott a fiának, amit még éjszaka sem mondanak a tévében. Árpit eltiltották tőlünk és a csokoládétól. Az rendben van, hogy tőlünk eltiltották, mert mi csaltuk el. Na, de a csokoládé mit tehet róla?

Új Főnök és Mezít Láb közös mamáját eltűnésünk után három nappal kórházba vitték. Gyereket várt: Vilit meg a tesóját, és nem bírta idegekkel. A papájuknak viszont kötélidegei vannak, és bőr nadrágszíja. Mezít Lábnak és Tesómnak meg lila hurka az ülepükön... Mezít Láb azt mondta, helyes döntés volt, hogy egyszer szöktünk el egy hétre, és nem hétszer egy napra.

Csittet is megkérdeztük, az ő nagymamája mit szólt hozzá, hogy elszökött hazulról.

– Nagyon helytelenítette – volt a válasz.

* * *

Ezzel befejezem az Emlékiratomat, amelyben leírtam mindazt a bölcsességet, amelyet az elmúlt kilenc hónap alatt megtapasztaltam.

És emlékül hagyom az őseimre...

Tanulság: Ma még sok konzervatív szülő van, aki veréssel neveli a fiát. Indiánnak lenni a lakótelepen könnyű, az erdőben körülményes. Ebben a könyvben van iskola, zongora, erdő és sok kacska, de nincs benne csata, skalpolás, bölényvadászat.

...és nincsen benne indián...

Ára: 930,- Ft (áfával)

Az ifjúsági regény azoknak a tíz-tizennégy éves gyerekeknek szól, akik már kinőttek a meséből, és már a sci-fiben is meglátják a mesét, a felnőtt kalandregényekhez azonban még túl fiatalok.

Az ...és *nincsen benne indián...* ilyen könyv. A lakótelepen felnövő teljesen elvárosiasodott gyerekekben ösztönös vágy él a szabad természet után, amelyet azonban csak May Károly és Cooper könyveinek hamis indiánromantikájáról ismernek. Előbb a lakásban próbálnak berendezni indiántanyát, majd a nyári szünetben elszöknek az erdőbe, hogy ott halászatból, vadászatból és gyűjtögetésből éljenek, mint az indiánok. Ez persze nem sikerül. A regényből megismert indiánélet és a valóság között feszülő ellentmondás sok humor forrása, a jellemkomikum mellett számtalan mulatságos helyzet adódik, ami végig mozgásban tartja a rekeszizmokat.

Az ifjúsági regény a neveléshez és az irodalom tanításához is segítséget nyújthat.

Megrendelhető:

KORDA Könyvkereskedés

6000 Kecskemét, Lestár tér 2.

Telefon: 76/328-977

9 789639 332386